

A KÁRPÁT–MEDENCE KORA ÚJKORI
KÖNYVTÁRAI XI.

BIBLIOTHEKEN IM KARPATENBECKEN
DER FRÜHEN NEUZEIT XI.

A KÁRPÁT–MEDENCE KORA ÚJKORI
KÖNYVTÁRAI
BIBLIOTHEKEN IM KARPATENBECKEN
DER FRÜHEN NEUZEIT
XI.

Szerkeszti / Hrsg. von
MONOK ISTVÁN

DIE BIBLIOTHEK DES FERENC BARKÓCZY (1710–1765),
BISCHOF VON ERLAU

ISSN 1416-1044
ISBN 978-963-7451-71-3
DOI 10.36820/karpatmed.2021.Barkoczy

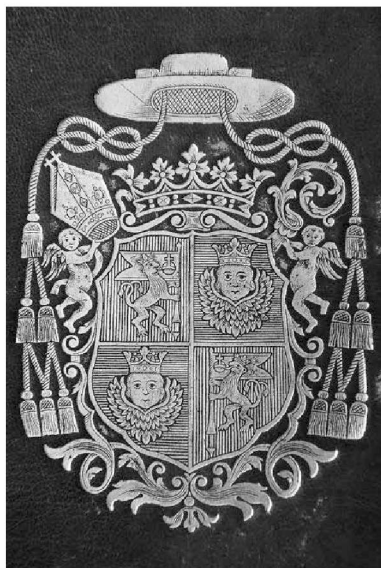
A borítón:
Barkóczy Ferenc portréja (1753 körül)
Olaj, vászon, Győr, Xántus János Múzeum

A belső címlapon:
Barkóczy püspöki címere

Nyomta az Alföldi Nyomda Zrt.,
4027 Debrecen, Böszörményi út 6.
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

DÓBÉK ÁGNES

BARKÓCZY FERENC (1710–1765)
EGRI PÜSPÖK KÖNYVTÁRA

Budapest
Magyar Tudományos Akadémia
Könyvtár és Információs Központ
2021

Készült a
Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ,
a Szegedi Tudományegyetem BTK
Kulturális örökség és Humán Információtudományi Tanszék,
és az ELKH Irodalomtudományi Intézet
Nyugat-magyarországi irodalom 1770–1820
Lendület kutatócsoport
együttműködése keretében

Szerkesztette
MONOK ISTVÁN

Technikai szerkesztő
VAS VIKTÓRIA

A bevezetés olasz fordítója
DÓBÉK ÁGNES

Megjelent
a Magyar Tudományos Akadémia,
és a Nyugat-magyarországi irodalom 1770–1820
Lendület kutatócsoport
támogatásával

TARTALOMJEGYZÉK

BARKÓCZY FERENC KÖNYVTÁRA

1.	Bevezetés	7
2.	A Barkóczy-könyvtár	11
3.	A könyvtár helye a 17–18. századi könyvtártörténetben	14
4.	Barkóczy könyvgyűjteményének római gyökerei	16
5.	A könyvek útja a könyvtárig	18
6.	A hagyatéki jegyzék feldolgozásának módszertana	20
7.	A könyvek nyelvi megoszlása	26
8.	A könyvek rendszerezése	27
8. 1.	Scripturales, Patres	27
8. 2.	Concionatores	27
8. 3.	Pii	31
8. 4.	Litterae humaniores	34
8. 5.	Scholastici	50
8. 6.	Theologia moralis	50
8. 7.	Controversistae	52
8. 8.	Mathematici	54
8. 9.	Philosophi	57
8. 10.	Ius canonicum	60
8. 11.	Ius civile	62
8. 12.	Rití varii	64
8. 13.	Historia sacra et profana	65
8. 14.	Artes	75
8. 15.	Kéziratok a könyvtárban	79
9.	Összefoglalás	82

LA BIBLIOTECA DI FERENC BARKÓCZY

1.	Introduzione	83
2.	La biblioteca di Barkóczy	85
3.	Metodo dell'analisi dell'elenco dei libri	89
4.	Libri teologici	91
5.	Libri a tema secolare	94
6.	Sommario	97

BARKÓCZY FERENC HAGYATÉKÁBAN

FELJEGYZETT KÖNYVEK AZONOSÍTÁSA	98
---------------------------------	----

BIBLIOGRÁFIA	204
--------------	-----

NYOMDÁSZOK, KIADÓK ÉS NYOMDAHELYEK MUTATÓJA	221
---	-----

SZEMÉLY- ÉS HELYNEVEK MUTATÓJA	232
--------------------------------	-----

BARKÓCZY FERENC KÖNYVTÁRA

1. BEVEZETÉS

Barkóczy Ferenc (1710–1765) egri püspök, majd esztergomi érsek nemcsak az egyházban betöltött szerepével, hanem művelődéspártoló tevékenységével is kiemelkedő szereplője volt korának.¹

A római Collegium Germanicum et Hungaricum növendékeként nagy hatással volt rá a Rómában megismert kultúra és művészet.² Hazatérve egri püspökként (1745–1761) olasz művészeket foglalkoztatott, itáliai egyházi szerzők munkáinak magyar nyelvű kiadását támogatta, valamint a Róma környéki nyaraló villák mintájára egy Fuorcontrasti névre keresztelt kastélyt építtetett a tárkányi dombok között. A barokk főpapok fényűző életmódját folytatta, környezetét saját ízlése szerint alakította át, de ez a pompakedvelés nem öncélú volt. Egri püspökségének éveiben számos olyan intézkedés kötődik nevéhez, amely meghatározó Eger és az egész egyházmegye művelődése szempontjából. Ő volt az első igazán mecénás szerepre vállalkozó főpap Egerben, aki a költőket, művészeket és a könyvkiadást is támogatta.³ Nyomdát rendeztetett be,⁴ ahol számos magyar nyelvű művet adtak ki, építkezései átformálták a város arculatát, újításokat vezetett be a papképzésben is.⁵ Érdemeinek elismeréseként Mária Terézia esztergomi érsekké nevezte ki 1761-ben. Esztergomban is nyomdát alapított, valamint az érsekség székhelyét Nagyszombatból és Pozsonyból Esztergomba akarta visszahelyezni.⁶ Ennek a

1 Életrajzát az újabb források és szakirodalom alapján közreadták az utóbbi évtizedekben megjelent egri püspököket, illetve esztergomi érsekeket bemutató monográfiákban: MESZLÉNYI 1970, 424–430; DÓKA 2003, 341–347.

2 Mint a legújabb európai ízlést közvetítő, művészeteket támogató főpapot Entz Géza mutatta be Barkóczyt: ENTZ 1939.

3 BITSKEY 1997, 51–88.

4 Barkóczy püspöksége alatt Egerben megjelent nyomtatványok: PETRIK VI, VIII; MIZERA–NAGY–VERÓK 2017, 73–110.

5 SZMRECSÁNYI 1937, 63–88; DERCSÉNYI–VOIT 1978, 143–200.

6 PROKOPP 1977.

nagyszabású tervnek a megvalósításában korai halála akadályozta meg,⁷ mindössze öt évet töltött az érseki székbén.

Huszár Ferenc, Gróf Barkóczy Ferenc arképe (1768)

Barkóczy személyét, aki kora egyházi, kulturális, politikai életének egyaránt kulcsfigurája volt, számos kontextusban vizsgálták. A hozzá intézett alkalmi művekre, a kapcsolódó ceremoniális események vizsgálatára nagy hangsúlyt fektetett a szakirodalom. Bárdos Kornél azokat a személyéhez kötődő eseményeket mutatta be, amelyek ünnepélyes zenei kísérettel zajlottak.⁸ Több Barkóczyhoz címzett kéziratos alkalmi költeményt publikáltak,⁹ valamint reprezentációjának jellegzetes példáját, a felsőtárkányi Fuorcontrasti kastélyt is bemutatták a fennmaradt, vonatkozó források alapján.¹⁰

7 Temetési szertartásáról lásd: BEKE 1998. Castrum dolorisáról lásd: GALAVICS 1973

8 BÁRDOS 1987, 16–22, 122–123, 134–137, 210–211.

9 BITSKEY 1973; HUBERT 1998; SZELESTEI N. 2007; HUBERT–SZELESTEI 2007; DÓBÉK 2013.

10 SUGÁR 1996; B. ILLÉS 2005; DÓBÉK 2019.

Barkóczy nemcsak az egyházi, hanem a politikai életben betöltött szerepét is vizsgálták. Bemutatták kapcsolatait és jelenlétét a bécsi udvarban,¹¹ valamint a magyarországi oktatásügyben való pozícióját és rendelkezéseit.¹² Az egyházi életben bevezetett újításaihoz kapcsolódva említik Lodovico Antonio Muratori magyarországi hatásának terjedését elemző tanulmányokban.¹³

A szakirodalom tehát minden oldalról, szinte minden vonatkozásban körbejárta Barkóczy személyét, azonban egy ilyen sokoldalú életpálya további érdekes nézőpontokat, feltáratlan forrásokat és összefüggéseket kínál.

A nyomdák működése és a könyvkiadás támogatása mellett Barkóczy gazdag könyvgyűjteménye is műveltségét, jártasságát hivatott bemutatni. Ez a munka a Barkóczy hagyatékában fennmaradt könyvjegyzék közlését és a kötetek azonosítását, valamint a gyűjtemény által közvetített kultúra és szellemi irányzatok bemutatását tűzi ki célul. A hajdani könyvtár nemcsak a Barkóczy-reprezentáció kontextusában értelmezhető, hanem tágabb, európai kultúrtörténeti keretbe helyezi Barkóczy személyét, akire legerősebben a tanulmányai alatt Rómában megismert műveltség hatott.

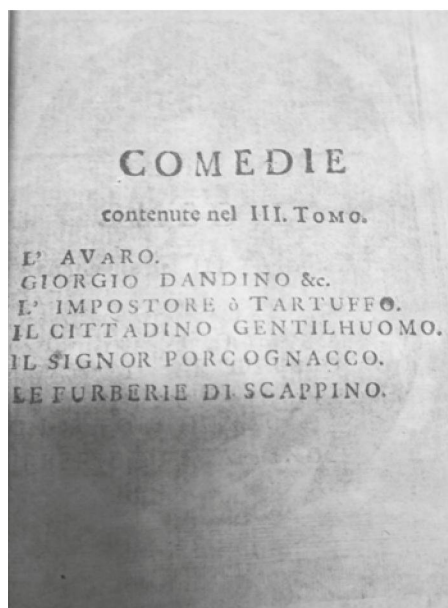
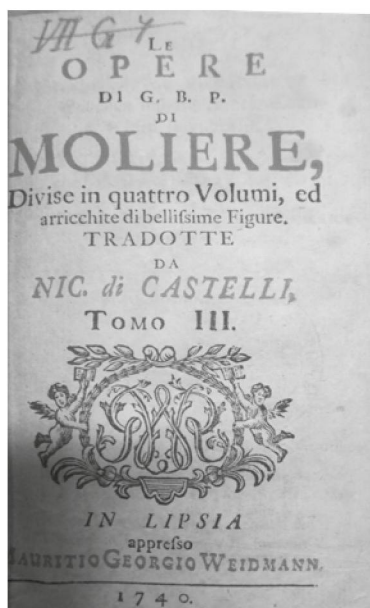
A Barkóczy-könyvtárral doktori tanulmányaim idején kezdtem el foglalkozni. Ez a munka *Barkóczy Ferenc reprezentációja* című disszertációm egy részét képezte. Hálás vagyok egykori témavezetőmnek, Szelestei Nagy Lászlónak, aki felhívta figyelmem Barkóczy könyvjegyzékére és mindvégig segítette munkámat. A jelenlegi, átdolgozott szöveg kialakításában sokat segítettek a dolgozat opponenseinek, Báthory Orsolyának és Bitskey Istvánnak javaslatai. Köszönettel tartozom Monok Istvánnak észrevételeiért, az azonosítatlan tételek megfejtéséhez nyújtott segítségért, valamint a lehetőségért, hogy a kötet megjelenhet a sorozatban. A munka

11 SZIJÁRTÓ M. 2005, 248–255; BÄHLCKE 2013, 280–285; KÖKÉNYESI 2015; FORGÓ 2017, 164–170.

12 FINÁČZY 1899, 276–298; MÉSZÁROS 1981, 457–459; DONÁTH 1967, 43–49.

13 SZAUDER 1973; KÓKAY 1998; SZELESTEI N. 2000; FORGÓ 2012.

nem jöhetett volna létre a BTK Nyugat-magyarországi irodalom Kutatócsoport támogatása, valamint az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár és a Prímási Levéltár munkatársainak segítségével. Az olasz nyelvű fejezet nyelvi lektorálását Lorenzo Marmiroli készítette.

Barkóczy olasz nyelvű Molière-sorozatának harmadik kötete

2. A BARKÓCZY-KÖNYVTÁR

Barkóczy könyvgyűjteményének vizsgálata lehetővé teszi, hogy segítségével közelebb kerüljünk ahhoz, hogy megismerjük Barkóczy érdeklődését kora szellemi, kulturális áramlataiban. A könyvek tematikus bemutatásán keresztül kirajzolódik, hogy a korabeli Európa vallásos és világi irodalmának mely alkotásai jutottak el egy magyarországi főpaphoz. A hagyatéki jegyzékében feljegyzett tekintélyes mennyiségű könyv (552 könyv és kézirat több kötetben) is bizonyítja a Barkóczyról a szakirodalomban korábban kialakult képet: az írók, művészek pártfogója volt, a könyvek barátja, aki több irodalmi mű megszületését segítette az alkotás kezdeti fázisától egészen a mű kinyomtatásáig.

Barkóczy könyvgyűjteményére a szakirodalomban és néhány forrásban már történt utalás. Sugár István közreadta a felsőtárkányi Fuorcontrastí kastély 1761-es inventáriumát.¹⁴ Innen tudjuk, hogy Barkóczynak a kastélyban is volt több, mint háromszáz könyve. A kötetek a toronyszobák fali szekrényeiben voltak elhelyezve. Az első szobában 136, a másodikban 178, Barkóczy hálószobájában 10, egy másik kisebb szobában további 5 könyv volt. A kastély inventáriumából azonban csak a könyvek számát ismerjük, a címeket nem jegyezték fel.

Könyvtáráról az őt köszöntő irodalmi művek soraiban is találunk említést. Az 1763-ban névnapját Esztergomban ünneplő Barkóczyt a jezsuita diákok latin nyelvű zenés színjátékkal köszöntötték.¹⁵ A műzsák Barkóczy esztergomi építkezési terveiről, majd a Barkóczynak halhatatlanságot biztosító könyvtárról énekelnek, amely a műzsák hajléka lesz.

14 SUGÁR 1996; A leltár alapján a kastély berendezését B. Illés Virág rekonstruálta: B. ILLÉS 2005.

15 A kézirat lelőhelye: Főszékesegyházi Könyvtár, Esztergom (a továbbiakban: FK) Coll. I. 39. 7. A kézirat ismertetése: SZELESTEI N. 2007; HUBERT–SZELESTEI N. 2007.

Hajdani könyvtárát Orczy Lőrinc is méltatja Barkóczynak ajánlott verseskötete nyitó versében:

„Fordulj tsak nagy árú könyveid házában,
Kiket bétakartál egy libreriában,
Tekingess módosan felrakott sorjában,
Álmélkodj íróknak balgatagságában.”¹⁶

Barkóczy Ferenc egri püspök, majd esztergomi érsek könyveiről, olvasmányairól nincsenek pontos forrásaink, eddig csupán az egri és esztergomi nyomdák kiadványai alapján tájékozódhattunk könyves kultúrájáról.¹⁷

Az egri nyomda kiadványairól értekezve Bitskey István felsorolt számos alkotást, amely Barkóczynak köszönhetette kiadását.¹⁸ Entz Géza Barkóczy mecénási tevékenységét vizsgálva megemlítette könyvtárát is, valamint tanulmánya függelékében felsorolta művészeti tárgyú könyveit és a könyvtárban található tervrajzokat, rézmetszeteket.¹⁹ Entz forrása Barkóczy hagyatéki jegyzéke volt, azonban nem közölte annak jelzetét.

A Barkóczy-könyvtárra tehát (Entz Géza tanulmányán kívül) három helyen – két kéziratos forrásban és egy nyomtatott versben – találunk hivatkozást.

Barkóczy könyveinek jegyzéke (1765) az esztergomi Prímási Levéltárban található.²⁰ Az érsek 1765-ös halála után készítették az összeírást az akkor Pozsonyban található könyvtárról. A különböző hagyatéki lajstromokat és egyéb gazdasági összeírásokat tartalmazó

16 [ORCZY] Lőrinc, *Szalai gróf Barkóczy Ferentz Esztergami érsek úrnak* = [ORCZY] 1787, 8.

17 PETRIK VI, VIII; MIZERA–NAGY–VERÓK 2017, 73–110.

18 BITSKEY 1997, 51–88.

19 ENTZ 1939.

20 Prímási Levéltár, Esztergom (a továbbiakban: PLtar) AS, Acta protocollaria nr. 69.

anyag számozatlan oldalakból áll. Ennek az utolsó negyedében álló fejezetcím: „*Descriptio et inventarium bibliothecae Archiepiscopalis Poseniensis suburbanae.*” A könyvtárszoba elrendezésének leírása után hosszan, tételesen sorolja a könyvek címeit. Szerzőt csak némely esetben, kiadási adatokat pedig egyáltalán nem közöl. A címek melletti oszlopban jelöli a kötetek számát. Itt meg kell jegyezni, hogy a felsorolt kötetek minden bizonnyal nem Barkóczy összes könyvét jelentették. Az összeírók a pozsonyi kerti palotájában található magánkönyvtárának köteteit vették fel a lajstromba, de ezen kívül több helyen (Esztergom, Nagyszombat, Pest) is őrizhetett könyveket. Mivel egyéb Barkóczy könyveire vonatkozó forrást jelenleg nem ismerünk, a továbbiakban a hagyatéki lajstromban felsorolt könyvekre mint könyvtárra hivatkozunk.

<i>Sequuntur libri ut plurimum ultimi Josephi Primatis Francisci et Comitibus Barkoczii</i> <i>In Folio.</i>		
<i>Archidiaconatus Poseniensis, seu de Vindicta...</i>	1	
<i>De Caroli, Regis, et Henrici...</i>	2	
<i>Notae Historiae de Caroli, Regis...</i>	3	
<i>Catalanum, Comitem, et...</i>	4	
<i>Epistolae Pontificales, Romanorum...</i>	5	
<i>Epistolae, et...</i>	6	
<i>Historia Concilii, Poseniensis...</i>	7	
<i>Epistolae, et...</i>	8	
<i>Epistolae, et...</i>	9	
<i>Epistolae, et...</i>	10	
<i>Epistolae, et...</i>	11	
<i>Epistolae, et...</i>	12	
<i>Epistolae, et...</i>	13	
<i>Epistolae, et...</i>	14	
<i>Epistolae, et...</i>	15	
<i>Epistolae, et...</i>	16	
<i>Epistolae, et...</i>	17	
<i>Epistolae, et...</i>	18	
<i>Epistolae, et...</i>	19	
<i>Epistolae, et...</i>	20	
<i>Epistolae, et...</i>	21	
<i>Epistolae, et...</i>	22	
<i>Epistolae, et...</i>	23	
<i>Epistolae, et...</i>	24	
<i>Epistolae, et...</i>	25	
<i>Epistolae, et...</i>	26	
<i>Epistolae, et...</i>	27	
<i>Epistolae, et...</i>	28	
<i>Epistolae, et...</i>	29	
<i>Epistolae, et...</i>	30	
<i>Epistolae, et...</i>	31	
<i>Epistolae, et...</i>	32	
<i>Epistolae, et...</i>	33	
<i>Epistolae, et...</i>	34	
<i>Epistolae, et...</i>	35	
<i>Epistolae, et...</i>	36	
<i>Epistolae, et...</i>	37	
<i>Epistolae, et...</i>	38	
<i>Epistolae, et...</i>	39	
<i>Epistolae, et...</i>	40	
<i>Epistolae, et...</i>	41	
<i>Epistolae, et...</i>	42	
<i>Epistolae, et...</i>	43	
<i>Epistolae, et...</i>	44	
<i>Epistolae, et...</i>	45	
<i>Epistolae, et...</i>	46	
<i>Epistolae, et...</i>	47	
<i>Epistolae, et...</i>	48	
<i>Epistolae, et...</i>	49	
<i>Epistolae, et...</i>	50	
<i>Epistolae, et...</i>	51	
<i>Epistolae, et...</i>	52	
<i>Epistolae, et...</i>	53	
<i>Epistolae, et...</i>	54	
<i>Epistolae, et...</i>	55	
<i>Epistolae, et...</i>	56	
<i>Epistolae, et...</i>	57	
<i>Epistolae, et...</i>	58	
<i>Epistolae, et...</i>	59	
<i>Epistolae, et...</i>	60	
<i>Epistolae, et...</i>	61	
<i>Epistolae, et...</i>	62	
<i>Epistolae, et...</i>	63	
<i>Epistolae, et...</i>	64	
<i>Epistolae, et...</i>	65	
<i>Epistolae, et...</i>	66	
<i>Epistolae, et...</i>	67	
<i>Epistolae, et...</i>	68	
<i>Epistolae, et...</i>	69	
<i>Epistolae, et...</i>	70	
<i>Epistolae, et...</i>	71	
<i>Epistolae, et...</i>	72	
<i>Epistolae, et...</i>	73	
<i>Epistolae, et...</i>	74	
<i>Epistolae, et...</i>	75	
<i>Epistolae, et...</i>	76	
<i>Epistolae, et...</i>	77	
<i>Epistolae, et...</i>	78	
<i>Epistolae, et...</i>	79	
<i>Epistolae, et...</i>	80	
<i>Epistolae, et...</i>	81	
<i>Epistolae, et...</i>	82	
<i>Epistolae, et...</i>	83	
<i>Epistolae, et...</i>	84	
<i>Epistolae, et...</i>	85	
<i>Epistolae, et...</i>	86	
<i>Epistolae, et...</i>	87	
<i>Epistolae, et...</i>	88	
<i>Epistolae, et...</i>	89	
<i>Epistolae, et...</i>	90	
<i>Epistolae, et...</i>	91	
<i>Epistolae, et...</i>	92	
<i>Epistolae, et...</i>	93	
<i>Epistolae, et...</i>	94	
<i>Epistolae, et...</i>	95	
<i>Epistolae, et...</i>	96	
<i>Epistolae, et...</i>	97	
<i>Epistolae, et...</i>	98	
<i>Epistolae, et...</i>	99	
<i>Epistolae, et...</i>	100	

Részlet Barkóczy Ferenc könyvjegyzékéből (1765)

3. A KÖNYVTÁR HELYE A 17–18. SZÁZADI KÖNYVTÁRTÖRTÉNETBEN

A Barkóczy-könyvtár kutatása szorosan kapcsolódik a 17–18. századi könyvtártörténeti kutatásokhoz.²¹ A főpapi könyvtárak a korban díszes, reprezentatív létesítmények voltak. A 18. század második fele a nagy főpapi könyvgyűjtemények kialakulásának kora, azonban a legjelentősebb, a szakirodalomban bemutatott könyvtárak Barkóczy halála után létesültek.²²

A főúri családok, a Széchényiek, Telekiek, Rádayak, Nádasdyak között igen sok mecénásra, tudományt kedvelő, a kultúrát támogató főúrra, sőt könyvgyűjtőre akadunk.²³

A 18. századi könyvtárakat állományuk egyediségén túl az különbözteti meg, hogy betöltötték-e közművelődési szerepet, vagy csupán a tulajdonos és egy szűk réteg számára álltak nyitva. Hogyan válhat egy-egy gyűjtemény közös használatú könyvtárrá? Találunk példát arra,

-
- 21 A korszak könyvtártörténetének összefoglalásához a következő munkákat használtam: SZARVASI 1939, 1–49; CSAPODI–TÓTH–VÉRTESY 1987, 123–138; MADAS–MONOK, 2003, 96–111; BERLÁSZ 1974; KÓKAY 1997; MONOK 2012; MONOK 2018; MONOK 2020.
- 22 A könyvtáralapító főpapok közül kiemelkednek Klimó György (1710–1777), Eszterházy Károly (1725–1799) egri és Batthyány Ignác (1741–1798) erdélyi püspökök. Klimó könyvvásárlásairól lásd: SCHMELCZER–POHÁNKA 2012; FEJÉRDY–SOÓS 2011. Eszterházy könyvtáráról: ANTALÓCZY 1996. Batthyány Ignác könyvtáráról és vásárlásairól (különös tekintettel a Migazzi-gyűjteményre): JAKÓ 1997; DÁRJA 1998.
- 23 Ráday Gedeon (1713–1792) apja könyvtárát gyarapította és péceli kastélyában helyezte el. Lásd: SEGESVÁRY 1992; BORVÖLGYI 2004. Az erdélyi Teleki Sámuel (1739–1822) könyvtárát Bécsből Marosvásárhelyre szállíttatta, a gyűjteménnyel közösségi, nemzeti érdeket akart szolgálni. Lásd: DEÉ NAGY 1997. Szintén a közösségi cél, erdélyi százsz népének segítése vezette Bruckenthal Sámuel, aki Nagyszebenben rendezett be tekintélyes könyvtárat. Lásd: KELECSÉNYI 1988, 147–156. A polgári származású személyek könyvjegyzékeit is ismerjük a századból. Ránk maradt például Kazzay Sámuel (1711–1797) debreceni patikus katalógusa. Lásd: SZELESTEI N. 1976–1977.

hogy uralkodói magánkönyvtárakat egységesítettek, hogy létrejöjjön az egyetemi könyvtár. Így születik meg az 1730-as évek táján a torinói és a párizsi akadémiai könyvtár. A jezsuita rendházak anyaga 1773 után szétszóródott, sok helyen az egyetemi könyvtáraknak adták a könyveket, vagy a felosztás alkalmat kínált egy nyilvános könyvtár megnyitásához.²⁴

Barkóczy a pozsonyi kerti palotában található könyvtára minden bizonnyal nem működött funkcionális könyvtárként, elsősorban maga Barkóczy és szűkebb köre (kanonokok, és az érsek környezetében megforduló fontosabb személyek) használhatták. A szélesebb közönség a nagyszombati egyetem, valamint a szerzetesrendek és káptalanok könyvgyűjteményeit használta. Ezek sem voltak közkönyvtárnak nevezhetők, azonban mégis nagyobb közönség számára voltak nyitottak. Barkóczy számára a bibliotéka azonban nem csupán egy teremnyi díszes könyvet jelenthetett, amely kizárólag reprezentációját szolgálta. A 17. században a könyvtárak elsődleges feladata az volt, hogy a tulajdonos hatalmát és tudását közvetítsék, a 18. században már sokkal inkább mint munkaeszköz, illetve mint a személyes érdeklődéshez és tevékenységhez kötődő művek gyűjteménye szolgált. Mindez nem jelenti azt, hogy a könyvtár valódi használata felülírta volna azt az igényt, hogy értékes kötetek, kéziratok is helyet kapjanak közöttük: a ritka, régi könyvek iránti érdeklődés, az antikvár piacokon és kereskedőknél való vásárlás nem vesztett varázsából.

4. BARKÓCZY KÖNYVGYŰJTEMÉNYÉNEK RÓMAI GYÖKEREI

Barkóczy könyveinek tartalmi sokszínűségéből, – a számos természettudományi, szépirodalmi és jogi témájú alkotásból – arra következtethetünk, hogy a könyv, az olvasás, a világ tudományos megismerése fontos volt a könyvek kiválasztásakor és összegyűjtésekor. Barkóczy könyvtárának fontosságát és egyediségét Lodovico Antonio Muratori, Alessandro Diotallevi, Paolo Segneri műveinek és a szépirodalmi, drámai művek jelenlétében határozhatjuk meg. Ezek az olasz nyelvű könyvek teszik könyvtárát kiemelkedővé korának magyarországi főpapi könyvtárai között.²⁵

Muratori dedikált egy művet a jóízlésnek, amely *Delle Riflessioni sopra il buon gusto nelle scienze e nelle arti di Laminio Pritaneo* címmel két részben jelent meg 1708-ban. Ebben a kultúra moráljáról beszél (*morale della cultura*), amelyet kétféleképpen kell értelmeznünk. Úgy, mint kapcsolatot kultúra és erkölcs között, valamint mint magának a kultúrának az erkölcsét, amely két fogalom mindig együtttható komponens kell hogy legyen. Ez a definíció nem csupán a Muratori által létrehozott irodalmi művekben nyilvánul meg, hanem az irodalom kedvelői is – a művek tartalmát tekintve – ilyen kritériumok szerint válogatták össze gyűjteményeiket a században.

Barkóczy életében a művészetek szeretetéhez, a mecénatúrához, a színház- és zenekedveléshez, az egyház reformkatolikus irányzatainak ismeretéhez és követéséhez az elsődleges inspirációt és meghatározó

25 Csáky Miklós (1698–1757) érsek könyveinek hagyatéki jegyzéke közvetlenül Barkóczy könyveinek lajstroma előtt található. Szembetűnő, hogy Csáknál a latin nyelvű, teológiai témájú könyvek szinte kizárólagosan vannak jelen. A Barkóczyhoz közel álló személyek közül ismerjük Androvics Miklós könyvjegyzékét, amelyet Bitskey István tett közzé. Bitskey a kanonok janzenista, valamint az ezekkel vitázó műveit, a sztoikus és történeti témájú alkotásokat és a katolikus egyházon belül a racionálisabb irányzatokat tükröző műveket emeli ki. A könyvek lajstromából azonnal kiténik, hogy a drámai művek műfaja az, ami Androvicsnál teljesen hiányzik, míg Barkóczynál számos példát találunk rá. Lásd: BITSKEY 1974a; BITSKEY 1974b. Barkóczy olasz nyelvű könyveiről bővebben lásd: DÓBÉK 2014.

élményanyagot a Rómában töltött évei nyújtották. Minden bizonnyal a Collegium Germanicum et Hungaricum könyvtárát használta, amelynek 17. századi állományát Száraz Orsolya mutatta be a Collegium mai levéltárában őrzött szakrendes könyvjegyzék alapján.²⁶ A jezsuita intézmény könyvtárában az oktatott tantárgyakhoz kapcsolódó köteteket gyűjtötték össze. Számos olasz nyelvű kötet volt köztük, ami azért sem meglepő, mert a Collegium Germanicum szabályzata előírta a nyelv ismeretét.²⁷ Az itt tanuló papnövendékek a könyvtárat meghatározott napokon igénybe vehették, ezért valószínűsíthetjük, hogy a könyvtár nemcsak az ismeretek megszerzésében és a szemléletformálásban játszott szerepet, hanem gyűjteményének jellege és elrendezése mintául szolgált a végzett papokként hazatérők és az ott könyvtárat alapítók számára.²⁸

26 SzÁRAZ 2015.

27 Uo., 18.

28 Uo., 51.

5. A KÖNYVEK ÚTJA A KÖNYVTÁRIG

Az ellenreformáció térnyerésével háttérbe szorult a protestáns könyvkiadás a rekatolizált területeken. A katolikus nyomdák és kiadók elsősorban az egyházon belüli könyvterjesztést alakították ki. A 18. században a külföldi nyomdászok és könyvkereskedők Magyarországra való településére kedvezőtlenül hatottak a működési engedélyezések korlátozásai és a magyar olvasóközönség kis száma. A könyvforgalmazást inkább a nyomdák, illetve azok bizományosai és a könyvkötők bonyolították le. Gyakran nemcsak saját, hanem mások nyomtatványaival is kereskedtek. A nagyszombati nyomda is foglalkozott máshol készült könyvek forgalmazásával, ahogy ez kiderül a legrégebbi ismert magyarországi könyvjegyzékből. Ebben 390 cím van feltüntetve betűrendben, megjelölve az árat is.²⁹ A Barkóczy által alapított egri és esztergomi nyomdák ilyen kereskedelmi tevékenységéről nincsenek adataink.

Ezen a ponton a könyvkiadás támogatását is meg kell említeni, hiszen e nélkül nehezen valósulhatott volna meg az egyre nagyobb számú könyvtermelés. A korszakban a könyvek megjelenéséhez a főpapok és főurak javarészt nem a tudományok szeretetétől hajtva adták hozzájárulásukat, sokkal inkább az egyház és a hívők vallási szükségletei és a reprezentációs szokások ösztönözték őket. A profán tudományok művelői vagy a világi költészet szerzői kevésbé akadtak támogatókra. Barkóczy a világi szerzőket is támogatta,³⁰ így az általa támogatott kiadványok valamelyest kivételt képeznek ez alól a tendencia alól.

Fontos megfigyelni a század könyvforgalmazásának módszereit. A nem megfelelő tájékoztatás a könyvekről, a szállítással való problémák nehézkessé tették még a hazai kiadványok beszerzését is.

29 SZILÁGYI 1888.

30 A Barkóczy által támogatott világi tematikájú kiadványok: HALLER 1755. (Későbbi kiadásai: Kassa, 1758, 1770 és 1775); CATO 1756; SZATMÁRI KIRÁLY 1760; [ORCZY] 1787; GRASSALKOVICH.

Még a 18. században is egyszerűbb volt külföldi könyvbeszerzőket alkalmazni. Barkóczy valószínűleg az általa támogatott fiatal növendékekkel, valamint híveivel hozatott könyveket Rómából.³¹

A Barkóczy-könyvtár esetében nem találtam adásvételi elismervényeket, könyvszámlákat, köttetési listákat, amelyek a könyvek gyarapodását követnék nyomon. Az állomány rekonstruálásához így csupán a hagyatéki leltárban fennmaradt jegyzéket használtam, azonban olvasmánytörténeti szempontból további forrásokat is figyelembe kell venni. Monok István hangsúlyozta, hogy egy korszak könyves kultúrájának bemutatásakor nem csupán a jegyzékszerű forrásokat kell vizsgálni.³² Barkóczy esetében levéltári kutatásaim során egy olyan levelet találtam, amelyben könyveket rendel egyházmegyéje számára. A Prímási Levéltárban található egy 1754-ben íródott levél, amelyben Barkóczy 350 példányt kér Jacques-Bénigne Bossuet (1627–1704) katolikus doktrínájából az egyházmegye számára.³³ Bossuet francia püspök, akinek több teológiai, politikai, filozófiai műve népszerű volt Európában.³⁴ 1668-ban jelent meg *Exposition de la doctrine catholique* című műve, valószínűleg ennek latin nyelvű fordításából rendelhetett Barkóczy. A könyv a protestánsok által eltorzított katolikus tanítást mutatta be teljes tisztaságában és valóságában. Semmilyen támadást nem foglalt magába, ugyanakkor a katolikus hitet erősítette az olvasóban, ezért rendelhette Barkóczy éppen ezt a kötetet ilyen nagy tételben.

További ehhez hasonló levelek, valamint könyvbejegyzések felbukkanására lehet még számítani. A possessor-kutatás a Barkóczy-könyvtár esetében valamelyest egyszerűbb: már a kötésből következtetni lehet arra, hogy a könyv Barkóczy tulajdonát képezte.

31 DÓBÉK 2017.

32 MADAS–MONOK 2003, 102.

33 „Literis Suae Celsitudinis certus redditus sum, deposita isthic esse 350 exemplaria Bossuethi, que munificentia Regia Pro Parochis meis destinavit [...]” PLtar AEV 2101/7, 1r.

34 EB, 986–988.

6. A HAGYATÉKI JEGYZÉK FELDOLGOZÁSÁNAK MÓDSZERTANA

A hagyatéki lajstromban összesen 517 tétel³⁵ (köztük 23 kézirat) követi egymást méret szerinti csoportokban (*In Folio; In Quarto; In Octavo, et Duodecimo*), ezen kívül azonban mindenféle rendszer nélkül sorolták fel a könyveket. Az 1–483. tételek között könyveket jegyeztek fel, ezeket követik *Manuscripta* címszó alatt a kéziratok (484–506), majd további 11 könyvcím következik (507–517). A kutatás során néhány Barkóczy-könyvtárhoz tartozó könyvet nem sikerült a jegyzék címeivel azonosítani, ez a 35 cím az általam felvett, 518–552. tételek között található. A nyomtatott könyvek közül négy (55, 123, 187, 209) valószínűleg kézirat, így ezekkel együtt összesen 27 kézirat van a gyűjteményben. A jegyzék az egyes kötetek tételszerű leírásánál a szerzőt és a címet közli, olykor szerző nélkül csak a mű címét, vagy csupán a szerző nevét (számos helyesírási hiba, pontatlan címleírás van). A címek melletti oszlopban jelzi, hogy hány kötet tartozik az adott műhöz.

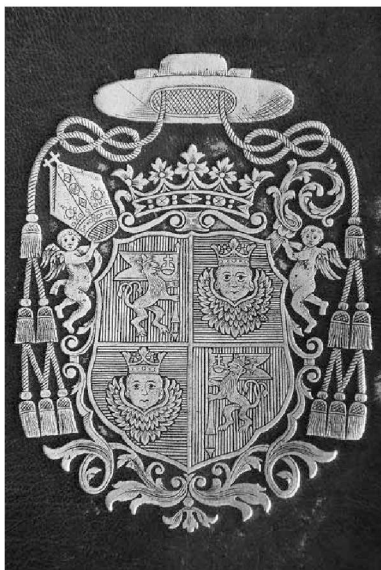
A forrásközlésnél követtem a kéziratban felsorolt címek sorrendjét. Az egyes tételeket számokkal láttam el, így a lajstrom részletes bemutatásánál a továbbiakban ezekkel a számokkal jelölöm az egyes műveket.

A jegyzék tételeinek azonosítása során több nehézséggel kellett szembesülni. A könyveket két nagy csoportra és ezeken belül két-két kisebb alcsoportra lehet osztani.

Az első nagy csoportba azok a művek tartoznak, amelyek fennmaradtak az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban, ma is kézbe

35 Ez a szám több kötetet jelent, mivel egyes tételek többkötetes könyvek. Duplumok a fennmaradt könyvek között előfordulnak, ezeket külön tételként vették fel (például a 153. és 455. tétel, Jeremias Drexel *Nap után forgó virág* [...] című műve).

vehetők.³⁶ A könyvek egységes barna bőrtetésbe vannak kötve, Barkóczy püspöki vagy érseki címerével díszítve. A címer gyakran megjelent a Barkóczynak szánt kéziratokon és nyomtatványokon is. A heraldikában az egyházi személy címereit koszorúzó kalap alacsony, széles, egyenesen álló. Két oldalról a karimán zsinórzat vonul végig, amelyek összebogozva, zsinórban végződnek. A püspöki kalap hat-hat bojtjal, az érseki tíz-tíz bojtjal van ábrázolva mindkét oldalán. Az érseki címerben megjelenik az érseki pásztorbot.

Barkóczy püspöki címere

Barkóczy érseki címere³⁷

36 Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár gyűjteményének egy részét, a duplumokat bizonyos időszakokban árvereztek. Így több alapgyűjteményi rész került Szegedre a Somogyi Könyvtárba. A MOKKA-R adatbázis alapján két Barkóczy superexlibrisellátott kötet van a szegedi gyűjteményben. Az esztergomi Helischer Könyvtárban szintén található egy német nyelvű, építészeti témájú kötet, amelyet a Barkóczy-címer díszít. Egy, a kaplonyi ferences könyvtárban őrzött nyomtatványon a *Groff Barkóczy Ferencz Egri Püspök* kéziratoss bejegyzés szerepel. A művek címeit és jelzetét felvettem a katalógusba.

37 A super ex libriseken található címerábrázolásokról készült fotók az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár tulajdonát képezik. http://www.bibliotheca.hu/possessores/007_barkoczy.htm

Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár katalógusában a possessor szerinti keresés is lehetséges, így úgy tűnt, ezzel a módszerrel probléma nélkül azonosíthatóak lesznek a fennmaradt kötetek. Azonban érdemesnek tartottam megvizsgálni a könyvtár azon műveit is, amelyek bár a katalógus alapján nem Barkóczy ex librisét őrizték, a szerző, cím és kiadási év alapján tartozhattak akár a Barkóczy-könyvtárhoz is. Az ez irányú kutatás nem bizonyult haszontalannak, több kötetre ezzel a módszerrel sikerült rátalálnom.

A könyvtárban fennmaradt könyvek egy részét sikerült azonosítani a jegyzék tételeivel. Az ilyen tételekhez tartozik a mai könyvtári jelzet, valamint a könyvjegyzékben szereplő cím és az ott feltüntetett kötetek száma. Például:

242. MOLIÈRE, *Le opere divise in quattro volumi, ed arricchite di bellissime Figure*, in Lipsia, Mauritio Georgio Weidmann, 1740, 4 db.

Mai jelzet: +BV1878/I–IV.

A jegyzéken: Opere di Moliere. 4 vol.

Amennyiben az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban ma is megtalálható, Barkóczy ex librisével ellátott könyvet (35 tétel) nem tudtam azonosítani a lajstrom egy tételével sem, csak a könyvtári jelzet szerepel a címleírást követően. Ebben az esetben az a lehetőség is felmerül, hogy nem jegyezték fel minden Barkóczyhoz tartozó kötetet a jegyzékbe. Ahogy fentebb említettem valószínűleg másutt is voltak könyvei az érseknek, nemcsak a kerti palota könyvtártermében. Az ilyen tételeknél zárójelben lévő szám előzi meg a címleírást, mivel ezek valószínűleg nem szerepelnek a lajstromban. Például:

[521.] ANDREUCCI, Andreas Hieronymus, *Memoriale confessoriorum, sive de sacramento, et ministro poenitentiae res omnis moralis in breve per assertiones coacta, ut memoriae inhaereat*, Tyrnaviae, typis Academicis, per Leop. Berger, 1737, 255 p.

Mai jelzet: +3BV2585.

A jegyzéken: –

A könyvek következő nagy csoportjába azok a művek tartoznak, amelyek nem maradtak fenn az esztergomi gyűjteményben, csupán

a könyvjegyzékből tudunk róluk. Ezeknek is két alcsoportját különböztethetjük meg. Egy részük esetében azonosítható a cím és a szerző, az egyéb kiadási adatokat csak akkor tudjuk biztosan, ha első kiadásról beszélhetünk, tehát az az egy létezett Barkóczy haláláig. A hagyatéki lajstrom azon címeinél, ahol nem sikerült ma megtalálható könyvtári példányt azonosítani, de megtaláltam a megfeleltethető címet, a forrásközlésben hiányzik a jelzet, csak a lajstromban szereplő cím van feltüntetve. Például:

164. MOLNÁR János, *A régi jeles épületekről kilencz könyvei*, Nagy-Szombatban, az Akadémiai Betökkel, 1760, 650 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: P. Molnar de antiquis aedificiis Hungarice. 1 vol.

Abban az esetben, ha a lajstrom tételével azonosított könyv nem található meg a mai állományban és Barkóczy haláláig több kiadás ismert, a feltételezett kiadási adatokat szögletes zárójelben közöltem, ezzel jelezve, hogy nem biztos, hogy ez a kiadás volt meg a könyvtárban. Például:

136. CORONELLI, [Vincenzo Maria] Vincentius Maria, *Ordinum religiosorum in ecclesia militanti catalogus, eorumque indumenta, iconibus expressa*, I–II, [Romae, [s. t.], 1707, 2 db].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Ordinum Religiosorum Cathalogus. 2 vol.

Azon tételek azonosításához, amelyek nem maradtak fenn a mai állományban, a MOKKA-R adatbázisát, valamint az Österreichische Nationalbibliothek, a Bibliothèque nationale de France digitális katalógusait és az olaszországi könyvtárak közös katalógusát (Catalogo SBN) használtam.

A másik alcsoport esetében (a legtöbb kéziratnál) nem sikerült a jegyzék címeírása alapján megtudni, melyik műről van szó. Itt csupán a forrásban található címet tüntettem fel. Például:

501. [Azonosítatlan tétel]

A jegyzéken: Planum sessionis in Dieta Polonica. 1 vol.

Ki kell emelnem a kutatás azon nehézségét, amelyre – egyelőre – nem sikerült megoldást találnom: van egy csoport könyv, amely a könyvtárban fennmaradt ugyan, de a jegyzék címeivel nem lehet teljes bizonyossággal azonosítani. Ugyanakkor a könyvjegyzék tételeinek van egy olyan csoportja, amelyhez nem tudtam olyan művet kapcsolni, amely ma is fennmaradt, vagy bizonytalan az azonosítás, mint a 420, 460, 463 tételek esetében. E két „páratlan” csoport tagjai megfelelhetnének egymásnak, a könyvtár összeírójának pontatlan cíMLEÍRÁSAI MIATT azonban a párosítás nem lehetséges.

A hagyatéki leltár felépítése, valamint a kötetek azonosítása közben a többkötetes művek feldolgozása során is felmerült néhány kérdés. Ezek esetében többször előfordul, hogy nem maradt fenn annyi kötet, amennyi a sorozat részeként a jegyzékben fel volt tüntetve. Például:

210. PRÉVOST, Antoine Francois, *Der englische Weltweise, oder Historie des Herrn Cleveland, natürlichen Sohns des Cromwells von ihm selbst beschrieben aus dem Englischen übersetzt mit Kupfern*, I–II, Rostock, zu finden bey Johann Christian Koppe, 1750.

Mai jelzet: +BV2449/I–II.

A jegyzéken: Cleveland englischer Welt-Weißer. 3 vol.

Két lehetőség van a hiányos sorozatok jelenségére: vagy elvesztek bizonyos példányok a könyvtár későbbi története folyamán, vagy az utókor egyetlen kötésbe rendezte az egykor többkötetes művet.

Az ilyen művek között arra is találunk példát, hogy több kötetben maradtak ránk, mint amennyi a könyvjegyzékben szerepel. Például:

483. ALBANI, [Annibale] Hannibal, *Pontificale Romanum Clementis VIII. et Urbani PP. VIII. auctoritate recognitum nunc denuo cura Annibalis S. Clementis presb. card. Albani Sanctae Romanae Ecclesiae camerarii, et Vaticanae Basilicae archipresbyteri editum, pro faciliiori pontificum, et dictae basilicae usu in tres partes divisum [...]*, I–II, Bruxellis, typis Georgii Fricx, [s. a].

Mai jelzet: +BV2424/I–II.

A jegyzéken: Manuale Pontificale Romanum inscriptum est Inventario Sacrae Suppellectilis. 1 vol.

Itt két lehetséges okot feltételezhetünk. A könyvtár összeírása során az összeírók hibázhattak, az utókor a későbbi feldolgozás során a sérült könyveket több kötetben köttethette újra, vagy több példány is lehetett egy műből Barkóczy könyvei között.

A hagyatéki lajstromban külön csoportban sorolták fel a könyvtárban megtalálható kéziratokat. A kéziratok nagyobb részét nem sikerült azonosítani, szétszóródhattak, más gyűjteményekbe kerülhettek az évszázadok alatt.

Felmerül az esetleges autográf bejegyzéseknek a fontossága, amelyek szintén sokat hozzátennének Barkóczy műveltségének, érdeklődésének tanulmányozásához. A fennmaradt könyvek egyikében sem találtam jegyzeteket. Legfőképp olyan művekben lett volna várható valamilyen bejegyzés, amelyeket Barkóczy mindennaposan használt – elsősorban a papi segédkönyvekben – vagy a személyes érdeklődését tükröző könyvekben, ilyenek például a drámákat, színjátékokat tartalmazó kötetek.

7. A KÖNYVEK NYELVI MEGOSZLÁSA

A legnagyobb számú latin nyelvű kötetek (az azonosítatlan kéziratok nagy része is latin nyelvű lehet) mellett a gyűjtemény másik nagy részét az olasz nyelvű művek teszik ki.

A német nyelvű irodalom az olaszhoz és a latinhoz képest jóval kisebb számban van jelen. Ezek nagy része fordítás, elsősorban angol nyelvből. Barkóczy német könyvei jellemzően 1720–1750 között jelentek meg, így a gyűjteménynél a kortársak, valamint a kor divatos szerzői között való naprakész tájékozódás eredményéről beszélhetünk. A német nyelvű könyvek viszonylag csekély számát azzal lehet magyarázni, hogy Barkóczy – bár ezt a nyelvet is jól ismerte – érdeklődése elsősorban az olasz kultúra felé irányult. A másik jelentős oka a kevés német nyelvű irodalomnak, hogy a fontosabb német ajkú teológusok művei nagy példányszámmal a nemzetközi terjeszthetőség érdekében még mindig latinul jelentek meg. A német nyelvű művek a 18. század harmadik harmadára, a klasszikus német felvilágosodás eszméinek virágzása idején lesznek népszerűbbek Magyarországon.

A magyar nyelvű könyvek száma a jegyzékben 18 darab, de számos olyan mű címe nincs feljegyezve, amely Barkóczy püspöksége, majd érseksége alatt került ki az egri és esztergomi nyomdákban, és ajánlása neki szólt. Ezekben az esetekben feltehető, hogy a könyvek szerzője legalább egy példányt küldött Barkóczynak, tehát minden bizonnyal ezek is jelen voltak környezetében.

Végül néhány francia és lengyel mű volt a könyvek között.

8. A KÖNYVEK RENDSZEREZÉSE

A könyvtár bemutatásához a könyveket a 18. századi egyházi könyvtárak tematikus egységei alapján csoportosítottam. A rendszerező bemutatásnál mintául vettem Száraz Orsolya munkáját, egy 17. századi katalógus sajtó alá rendezését, amely a Collegium Germanicum et Hungaricum könyvtárának állományát írja le.³⁸

A Collegium a papi utánpótlás nevelését biztosította, könyvtára a tanulók rendelkezésére állt, állományát az oktatás követelményének megfelelően válogatták össze. Minden bizonnyal maga Barkóczy is használta a könyvtárat római évei alatt, és például szolgálhatott számára saját könyvei összegyűjtésekor. Könyveinek gyűjteménye azonban még egy, az *Artes* csoporttal egészíthető ki.

A továbbiakban a könyvek szakrendek szerinti bemutatása következik. Az elemzésben azokat a műveket emelem ki és ismertetem, amelyek különösen érdekesek Barkóczy személyes érdeklődése és a kor könyvkultúrája szempontjából.

8. 1. SCRIPTURALES, PATRES

A jegyzékben egy 1727-ben megjelent hatkötetes Vulgatát (298) találunk, bibliakommentárok az azonosított könyvek között nincsenek.

Az egyházatyák és egyháztanítók művei között vannak Iohannes Chrysostomus (132, 184, 453), Nagy Szent Gergely (152, 454), Petrus Chrysologus (233, 359, 375), Petrus Damianus (350) és Szent Ciprián (34, 130, 176) művei.

8. 2. CONCIONATORES

A prédikációk, egyházi retorikák és prédikatori segédkönyvek tartoznak ebbe a csoportba.

38 SzÁRAZ 2015.

Megfigyelhető, hogy Barkóczy igyekezett egyes szerzők életművének minél teljesebb egybegyűjtésére. Ezekben az esetekben olyan fontos 17–18. századi szerzőkről van szó, akiknek kortárs recepciója nem csak Itália-szerte mutatható ki. Paolo Segneri (1624–1694), olasz jezsuita szerzetes öt prédikációs és papi segédkönyve volt meg a Barkóczy-könyvtárban. Segnerit az olasz irodalomtörténet az „ékesszólás fejedelmeként” aposztrofálta.³⁹ Elsősorban tanító, prédikatori és missziós feladatokat látott el a renden belül. Jellemző rá, hogy – kortársaitól eltérően – prédikációiban és egyéb műveiben a kereszténység tanításainak a mindennapi életben való szerepét hangsúlyozza. Munkái a trienti zsinat utáni reformszellemben íródtak. Segneri magyarországi hatástörténetével már foglalkozott a kutatás, mind prédikációs gyakorlatának, mind művei magyarországi jelenlétének szempontjából.⁴⁰

Helyet kapott a könyvtárban a *Panegirici sacri* (Velence, 1731) (244) című prédikációgyűjtemény. A prédikációk morális kérdésekre épülő példázatokot közvetítenek a hívőknek, amelyeket Segneri saját környezetéből merít, ugyanakkor a távoli, egzotikus országok képe – mint India, Japán, Kína – is felbukkan. A „meraviglioso” – csodálatos – jelző az, amely jellemzi Segneri prédikációit: a meraviglioso szó tűnik fel a leggyakoribb toposzként, valamint a beszédek felépítését és a hívőkre gyakorolt hatását is ezzel a szóval lehet leginkább jellemezni.⁴¹

A *Prediche dette al Palazzo apostolico* (Velence, [s. a.]) Segneri kevésbé népszerű művei közé tartozott (102). Egy másik olasz nyelvű Segneri mű, amely fennmaradt a könyvtár állományában az *Il confessore istruito* (Bassano, Velence, [s. a.]) (282). A gyóntató papok számára készült gyakorlati segédkönyv, amely 13 fejezeten keresztül, konkrét példákkal segíti a kezdő papság gyakorlati munkáját a gyóntatás során.

39 FEDI–PATERNOSTRO 1999.

40 SÁRKÖZY 1995; SZÁRAZ 2012; SZÁRAZ 2008.

41 PATERNOSTRO 2003, 86.

Paolo Segneri két latin nyelvű munkája – *Instructio confessorii* (437) és *Institutio Parochi* (254) – is szerepelnek Barkóczy könyveinek listáján.

Segneri munkái közül az *Instructio confessorii* – az *Il confessore istruito* latin fordítása – jelent meg először Magyarországon, 1697-ben Nagyszombatban. Ezt további kiadások követték. Mivel a mű nem maradt fenn a Barkóczy-könyvtár kötetei között, nem tudjuk pontosan azonosítani. Az *Institutio Parochi* Száraz Orsolya adatai szerint a második helyen áll a magyarországi Segneri-kiadások példányszámát tekintve.⁴² Az 1746-os nagyszombati első kiadás található meg Barkóczy könyvtárában. Ez a mű a kezdő papoknak nyújtott segítséget abban, hogy jó plébánossá váljanak. Részletesen kitér többek között a jó prédikáció fontosságára, a példamutatásra, a gyerekek nevelésére.

Száraz Orsolya nemcsak az esztergomi, hanem az egeri könyvtárban található számos Segneri-mű jelenlétének magyarázatokor is említi Barkóczyt, akinek egyetemalapítási törekvései nagyban hozzájárultak a későbbi egyetemi könyvtár állományának jellegéhez.⁴³

Segneri hatása Barkóczy környezetére nem csak műveinek könyvtári példányaiban mutatkozik meg. Száraz Orsolya bemutatta a történelmi Magyarországon tartott segneriánus missziók történetét a kezdetektől a jezsuita rend feloszlásáig.⁴⁴ Ezek a missziók szervezett keretek között zajlottak, elsősorban a falusi lakosság körében. Céljuk a gyakorlati vallási élet helyes formáinak elsajátíttatása a falvakban élő emberekkel. Száraz Orsolya a római jezsuita levéltárban található adatok alapján beszámol arról az 1755-ös magyar nyelvű misszióról, amelynek első állomása az egeri egyházmegye területén Miskolc volt. Így az az akkori egeri püspök Barkóczy Ferenc támogatásával jöhetett létre.⁴⁵

42 SÁRKÖZY 1995; SZÁRAZ 2012; SZÁRAZ 2008.

43 SZÁRAZ 2008, 128.

44 SZÁRAZ 2012, 51–77.

45 *Uo.*, 143.

A 17. század nagy olasz szónokainak és teológusainak munkái is fennmaradtak a Barkóczy-könyvtár kötetei között. Francesco Panigarola (1548–1594) prédikációgyűjteménye *Prediche di monsig. rever. Panigarola* címmel (Velence, 1618) (207). Alessio Segala da Salò (1559–1628) papi segédkönyvei, köztük egy Mária tiszteletére íródott könyv az *Arte mirabile per amare, servire, et honorare la gloriosa Vergine Maria nostra* (Velence, 1622) (245). Megtaláljuk Paolo Chelucci (1681–1754) olasz szerzetes és teológus prédikációit (371). Chelucci 1713-ban elnyeri a római Sapienza retorika oktatásának vezetését, és minden évben ő mondja a latin nyelvű tanévnyitó köszöntő beszédet. Összesen 23 köszöntő beszéde maradt fenn, amelyek nemcsak stilisztikai szempontból értékesek: korszerű politikai-kulturális ismeretekről árulkodnak, és nevelő jellegük nagyon jelentős.⁴⁶

John Major jezsuita szerző⁴⁷ *Magnum speculum exemplorum* című műve is jelen volt a könyvtárban (Köln, 1701) (134). A kötet egy példagyűjtemény, amelyben különböző históriák, példázatok, traktátusok szerepelnek, ábécé sorrendbe rendezve, ezzel segítséget nyújtva a prédikációk és beszédek megírásához. Major munkájához hasonló florilégium Thomas Palmeranus *Flores Bibliae, sive Loci communes omnium fere materiarum* című műve (Bécs, 1734) (321). Ez egy bibliai idézetekből összeállított gyűjtemény, a szerző kiemeli benne az idézetek bizonyos szavait, ezzel könnyen használható kézikönyvet adva olvasói kezébe.

Szerepel a jegyzékben a francia „Nagy Évszázad” híres prédikátorának, Louis Bourdalouenak (1632–1704) *Prediche quaresimali* című nagyböjti prédikációikat tartalmazó gyűjteménye (Velence, 1732) (98), és az immár szentté avatott Claude de La Colombière (1641–1682) prédikációi *Sermoni sacri* címmel (Velence, 1726) (120).

A címléírások alapján több német nyelvű prédikációskönyvet, papi segédkönyvet sikerült azonosítani. Köztük található Franz Xaver Brean

46 DBI XXIV, 420–424.

47 SOMMERVOGEL V, 379–380.

prédikációkat tartalmazó, *Christliche Wahrheiten* címmel megjelent kötete (Bécs, 1739) (82).

Barkóczy könyvei között számos olyan művet találunk, amelyek az oktatás során nyújthattak segítséget, mind a tanárnak, mind a diákoknak. Ilyen volt Juan Eusebio Nieremberg (1595–1658) spanyol jezsuita⁴⁸ *Dictamina Seu Scita Variae Doctrinae, Politicae, Moralis, Stoicae, Christianae, Et Spiritualis* című tanítási segédkönyve (428). Itt említem meg Gerstocker Antal *Sacrae exhortationes ad studiosam juventutem Agriensem theologicam, juridicam, et philosophiam dictae anno M. DCC. LVII.* című munkáját (Eger, 1758) (122). Gerstocker a teológia tanára volt Egerben, majd 1757-től Barkóczy egri kanonokja.⁴⁹

A könyvek között megtaláljuk Odilo Schreger bencés szerzetes *Studiosus jovialis* című művét is (München, 1751) (304), amely a felsőbb iskolák számára összeállított, több tudományterületet átfogó német és latin nyelvű példagyűjtemény. Történelmi, földrajzi, természettudományi ismereteket tartalmaz, de találhatók benne közmondások, találós kérdések és talányok, komikus mesék, anekdoták is.

8. 3. PII

A kegyességi művek esetében nyilvánvaló a jezsuita szerzőségű művek túlsúlya. Ezeket a műveket (csakúgy, mint a papí segédkönyveket) nemcsak Barkóczy, hanem szűkebb környezete, elsősorban kanonokjai is használhatták.

Itt kell megemlíteni Loyolai Szent Ignác *Exercitia spiritualia* című művét (Antwerpen, s. a.) (538), amelynek egy példánya fennmaradt Barkóczy könyvei között. Külön kötetben szintén megtalálható a *Directorium in exercitia spiritualia* (Antwerpen, s. a.) (537). Ez a két mű útmutatásul szolgált mind a lelki gyakorlatozóknak, mind a lelki vezetőknek.

48 Uo., 1725–1726.

49 SZINNYEI III, 1188.

Lorenzo Scupoli (1590–1610) leghíresebb munkája volt jelen Barkóczy könyvtárában, a *Certamen spirituale* (431). A mű a Szent Ignác-i *Lelkigyakorlatok*hoz hasonlóan a teljes belső tökéletességhez vezeti a lelket. Öt fő eszközt említ, amellyel elérhetjük a spirituális tökéletességet: a bizalmatlanság magunkban, teljes bizalom Istenben, küzdelem és igyekezet, hogy saját hibáinkat javítsuk, imádkozás és meditáció, valamint a gyülekezetbe járás. Scupoli művét Telekessy Adrián fordította latinból magyarra. A fordítás 1722-ben, Pozsonyban jelent meg.⁵⁰

Segneri fontos műve, a *La manna dell'anima* Barkóczy könyvtárában is helyet kapott, összesen két példányban (Velence, 1726 [144]; Bassano 1745 [243]). Segneri kegyességi művei közé tartozik, a Szent Ignác-i *Lelkigyakorlatok* felépítését követve az év minden napjára egy-egy elmélkedést nyújt, amely hasznos lehet a hitszónokok felkészülése során.

Segneri a katolikus egyház tanításainak gyakorlati oldalát előtérbe helyező művei mellett jelen volt Barkóczy könyvtárában Lodovico Antonio Muratori (1672–1750) három latin és két olasz nyelvű műve. A latin nyelvűek között megtaláljuk az 1723-ban íródott *Della carità cristiana* latin fordítását, amely két példányban is be van jegyezve a következő címekkel: *Muratorii de charitate Christiana latinus. 1 vol.* (182); *Muratorius de Charitate Christiana in 4to. 1 vol.* (452). Ez a kötet bizonyosan Schupanzig András szepesi, majd 1740-től pozsonyi kanonok fordítása. A harmadik latin nyelvű a *De recta hominis christiani devotione*, amelyet kiadtak 1756-ban Budán is (374). A latin nyelvű művek példánya nem maradt fenn az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban, ahova Barkóczy hajdani könyvtárának állománya került. Azonban az olasz nyelvű műveket ma is kézbe vehetjük. Megtaláljuk a

50 Tisztelendő pater Szent Ágoston Laurentius Scupuli lelki viadalma. Melly az ő igen lelki hasznos voltáért olasz nyelvből külömb-külobbféle nyelvre fordíttatott, és kihocsáttatott. Most pediglen ujonmand egy serafikus sz. Ferencz szerzetbeli atya által magyar nyelvre fordíttatott és kinyomtatott, Poson, 1722. (Névtelenül). Lásd: PETRIK III, 357.

Della pubblica felicità (Lucca, 1749) (203), valamint a *Della regolata divizion de' Cristiani* olasz nyelven megjelent első, 1747-es kiadását (220). A Muratori-művek jelenléte a könyvtárban további adalékul szolgál ahhoz, hogy Barkóczynak szerepe volt a Muratori-eszmék magyarországi terjesztésében.

A 17–18. századi itáliai szerzők művei mellett jelen volt a könyvtárban számos Európa-szerte ismert francia és spanyol szerző műve olasz fordításban. Ott van a könyvek között több francia jezsuita szerző munkája, mint Nicolas Caussin (1583–1651) a nagybőjt idejére írt, *La sapienza Evangelica* címmel megjelent lelkigyakorlatokat tartalmazó műve (Bologna, 1648) (275). A könyvjegyzékben megtaláljuk a Louis-Jacques Rastignac (1684–1750) toursi érsek tanításait összefoglaló kötetet a bűnbánatról, a szentáldozásról és a keresztény igazságosságról (334), illetve Sebastian Izquierdo (1601–1681) spanyol jezsuita⁵¹ *I mezzi necessari per salvarsi* című művét (403), amely az üdvösséghez vezető helyes életet mutatja be olvasóinak. Paul de Barry az egyházi év különböző időszakaira írt lelkigyakorlatokat tartalmazó *Solitudine di filagia* című könyve (Róma, 1663) (328) szintén szerepel a jegyzékben. A könyvtár kötetei között jelen voltak a misztikus irodalom alkotásai is. Itt említhetjük meg Josep de Sant Benet (1654–1723) spanyol bencés szerzetes munkáit. Sant Benet életének nagy részét Montserratban töltötte. Az utókor azt mondta róla, hogy századának első nagy misztikusa volt a bencések között. A misztikus irodalomban alkotott a legtöbbet, Barkóczy könyvjegyzékében összegyűjtött művei szerepeltek (59).

Barkóczy könyvtárában volt janzenizmus ellenes munka is: Alphonse Huylenbroucq (1667–1772) belga jezsuita szerző *Erroris Et Synopsis Vitae Paschasii Quesnel Presbyteri Galli Cujus 101. Propositiones Constitutione SS. D. N. CLEMENTIS Papae XI* című könyve (430). A mű 101 tételben foglalja össze a janzenista mozgalom főbb elveit és fogalmazza meg ellenvetéseit, amelyek legfőképpen a kegyelemtan, a megigazulás és a racionális emberi értelem határainak a kérdéseit érintették.

51 SOMMERVOGEL IV, 699–704.

Két német nyelvű elmélkedésgyűjteményt sikerült azonosítani: Xaver Rotter *Gnad- und Wundervolle Brosamen* rövid, különböző csodákról való elmélkedéseket tartalmazó könyvét (Breslau, 1750) (135), illetve egy az év minden napjára és az ünnepnapokra íródott elmélkedéseket tartalmazó kötetet. (420).

8. 4. LITTERAE HUMANIORES

A *litterae humaniores* csoporthoz tudjuk a legtöbb könyvet kapcsolni. Itt számos ókori szerző munkáját találjuk meg. A klasszikus szerzők műveinek ismerete hozzátartozott a kor tanult embereinek – vagyis a világi arisztokrácia és a művelt papság – műveltségéhez. Az iskolai tananyagnak is részét képezték, ezért még szélesebb körben elterjedtek voltak. Számos kiadásuk létezett a 18. századi Európában, mivel nyomtatásuk mindig biztos bevételt jelentett a nyomdák számára.

A könyvjegyzékben találjuk Claudius Aelianus *De natura animalium* című művét (326). Ez egy 17 részből álló gyűjtemény: rövid történetek a természet és az állatok világából, amelyek gyakran tartalmaznak morális tanításokat is. Aelianus másik ismert munkája a *Varia historia* szintén megtalálható volt a könyvtárban (288). Ez a mű anekdoták, életrajzok, különböző tematikájú kronológiák, közmondások, szállógék, természeti csodák és furcsa helyi szokások leírásának egyvelege.

Aiszópusz állatmeséi sem hiányoztak a könyvtárból (285). Marcus Tullius Ciceró két munkája van feljegyezve a könyvek közé: a *De officiis* (271) és az *Orationes* című beszédgyűjtemény három kötetben (250).

A *Thesaurus philosophiae moralis* című mű egy antológia, több antik szerző művét tartalmazza (307). A *Flores et sententiae [...]* című kötet szintén antik szerzők (Cicero, Sallustius, Plautus, Horatius, Lucanus, Curtius) idézeteinek gyűjteménye (269).

A könyvtár az ókori irodalom szépirodalmi alkotásai közül is őrzött néhány kötetet, például Horatius verseit (290).

Marcus Annaeus Lucanus neve mellett az *Opera* bejegyzés szerepel (292). A gyűjteményes kötet bizonyára a római szerző *Pharsalia* című eposzát is magába foglalja, amely Lucanus fő műve, egyben egyetlen fennmaradt alkotása volt, példázat a régi Róma elbukásáról.⁵²

Lucanus pártfogoltja, és hozzá hasonlóan Hispánia provincia szülötte volt Martialis. Barkóczy könyvtára epigrammáit őrizte meg (289). Hatása az európai irodalomra szinte felbecsülhetetlen: a neolatin költészet tőle tanulta az epigramma költői műfájának alkalmazását.

Publius Ovidius Naso műve *Opera* címmel van a könyvjegyzékbe rögzítve (291). A kötet nem azonosítható, de minden bizonnyal Ovidius munkáinak gyűjteményes kiadásáról van szó, amely legfontosabb műveit tartalmazta. A 17–18. században Ovidius művei Nicolao Heinsio jegyzetével, háromkötetes kiadásban jelentek meg. A kiadás tartalmazta Ovidius összes műveit: az *Amores* című versgyűjteményt, a *Heroides* című verses leveleket, a *Fasti*, az *Ars amatoria* és a *Remedia amoris*, az *Epistolae ex Pontot*, a *Tristiát*, valamint a *Metamorphosest*.

Ovidius műveihez hasonlóan Publius Vergilius Maro műveinek kiadása is *Opera* címmel szerepel a jegyzékben (238). Ebben az esetben szintén gyűjteményes kiadásra gondolhatunk. A 17–18. századi Vergilius-kiadások az eclogákat, az *Aeneist* és a *Georgicát* tartalmazták.

Aulus Gellius *Noctes Atticae* című műve volt meg Barkóczy könyvtárában (324). Gellius ebben a művében több mint 300 görög és római szerző írását dolgozta fel 20 kötetben. Barkóczy példánya nem maradt fenn. A könyvjegyzék pedig csak 1 kötetet tüntet fel, ebből arra lehet következtetni, hogy Barkóczy könyve egy kivonatszerű összefoglalása volt az *Attikai éjszakáknak*, vagy a sorozat csak egyetlen kötete lett feljegyezve.

52 VL VII, 435–436.

A könyvtárban található színművek gyűjteményét néhány ókori szerző komédiáinak kiadása is gazdagítja. Ilyen Plautus vígjátékainak gyűjteményes kiadása, amely a könyvtár mai kötetei között is fennmaradt (330). Az 1721-es amszterdami kiadásban megtalálhatóak többek között az *Amphitryon*, *Asinaria*, *Mostellaria*, *Poenulus* című drámák. A Plautus-kötet mellett fennmaradtak Terentius komédiái is, egy ugyancsak amszterdami, 1651-es kiadásban, amely mind a hat – *Andria*, *Heautontimorumenus*, *Eunuchus*, *Adelphoe*, *Hecyra*, *Phormio* – hiánytalanul fennmaradt vígjátékot tartalmazza Terentiustól (251). Ezekre a színművekre már a kevésbé harsány humor és a komplikáltabb meseszöveg volt jellemző.

Az antik szerzők mellett a könyvtárban megtaláljuk számos humanista szerző művét. A jegyzékben ott van Erasmus *Colloquia familiaria* című, a nevelés céljára, módszerére, a vallásos nevelésre vonatkozó észrevételeket tartalmazó munkája, amely először 1522-ben jelent meg (256).

Henri Estienne (1531–1598) műve a *Comicorum Graecorum sententiae* címet viseli, a görög komédiákban fellelhető szólások gyűjteménye (293).

A humanizmus korában rendkívül népszerűek voltak az emblémáskönyvek, amelyek reprezentációs hagyománya és költői eljárásai a 18. században is tovább éltek. A könyvtárban jelen volt Nicolaus Reusner (1545–1602) *Symbolorum imperatoriorum classis* 1–3 című emblémáskönyve (106). Ezt a kötetet 1761-ben kiadták Budán, Barkóczynek valószínűleg ez a magyarországi kiadás volt meg.⁵³ Reusner német jogtudós, jénai professzor emblémáskönyvei ismertek és népszerűek voltak Európában, – a másik ilyen Reusner-könyv volt a *Icones sive imagines imperatorum regum, principum, electorum et ducum Saxoniae* című – a külföldön tanuló magyar diákok közvetítésével már a 16. század folyamán is eljuthattak több főúri és főpapi könyvtárba.

53 KNAPP–TÜSKÉS 2003, 37.

Regényei között ott van Andrea da Barberino 15. századi szerző legismertebb műve, a *Guerino detto il meschino* című lovagregény (Velence–Bassano, s. a.) (230). A mű egészen a 19. századig számos kiadást megért, és az olasz lovagköltemények kiindulópontját jelentette, később olyan neves szerzőknek szolgálva mintául, mint Luigi Pulci, Matteo Maria Boiardo, Ludovico Ariosto. Barkóczy további regényei között fennmaradt számos francia szerző művének olasz fordítása. Gyűjteményében olasz nyelven találjuk meg François de Salignac de la Mothe-Fénelon (1651–1715) francia katolikus érsek, teológus regényét *Avventure di Telemaco figliuolo d’Ulisse, ovvero continuazione del Quarto Libro della Odissea d’Omero* címmel (Velence, 1717) (213). Témáját tekintve a királyi sarjak nevelésének ügyével foglalkozik. Ismerteti, hogy a nagy urak és grófok nemcsak karddal, gyűlésekkel, hanem tudós könyvek írásával is hajthatnak hasznót a nemzetnek. Telemakust, aki bujdosásai közepette több ifjú fejedelemnek ad tanácsot, Minerva istennő kíséri el útján, Mentor néven. Mentor példájával bemutatja, milyen legyen az, aki fejedelmi ifjat akar nevelni. A művet több európai nyelvre lefordították, köztük magyarra is, a fordíttatás Barkóczy nevéhez köthető.⁵⁴ A magyar nyelvű művet is megtaláljuk a lajstromban (489).

További francia műveket találunk a lajstromban olasz fordításban: Pierre de Marivaux (1688–1763) novellákból felépülő regényét *Farsamone, ovvero le follie Romanzesche del moderno Don Chisciotte* címmel (Velence, 1751) (249); Gautier de Costes de La Calprenède 17. századi író *Cassandra* című regényét a neves történetíró, Maiolino Bisaccioni fordításában (Velence, 1732) (237); François Pétis de la Croix (1653–1713), a 17. századi Franciaország nagy orientalistájának a keleti világot – Törökországot, Perzsiát – bemutató *Istoria della sultana di Persia, e de visiri novelle turche* címmel megjelent novelláit (Velence, 1752) (265). A francia nyelvből fordított *Lo sfortunato Napolitano, ovvero la vita del*

54 Haller László *Telemakus*-fordítása 1755-ben jelent meg Kassán, a kiadást Barkóczy támogatta. Haller François de Salignac de La Mothe-Fénelon cambrai-i érsek francia nyelvű művét fordította magyarra, de a kiadás Haller halála miatt nem valósulhatott meg. Barkóczy felkarolta a kallódó fordítást. Az ajánló levelet, mivel Haller már nem élt, a Kassai Nyomtató Ház címzi az egri püspökhöz.

Roselli című regényt (300), amely egy bizonyos Signor Roselli kalandjait meséli el: születését, szolgaságát, utazásait, börtönben töltött éveit, és mindent, ami Olaszországban, Franciaországban, Nápolyban történt vele egészen haláláig.

A regények között ott van még Cervantes (1545–1616) *Dell'Ingegnoso Cittadino Don Chisciotte della Mancia* című ismert műve (olaszul: Velence, 1722 [301], németül: Lipcse, 1753 [201]). A spanyol szerző ezzel a regényével vált világhírűvé, ugyanakkor meg is osztotta a 17. század eleji közönséget. A *Don Quijoté*-ben erős társadalomkritikát fogalmazott meg, egy olyan főhős segítségével, aki úgy cselekszik, ahogy akar, ezért elmeháborodottnak tekintik.

Az olasz nyelvű regények között találjuk Daniel Defoe (1660–1731), az angol felvilágosodás nagy alakjának híres regényét, a *La vita e le avventure di Robinson Crusoe*-t (360). Az 1719-ben megjelent regény az egyik legolvasottabb és legtöbb nyelvre lefordított regénnyé vált Európában.

A német nyelvű könyvek között szintén szerepel a regény műfaja. Samuel Richardson (1689–1761) három, igen jelentős alkotását őrizte meg a Barkóczy-könyvtár. Richardson angol író volt, Barkóczy kortársa, a modern regényírás úttörője, az érzelmes levélregény műfajának meghatározó alakja.⁵⁵ Barkóczy könyvei között megtaláljuk első regényének négykötetes változatát német fordításban, amely *Pamela, oder die belohnte Tugend* (eredeti címe *Pamela, or Virtue Rewarded*) címmel jelent meg (Lipcse, 1750) (205). Cselekménye Pamela, egy egyszerű, erkölcsös cselédlány levelein keresztül bontakozik ki, akibe beleszeret egy fiatal földesúr. A regény legnagyobb újdonsága nem a cselekmény volt, hanem az abból kirajzolódó lélektaniség. A regénytechnika szempontjából a levélforma jelentett lényeges újítást, mert alkalmat adott az események mellett az elmélkedések, érzelmek elmélyült rajzára. Hatalmas sikert aratott, ezen felbuzdulva Richardson az első két kötet után további két kötetben folytatta a történetet. Barkóczy könyvtárában ezt az 1750-ben megjelent négykötetes változatot találjuk meg. A levélregény műfaját

55 PFEIFER 1909.

Richardson mesterművében, az 1747–1748-ban kiadott *Clarissa* című hétkötetes regényben alkalmazza. Ez a mű is megtalálható Barkóczy könyvtárban, az 1751–53-as német kiadásban (204). A regény nagyon sikeres volt Európában, később Rousseau Clarissáról mintázta a *Nouvelle Héloïse* hősnőjét. Magyarországi recepciója még néhány évtizedet váratott magára. Richardson harmadik regénye is a Barkóczy-könyvtár fennmaradt német nyelvű regényei között van. A *Sir Charles Grandison* egy 1754–55-ös német nyelvű kiadását őrzi a könyvtár (202). Az eredeti angol mű 1753–54-ben jelent meg, tehát Barkóczy rögtön a megjelenést követő évben kézhez kapta a köteteket, amelyek a tökéletes úriember portréját próbálják megrajzolni.

Egy olasz szerző, Gian Paolo Marana (1642–1693) egyik leghíresebb és legtöbbet kiadott művét német fordításban őrzi a könyvtár (211). A *Der Spion an den Höfen der Christlichen Potentaten* (eredeti címe *L'esploreur turco*) 1733–1737 között megjelent hatkötetes kiadása a korban divatosá váló levélregények közé tartozik. Az író, Marana kalandos életéről volt híres, főleg politikai-történelmi munkái jelentek meg. Az *L'esploreur turco*-t párizsi tartózkodása idején írta. Arab nyelvű írásokat talált, amelyeket lefordítva ráébredt, hogy egy török kém, Mahmut leveleit olvassa, akit a konstantinápolyi pátriárka azért küldött Európába, hogy jelentéseket készítsen a nyugati világról. A levelek 1637–1682 között keletkeztek, a franciák társadalmi szokásairól, a jezsuitákról és a keresztény vallásról szólnak. A levelekből összeállított regény 1705-ben indexre került, mert túlságosan szabadosnak ítélték meg, valamint azzal vádolták, hogy politikai titkokat fed fel.

A német fordításban megjelent idegen nyelvű regények között találjuk még Antoine François Prévost (1697–1763) francia regényíró *Der Englische Weltweise, oder Historie des Herrn Cleverlands [...]* (eredeti címe: *Le Philosophe anglais ou Histoire de M. Cleveland, fils naturel de Cromwell*) című regényét (Rostock, 1750) (210). A regény egy újszerű emlékirat, nem tartozott a korszak sikerkönyvei közé: Mr. Cleveland, Oliver Cromwell vér szerinti fia és az ő szerelme, Fanny kalandjait követi nyomon.

A német nyelvű regények közül az egyetlen, amely nem fordítás, Christian Fürchtegott Gellert *Leben der Schwedischen Graffin von S.* című regénye (313). Gellert Barkóczy kortársa volt, korának egyik legtöbbet olvasott szerzői közé tartozott. A *Leben der Schwedischen Graffin von S.* című regénye 1746-ban jelent meg. Ezzel Richardson nyomán megteremtette a német levélregény műfaját. Barkóczy könyvtárában egy kétkötetes 1747–48-ban megjelent kiadás volt meg. Gellert három elvet igyekszik érvényesíteni a történet elbeszélésében: az egyszerűséget, a tisztaságot és a természetességet. Az első polgári regénynek tekinthető, amely példaként szolgált Lessing *Miss Sarah Sampson*jához is.⁵⁶

Az olasz prózairodalom alkotásai közül a nagy firenzei gondolkodó és politikus, Niccolò Machiavelli (1469–1527) több munkája ott van Barkóczy könyvei között. Machiavelli jelentősebb művei négy kötetben 1540-ben, majd 1550-ben jelentek meg Velencében. Ez a kiadás számtalan utánnymást megért évszázadokon keresztül, Barkóczy könyvtára is ezt a gyűjteményes kiadást őrizte meg Machiavelli olyan műveivel, mint az *Il principe*, az *Istorie fiorentine*, a *Dell'arte della guerra* és a történetfilozófiát megalapozó műve, a *Discorsi sopra la prima deca di Tito Livio*. A sorozat negyedik kötete két drámát – a *Mandragorát* és a *Cliziát* – is tartalmaz (294) (Den Haag, 1726). A sorozaton kívül, külön kötetben maradt fenn a *L'asino d'oro* című dantei terzínákban íródott szatirikus költemény (402), amelyet Apuleius modern változatának is tekintenek. A mű befejezetlen maradt, 8 rövid részből áll, amelyekben a szerző a történet allegorikus képeinek segítségével gyakran bírálja saját kora politikai életét. Machiavellit Itálián kívül – így Magyarországon is – elsősorban az *Il principe* című műve tette ismertté. 1532-ben jelent meg Rómában, és a pápa 1559-ben a tiltott könyvek listájára tette. A mű a modern uralkodó hatalomgyakorlásának általános elveit határozta meg, elválasztva egymástól a morált és a politikát, egységes egészzé kovácsolva azonban a gyakorlatot és az elméletet. Az *Il principe* később a felvilágosodás világi eszméinek egyik kiindulópontjává vált.

56 NDB VI, 174.

A jegyzéken számos drámai művet találunk. Köztudott, hogy Barkóczy mindig támogatta a művészeteket, környezetében gyakran adtak elő színjátékokat, az őt köszöntő művek kéziratai között több színjáték maradt fenn.⁵⁷

A 17. század legnagyobb hatású francia drámaírójának, Molière-nek 4 kötetét (Lipcse, 1740) találjuk meg olasz fordításban a könyvtárban (242). A kötetek a legnépszerűbb Molière-drámákat tartalmazzák, mint *A Fősvény* (*L'avar*), *Az úrhatnám polgár* (*Il cittadino gentiluomo*), *Tudós nők* (*Le donne savie*), *A mizantróp* (*Il mizantropo*), *A férjek iskolája* (*La schola dei mariti*), *Scapin furfangjai* (*Le furberie di Scappino*). Igényes metszetek díszítik őket, amelyek a drámák cselekményét illusztrálják.

Saját kora két legsikeresebb olasz drámaírójától, Metastasiótól és Goldonitól is találunk egy-egy sorozatot a könyvtárban. A Metastasio-sorozat 6 kötetből áll. Metastasio Barkóczy kortársa volt, a drámaíró első sikereinek évében (1724-ben) Barkóczy Itáliában volt. A könyvtárban fennmaradt sorozat (Velence, 1750) az olasz drámaíró

57 Podolin, piarista iskola: *Virtus Amore et Timore fortior sive Alanus tragoedia*, 1756, [20] p., kézirat. Lelőhelye: FK Coll. II. 80.5; Boldisár király Jeles játék mellyet a Jésus Társaságának egri oskoláiban tanuló nagyságos, nemes és tisztas ifjúsag M.D.CC.LXI. Kegyelmes Hertzégnek Barkóczi Ferentz úrnak szentséges Római Birodalom Fejedelmének, esztergomi érseknek, Magyar Ország Fő-Papjának etc. alázatos tiszteletére folytatott. Lelőhelye: Székesfehérvár, Püspöki Levéltár, Jelzet nélkül. Lásd.: KILIÁN 1974; Elégia és színjáték Nagyszombatban tett látogatása alkalmából: *Monumentum pietatis quod supremo suo praesidi musae Tyrnavienses*, 1761, [39] p., kézirat. Lelőhelye: FK Coll. I. 39. 23; Színjáték érseki beiktatása alkalmából: *Nehemias acta ab Academicis Almae ac celeberrimae Universitatis Tyrnaviensis Soc. Jesu, [...] domini Francisci e comitibus Barkóczi de Szala, [...] dum primum in urbem nostram ingressum solemni pompa [...] celebraret*, anno M. DCC. LXI. mense Septembri, Tyrnaviae, Typ. Acad., 1761, [8] p., 21 cm. Lelőhelye: Egyetemi Könyvtár, KNYt KNY. 18. 00845; Zenés színjáték: *Festis honoribus celsissimi a reverendissimi S. R. I. principis Francisci e comitibus Barkóczi de Szala [...]*, [24] p., kézirat. Lelőhelye: FK Coll. I. 39. 17. Közl.: SZELESTEI N. 2007, 120; Színjátékok Nagyszombatban: *Salamon és László*, 1764, [6] p., kézirat. Lelőhelye: FK Coll. II. 97. 1. Közl.: HUBERT–SZELESTEI N. 2007, 522–525; *István, szomorú játék*, 1765, [5] p., kézirat. Lelőhelye: FK Coll. II. 97. 5. Közl.: HUBERT–SZELESTEI N. 2007.

összes 1733–1750 között megjelent művét tartalmazta, a IV–VI. kötetekben a kisebb színpadi művek, canzonetták kaptak helyet (241). Az első négy kötetben találjuk többek között a *La Didone abbandonatát*, a *La clemenza di Titót*, a *Catone in Uticát*, a *L'Adriano in Siriát*, vagy a később Csokonai által lefordított *Il re pastorét* és a *Galateát*. Egy másik, a jegyzékben található tizenegy kötetből álló Metastasio-sorozat nem maradt fenn (247).

A gyűjteményes Metastasio-kiadások mellett két különálló Metastasio-dráma is megtalálható a jegyzékben. Az egyik az *Artaserse* (468), amelynek első bemutatója az 1729-es római karneválon volt. Költői mélységében és kidolgozottságában a Metastasio-életmű érettebb darabjai közé tartozik. 1741-ben előadták Pozsonyban egy kivételes esemény, Mária Terézia koronázó országgyűlése alkalmával. Ez volt az első magyarországi Metastasio-előadások egyike.⁵⁸ Zeneszerzője Johann Adolph Hasse, aki Giovanni Boldoni Metastasio drámájából készült librettóját vette alapul háromfelvonásos átdolgozásához. Az előadás szövegkönyve 1741-ben jelent meg a pozsonyi Royer-nyomdában.⁵⁹

A másik különálló kötetben bejegyzett Metastasio-dráma az *Il trionfo di Clelia* (149). 1760-ban jelent meg, Magyarországon és a bécsi udvarban számos alkalommal előadták. Bécsben például Karl Ditters von Dittersdorf zenéjével csendült fel.

A jegyzékben nem szerepel, ugyanakkor önálló kötetben maradt fenn az *Isola disabitata* című Metastasio-melodráma (Velence, 1753) (542) is, amelyet VI. Ferdinánd spanyol király névnapján adtak elő reprezentációs céllal a Madrid melletti Aranjuez városában 1753-ban, a kiadvány címlapja is ennek az eseménynek állít emléket.

58 Az eseményen három drámai mű előadása adatolható: az *Artaserse*, az *Alessandro nelle Indie* és a *Demetrio*. Az első kettőt Pietro Mignotti operatársulata mutatta be. Lásd: ZOLNAI 1932, 26; BAGOSI 2011, 63–66. A pozsonyi színészet történetéhez lásd: BENYOVSZKY 1928; HEPPNER 1910.

59 HASSE 1741.

Barkóczy Goldoni-sorozata (Velence, 1753–1755) 11 kötetből áll (200, 309), a komédiaíró összes addig megjelent színpadi művét tartalmazza. Goldoni nagy reformokat hajtott végre saját kora színházi életében, nevéhez köthető az álarc és a *commedia dell'arte* rögtönzésének elhagyása a színpadon. A Barkóczy környezetében előadott színjátékokban – a rendelkezésre álló források alapján – nem találkozunk Goldoni névvel. Hazánkban a 19. század elején válik ismertebbé, amikor olasz társulatok hozzák el komédiáit a magyar színpadokra.⁶⁰ Barkóczy színház iránti szeretetét tükrözi, hogy annak ellenére, hogy a Goldoni-sorozat megjelenésének évében már egri püspök, távol van Rómától, beszerezte a könyveket.

Egy másik olasz szerző, Giovanni Antonio Bianchi (1686–1768) drámái is jelen vannak a könyvtár fennmaradt kötetei között. Bianchi ferences minorita szerzetes, elsősorban történelmi, politikai, valamint az egyház és az állam kapcsolatát tanulmányozó írásai ismertek. Barkóczy könyvtára tragédiáit őrizte meg, amelyeket Farnabio Gioachino Annutini álneven jelentetett meg *Tragedie sacre, e morali di Farnabio Gioachino Annutini cioè la Matilde, il Gieffe, la Elisabetta, il Tommaso moro* címmel (Róma, 1727) (222). Bianchi drámái elsősorban bibliai tanításokat dolgoznak fel, azonban nem csak egyházi környezetben ismerték és játszották őket. A színházat közelebb akarta hozni az egyházhoz. *Vizi e dei difetti del moderno teatro e del modo di emendarli* című értekező művében (Róma, 1753) vitába szállt Daniele Concina teológussal, aki szerint a színház minden erkölcstelenség forrása.

Girolamo Gigli (1660–1722) olasz szerző *Il Ruggiero re di Sicilia* című tragédiája is szerepel a jegyzékben (479). A színdarabot az 1729-es római karneválon mutatták be. Gigli színdarabjaiban a francia színjáték hagyományait követte, előnyben részesítette a spontán humort, a szatírárt és a sienai dialektust. Ez utóbbi okozta vesztét, hiszen miután a sienai nyelvjárást a firenzei fölé helyezte, kivívta az Accademia della

60 NYERGES 1992.

Crusca ellenszenvét, ezért száműzték a városból, és a Sienai Szent Katalin írásait tartalmazó kiadványát elégették.⁶¹

A könyvjegyzékben szerepel egy magyar nyelvű dráma, Kereskényi Ádám jezsuita (1713–1777) *Ágostonnak megtérése* című műve (477), amelyet először 1757-ben mutattak be Kőszegen, majd a rákövetkező évben jelent meg Nagyszombatban. Nincs arról adatunk, hogy Barkóczy részt vett a dráma valamelyik előadásán, abban azonban biztosak lehetünk, hogy személyesen is ismerte Kereskényit, aki 1736-tól Pozsonyban, Nagyszombatban, Budán és Bécsben is tanított, 1759-ig a kőszegi, ezt követően a budai jezsuita rendház főnöke volt.⁶² Egy Barkóczyhoz intézett köszöntő verse is fennmaradt.⁶³ Az *Ágostonnak megtérése* részben fordítás, Franz Neumayr jezsuita, a müncheni kollégium filozófiaprofesszorának *Theatrum asceticum sive meditationes sacrae* című darabjából készült. Neumayr Szent Ágoston megtérését öt elmélkedésben dolgozta fel, ebből Kereskényi négyet vett át. A fordítás hű, de a verses szöveg poézise nincs meg benne.⁶⁴ A dráma cselekményét és felépítését részletesen bemutatta Czibula Katalin, hangsúlyozva, hogy Kereskényi nem fordítja le a teljes eredeti művet, ezzel egyszerűbbé téve a dráma cselekményét, ami az előadás előnyére szolgál.⁶⁵

Néhány pásztorjáték is szerepel a jegyzékben, például Giovanni Battista Guarini (1537–1612) *Pastor fido* című műve (415), amely a 16. század egyik legnépszerűbb és legtöbbször kiadott műve volt. Guarini 1583–1587 között írta, majd első kiadása Velencében jelent meg 1590-ben, első bemutatója Ferrarában, 1595-ben volt. Kritikusai azért támadták, mert nem tartotta be az arisztotelészi szabályt, amely szerint tragikus és komikus elemek nem keveredhetnek egyetlen művön

61 DBI 54, 676–678.

62 SZINNYEI VI, 64–66.

63 KERESKÉNYI 1761.

64 ALSZEGHY 1942.

65 CZIBULA 1985.

belül.⁶⁶ A 16. század egyik legnépszerűbb alkotása volt, Tasso Amintája mellett a pásztorjáték műfajának mintaadó darabja lett.

Guarini reneszánsz pásztorjátéka mellett Giovanni Battista Marino (1569–1625) *Adone* című eposzát szintén a jegyzék tételei között találjuk (397). Marino a barokk epika egyik legjelesebb képviselője. Hőskölteménye 1623-ban jelent meg Párizsban Olivier de Varennesnél.⁶⁷ A sok szálon futó cselekményben Adone és Venere szerelmi története bontakozik ki. Az olasz irodalom egyik legterjedelmesebb műveként tartják számon. Minden ének előtt találunk témamegjelölést és allegóriákat, amelyek a szöveg morális értelmét adják.

A könyvtár több olyan művet tartalmazott, amely a helyes viselkedést mutatta be elsősorban erkölcsi szempontból. Ilyen volt Carlo Casalicchio jezsuita második, és egyben legismertebb műve, az *Utile col dolce* (Velence, 1744) (118). A szerző jeles férfiak tettein és mondásain keresztül vezeti be az olvasót a keresztény viselkedés szabályaiba. Casalicchio az olvasóhoz szóló ajánlásában meghatározza saját kora vallásos, szellemi emberének ideálját, aki a másokkal való társalgás közben nem lehet hallgató, udvariatlan és faragatlan. Ez azonban nem minden, mert nem gúnyolódhat az evangéliumon, mintha egy eretnek lenne, nem lehet minden harmadik szava olyan, ami miatt nemcsak a hívó emberek, de a hitetlenek is elszégyellik magukat. A műben rövid anekdoták, elmés történetek követik egymást, amelyek oktató céllal készültek, befejezésük azonban mindig elgondolkodtató csattanóval végződik.

Antonio de Guevara (1480–1543) a spanyol reneszánsz nagy alakja, művei népszerűek és elterjedtek voltak a 16–17. század Európájában.⁶⁸

66 DBI 60, 345–352.

67 DBI 70, 517–535.

68 Trecciani 18, 214.

Egyik munkáját, amelynek műfaja a reneszánszban népszerű királytükör, magyar nyelvre is lefordították. Először 1610-ben jelent meg a mű második könyvének fordítása, amely Drakovich János munkája, majd Prágai András 1628-ban, Fejedelmeknek serkentő órája címmel adta ki fordítását.

Barkóczy könyvtárban de Guevara *Epistolae et dissertationes omnes [...]* című háromkötetes munkája volt meg, amely a szerző több művének és leveleinek gyűjteményét tartalmazza (Bécs, 1744) (31).

A Compendio della vita di diversi principi illustri, e gran capitani (Halle, 1754) (260) című anekdotagyűjtemény az ifjak elé példaként állítva mutatja be különböző jeles férfiak cselekedeteit. Juan Eusebio Nieremberg *Corona virtuosa, in cui si propongon li frutti della virtù in un principe* című műve (Velence, 1672) (268) kifejezetten a hercegi rangú személyek erényeiről szól. A könyvtár tanító, morális-teológiai műveihez tartozik az Európa-szerte ismert spanyol szerző, a spanyol barokk nagy alakja, Baltasar Gracián (1601–1658) két műve, amely olasz fordításban volt jelen a könyvtárban. A *L'uomo di corte, o sia l'arte di Prudenza* (Velence, 1734) (224), amely az udvari ember viselkedését taglalja, valamint az *Il criticon* (Velence, 1745) (214), amely a szerző legnagyobb sikerű, legismertebb műve. Szimbolikus regény, amely az emberi élet három korszakán keresztül mutatja be a létezés problémáit. Főszereplője Critilio, aki hajótörést szenved, valamint megmentője, egy vadember, akinek az Andrenio nevet adja. Az első részben Critilio megtanítja beszélni, és neveli Andreniót, Spanyolország felé utaznak tovább. A második részben felmennek az érett kor hegyére, ahol sokat tanulnak a művészetekről, majd éles kritikát fogalmaznak meg koruk spanyol íróiról. A harmadik részben Rómában vannak, ahol látják az idő kerekét és az ember életének múlandóságát, a halált. Végül elérik a halhatatlanok szigetét, ahova csak az erényes emberek juthatnak el. Baltasar Gracián művei nem voltak ismeretlenek a korabeli Magyarországon, Faludi Ferenc az *Oráculo manual* című művét ültette át magyar nyelvre, az olasz fordítást véve alapul. A Barkóczy-könyvtárban található másik erkölcsstani munka, amelynek később magyar fordítása is megjelent Faludi Ferenc tollából, William Darrel *Il gentiluomo istruito nella condotta d'una virtuosa, e felice vita* című művének kiadása (Padova, 1746) (97), amelyben a katolikus férfiak és nők viselkedéseinek szabályait mutatja be a szerző párbeszéd formájában, erős kritikát fogalmazva meg a korabeli Anglia hanyatló erkölcséről. Faludi Ferenc mind Gracián, mind Darrel művét olasz

fordításon keresztül ismerte, mindkét esetben azt a kiadást használta, amely Barkóczy könyvtárában is megvolt.⁶⁹

A nemes emberek levelezését segítő könyv is helyet kapott a könyvtárban, az *Il segretario de' galant-uomini* (Velence, 1755) (236), amely különböző alkalmakra írt levélmintákat, és az ezekre adandó válaszok formuláit tartalmazza.

A világi-politikai és az egyházi élet közötti kapcsolatot tanulmányozza Giovan Battista Comazzi (1654–1711) *Politica e religione trovate insieme nella persona, parole, ed azioni di Giesu Christo, secondo l'Evangelio di San Giovanni* (s. l., s. a.) című műve is (306). Comazzi könyvében azt tárgyalja, hogy a politika és a vallás egy tőből fakad, és céljuk is közös, hogy az embert boldoggá tegyék. A politikát és a vallást a világ keletkezésétől kezdve együtt látja megjelenni. Isten a hatodik napon megteremtette az embert, és azt mondta neki, uralkodjon ezen a földön. Ez kell hogy legyen a politika alapja, miszerint a földi igazságszolgáltatás az ember kezében van, de az isteni törvényeket tiszteletben kell tartani. A hagyatéki jegyzékben egy másik Comazzi művet is találunk, amelynek első kiadása 1689-ben Bécsben jelent meg *La morale dei principi osservata nell'Istoria di tutti gli imperatori che regnarono in Roma* címmel (267). Ebben Comazzi az előbb tárgyalt munkájához hasonlóan a homo politicus jellemvonásait akarja elélni.

A könyvtárban ott volt Petrarca *De remediis utriusque fortunae* című műve (361), amely rövid dialógusokból épül fel. A beszélgetések résztvevői allegorikus alakok: Ratio, Gaudium, Spes, Dolor, Metus. A mű ahhoz nyújt segítséget, hogy az ember hogyan őrizze meg különböző helyzetekben saját belső békéjét, valamint ebben a művében értekezik – ahogy a cím is sugallja – a jó és a rossz szerencséről. A *Canzoniere* mellett ez volt Petrarca legnépszerűbb műve, amelyet

69 Csakúgy mint Barkóczy, Faludi is élt Rómában (1740–1745 között). Neve máshol is előfordul Barkóczy környezetében: 1754-ben az egri jezsuita iskolában Faludi *Constantinus Porphyrogenitus* olasz minták alapján írt iskoladrámájával köszöntötték a püspököt. Lásd: STAUD III, 145.

a századok folyamán számtalanszor kiadtak az európai nyomdák.⁷⁰ Magyarországon Egerben is megjelent, 1758-ban, Barkóczy püspöksége idején.

Jan Maximilian Krolikiewicz költő *Sarmatides* című verseskötetét találjuk meg Barkóczy könyvei között (s. l., 1741) (129). A kötetben filozófiai költemény formájában 12, szatírokról szóló történetet mesél el. A versekből valójában kilencet olvashatunk, az utolsó háromnak csak a címét nyomtatták a kötet végére. A költemények nem képeznek koherens egészet, tematikájukat tekintve a természet és civilizáció kölcsönös kapcsolatának értelmezésére épülnek.

A jegyzékben olvashatjuk Marcellus Palingenius nevét. Úgy vélük, Pier Angelo Manzolli volt a neve annak a költőnek, aki Marcellus Palingenius Stellatus néven alkotott.⁷¹ A könyvjegyzékben csak a neve van feljegyezve, de minden bizonnyal *Zodiacus vitae* című, leghíresebb művét őrizte a könyvtár (281), amely egy 12 részből álló didaktikus versfüzér, amelyben mindegyik rész egy-egy állatövi jegynek van szentelve. Középpontba állítja az emberi boldogság elérésének útját, valamint szembeszáll a képmutatással, bírálja a katolikus egyházat, de Luther Mártont is. Ezt a művét halála után elégették, a tiltott könyvek listájára került.

A magyar nyelvű szépirodalmi munkák között találjuk Zrínyi *Adriai tengernek Syrenaia* című, 1651-ben Bécsben megjelent kötetét (185). Majd szerepel a következő bejegyzés: *Virgilius Poetának az Trojai Aeneásrul. 1 vol.* (187). A mű nem maradt fenn a könyvtár kötetei között. Nem tudunk arról, hogy a lajstrom készítésének évében létezett magyar nyelvű nyomtatott *Aeneis*-fordítás. Az elsőt Kovács József készítette, amely három kötetben jelent meg 1799-ben,

70 Barkóczy későbbi utódja, Batthyány József támogatásával jött létre a *De remediis* első teljes hazai kiadása, 1756-ban a budai Landerer nyomdában adták ki. A mű 16–19. századi magyarországi recepciójáról Máté Ágnes, Szörényi László és Lengyel Réka átfogó jellegű tanulmányai részletes felvilágosítást adnak. Lásd: MÁTÉ 2008; SZÖRÉNYI 2010; LENGYEL 2013.

71 DBI 8, 67.

1804-ben és 1831-ben. Ezt követte Baróti Szabó Dávid fordítása 1810-ben.⁷² Tudunk a 18. század első feléből származó két *Aeneis*-fordításról, de ezek csak kéziratban voltak fellelhetők egészen a 20. század végéig. Szerzőjük, Gyárfás István személyét nem ismerjük – a fordítás készítésének idején több ilyen nevű személy élt az országban. Fordításának egyik kézírata az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár Batthyány-gyűjteményében található, tehát a Barkóczyhoz kapcsolható dokumentumok környezetében.⁷³ Valószínű, hogy a hagyatéki lajstrom összeírója hibázott, amikor a *Virgilius Poetának az Trojai Aeneásrul* című művet a nyomtatott könyvek közé sorolta be. Ez kézirat lehet, amelyet talán már Barkóczy idejében könyv alakba kötöttek be, majd később a Barkóczy-könyvtár anyagából az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár gyűjteménybe kerülhetett.

A kézíratos művek Barkóczy hagyatéki jegyzékében *Manuscripta* címmel megjelölt csoportba vannak gyűjtve. Ezek között is találunk egy magyar nyelvű Vergilius-kéziratot *Pars Virgilii redditus Hungaricis in 4to* címmel bejegyezve (488). A kéziratot nem ismerjük, nem tudjuk, hogy melyik Vergilius-mű fordítását rejtheti; az is lehetséges, hogy megegyezik a Gyárfás-fordítás kéziratával.

A könyvtár kötetei között találjuk még Koptik Odó (1692–1755) bencés szerzetes, dömölki apát *Thalleis* című költeményét (191). Koptik cseh származású pap volt, aki felszentelése után Máriazellben szolgált mint gyóntatópap. Sajgó Benedek pannonhalmi főapát 1739-ben nevezte ki a dömölki apátság élére. Amikor megérkezett Dömölkre, mindössze három szerzetest és elkésérítő körülményeket talált. Koptik Máriazellből hozott egy kis kegyszobor-másolatot, amelynek ma is a szentély közepén álló kápolnaépület az otthona. *Thalleis* című kéténekes hexameteres költeménye a kegyhely történetének felhasználásával az egész magyar történelem kontextusába helyezte Mária oltalmazó szerepét. Szörényi László ismertette cselekményét, és felhívta a figyelmet a mű előszavára is. A költemény kinyomtatására

72 SZÖRÉNYI 2011.

73 THIMÁR 1995.

úgy kerülhetett sor, hogy Zichy Ferenc grófot beiktatták a győri püspöki székhelybe, és a soproni plébános, Hauszer Lőrinc a püspök tiszteletére kinyomtatta ezt a művet. Az előszóban a Zichy család dicsőségét és eredetét éneklí meg a szerző, a család címerének emblematicájából merítve sorait.⁷⁴

8. 5. SCHOLASTICI

A skolasztikus teológia alapszövegeit Aquinói Tamás (1225–1274) művei jelentették, közülük a *Summa totius theologiae* hatkötetes kiadása (Köln, 1639–1640) volt meg a könyvtárban (259). Aquinói Tamás kommentátorai közül Melchor Cano (1509?–1560) nevével találkozunk (89), akinek gyűjteményes munkája magába foglalta a *De locis theologicis* című kommentárt.

8. 6. THEOLOGIA MORALIS

Az erkölcszteológiai művek közé tartozik Giuseppe Cabrini *Directorium ordinandorum* című, 1736-ban megjelent munkája, amelyben kérdés-felelet formájában a szentségekről értekezik (257). Az erkölcszteológiai irodalom alkotásai közé sorolhatjuk a Giovanni Bona (1609–1674) összegyűjtött munkáit tartalmazó, 1739-ben megjelent kötetet is (12). Bona a ciszterci rend generálisa volt, legismertebb munkáiban egyházi szokásokat mutat be, és erkölcsi kérdéseket elemez. (Jelentős – főként francia teológusokkal folytatott – levelezésének néhány részletét a kötet is tartalmazza.)

Andrea Girolamo Andreuccitól, a Barkóczy idejében élt római jezsuita paptól és teológiatanártól egy munka maradt fenn a könyvek között, a *Memoriale confessariorum* (Nagyszombat, 1737) (521). Andreucci rendkívül termékeny író volt, – Sommervogel 57 kiadott művét sorolja fel⁷⁵ – kánonjogi munkáival nyerte el a legnagyobb hírnevet. A könyvtárban fennmaradt kötet népszerű volt a korabeli Európában,

74 Szörényi 1987.

75 SOMMERVOGEL I, 353.

megjelenése után a híres katolikus erkölcszteológus, Alfonso Maria de Lìgori is méltatta.

Az erkölcsstani munkák között megtaláljuk még François Genet (1640–1702) vaisoní püspök, teológus *Theologia moralis* című hétkötetes művét (Velence, 1729) (295), valamint Thomás Sánches (1550–1610) spanyol jezsuita *Disputationes de sancto matrimonii sacramento* címmel megjelent háromkötetes munkáját (Velence, 1737) (9).

Ide sorolhatjuk Gaetano Maria da Bergamo *Regola per vivere nella Cristiana osservanza* (Velence, 1753) (221) című, a korban nagy ismertségnek örvendő művét, amelyet a szerző XIV. Benedek pápának ajánlott.

A csoportba tartozik Johann Wier (1515–1588) holland orvos Barkóczy könyvei között fennmaradt műve, amely a gyűjtemény egyik nagyon érdekes darabja, hiszen megjelenésekor mind a katolikus, mind a protestáns egyház ellenszenvét kiváltotta. Wier számos orvosi mű szerzőjeként hírnevét mégis két démonológiai könyvével alapozta meg.⁷⁶ Ezek közül az egyiket, a *De praestigiis daemonum et incantationibus ac veneficiis* Barkóczy könyvtára is őrizte (392). A mű vitáirat, amelyben azt igyekszik bizonyítani, hogy a boszorkányok, valamint azok áldozatai és üldözői egyaránt a Sátán szemfényvesztésének áldozatai. A Sátánnak ugyanis nem teste vagy lelke, hanem szelleme van, ezzel képzelőerőnk felett van hatalma. Képzeletünk segítségével próbál tehát bűnbe taszítani bennünket, olyan téveszmékkel tömve tele a fejünket, amelyeknek semmi alapjuk nincsen. Ezek alapján a boszorkányokat nem üldözni kellene, hanem orvosra lenne szükségük. Hat részre van osztva a közel 500 oldalas mű: az első rész az ördög hatalmáról és erejéről, a második a varázslókról, a harmadik a boszorkányokról szól. A következő fejezetek az ördögösöket és a boszorkányság áldozatait mutatják be, majd az utolsó két részben gyógyításukról és a boszorkányok, varázslók büntetéséről ír.

8. 7. CONTROVERSISTAE

Több hitvédelmi munkát találunk a jegyzékben. Giacinto Tonti (1666–1726) *I dogmi della Chiesa cattolica* című művében (117) Giacomo Picenino támadásai ellen lép fel, aki a reformátusok követeléseiről adott ki egy kötetet. A hitvitázó irodalom népszerű alkotása Johann Jakob Spreng (1699–1768) *Theologia patrum vindicata* című kálvinista tanokkal vitázó, Nagyszombatban kiadott műve (318). Ma is megtalálható a könyvek között Laurenz Forer (1580–1659) svájci jezsuita *Thummius et Zeaemann* című műve, amely Theodor Thummius és Georg Zeaemann lutheránus teológusok tanait cáfolja (Dilingen, 1628) (264). Ott van a jegyzék tételei között Georg Stobäus leveleinek gyűjteménye (169). Stobäus, a római Germanicumban végzett tanulmányai és ötévi plébánoskodása után 1597–1609 között mint lavanti püspök és Belső-Ausztria helytartója állt Ferdinánd főherceg mellett. Az ő tanácsai szerint fogott hozzá Ferdinánd az erélyes és következetes ellenreformációhoz, az ő emlékiratából merítette módszereit, nevéhez fűződik – Ferdinándé mellett – a kemény belső-ausztriai rekatolizáció.⁷⁷ Leveleiben nagyrészt ellenreformációs tevékenységéről és szervezkedéseiről, az uralkodóhoz intézett tanácsairól olvashatunk.

A magyar nyelvű könyvek között van Hugo Grotius (1583–1645) holland jogtudós *De veritate religionis Christianae* című művének magyar fordítása, amelyet Diószegi Kis János készített el, és Marburgban, 1732-ben jelent meg (393). Grotiusnak ezt a munkáját nevezhetjük az első protestáns apologetikai műnek. Rendkívül népszerű volt, misszós célokra is használták. Grotius jogtudósként jogi terminusokat használ a keresztyén vallások védelme mellett. Diószegi Kis János református lelkész volt, Marosvásárhely után Marburgban tanult.⁷⁸ Magát csak „bujdosó magyarként” nevezte meg az olvasóhoz szóló előljáró beszédben és a magyar királyhoz szóló ajánlásban, akinek a nyomtatás költségeit köszönheti. Munkája hét fő fejezetre oszlik: „a vallás fundamentumáról közönségesen”, „a keresztyén vallás

77 SÍK 1939, 41–42.

78 SZINNYEI II, 877–888.

fundamentumáról nevezetesen”, „a két Testamentum könyveiről”, „a pogány vallás hamisságáról”, „a sidó vallás hamisságáról”, „a Muhammed vallása hamisságáról”, valamint „a protestánsok v. reformátusok vallásának igazságáról”, amelynek részeit ő maga írta a fordításhoz.

A tételek között megtalálható Mike István *Lélek javára szerzettetett mulatságos vadászat* Pozsonyban, 1748-ban megjelent kötete (190). A versbe szedett mű célja, hogy megvédje a katolikus egyházat az olyan rágalmozások ellen, mint a szentek istenként imádása, bálványozás, vagy a maguk érdemében, nem Krisztus elégtételében való bizakodás. Dialógusszerűen van felépítve, a két beszélgető fél az új pápista és a fundamentumos pápista.⁷⁹

Molnár János jezsuita szerzetes két hitvédelmi munkája szerepel a jegyzékben.⁸⁰ A szerző Barkóczy kortársa volt, 1759–1767 között Nagyszombatban tanított, így Barkóczy mint esztergomi érsek személyesen is ismerhette. Számos lelki olvasmányt, hitvitázó művet és prédikációt írt, de tankönyvet, egyháztörténetet, építészettörténeti könyvet is.⁸¹ Fontosnak tartotta a magyar nyelvű irodalom előmozdításának ügyét, legtöbb műve anyanyelvén jelent meg. Az igaz penitentsiatartó bűnösnek eleven példája címmel adta ki 1763-ban Barkóczynak ajánlott művét, amely Alessandro Dotallevi jezsuita szerzetes (1647–1722) *L'idea d'un vero penitente [...]* című művének magyar fordítása. A mű Dávid király életét mutatja be és a penitencia gyakorlásához nyújt segítséget. Molnár János fordításához tartozik egy „bemutató levél” is, amelyet Barkóczyhoz, a kiadás támogatójához címez. A levél első részében Molnár János Barkóczy a kultúráért tett pártfogó munkáját méltatja. Hangsúlyozza, hogy

79 Uő, VIII, 1303.

80 Az igaz penitentsia-tartó bűnösnek eleven példája [...] címmel megjelent Alessandro Dotallevi művének fordítása (174), valamint a Molnár Jánosnak, *Jesus Társasága szerzetes papjának a' megtérő református elmélkedéséről négy könyvei* című munka, amely 1763-ban, Nagyszombatban jelent meg (195).

81 SZINNYEI IX, 208–213. Az építészeti témájú munka Barkóczy könyvjegyzékében is szerepel: *A régi jeles épületekről kilencz könyvei [...]* (164).

a magyar nyelvű irodalom is támogatót talált az érsek személyében: „[...] a többi közt azon örülök hazámnak, hogy annak otthon termett nyelve is illy hathatós, illy erős és annyira kíváncsú gyámolty és pártfogót talált Hertzezségedben: [...] Horgyák már és terítik lábaid elejbe mindenünnen a szép elmék a sok szép magyaros munkát, láttyuk is már örömeinkre az illy igyekezetnek Hertzezséged előtt való becsületét, sőt hasznát is vesszük illy kegyes gondviselésednek [...]”⁸²

A következő rész tartalmazza a Barkóczyhoz szóló személyes ajánlást. Molnár soraiból kiderül, hogy Barkóczy jól ismerte Diotallevi műveit, amelyeket sokat méltatott Molnár Jánosnak. Maga az érsek is vállalkozott volna a fordításra, ám végül Molnár Jánost bízta meg a munkával: „[...] Általam készüle el fordítása, de hertzezséged méltóztatta érdemtelen kezeimre bíznia készítését. Szívemben forganak még most is azok a buzgó szózatok, mellyekkel szerzőjét fülem hallatára magasztalád. Írásának hasznát, ékességét, édességes beszédeit, buzgó gerjedelmét annyira becsülléd, hogy már az egész könyvnek fordítását erőssen feltett szándékkal magadra vállalnád. [...]”⁸³

8. 8. MATHEMATICI

Ez a címszó több tudományterületet foglal magába. Itt olyan tankönyveket és oktatási segédkönyveket ismertetek, amelyek az egyéb tudományok elsajátításához nyújtottak segítséget. Barkóczyt Mária Terézia a magyar korona egész területén található oktatási intézmények felügyelőjévé nevezte ki 1762-ben. Az esztergomi Prímási Levéltárban több olyan dokumentum található, amelyben a nagyszombati egyetem vezetői fordulnak Barkóczyhoz a megfelelő auktorok olvasása és a tanárok kiválasztása ügyében.⁸⁴ Tehát Barkóczy tanfelügyelői tisztsége ilyen feladatokra is kiterjedt, ehhez pedig ismernie kellett a korabeli oktatásban használt munkákat.

82 DiOTALLEVI 1763, a3–a3a3.

83 Uo., a3a3–b.

84 PLtar 1349/4. a

Először azokra a könyvekre vessünk pillantást, amelyek a természettudományok oktatásához nyújtottak segítséget. A korban a fizikai és egyéb mechanikai tanulmányok kevésbé voltak népszerűek. A fizika a 18. században még nem létezett önálló tudományágként, a filozófia részét képezte. A Barkóczyhoz címzett levelek között fennmaradt egy levél, amelyben a Helytartótanács hívja fel Barkóczy figyelmét a mechanikai tanulmányok fontosságára.⁸⁵ A könyvjegyzékben számos fizikával és matematikával foglalkozó könyvet találunk.

Ilyen volt az *Universae matheseos brevis institutio theorico-practica* című, Nagyszombatban megjelent kézikönyv, amely a matematika elméleti és gyakorlati oktatásához, tanulásához nyújtott segítséget (311). A főbb fejezetek az optika, fénytöréstan, csillagászat, katoptrika témaköreit veszik sorra. A második rész a trigonometria, asztronómia, földrajz tudományát tárgyalja. A kronológia fejezet segítséget nyújtott a naptárak, kalendáriumok készítéséhez.

Kéri Borgia Ferenc (1702–1768) jezsuita csillagász két munkája található meg a könyvtárban. Egyik műve a *Dissertatio physica de corpore generatim deque opposito eidem vacuo* (Nagyszombat, 1753) (235), fizikai értekezés a test és az ellentétes vákuum működéséről. A másik műve szintén az emberi test fizikájáról szóló tanulmány, amely *Dissertatio physica de motu corporum* (297) címmel jelent meg.

85 „Si de hac inquam nova Mathematica-Physica seu penitus, seu in parte mutanda, de alia vero, qua Juventuti Ecclesiasticae Theologiam, et Saeculari Jurium peritiam prae oculis habenti, certius conduceret, venturo anno Scholastico inducenda quidpiam benigne discernere Celsitudo Vestra dignaretur, rem omnem // cum Senioribus Academicis Patribus in concertationem sumeremus, per fractandas materias deligeremus, eosque in Titulos, et articulos suos redigeremus, atque ita breviter ex ordine recitandas questiones Celsitudini Vestrae exhiberemus. Id quod opportune fieri posset eo compendio, ut praelegendus venturo anno Scholastico Tractatus Physicus interim conficeretur, una et Typis etiam ederetur, qui deinde futuris etiam annis stabiliter praelegi posset, et si addendum novus Professor quodpiam judicaret, id privatim brevi Suo compendio describendum discipulis traderet.” PLtar, 1349/6. 1r.

Pieter von Musschenbroek (1692–1761) *Dissertationes physicae experimentales* című művét is feljegyezték a könyvjegyzékbe (161). A holland Musschenbroek a matematika és az orvostudomány professzora volt. Az első tudós, aki részletesen foglalkozott nyomás- és hajlító vizsgálatokkal. Az ő nevéhez köthető a „leideni palack”-kísérlet, amely egy elektromos kondenzátor, amely tárolta az elektromosságot. A *Dissertationes physicae experimentales* ismert és népszerű természettudományos munka volt a korabeli Európában, és nagy szerepet játszott Newton törvényeinek felhasználásában és terjesztésében is.

Christian Wolff (1679–1754) a német felvilágosodás korának filozófusa. Tanai Barkóczy korában kezdtek elismertté válni. Wolff a racionális gondolkodás úttörője, aki szerint az ész a világot teljes egészében megérteni képes emberi erő, amellyel Isten megismerésére is képesek vagyunk. Barkóczy könyvtárában a *Compendium elementorum matheseos universae* című munkájának első kiadása maradt fenn, amely 1742-ben jelent meg (219). Wolff a hallei egyetem természettudományok és matematikatanára volt, fenti műve a természettudományok műveléséhez való segédkönyv. Fejezetei az asztronómia, kronológia, építészet, algebra témaköreiből hoznak példákat és magyarázatokat.

Barkóczykönyvtárában jelen volt továbbá a *Physiognomica et chiromantica specialia* című mű, amely a fiziognómia – az ember külső és belső tulajdonságai közötti összefüggések tudománya – és a kromatográfia – a különböző keverékek elválasztására szolgáló laboratóriumi tudományág – vizsgálatával foglalkozik (439). A mű szerzője Rudolphus Goclenius (1547–1628) német humanista és filozófus, aki végzett asztronómiai, földrajzi, matematikai tanulmányokat is.

Wernischek Jakab (1743–1804) orvos, botanikus két munkáját őrizte meg Barkóczy könyvtára. Wernischek Migazzi bíboros orvosa volt, aki egyben korának neves botanikusa is, nevét több botanikai munka őrzi.⁸⁶ Barkóczy könyvtárában ott volt *Genera plantarum* című műve,

86 SZINNYEI XIV, 1528–1529.

amely Bécsben, 1763-ban jelent meg (366). Ennek előszavában kéri olvasóit, hogy küldjenek neki adatokat a magyar botanikáról szóló kötetéhez. Másik műve, amelyet tartalmaz a hagyatéki lista, egy fizikai kísérleteket és megfigyeléseket tartalmazó példatár, amely *Tractatus, physicam astrorum notitiam ex principiis mechanicae proponens* címmel jelent meg 1764-ben ugyancsak Bécsben (363). A művek megjelenésének évéből – 1763 és 1764 – következtethetünk arra, hogy Barkóczy folyamatosan, élete végéig bővítette a könyvtárat. Valószínűleg ezek a kötetek kiadásukat követően mind a megjelenési hely földrajzi közelségének, mind a Migazzi bíborossal és környezetével való személyes kapcsolatnak köszönhetően jutottak el rendkívül gyorsan Barkóczyhoz.

Emanuel Swedenborg (1688–1772) svéd tudós és teológus *Opera philosophica et mineralia* című műve volt meg a könyvtárban (32). Swedenborgot tanulmányai befejezése után a király bányatanácsossá nevezte ki.⁸⁷ Ezen időszakában született a fenti mű, amely a bányászat és fémolvasztás tudományos leírását foglalja össze.

8. 9. PHILOSOPHI

A ma is fennmaradt kötetek között találjuk Boethius *De consolazione Philosophiae* című művét (Bécs, s. a.) (272). A *De consolazione* rendkívül népszerű mű volt a 18. században. A század vallási ellentétei között az olvasónak szüksége volt a *De consolazione* által közvetített üzenetre. A mű első magyar fordítását Illei János jezsuita szerzetes és tanár készítette el, amely 1766-ban jelent meg, tehát Barkóczy már nem ismerhette. A fordítás munkáját azonban Barkóczy egyik pártfogoltja, Orczy Lőrinc támogatta, aki maga is lefordított néhány részletet a *Consolatióból*.⁸⁸

Titus Lucretius Carus *De rerum natura libri* című műve fennmaradt a Barkóczy-könyvtár mai állományában (308). A könyvtár egy

87 EB XXI, 503–504.

88 Vörös 1999.

1721-es padovai kiadást őriz. A *De rerum natura* műfaja tanköltemény, Epikurosz tanításának összefoglalása.⁸⁹

Marcus Tullius Cicerónak *De officiis* című politikai-filozófiai műve azokról a kötelességekről szól, amelyeket minden embernek szem előtt kell tartani, ha az államhoz akar tartozni (271).

A fenti filozófiai témájú köteteket az oktatás során tankönyvként is használhatták. A 18. század elején a filozófiaoktatás még erősen összefonódott az egyházi oktatással. A tankönyvekben a hagyományos skolasztika érvényesült, azonban a természetfilozófia területén már hamarabb történtek előrelépések.

A könyvtárban találunk egy rövid színdarabot is *Philosophia Christiana, seu de constantia [...]* címmel (Bécs, 1711), amelyet a bécsi jezsuita kollégium diákjai mutattak be (279). A színműben Justus Lipsius *De constantia in malis publicis* című művét dolgozzák fel, amely párbeszédese értekezés az állhatatosságról. Az ókori sztoikus gondolkodás eszméjét emeli át a jelenbe, hogy ezzel a válságos időkben vigaszt nyújtson. Lipsius ebben a munkájában kapcsolta össze először a keresztény vallást a sztoikus gondolkodással, ezzel is segítve az egyént a vallásháborúk korszakában. A szórakoztató dialógus nagy sikert aratott, és hatást gyakorolt többek között a barokk szomorújátékra, amelynek mártír alakjai az állhatatosság eszményképében tűnnek fel.

Most néhány olyan munkát ismertetek, amely sokkal inkább az általános filozófiatörténet alapművei közé tartozik. Ezek között maradt fenn Emanuele Tesauro (1592–1675) *Philosophia moralis* című munkája (Würzburg, 1731), amelyben az arisztotelészi etika összefoglalását és értelmezését találjuk (olaszul: 262 [Macerata, 1675], latinul: 551). Tesauro több történeti munkát is írt, de azok a művei hozták el számára az ismertséget, amelyek az arisztotelészi örökséget dolgozták fel.⁹⁰

89 VL VII, 439–441.

90 Treccani XXXIII, 659.

Alphonse Antonio de Sarasa (1618–1667) Belgiumban született spanyol jezsuita *Ars semper gaudendi* című műve is a könyvtár részét képezte (158). A mű 1648-ban Jénában jelent meg. Olvasójának 15 fejezeten keresztül mutatja meg, hogyan juthat el a teljes boldogság birtoklásához, amelyet csak Istentől nyerhet el. Sarasa egyik legfontosabb alaptétele az, hogy nem lehetünk boldogok, ha nem bízzuk magunkat teljes mértékben a gondviselésre. Ez a jezsuita szerző legismertebb műve, amely hatással volt a következő generáció nagy filozófusaira, többek között Leibnizre és Christian Wolffra. Két hazai kiadása jelent meg, 1676-ban és 1726-ban. Népszerűségét alátámasztotta Tarnai Andor is, aki a hazai katolikus és református lelki élet közös használatban lévő irodalmi alkotásairól értekezve kiemelte az *Ars semper gaudendit*.⁹¹

Heinrich Cornelius Agrippa von Nettesheim (1486–1534) okkult német író, alkimista. Barkóczy könyvtárában *De incertitudine et vanitate omnium scientiarum et artium liber* című műve (Frankfurt–Lipcse, 1714) található meg (266). Nettesheim ebben a művében a tudományok haszontalanságáról és bizonytalan voltáról értekezik. Szkeptikus gúnnyal ostromozza kortársai elavult, eredeti valójából kifordult skolaszticizmusát. A XVI. század gondolkodását, a kor erkölceit, szokásait tárgyalja a könyvben. A tudományok helyzetét elemezve rávilágít a hiányosságokra is. Mind egyházi, mind világi körökben szembekerült a hivatalos felfogással: bírálta az udvari élet romlottságát, társadalmi reformokat javasolt, ugyanakkor elítélte az egyház túlzott szigorát és a boszorkányüldözést. A pápa indexre tette a munkát, éppen ezért lett fokozottabb az érdeklődés a könyv iránt. Számos európai nyelvre lefordították, először 1530-ban jelent meg Antwerpenben.

A filozófiai művek között találjuk Stanislaw Lubomirski 1642–1702 között élt lengyel-litván nemes, nagybirtokos, mágnás *De vanitate consiliorum liber unus [...]* című (Varsó, s. a.), a hiúság és az igazság közötti párbeszédet tartalmazó művét (286). A dialógus a pesszimista filozófiára épül, amelynek atyja a hazája politikai helyzetéből mélységesen kiábrándult Lubomirski.

91 TARNAI 1968, 281.

Samuel Pufendorf (1632–1694) *De officio hominis et civis* című, 1673-ban megjelent munkáját is tartalmazza a könyvjegyzék (305). Pufendorf lutheránus jogásként és teológusként a Grotius által megkezdett utat követte filozófiai munkáiban: különválasztotta, egymástól függetlenítette a vallás és a politika intézményrendszerének működését.⁹² A Barkóczy könyvtárában megtalálható kötetben az ember és a polgár kötelességeiről értekezik. A természetjog tudósaként az ember természetes kötelességeit veszi sorra, amelyek a helyes államrend alapját képezik. Pufendorf elismert tudós volt, munkáit tankönyvként is használták az egyetemek természetjogi tanszékein.

Hatvani István (1718–1786) *Introductio ad principia philosophiae* című műve szintén megtalálható volt a filozófiai témájú könyvek között (358). Az előszóban előadja Hatvani, hogy munkájában nem az egész filozófia feltárása a célja, csupán az emberi megismerés alapjainak, az igazság és bizonyosság alapelveinek megkeresése. Hatvani a debreceni református kollégium tanára volt, tanított többek között fizikát, erkölctant, teológiát.⁹³ Ez a műve nemcsak filozófiatörténeti érdekességű, mivel példáit a matematika és fizika köréből veszi. Oktatói munkája során felhasználta Musschenbroek professzor tanításait is, akinek könyvét még Leydenben megvette. Fennmaradt nyomtatott művei között egy-egy kémiai és filozófiai értekezés is található.

8. 10. IUS CANONICUM

Több olyan művet találunk a jegyzékben, amely az egyház jogi kérdéseivel foglalkozik. A legrégebbi egyházjogi gyűjtemény a könyvtárban Gratianus, a 12. században Bolognában élt teológiai professzor jogi gyűjteménye (362). A mű az egyházi jog gyakorlati példatára, amely tartalmazza a törvények részletes kifejtését és a kánonok mellett a hozzájuk tartozó ellenkánonokat is. Három részből épül fel: az első az egyházi személyeket és hivatalokat mutatja be, a második 36 ügytételt foglal magába, míg a harmadik egyházi dolgokról értekezik.

92 EB XVIII, 586.

93 SZINNYEI IV, 503–507.

A mű 1760-ban megjelent Paul Joseph Riegger, a Theresianum jogprofesszorának kiadásában. Barkóczy könyvtárában valószínűleg ez a példány volt meg.

Itt van Christian Heinrich Freiesleben (1696–1741) *Corpus juris civilis academicum* című polgárjogi munkája (Bázel, 1735) (96), valamint a *Corpus juris canonici academicum* két kötete (Bázel, 1735), amely Freiesleben munkája alapján készült (155). Egy másik jogi témájú mű szerzője Georges Gobat (1600–1679) francia jezsuita.⁹⁴ A könyvjegyzékben egy jogi-teológiai traktátusa van bejegyezve (23). Borromei Szent Károly 1582-ben megjelent *Acta ecclesiae Mediolanensis* című művét is (Bergamo, 1738) megtaláljuk a fennmaradt könyvek között (14). Sok szempontból a trienti zsinat hozadékaként létrejött jogszabálygyűjteménynek tekinthetjük. Ahogy a címe is mutatja, a mű a milánói egyházmegyére vonatkozik, ahol Borromei Károly érsek volt. A Trient utáni évektől egészen a 17. század végéig az egyházi törvényhozás és hivatali ügyek legfontosabb kézikönyve lett, elterjedt az egész katolikus Európában. Segítségével nemcsak a 16. századi egyház, hanem a vallásos keresztény közösség életét is megismerhetjük.

Egy másik, a könyvtárban megtalálható egyházz jogi szakkönyv Francesco Monacelli 1732-ben megjelent négykötetes *Formularium legale practicum fori ecclesiastici* című munkája (Véence, 1732) (99).

Barkóczy könyvtárában fennmaradt Giacomo Pignatelli (1625–1699) talán leghíresebb, *Consultationes canonicae* című munkájának 1700-as kiadása (17). Pignatelli korának híres kánonjogásza és tudósa volt. Munkáit használták a római kongregációkban, az egyházi üléseken, a püspöki kancelláriákon, és a híres kánonjogászok is forgatták és említették őket, úgymint Lucio Ferraris (1687–1763), vagy maga XIV. Benedek, aki gyakran használta az „uti Pignatellius noster in Consultationibus”, vagyis ahogy a mi Pignatellink írja a *Consultatioban* fordulatot.⁹⁵

94 SOMMERVOGEL III, 1505–1506.

95 Treccani XXVIII, 269.

Vitus Pichler osztrák jezsuita (1670–1736)⁹⁶ *Ius canonicum practice explicatum* című munkája szintén a kánonjogi munkák közé tartozik (381). Pichler mint ellenreformátor is jeles személyiség volt, azonban jogi munkái ismertebbek voltak. Ezek közül sokat tankönyvként használtak az egyetemeken, mivel a joggyakorlat során felmerülő nehezen megoldható kérdésekre is választ igyekeztek adni.

Az *Apparatus brevis ad theologiam, et ius canonicum* című gyűjteményes kiadvány (Velenec, 1753) a teológia és kánonjog tanulásához nyújtott segítséget (270).⁹⁷ Mellékletként találunk benne egy történelmi-kronológiai függelék, amelyben a koncíliumokat, pápákat, ellenpápákat, egyházatyákat, egyházi írókat, valamint az eretnekeket veszi sorra ábécé- és időrendi sorrendben.

8. 11. IUS CIVILE

A könyvtárban megtalálhatóak voltak a korabeli jogalkotás folyamatát leíró és azt segítő kézikönyvek, törvénygyűjtemények. A jegyzékben találjuk az 1715. évi pozsonyi országgyűlés törvénycikkeit (75), valamint a jogalkotás és törvénykezés alapkönyvének számító *Corpus juris Hungaricit*. A könyvtárban két kiadása is megvolt, mindkét példány fennmaradt a mai kötetek között (Nagyszombat, 1696; Nagyszombat, 1734–1740) (8, 60). Az 1696-os kiadás Szentiványi Márton, a nagyszombati egyetem könyvnyomtató intézet igazgatójának kiadásában jelent meg (60). Ő használta először a *Corpus juris* elnevezést (*Corpus juris seu decretum generale*). A korábbi, bécsi kiadás mintájára ez is három részből állt. Az első rész a Tripartitum, a második a Mosóczy Zakariás által összegyűjtött végzéseket, a harmadik rész pedig az 1687-ig kibocsátott törvényeket tartalmazta. A *Corpus Juris* a magyar

96 SOMMERVOGEL VI, 706–713.

97 A mű szerepel a Barkóczy által összeállított tanulmányi tervezetben (1754) felsorolt tankönyvek között. Az esztergomi Prímási Levéltárban található egy összeírás, amelyben Barkóczy a trienti zsinat előírásai alapján azokat a műveket sorolja fel, amelyek használata és tanulmányozása szükséges ahhoz, hogy a klérus megfelelően képzett, tanult papokból álljon. (PLtar AEV 2101/9. 471r–473v.)

országos végzéseknak (*decretum regis*) vagy törvényeknek (*decreta*) a gyűjteménye. Ami nem került bele a *Corpus Juris*ba, azt a gyakorlatban nem is alkalmazták, és így hatályát veszítette.

A *Corpus juris* mellett a jogszolgáltatás másik fontos műve volt Kollonich Lipót *Forma Processus Iudicii Criminalis seu Praxis criminalis* című büntetőjogi formulákat tartalmazó háromkötetes kézikönyve (Nagyszombat, 1732) (91). Kollonich 1695-től esztergomi érsek, 1673–1674 között a protestáns papok felett ítélkező pozsonyi bíróság tagjaként is működött.⁹⁸ Ez meghatározta a jogról való gondolkodását is, gyűjteményében számos egyházi vonatkozású esettel találkozunk.

Egy másik jeles joggyűjtemény Kitionich János, II. Mátyás király jogügyi igazgatójának *Directio methodica* című műve (Nagyszombat, 1734) is fennmaradt a könyvtárban (386). Ez a munka volt a magyarországi perrendtartás első kézikönyve, később a *Corpus juris Hungarici* mellékletei közé is felvették.⁹⁹ Tizenkét fejezetből állt, és ezeket ismét alfejezetekre osztották fel. A *Hármaskönyv* rendelkezéseit követve az eljárás elemeit magyarázza a feltett kérdésekre válaszolva. Kitionich második műve, a *Centuria certarum contrarietatum et dubietatum* (s. l., 1735) is jelen volt Barkóczy könyvtárában (540). Ez a mű a *Hármaskönyvből* merített és megfejtett száz ellenvetést tartalmaz. Az első kiadása nem önállóan, hanem a *Directio* mellékleteként jelent meg.

Hugo Grotius fő műve, a *De iure belli ac pacis libri tres* is ott volt a könyvek között (215). Ez a háború és a béke jogáról értekező mű 1625-ben jelent meg. Grotius száműzetésben írta, és XIII. Lajosnak ajánlotta. Ma a nemzetközi jog alapjának tekintik. Grotius követte Bellarmino és Soarez a népfelség elvéről vallott tanait, melyek szerint az uralkodó hatalma nem Istentől, hanem a néptől van, aki ezt Istentől kapta, hogy kiválasszon egy uralkodót, aki a földi hatalom helytartója.¹⁰⁰

98 LAKATOS 2003.

99 SZINNYEI IV, 448–449.

100 NYÍRI 2001, 203–204.

8. 12. RITI VARII

Számos misekönyvet, breviáriumot, a katolikus egyház liturgiájával foglalkozó művet találunk a könyvek között. Itt van az esztergomi misekönyv, a *Rituale Strigoniense* (Nagyszombat, 1745) (65), a *Romani caeremonialis summa* (Bécs, 1649) (316), amely szintén a szertartáshoz szolgáló segédkönyv; a *Canon missae ad usum episcoporum* (Róma, 1745) (396), amely a püspökök segédkönyveként szolgált. Giuseppe Catalani két segédkönyve is fennmaradt: az egyik *Pontificale Romanum* (Róma, 1738–1740) (5), a másik *Caeremoniale Episcoporum* (4) címmel. Catalani a római San Girolamo della Carità papja volt, korának elismert egyházi személyisége. A Barkóczy által is jól ismert teológus, Lodovico Antonio Muratori *Annali d'Italia* című munkájának 1756-os milánói kiadásához ő írta az előszót. A *Caeremoniale Episcoporum* sok kiadást megélt, népszerű volt a korabeli Európában. Az első rész felsorolja a püspökök feladatait, külön fejezetekben tárgyalva a kötelezettségeket, a kiváltságokat, vagy azt, hogyan kell viselkedni magasabb rangú egyházi személyek jelenlétében. A második rész a zsoltosma és a mise felépítéséről szól, a harmadik egyéb formások betartására vonatkozó szabályokat tartalmaz.

A papi segédkönyvek között maradt fenn a *Breviarium scripturisticum* (Nagyszombat, 1746–1749), amely az egyházi év szentírási szövegeinek gyűjteménye háromkötetes kiadásban (198). Itt van a *Breviarium Romanum* (Velece, 1756–1760), amelyet a trienti zsinat hagyott jóvá (507). Himnuszok, olvasmányok, zsoltosmák gyűjteménye, az egész egyház számára egységes zsoltosmáskönyvvé vált. Egy énekgyűjtemény is fennmaradt, *Cantus ecclesiasticus [...]* (Bécs, 1743) címmel (10). Egy másik katolikus énekgyűjtemény, a *Canthus catolici* (Nagyszombat, 1738) szintén megtalálható a jegyzékben (168).

Felice Potesta (1649–1702) ferences szerzetes munkája egy, a gyóntatás és gyónás gyakorlatahoz segítséget nyújtó könyv. Három részből áll: I. *De examine confessoriorum*; II. *De denunciationibus*; III. *De examine ordinandorum, praedicatorum, missionariorum* (92). Tiburce Navar *Manuductio ad praxim executionis literarum sacrae poenitentiariae*

című műve (Nagyszombat, 1738) a penitencia végrehajtásának gyakorlatához vezető segédkönyv (315).

A könyvtárban Barkóczy ex librisével díszítve maradt fenn Anton Georg Rippel (1681–1729) *Alterthum, Ursprung, und Bedeutung aller Ceremonien, Gebräuchen, und Gewohnheiten, der Heil* című művének magyar fordítása (Nagyszombat, 1754). Fordítója Szentilonay József (1693–1769), aki Csáky Miklós, majd Barkóczy helynöke volt, később arbei püspök lett (171). Műve az akkori érseknek, Csáky Miklósnak ajánlva jelent meg *Anyaszent-egyháznak ceremoniai és szertartási [...]* címmel. Három részből áll, az első azokról a ceremóniákról szól, amelyeket az év 12 hónapja alatt változatlanul szoktak megtartani. A második rész a hét szentség ceremóniáit mutatja be. A harmadik rész azokat a szertartásokat ismerteti, amelyeket a templomban és a templomon kívül tartanak. A magyar nyelvre való fordítás szükségességét azzal indokolja az előljáró beszédben, hogy a ceremóniák tudománya magyar nyelven is elérhető legyen.

8. 13. HISTORIA SACRA ET PROFANA

A szakcsoportot az egyház történetét, valamint jeles személyiségeinek életét feldolgozó könyvek alkotják.¹⁰¹ A *historia sacra* csoportba sorolhatjuk Claude Fleury (1640–1723) francia egyháztörténész¹⁰² egy művét. A Barkóczy könyvjegyzékébe bejegyzett *Histoire ecclésiastique* című munkája legnagyobb vállalkozása volt, amelyhez közel harminc évig gyűjtött anyagot (197). Az volt a célja a művel, hogy a társadalom minden osztálya számára érthető nyelvezen megírja az egyház történetét. Az első kiadás Párizsban jelent meg 1691-ben, 20 kötetben. Későbbi kiadások más felosztásban – 16 vagy 30 kötetben – jelentek meg. Barkóczy könyvjegyzékében egy 10 kötetes sorozat van feltüntetve. Mivel a könyvek nem maradtak fenn, nem tudjuk melyik kiadás lehetett meg a könyvtárban. Tízkötetes változatot nem

101 DÓBÉK 2016.

102 EB IX, 441.

jegyez a szakirodalom, valószínű, hogy a lajstrom készítésekor már hiányoztak könyvek, vagy eredetileg sem volt meg a teljes sorozat. A könyvjegyzéken található másik egyháztörténeti, és egyben hitvédelmi munka Gregor Kolb (1683–1770) műve (442). Kolb német jezsuita történész volt, aki a freiburgi egyetemen 1724-ben tartott nyilvános vita során elhangzott nézeteit könyv formában is megjelentette.¹⁰³ Könyvében a pápák történetét tárgyalja Szent Pétertől XIII. Benedekig, közben több neves luteránus tudós véleményét kritizálja. A szerző bibliai történeteit és földrajzi tankönyveit a 18. századi Magyarországon is sokat forgatták.¹⁰⁴

Jean Cabassut (1604–1685) *Notitia conciliorum Sanctae Ecclesiae* című egyháztörténeti munkájában (Eger, 1758) felsorolta az egyház összes zsinatát az első apostoli zsinattól egészen a trienti zsinatig (349). Munkája nemcsak történeti szempontból jelentős, számos fejezet teológiai megfigyelést is tartalmaz, és a kánonjogra is kitér. Barkóczy oktatási reformjának tervezetében szorgalmazta a mű tanulmányozását.¹⁰⁵

Szintén az egyháztörténet témakörébe sorolható Denis Pétau (1583–1652), francia jezsuita *De Hierarchia ecclesiastica* című műve, amelyben az egyház felépítését mutatja be, részletezve a különböző tisztségek feladatait (355). Az egyházi hierarchiát történeti keretbe helyezi, és egészen az egyházatyáig vezeti vissza.

Filippo Buonanni (1638–1725)¹⁰⁶ a könyvtárban megtalálható műve (Nürnberg, 1732) azokat a hősöket, szenteket, mártírokat veszi sorra, akik a kereszténységet védelmezték a történelem folyamán (124). A mű eredeti, olasz címe *Catalogo degli ordini equestri e militari*, 1711-ben jelent meg, és sok kiadásnak örvendett a 18. században. Buonanni az előszót XI. Kelemen pápához intézi, amelyben kifejti, hogy nemcsak a kard a fegyver, hanem a prédikáció, az elmélkedés,

103 SOMMERVOGEL IV, 1174.

104 Kiadták Nagyszombatban 1733-ban és 1752 körül. Lásd: PETRIK II, 427.

105 PLtar AEV 2101/9. 471r–473v.

106 Treccani XI, 235.

a teológiai művek írása, és a hittérítés is. Kiemeli a jezsuita rendet, – amelybe ő is belépett – hangsúlyozva a rend tagjainak munkásságát. A II. Orbán pápa által 1095-ben létrehozott szent ligáról is megemlékezik, amelyeknek utódjai a mai és múltbeli harcosok. Ki kell emelni, hogy a kötet számos metszetével a könyvtár egyik legszebben illusztrált darabja. Buonanni érdeklődött a művészettörténet iránt, Athanasius Kircher gyűjteményének kurátora lett, így nem meglepő, hogy a kötet illusztrálásakor művészeti szempontból is értékes metszeteket használt.

Buonanni munkájához nagyon hasonló témájú és felépítésű Vincenzo Maria Coronelli (1650–1718) olasz ferences szerzetes, térképész és enciklopedista könyvjegyzékben szereplő műve (136). Coronelli elsajátította fametszetek készítését, majd több földgömböt is alkotott, többek között XIV. Lajos francia király megrendelésére. A jegyzéken szereplő művének címe *Ordinum religiosorum in ecclesia militanti catalogus*.

Louis Abelly (1604–1691) francia teológus rutén püspökök életét és műveit feldolgozó könyvét is őrzí a könyvtár fennmaradt állománya. A mű Magyarországon 1748-ban jelent meg először, ezt egy második, 1758-as egri kiadás követte,¹⁰⁷ ez utóbbi maradt fenn a könyvtárban (223). Abelly sokáig együttműködött Vincenzo de Paolival, a korszak nagy hatású egyházreformerével, akinek 1662-ben életét is megírta. Részt vett antijansenista mozgalmakban, ezek szellemisége több művén is nyomot hagyott.

Az egyházi jellegű, latin nyelvű történelmi munkák között külön csoportot képeznek a magyar jezsuita szerzők alkotásai.

Hevenesí Gábor munkatársai közé tartozott Timon Sámuel (1675–1736) jezsuita történettudós, akinek *Purpura Pannonica* című műve szerepel a hagyatéki lajstromban (69). Az első jezsuita történettudósként tartják

107 PETRIK V, 18.

számon, aki kronologikus módszerével (*Synopsis novae chronologicae* [429] és *Epitome*) megalapozta a jezsuita történetírói iskolát.¹⁰⁸ Fontosnak tartotta, hogy ne csak a krónikákra, hanem a levéltárak adataira is támaszkodjanak a történetírók. A kritikai szemlélet mellett azonban ő is szem előtt tartotta és tisztelte a rend elvárásait. A Barkóczy-könyvtárban szereplő *Purpura Pannonica* a magyarországi bíborosok életét és cselekedeteit mutatja be kronologikus sorrendben.

A történeti művek ezen csoportjába tartozik Szörény Sándor (1664–1719) jezsuita rektor és történetíró egyik munkája. 1717-ben, Nagyszombatban jelent meg a könyvjegyzékben is megtalálható *Nova series pontificum Romanorum et archiepiscoporum Strigoniensium ab a. 1000. ad a. 1717.* című műve, amelyben a római pápákkal párhuzamosan, katalógus-szerűen sorolja fel az esztergomi érsekeket (475).

Prileszky János (1709–1790) jezsuita szerzőnek Barkóczy könyvjegyzékében három kötete van feltüntetve. Ezek között van két történelmi munka, az *Acta et scripta omnia Sancti Cypriani* (Nagyszombat, 1761), amely Szent Ciprián műveinek kiadása (34) és az *Annales compendiarii regum et rerum Syriae*, amely kronológiai sorrendben mutatja be a keleti szír birodalom történetét (50).¹⁰⁹ Prileszky Trencsénben lépett a jezsuita rendbe. 1760-tól a Pázmáneum, majd a nagyszombati szeminárium rektora volt. Élete nagy részét egyházi írók műveinek kiadására fordította.¹¹⁰

Schmitth Miklós jezsuita történetíró (1707–1767)¹¹¹ négy műve volt jelen Barkóczy könyvtárában, ezek közül a *historia sacra* csoportba sorolható az egri püspököket bemutató kötet (178).

108 SZINNYEI XIV, 180–182.

109 A harmadik Prileszky-kötet egy teológiai témájú mű, a *Theologicorum prologmenorum libri duo* (369).

110 SOMMERVOGEL VI, 1226; SZINNYEI XI, 153–154.

111 *Uo.*, 12, 509–511.

A mű *Episcopi Agrienses fide diplomatum concinnati* címmel jelent meg Győrben három kötetben. Az utolsó bemutatott személy Telekessy István, aki 1699–1715 között volt egri püspök.

A következő csoportot a hagiografikus munkák alkotják. Barkóczy összegyűjtött néhány, a szentek életével foglalkozó olasz nyelvű kötetet, ezek közül három maradt fenn: a *Leggendario delle Santissime Vergini* című legendárium, amely szent szűzek életét mutatja be (Velence–Bassano, 1733) (206), valamint a *Vita del glorioso S. Alessio* című, Szent Elek (Padova–Bassano, s. a.) (552) és a *Vita di S. Francesco Saverio* (Firenze, 1701) (112), Xavéri Szent Ferenc életét feldolgozó művek. Francesco Maria Galuzzi (1671–1731) Nepomuki Szent János életrajzát tartalmazó műve is szerepel a jegyzékben (121).

A *Historia profana* csoportban elsőként a könyvtár ókori történetíróinak munkáit ismertetem. Ki kell emelni Lucius Annaeus Florus művét (Bassano, 1738) (357), aki főként Livius és Sallustius nyomán foglalta össze Róma történetét a város alapításától Augustus koráig. Az államok és a történelem élő organizmusként való felfogásának szemlélete Florusnál összefüggő, átgondolt, következetes történelemkoncepcióvá válik.¹¹²

A másik történelmi munka Josephus Flavius *De bello Judaico* című műve, amely a 66–70 között tartó Júdea ellen vezetett római hadjáratról szól (364). A háború a rómaiak győzelmével ért véget, a Titus vezette csapatok bevették Jeruzsálemet, felégették a Templomot, és ezzel beteljesült Dániel próféta jóvendölése a város elpusztításáról. Flavius maga is részt vett a háborúban, így a szemtanú nézőpontjából meséli el az eseményeket.¹¹³

Cornelius Nepos történetírónak csak a neve van feljegyezve a könyvjegyzékben (280). Munkái közül a *De viris illustribus* sem maradt fenn teljes egészében, azonban gyakran jelent meg önálló kötetként.

112 HAVAS 2011.

113 VL V, 765–766.

Így a legvalószínűbb, hogy Barkóczy könyvtárában ez a jeles férfiak életét feldolgozó gyűjtemény maradt fenn. Nepos számára az életrajz elsősorban nem történetírás, hanem olyan tettek elbeszélése, amelyekből tanulni lehet, tehát az erkölcsök tanítására szolgáló műfaj.

Caius Suetonius Tranquillus Neposhoz hasonlóan történet- és életrajzíró volt. Nem tudjuk pontosan melyik műve volt meg a könyvtárban, mivel a jegyzékben csak a *Svetonii Opera* leírás szerepel (331).

Henri Estienne (1531–1598) neve is ott van a könyvek listáján. Estienne humanista filológusként és nyomdászként nagyon fontosnak tartotta a görög nyelv művelését. Számos verses és prózai görög művet kiadott. Ismerte a magyar humanistát, Zsámboki Jánost, és műveiben többször megemlékezett a török sújtotta Magyarország helyzetéről. Ő maga is számos irodalmi alkotás szerzője. Nyomdászként legnagyobb vállalkozása a *Thesaurus linguae Graecae*. Barkóczy könyvtárában két gyűjteményes kiadása, antológiája volt meg (293, 412). Ezek közül az egyik, a *Virtutum encomia sive gnomae de virtutibus ex poetis et philosophis* (Genf, 1573) című, amely a múlt jeles személyiségeinek cselekedeteit írja le, ma is megtalálható Barkóczy könyvei között (412). A mű érdekessége, hogy két nyelven íródott, a latin mellett görögül.

Egy itáliai humanista, Pietro Ranzano (1428–1492) (humanista néven Petrus Ransanus) neve is ott van a hagyatéki lajstrom tételei között (95). Bár művének címe nem szerepel, szinte biztosra vehetjük, hogy a Beatrix királyné kérésére íródott *Epithome rerum Hungaricarum* című történeti mű volt meg Barkóczy könyvtárában. A szerző a Thuróczy-kronika és személyesen hallott elbeszélések alapján írta meg magyar történetét, amelyet először Zsámboki János adott ki 1558-ban. A mű egy másik, átdolgozott változata Bakócz Tamás esztergomi érsekhez került Itáliában. Ezt a változatot Pécsi Lukács jelentette meg 1579-ben. A két 16. századi kiadást számos további követte.

Megtaláljuk Willem Hendrik Nieupoort (1674–1730) *De ritibus veterum Romanorum* című régiségtanát (126), amelyet elsősorban a latin nyelv és az ókori történelem oktatásához használhattak. Később a Ratio Educationis az okortudomány oktatásához szükséges kötelező tankönyvként írta elő. Első kiadása 1712-ben jelent meg Utrechtben, majd hazánkban először Budán, 1748-ben adták ki.¹¹⁴

Barkóczy a világtörténelmet feldolgozó könyvei között két nagyobb terjedelmű munkát találunk. Az egyik a *Gran teatro storico, o sia storia universale sacra* című ötkötetes mű (Velence, 1722) (85), amely eredetileg németül jelent meg, Barkóczy könyvtárában az olasz nyelvű kiadás van meg. Szerzőjét nem tüntetik fel, a kiadás címlapja szerint több antik és korabeli író szövegeiből szerkesztették kötetté. Az első kötet a világ keletkezésétől Augustus császár haláláig írja le a történelmet, a második Tiberius uralkodásától egészen Nagy Károly megkoronázásáig, a harmadik IV. Károly császár haláláig, majd a negyedik Lipót császárig, végül az utolsó kötet egészen az 1700-as évekig. A mű a Biblia és a katolikus egyház tanításainak megfelelően írja le a világ keletkezését, majd a későbbi évszázadok bemutatásánál is nagy hangsúlyt helyez az egyház és a pápaság történetére.

A másik történelmi munka földrajzi, kulturális információkat is ad a különböző országokról, mindezt metszetekkel és térképekkel illusztrálva. Eredetileg francia nyelven jelent meg, a szerző a francia fizikus, érem- és régiséggyűjtő Vallemont apát (1649–1721).¹¹⁵ A Barkóczy könyvtárában található olasz fordítás címe *Gli elementi della storia* (Velence, 1748) (196). Az első kötet a történelmet írja le Nagy Lajos királyig, a második a földrajzot tárgyalja. Miután röviden bemutatja, hogy az évszázadok folyamán, a nagy felfedezések előtt milyen elméletek voltak a föld felosztására, minden ország földrajzi jellemzőit és politikai berendezkedését ismerteti, kontinensek, azon belül térségek szerint csoportosítva. A nyolcadik fejezetben, az európai országok között Magyarországot is jellemzi a szerző.

114 Mészáros 1980, 356.

115 Michaud 1827, 366.

Az ország határainak kijelölése után elmondja, hogy a vizek nagy részét a Duna adja, de ezek nem jó minőségűek. A terület gazdag azonban borban, legelőkből, aranyban és ezüstben. A magyarokról azt írja, hogy jóravalóak, jó vitézek és harcosok, de azzal, aki megsérti őket, kegyetlenek, bosszúállóak, büszkék és állhatatlanok. Az országban a saját nyelvüket, a magyart beszélik, amely az illír nyelv egy dialektusa. Használatban lévő nyelv még a latin és német, ezért a legtöbb városnak három neve van. Az általános leírás után a földrajzi jellemzők következnek. Három részre – Alsó- és Felső- Magyarországra, valamint Szlavóniára – osztja az országot, majd felsorolja és röviden bemutatja a hozzájuk tartozó, összesen 53 tartományt, amelyek a székhelyeik nevét viselik. Az utolsó két, különálló fejezetben Szerbia és Erdély leírása következik.¹¹⁶ A sorozat következő két kötete az antik történelmet és az egyház történetét dolgozza fel, majd az utolsó két kötetben találjuk meg Itália történelmét.

Barkóczy történelmi témájú könyvei közé sorolhatjuk Filippo De Rossi *Descrizione di Roma antica e moderna* (Róma, 1727) című művét is (227). Az első kötetben az antik Róma leírását találjuk számos illusztrációval, és a művészettörténeti ismertető mellett rengeteg történelmi adattal. A második kötet már a modern – tehát a 18. század eleji – Rómát mutatja be: a templomokat, bazilikákat, tereket, színházakat, könyvtárakat, szobrokat, hidakat, festményeket. Az olvasónak szóló előljáró levélből tudjuk meg, hogy a különböző műemlékek és látványosságok leírását az első kötetben az antik, a másodikban a kor olasz szerzőinek írásaiból válogatták össze. Számos kihajtható illusztrációt találunk a híresebb terekről és térképeket a város legismertebb részeiről. Barkóczy ezt az 1727-ben megjelent művet útikönyvként is használhatta római évei alatt.

Schmitth Miklós munkái közül három tartozik a *Historia profana* csoportba. A *Triumphus laureati D. Joannis Francisci Regis, magni Galliarum apostoli* (426), valamint az *Imperatores Ottomanici a capta*

116 *Gli elementi della storia*, II, Venezia, nella stamperia di Giambattista Albrizzi, 1748, 353–362.

Constantinopoli, cum epitome principum Turcarum című művek (33). Az utóbbi társszerzőjeként a szakirodalom Muszka Miklós, jezsuita papot jegyzi. A kilenckötetes sorozat 1747–1752 között jelent meg Nagyszombatban, a török birodalom történetét és uralkodóit ismerteti kronologikus sorrendben. Ugyancsak történelmi munka a *Palatini regni Hungariae*, amely Magyarország nádorait mutatja be Szent István király korától egészen a 18. századig (11).

Kazy Ferenc (1695–1759) jezsuita történetíró Istvánffy Miklós históriájának folytatásaként, Timon Sámuel kéziratának felhasználásával megírta a 17. századi magyar történetet, amely három kötetben jelent meg, 1737-ben, 1741-ben és 1749-ben.¹¹⁷ (26).

Kéri Borgia Ferenc két történelmi munkája volt meg Barkóczy könyvtárában. Ezek a *Continuatio historiae Byzantinae, e compluribus graecis praesertim scriptoribus concinnatae* (22) és az *Epitome historiae Byzantinae seu Imperatorum Orientis* (232) című művek. Mindkét munka a Bizánci Birodalom történetét dolgozza fel.

Kunics Ferenc jezsuita atya egy történelmi munkáját őrizte a könyvtár. Kunics személyesen ismerhette Barkóczyt, hiszen 1751–1755 között Egerben tanított. Barkóczyval érdeklődésük is hasonló lehetett, mivel Kunics beutazva Itáliát, jól ismerte a kortárs teológiai szellemi irányzatokat és művészeteket. A szakirodalom szerint csakúgy, mint Barkóczy, pártolója és ápolója volt a magyar nyelvnek. Latin nyelvű, *Compendium historicum de regnis et aliis orbis provinciis* címmel megjelent világtörténeti összefoglalója Barkóczy könyvtárában is megtalálható volt (422).

Történelmi témájú könyvek közül csupán néhány német nyelvű maradt fenn, például Johann Jacob Moser (1701–1785) alkotmányjogász az 1739-es belgrádi békéről szóló műve (Jéna, 1740) (101). A könyv a Habsburg–török háborút és annak politikai következményét mutatja be. A háború végén a belgrádi béke értelmében a Habsburgok a

117 SZINNYEI V, 1303–1304.

Bánát kivételével elveszítették 1718 előtti hódításait.¹¹⁸ Egy másik, a jegyzékben található történelmi munka Christoph Gottlieb Richter (1717–1774) német jogász és író *Historie des Kriegs zwischen Oesterreich und Preussen* című, metszetekkel díszített munkája, amelyben a század osztrák–porosz háborúinak és politikai konfliktusainak történetét dolgozza fel (378).

Jan Daniel Janocki (1720-1786), a lengyel nemzeti könyvtár könyvtárosának és bibliográfusának négy kötete volt megtalálható a könyvek között. A *Polonia litterata [...]* című bio-bibliográfia, amelyben Janocki híres lengyel személyek rövid életrajzát veszi sorra (387). Majd a *Specimen catalogi codicum manuscriptorum Bibliothecae Zaluscianae*, amely a könyvtár kézíratainak általa készített katalógusa (68). A német nyelvű könyvek között további kettőt találunk a lengyel szerzőtől: az egyik a korban élő lengyel tudósok lexikona (370), míg a másik a Bibliotheca Zaluscianáról szóló, ismeretterjesztő jellegű kötet (367).

Janocki kéziratkatalógusának címében szereplő Zaluski névvel még egy helyen találkozunk a könyvjegyzékben (74). Szerzője Andrea Chrisostomus Zaluski (1650–1711) lengyel prédikátor és fordító. A jegyzékben szereplő, *Epistolae historico-familiares* című műve korabeli – elsősorban egyháztörténeti vonatkozású – dokumentumok latin fordításának gyűjteménye. A Zaluski család Lengyelország egyik arisztokrata családja, két, egyházi szolgálatot betöltő sarjuk alapítja meg 1747-ben a lengyel nemzeti könyvtárat, a Bibliotheca Zaluscianát.¹¹⁹

A jegyzék magyar nyelvű művei között találunk olyat, amelynek szerzője protestáns. Benczédi Székely István világkrónikája, amelynek első kiadása 1559-ben, Krakkóban jelent meg, szerepelt Barkóczy könyveinek listáján (183). A történelmi munka egyik célja a reformáció létjogosultságát igazolni, valamint alátámasztani a római egyház

118 NDB XVIII, 175–178.

119 GÓRNY-NIKISCH 2004.

eltávolodását a keresztény vallástól. Történelemfelfogása szerint a török Isten büntető keze, amelynek minden bálványozó népre le kell sújtania.¹²⁰

8. 14. ARTES

A művészeti témájú könyvek közé főként festészettel, építészettel és kertépítéssel foglalkozó művek tartoznak.

Antonio Lupis (1620–1700) *Il chiaro scuro della pittura morale* címmel megjelent műve (Velençe, 1679) (263) a festészetről értekezik, összegzést adva a templomok falait díszítő freskók és festmények ábrázolásairól és motívumairól.

A könyvtár művészeti könyvei között találjuk Andrea Pozzo építész és díszítőfestő *Perspectiva pictorum et architectorum* című traktátusát (46). Pozzo (1642–1709) korának egyik legjelesebb építésze volt. Számos templom belső terének kivitelezése köthető nevéhez. Talán leghíresebb munkái a római Sant' Ignazio-templom freskói, amelyek az ellenreformáció vizuális művészetének jellegzetes példái. Fenti traktátusát 1693 és 1698 között írta. Összegyűjtötte benne az épületfestészetre és a perspektívákra vonatkozó szabályokat. A mű a festők és építészek egyik legtöbbet használt kézikönyvévé vált, a századok folyamán számos kiadást és fordítást megért. Népszerűségének oka egyszerű leírásai, gyakorlati útmutatói, mindez tudományos értekezés keretébe foglalva. Leírja a freskó készítésének gyakorlatát, a falfelület előkészítésétől egészen az utolsó munkafolyamatokig. A két kötetben megjelent munkát számos illusztráció díszíti. A kupolák, épületbelsők háromdimenziós metszetei nagy újdonságnak számítottak a kor művészeti kiadványai között.¹²¹

120 BENCZÉDI SZÉKELY 1960, 1–12.

121 Az olasz nyelvű kiadásban található két tervezet a Lateráni Szent János bazilika homlokzatáról is.

A firenzei Antonio Francesco Gori *Museum Florentinum* című műve is fel van tüntetve a jegyzékben (64). Gori 1691–1757 között élt Firenzében, teológiával és történelemmel foglalkozott, különösen érdeklődött az etruszk emlékek iránt.¹²² *Museum Florentinum* című munkájában, amely Firenzében jelent meg hat kötetben 1740–42-ben, átfogó leírást ad a város régiségeiről. Részletesen bemutatja többek között az antik Medici-gyűjtemény darabjait, külön fejezetekben tárgyalva a római szobrokat, emlékműveket, portrékat, érméket, arany- és ezüsttárgyakat.

Barkóczy német nyelvű könyvei között is találunk néhányat, amely művészettörténettel, építészettel, kertkultúrával foglalkozik. Johann Bernhard Fischer von Erlach *Entwurff einer historischen Architectur* című (Lipcse, 1725) könyve (37) bemutatja a zsidó, egyiptomi, szír, perzsa és görög építészetet, az antikvitás után megismerhetjük az újkor építményeit, európai és arab, török, japán példák segítségével. Az utolsó fejezetben néhány épület tanulmányrajzát közli. Barkóczy mind egri püspöksége, mind esztergomi érseksége alatt nagyon sok építési, átépítési munkát kezdeményezett, ezért is érdekelhette az építészet, és gyűjtött össze a témával kapcsolatos műveket könyvtárában.

A barokk pompához hozzátartoztak a lenyűgöző kertek, és ezek műveléséről, gondozásáról több kézikönyv is megjelent. Barkóczy esztergomi érsekként nemcsak a pozsonyi érseki palota híres kertjét élvezte, hanem már egri püspökként is lenyűgöző kertet építtetett felsőtárkányi Fuorcontrasti kastélyához, valamint pesti házához.

A jegyzékben található egy kertépítési kézikönyv, amely *Erlustierende Augenweide in Vorstellung herrlicher Gärten und Lustgebäude* címmel jelent meg 1717-ben (39). A szerzők (Matthias Diesel, Jeremias Wolf, Johann August Corvinus) életük folyamán több főúri, főpapi kertet építettek és gondoztak, utazásaik során meglátogatták a legjelesebb kerteket. Művükben az udvarok, kerti építmények, színházak, csatornák

122 Treccani XVII, 555.

Lukas Huetter (?–1760): *Noli me tangere* (1753)
 Olaj, fa, 41×39,5 cm, Eger, Megyei Kórház (egykor Irgalmas rendház)
 A kép háttérében a Fuorcontrasti kastély látható

és zuhatagok, narancsházak kialakításáról értekeznek. A kötethez tartoznak metszetek, amelyeken a versailles-i Nagy-Trianon, a passauai Hackelberg, a salzburgi Hellbrunn és Mirabell-kert ábrázolásait láthatjuk.

Paul Decker (1677–1713) *Fürstlicher Baumeister, oder Architectura Civilis* című munkája (Augsburg, 1713) is a jegyzékben található (35). Deckert építészként és rézmetszőként, a világi barokk építészet nagy alakjaként tartják számon.¹²³ A *Fürstlicher Baumeister* hercegi és nemesi paloták, illetve a hozzájuk kapcsolódó épületek, kertek, ligetek tervrajzait és metszeteit tartalmazta, ezeket rövid leíró-magyarázó szöveg kíséri.

123 NDB III, 548–549.

A Barkóczy-könyvtárban fennmaradt egy könyv Aachen gyógyvizeiről (218). Eredeti szerzője nincs feltüntetve a kiadáson, a fordító nevét emelik ki, aki Karl Ludwig von Pöllnitz (1692–1775), német kalandor és író. Több európai nagyvárosban szolgált katonaként, emlékiratai mellett leginkább történelmi témájú könyvei jelentősek. A gyógyvizekről szóló mű címe *Amusemens des eaux d'Aix la Chapelle, oder Zeit-Vertreib bey den Wassern zu Achen*, Pöllnitz franciáról fordította német nyelvre. 1736-ban jelent meg először, Barkóczynak a második, 1737-es berlini kiadás volt meg. A vizek jótékony hatásai mellett az aacheni társadalmi szokásokról, szórakozási formákról is olvashatunk a könyvben.

Molnár János jezsuita *A régi jeles épületekről kilencz könyvei* című munkáját (Nagyszombat, 1760) is megtaláljuk (164). A szakirodalom az első magyar nyelven írt építészeti könyvként tartja számon.¹²⁴ Elsősorban nem építészeti szakismereteket, hanem régiségtant tárgyal: a teremtéstörténetről a Római Birodalom koráig mutatja be a világ legnevesebb épületeit. Művében mindvégig bibliai párhuzamokat alkalmaz. Az előljáró beszédben több olyan témát említ, amely a kor irodalmi életének kérdéseire és polémiaiára válaszol, ezekben a magyar nyelven való írás fontossága és a magyar nyelvű időmértékes verselés meghonosítása mellett érvel.

Tóth Áron párhuzamba állítja Molnár művét Fischer von Erlach *Entwurf einer historischen Architectur* című építészeti munkájával (37).¹²⁵ Fischer von Erlach az ausztriai barokk építészet legjelesebb mestere volt, 1656–1723 között élt és alkotott. Római tanulmányai után hamarosan Bécsbe költözött, ott hozta létre fő műveit. Molnár forrásai gyakran megegyeznek a német szerző forrásaival. Fischer von Erlach munkája öt fejezetre oszlik, ezekben Molnár Jánoshoz hasonlóan elsősorban az ókori és bibliai épületeket mutatja be, de a negyedik fejezetben saját munkáit tárgyalja.

124 BIBÓ 1978.

125 TÓTH 2008.

Molnár az előljáró levél után a világ legfontosabb épületeit veszi sorba. A különböző fejezetekben beszél a „paradicsomnak kertjéről, Noé bárkájáról, Babilon tornyáról, Babilon és Ninive városáról, Egyiptus-béli épületekről, Kína-béli épületekről, Salamon templomáról, görög épületekről, római régi épületekről.” Ezek a fejezetek kisebb alfejezetekre vannak felosztva. Az antik Róma leírásánál részletesen bemutatja a piacokat, oszlopokat, csatornákat, utakat, fürdőket, lovagló helyeket, színházakat, temetőket, majorokat, palotákat.

A magyar nyelvű könyvek között a teológiai, történeti tematikán túl találunk egyéb műveket is. Gazdasági témájú Lippay János *Posoni kert* című kertészeti munkája, amely szerepel Barkóczy könyveinek jegyzékén (188).

A *Posoni kert* elsősorban kertészeti traktátus, de sokat megtudhatunk belőle a kert művészeti kialakításáról is. A szerző bátyja, Lippay György esztergomi érsek kertje a késő reneszánsz, barokk itáliai példákat követte: a palota és a kert szorosan összefüggő együttest alkotott. Ez volt az érsek állandó rezidenciája, itt fogadta vendégeit, köztük az uralkodót.¹²⁶ Galavics Géza a kert kialakítását vizsgálva hangsúlyozta a szembetűnő olasz hatást.¹²⁷ Ezt azzal magyarázza, hogy Lippay diákként Itáliában tanult és az ott tapasztalt művészeti megoldásokat hazatérve közvetlen környezetében is igyekezett meghonosítani.

8. 15. KÉZIRATOK A KÖNYVTÁRBAN

A lajstromban külön csoportot képeznek a könyvtárban található kéziratok. Valószínűleg csak a nagyobb terjedelműeket kötötték be a gyűjtemény köteteire jellemző barna kötésbe, ennek következtében a rövidebbek könnyebben szétszóródhattak. A jegyzék kézíratainak azonosításához a Barkóczy hagyatékának környezetében – az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban és a Prímási Levéltárban –

126 STIRLING 1996; GALAVICS 2000.

127 Uo., 177.

őrzött kéziratokat ellenőriztem. Előkerült egy ma az egri levéltárban őrzött dokumentum is, ez Barkóczy protokolluma az egri évekből (506).

A Főszékesegyházi Könyvtárban több irodalmi mű, levelezés kézirata megtalálható, amelyek megegyeznek a Barkóczy hagyatéki jegyzékében szereplő címekkel. Ilyen Verancsics Antal püspök többkötetes leveleskönyve, amely a Batthyány-gyűjteményben maradt fenn (55, 503). Verancsics válogatott leveleit egy másik kéziratgyűjtemény tartalmazza (502). A folio rectóján szereplő bejegyzés szerint Barkóczy Ferenc egri püspök, majd esztergomi érsek íratta le az esztergomi káptalan levéltárában őrzött levélgyűjteményből. Barkóczy a gyűjteményt halála előtt három hónappal átadta Fába Simon oldalkanonokjának, hogy a levélgyűjteményt megfelelő jegyzetekkel publikálja. Barkóczy korai halála miatt ez azonban nem történt meg. Fába Simon ezt a bekötött gyűjteményt 1798-ban adta a káptalani könyvtár kéziratgyűjteményébe, elhelyezés céljából. A felső kötéstáblán belül a következő beírás szerepel latinul: a káptalani könyvtár kéziratkatalógusába beiktatták 1807-ben.

Grassalkovich Antal (1694–1771) *Beteges és unalmas gondolati* című munkája szintén ott van a kéziratok között (491). Grassalkovich belső titkos tanácsos, királyi főlovászmester és a Szent István-rend nagykeresztese.¹²⁸ Ez a 400 aforizmat, maximát tartalmazó műve egyetlen irodalmi próbálkozása. A szakirodalom „irodalmi kalandként” tartja számon.¹²⁹ A mű kéziratban maradt ránk, csupán a 20. században került sor kiadására. A két fennmaradt kézirat egyikét az OSZK Kézirattára, a másikat az Egyetemi Könyvtár őrzi. Az OSZK-ban található kézirat ajánlása Barkóczy Ferenc egri püspöknek szól: „Méltóságos főtisztelendő gróf úrnak szalai Barkóczy Ferentznek egri püspöknek. Felsőleges Királyné Asszonyunk valóságos, belső, titkos tanácsosságának.” A kézíraton a címet követve szerepel a „[...] melyeket a magyar nyelvtudomány szeretőjének, hazája reménységének és királya

128 SZINNYEI III, 1419–1420.

129 G. MÉRVA 1997.

nyugodalmának felajánlott”¹³⁰ bejegyzés. Az aforizmák főként az udvari életre vonatkoznak. Felfedezhető bennük az antik klasszikusok és Baltasar Gracián *Udvari emberének* hatása.¹³¹

Jelen van egy olasz nyelvű kézirat, amelynek címe *La pietra filosofale svelata* (500). Ez egy népszerű, több nyelvre lefordított, emblémákkal díszített könyvből másolt szöveg, amely a bölcsek köve elkészítésével, titkaival foglalkozik. 1625-ben Frankfurtban Lucas Jennis publikált egy emblémás alkímiai könyvet, *De Lapide Philosophico* címmel. Ez a latin fordítása Nicolaus Barnaud német nyelvű szövegének, amely illusztrációk nélkül, Leidenben jelent meg 1599-ben. A latin fordítás szerzőjének személye ismeretlen, a könyv Lambspring szerzői álnévvel jelent meg.¹³² Barkóczy kézírata valamelyik olasz fordításból készült másolat. A jegyzékben ott van a szöveg egy német nyelvű változata is (492), az ehhez tartozó kéziratot azonban nem találtam meg.

Trenck Frigyes porosz báró és kalandor (1726–1794)¹³³ által összeállított *Der Menschen Freund* című hetilap részleteinek másolata szintén ott van a lajstromban, azonban a nyomtatott könyvek közé sorolva (209).

Azon kéziratok tételei között, amelyeknek nem sikerült megtalálnom mai lelőhelyét, találunk többek között egy kézíratos másolatot Siegmund von Herberstein *Moscouia der Hauptstat in Reissen* című művéből (498), itt van Esterházy Pál egyik műve (497), az 1729-es országgyűlési napló (485), Barkóczy magyar nyelvű pásztorlevele (496), vagy Johann Baptista Massillon latin nyelvű prédikációinak másolata (504).

130 OSzK Kézirattár, Duod. Hung. 3.

131 FALLENBÜCHL 1973.

132 WAMBERG 2006, 85.

133 RÉVAY XVIII, 1925, 466.

9. ÖSSZEFOGLALÁS

A könyvjegyzék közlésével, a könyvek azonosításával és a gyűjtemény bemutatásával egy újabb fontos 18. századi könyvgyűjteményt ismerhettünk meg. Tulajdonosa, Barkóczy Ferenc kora egyházi és világi életének jelentős alakja. A lajstrom vizsgálatának köszönhetően láthattuk, hogy a kötelezően jelenlévő művek (papi segédkönyvek, prédikációgyűjtemények, teológiai alpművek) mellett a személyes érdeklődés is nyomott hagyon a könyvtáron. A jelentős mennyiségű olasz nyelvű könyv között drámaszerzők műveit, a reformkatolikus irányzatok képviselőinek könyveit is megtaláljuk.

Barkóczyt ismerjük, mint fordítások elkészítésének támogatóját, mint nyomdaalapítót, aki több magyar nyelvű könyv megjelenéséhez nyújtott segítséget először Egerben, majd Esztergomban. A püspök, majd érsek tudománypártolását illusztrálják azok a nyomtatott könyvek és kéziratok, amelyek dedikációja Barkóczyhoz szól, ezek is szerepelnek a hagyatéki lajstrom tételei között.¹³⁴ A gyűjtemény könyveit tanulmányozva kapunk egy metszetet Barkóczy műveltségéről, arról, hogy milyen könyvekkel találkozott, melyek voltak olvasmányai, amelyek például egy-egy mű lefordíttatására vagy kiadására ösztönözték.

Felmerül a kérdés, hogyan lehetséges az, hogy Barkóczy, aki köztudottan a magyar nyelv pártfogójaként jelenik meg, csak kicsivel több, mint egy tucatnyi magyar nyelvű könyvet őrzött gyűjteményében. Minden bizonnyal nem csupán ez az 525 nyomtatott könyv több kötetben és 27 kézirat volt Barkóczy könyvtárában; a hagyatéki lajstromba foglalt jegyzék személyes magánkönyvtárának köteteit tartalmazhatta, amelyben a különlegesebb, külföldről vásárolt könyvek voltak túlsúlyban.

134 19, 34, 153, 154, 166, 170, 174, 184, 193, 356, 376, 455, 456, 495 tételek

LA BIBLIOTECA DI FERENC BARKÓCZY

1. INTRODUZIONE

Ferenc Barkóczy (1710–1765), vescovo di Eger (1745–1761), successivamente arcivescovo di Esztergom (1761–1765), fu una figura eccezionale del suo tempo non solo per via del suo ruolo nella chiesa, ma anche grazie alle sue attività di mecenatismo culturale.

Come studente del Collegio Germanico-Ungarico di Roma¹³⁵ fu fortemente influenzato dalla cultura e dall'arte che conobbe a Roma. Dal 1729 al 1733 fu allievo del Collegio, dove aveva imparato a padroneggiare la lingua italiana.¹³⁶

L'importanza del Collegio Germanico-Ungarico e della Scuola di Sant'Apollinare, oltre che per il loro ruolo svolto nella formazione dei migliori professori dell'ordine dei gesuiti, può essere misurata anche nella costante presenza di giovani aristocratici ungheresi a Roma, nel corso di tutto il Settecento.¹³⁷ Seminaristi del Collegio Germanico-Ungarico furono i più importanti arcivescovi-primati ungheresi. Questi magnati, oltre ad effettuarvi i loro studi, ebbero contatti con i ceti più elevati di Roma e delle altre città italiane, frequentandone i salotti e le accademie, delle quali spesso divennero membri, conoscendo così da vicino il mecenatismo dei cardinali italiani, che con le loro collezioni di statue e di pitture trasformarono in musei i propri palazzi, arricchendone le biblioteche. Tale impegno artistico del più elevato clero ungherese, con cui ebbe inizio il risveglio culturale del diciottesimo secolo in Ungheria, prese il suo avvio come diretta conseguenza dei soggiorni romani dei membri dell'alto clero.¹³⁸

Nell'ambiente di Ferenc Barkóczy la presenza della cultura italiana fu determinante. Ritornato da Roma in Ungheria, nella città di Eger

135 STEINHUBER 1895; SCHMIDT 1984; VILLOSLADA 1954.

136 VERESS 1917, 146.

137 BITSKEY 1991; BITSKEY 1996a; BITSKEY 1996b.

138 TANI 2005.

impiegò architetti italiani, che costruirono per lui una villa tra le colline circostanti. Non è dunque un caso se Barkóczy diede un nome italiano al suo castello, ovvero *Fuorcontrasti*, marcando così l'estraneità della sua dimora dai conflitti della diocesi. Il vescovo vi organizzò frequenti rappresentazioni teatrali e feste, in occasione del proprio compleanno o dell'onomastico: eventi ai quali parteciparono anche cantanti italiani.

Nell'*Historia Domus* dell'ordine dei frati minori conventuali si trova una descrizione di uno di questi spettacoli teatrali, rappresentato due volte – il 13 e il 27 novembre 1757 – in lingua italiana, nel palazzo episcopale di Barkóczy.¹³⁹ Il titolo dell'opera fu *Cyrus, il re dei persiani*, probabile ripresa del dramma di Metastasio, *Ciro riconosciuto* (1736).

Molti italiani vivevano nelle vicinanze di Barkóczy, principalmente architetti e artisti, ma il vescovo manteneva anche una ricca corrispondenza con i propri seguaci romani e con gli agenti papali.¹⁴⁰

Barkóczy fu mecenate munifico con i letterati, attività determinata senza dubbio dalle sue esperienze e dai suoi ricordi romani. Fece tradurre in ungherese e in latino le opere morali e teologiche di figure di rilievo dell'epoca, come Lodovico Antonio Muratori e Alessandro Dotallevi.¹⁴¹

Negli anni del suo vescovato a Eger sono legate al suo nome numerose misure decisive per la cultura di Eger e dell'intera diocesi. È stato il primo mecenate di Eger ad assumere il ruolo di vero mecenate, sostenendo poeti, artisti e editoria di libri. Ha fondato una tipografia,¹⁴² dove sono state pubblicate molte opere in ungherese, gli

139 *Liber inventarii conventus Agriensis Minoritarum*, Archivio Arcivescovile di Eger, Archivum Ecclesiasticum Vetus E. 3345, p. 254.

140 DÓBÉK 2020.

141 DIOTALLEVI 1763; MURATORI 1763. Una versione della traduzione ungherese dell'altra opera di Muratori, *Della regolata divozion de' Cristiani*, è rimasta inedita. Il manoscritto dell'opera si trova nella Biblioteca Arcivescovile di Esztergom: Hist. VI. c.

142 BITSKEY 1999–2001, 100.

edifici che fece costruire hanno trasformato l'immagine della città e ha anche introdotto innovazioni nella formazione dei sacerdoti. In riconoscimento dei suoi meriti, Maria Teresa lo nominò arcivescovo di Esztergom nel 1761. Continuando il suo lavoro per lo sviluppo culturale ha fondato una tipografia anche ad Esztergom e ha voluto trasferire l'arcidiocesi da Nagyszombat (Trnava) e Pozsony (Bratislava) a Esztergom. La sua morte prematura gli ha impedito di realizzare questo piano su larga scala, dato che poté trascorrere solo cinque anni nell'arcivescovado.

Oltre al funzionamento delle tipografie e al supporto dell'editoria di libri, anche la ricca collezione di libri di Barkóczy intende mettere in mostra la sua formazione e le sue capacità. Lo scopo di questo lavoro è pubblicare l'elenco dei libri sopravvissuti all'eredità di Barkóczy nell'Archivio Arcivescovile di Esztergom¹⁴³ e identificarne i volumi, nonché presentare la cultura e le tendenze intellettuali trasmesse dalla collezione. L'ex biblioteca non può essere interpretata solo nel contesto dell'ambito di Barkóczy, ma anche colloca la sua persona in un più ampio quadro storico-culturale europeo, che è stato fortemente influenzato dall'educazione che ha ricevuto a Roma durante i suoi studi.

2. LA BIBLIOTECA DI BARKÓCZY

La ricerca della Biblioteca Barkóczy è strettamente correlata alla ricerca sulla storia della biblioteca del secolo XVII–XVIII. Le biblioteche degli arcivescovi erano strutture ricche e rappresentative dell'epoca.¹⁴⁴ La seconda metà del XVIII secolo fu l'epoca della formazione di grandi raccolte di libri degli ecclesiastici, ma le biblioteche più significative presentate nella letteratura specifica furono istituite dopo la morte di Barkóczy. Ai vertici della gerarchia ecclesiastica ungherese vi è il vescovo György Klimó di Pécs, che nel 1774 è stato il primo ad aprire la sua biblioteca al pubblico. Klimó non studiò a Roma, ma fu comunque

143 Archivio Arcivescovile di Esztergom, AS, Acta protocollaria nr. 69.

144 Per riassumere la storia della biblioteca dell'epoca vedi: TRAVNIK 1934; CUSHING 1969; HOLL 1982; GATES 1987; DOBROVITS 1990; MONOK 2007.

in stretto contatto con grandi collezionisti di libri italiani: il canonico romano Paolo Bernardo Giordano e Pietro Maria Gazzaniga, studioso domenicano residente a Vienna, grazie al cui sostegno poté ottenere opere rare e anche pubblicazioni recenti.¹⁴⁵ Tra i massimi ecclesiastici che hanno fondato la biblioteca spiccano anche Károly Eszterházy (1725–1799), vescovo di Eger, e Ignác Batthyány (1741–1798), vescovo di Transilvania.¹⁴⁶ Tra le famiglie aristocratiche Széchenyi, Teleki, Ráday, Nádasdy, incontriamo molti mecenati, amanti della scienza e della cultura e persino collezionisti di libri.¹⁴⁷

L'analisi della collezione di libri di Barkóczy ci consente di avvicinarci a conoscere l'interesse di Barkóczy per le correnti intellettuali e culturali del suo tempo. Attraverso la presentazione tematica dei libri possiamo delineare quali opere della letteratura religiosa e laica dell'Europa contemporanea siano giunte a un arcivescovo in Ungheria. Anche la notevole quantità di libri (525 opere in più volumi e 27 manoscritti) dimostra il quadro precedentemente formato su Barkóczy nella letteratura specifica: era un mecenate di scrittori e artisti, un amico dei libri, che ha contribuito alla produzione di diverse opere letterarie dalla fase iniziale della creazione fino alla stampa dell'opera.

Nonostante Barkóczy fosse un personaggio importante nella seconda metà del XVIII secolo in Ungheria e la sua persona sia stata esaminata sotto molti aspetti nella letteratura specifica, l'elenco dei suoi libri è rimasto finora inedito e da scoprire.

L'inventario del 1761 del castello *Fuorcontrast* a Felsőtárkány contiene più di trecento libri dell'ecclesiastico. I volumi sono stati collocati negli

145 HERNÁDY 1957; HERNÁDY 1959; BODA 2013.

146 Sulla biblioteca di Eszterházy: BITSKEY 1982; sulla biblioteca di Eger: ANTALÓCZY 1992. Sulla biblioteca di Ignác Batthyány: DÂRJA 1998; HENDRE BÍRÓ 2012.

147 Gedeon Ráday (1713–1792) arricchì la biblioteca di suo padre e la collocò nel suo castello di Pécel: SEGESVÁRY 2007. La biblioteca di Sámuel Teleki (1739–1822) fu trasportata da Vienna a Marsvásárhely (Târgu Mureș) in Transilvania, e con la propria collezione voleva servire la comunità e l'interesse nazionale: ORBÁN 2019.

armadi a muro delle stanze della torre. Nella prima stanza si trovavano 136 libri, 178 nella seconda, 10 nella camera da letto di Barkóczy e altri 5 in un'altra stanza più piccola. Tuttavia, il loro esatto catalogo non è sopravvissuto. Non abbiamo fonti sui libri e sulle letture del vescovo Ferenc Barkóczy di Eger, poi arcivescovo di Esztergom; finora siamo stati in grado di conoscere la sua cultura del libro solo sulla base delle pubblicazioni delle tipografie di Eger ed Esztergom. Analizzando il mecenatismo di Barkóczy, Géza Entz ha menzionato anche la sua biblioteca e nell'appendice del suo studio ha elencato i suoi libri d'arte, i disegni di progetto e le incisioni su rame nella biblioteca.¹⁴⁸ La fonte di Entz era l'elenco di libri di Barkóczy che si trova ad Esztergom, ma non ne ha fornito alcuna indicazione. Oltre a ciò, la ricerca non ha sottolineato l'amore e l'interesse per i libri su un'ampia varietà di argomenti del vescovo.

La sua collezione di libri potrebbe essere stata conosciuta anche tra i suoi contemporanei, poiché è citata nelle righe delle opere letterarie che lo accolgono. Barkóczy, che celebrò il suo onomastico a Esztergom nel 1763, fu accolto dagli studenti gesuiti con un'opera musicale latina.¹⁴⁹ Nella poesia occasionale le muse cantano sui progetti di costruzione di Barkóczy a Esztergom, e poi sulla sua biblioteca che fornirà a Barkóczy l'immortalità e sarà la casa delle muse.

Anche Lőrinc Orczy, poeta ungherese protetto da Barkóczy,¹⁵⁰ nell'apertura del suo volume di poesie dedicato a Barkóczy ne loda la biblioteca:

“Rivolgiti alla tua casa di libri costosi
 Che hai coperto in una biblioteca
 Dai un'occhiata ai bellissimi libri impilati
 Lasciati stupire dalla follia degli scrittori [...]”¹⁵¹

148 ENTZ 1939.

149 Il manoscritto dell'opera si trova nella Biblioteca Arcivescovile di Esztergom: Coll. I. 39. 7.

150 KAKUCSKA H. 2004.

151 [LŐRINC ORCZY], *Szalai gróf Barkóczy Ferentz Esztergami érsek úrnak (Al Conte Ferentz Barkóczy di Szala, arcivescovo di Esztergom)* = [ORCZY], 1787, pp. 8.

Pertanto, la Biblioteca Barkóczy (a parte lo studio di Géza Entz) è citata in tre fonti: in due manoscritti e in una poesia stampata.

Il suo inventario di eredità, che si trova nell'Archivio Arcivescovile di Esztergom, è stato redatto dopo la morte dell'arcivescovo, nel 1765.¹⁵² La fonte che contiene vari registri ereditari e altri censimenti economici è costituita da pagine non numerate. Il capitolo nell'ultimo quarto – con il titolo „*Descriptio et inventarium bibliothecae Archiepiscopalis Posoniensis suburbanae*” – elenca i titoli dei libri di Barkóczy in dettaglio, elemento per elemento. Annuncia l'autore solo in pochi casi e non dà nessun dato di pubblicazione. Il numero di volumi è indicato nella colonna accanto ai titoli.

La biblioteca di Barkóczy nel momento dell'inventario si trovava a Pozsony (Bratislava). Qui va notato che i volumi elencati certamente non rappresentavano tutti i libri di Barkóczy. Infatti, nell'elenco i compilatori inclusero i volumi della sua biblioteca privata nel suo castello a Pozsony (Bratislava), ma avrebbe anche potuto tenere libri in diversi altri luoghi (Esztergom, Nagyszombat [*Trnava*], Pest). Poiché attualmente non conosciamo altra fonte dei libri di Barkóczy, come biblioteca possiamo fare riferimento ai libri elencati nell'inventario dell'eredità.

La collezione di libri nel suo castello a Pozsony (Bratislava) non era una biblioteca pubblica, poteva essere usata principalmente dallo stesso Barkóczy e dalla sua cerchia ristretta (canonici e personaggi importanti nelle vicinanze dell'arcivescovo).

Basandoci sulla diversità del contenuto dei libri di Barkóczy – che spaziava da opere su scienze naturali, a testi di narrativa e volumi di diritto – possiamo concludere che il libro, la lettura e la conoscenza scientifica del mondo erano importanti nella selezione e nella raccolta dei titoli. L'importanza e l'unicità della sua biblioteca possono essere determinate dalla presenza di opere di Lodovico Antonio

152 Archivio Arcivescovile di Esztergom, AS, Acta protocollaria nr. 69.

Muratori, Alessandro Diotallevi, Paolo Segneri e opere di narrativa e drammaturgia. Questi libri in italiano rendono la sua biblioteca eccezionale tra le biblioteche dei prelati del suo tempo in Ungheria.

Durante gli studi romani Barkóczy usò sicuramente la biblioteca del Collegio Germanico-Ungarico, i cui fondi seicenteschi furono presentati da Orsolya Száraz sulla base dell'elenco dei libri conservato nell'archivio del Collegio.¹⁵³ I volumi relativi alle materie insegnate sono stati raccolti nella biblioteca dell'istituzione gesuita. I seminaristi che li studiavano potevano accedere alla biblioteca in giorni specifici. Questa biblioteca non ha ricoperto un ruolo importante solo nell'acquisizione di conoscenze e nella formazione dell'atteggiamento degli studenti, ma anche la natura e la disposizione della sua collezione servirono da modello per i giovani sacerdoti che, ritornati in Ungheria, arredarono le proprie biblioteche.¹⁵⁴

Non abbiamo informazioni su dove Barkóczy abbia acquistato i testi, da chi abbia ottenuto i suoi libri. Accanto al maggior numero di volumi in latino, un'altra gran parte della raccolta è costituita da opere in italiano. Il mercato del libro dell'Ungheria del XVIII secolo è caratterizzato da informazioni inadeguate sui libri e da problemi di consegna, fatti che hanno anche reso difficile ottenere pubblicazioni nazionali, e così era più facile assumere acquirenti stranieri di libri. Quindi, è probabile che Barkóczy abbia portato con sé alcuni libri da Roma, e dopo abbia fatto portare i preziosi volumi dai giovani studenti da lui supportati e dai suoi seguaci da Roma.

3. METODO DELL'ANALISI DELL'ELENCO DEI LIBRI

Nel registro si susseguono in totale 517 titoli (di cui 27 manoscritti) in gruppi dimensionali (In Folio; In Quarto; In Octavo, et Duodecimo), ma per lo più i libri erano elencati senza alcun sistema. Nei titoli vengono indicati l'autore e il titolo, a volte solo il titolo dell'opera o

153 SZÁRAZ 2015.

154 Ivi, p. 55.

solo il nome dell'autore. Viene indicato nella colonna accanto ai titoli quanti volumi appartengono a quell'opera.

Nella pubblicazione dell'elenco è stato seguito l'ordine dei titoli elencati nel manoscritto. Ogni titolo è stato numerato. Alcuni dei libri sono sopravvissuti nelle proprietà della Biblioteca Arcivescovile di Esztergom. Questi possono essere trovati in una rilegatura uniforme in pelle marrone decorata con lo stemma dorato di Barkóczy.

Una parte dei libri rimasti nella biblioteca è stata associata con successo ad alcuni degli elementi della lista. La descrizione di tali elementi include la segnatura attuale della biblioteca, il titolo nel catalogo del libro e il numero di volumi. Per esempio:

242. MOLIERE, *Le opere divise in quattro volumi, ed arricchite di bellissime Figure*, in Lipsia, Mauritio Georgio Weidmann, 1740, 4 db.

Mai jelzet [Segnatura attuale]: +BV1878/I–IV.

A jegyzéken [Sul registro]: Opere di Moliere. 4 vol.

Se il libro con l'ex libris di Barkóczy si trova ancora oggi nella Biblioteca Arcivescovile di Esztergom, e non è stato possibile identificarlo con nessun elemento del registro (35 articoli, tra i numeri 518–552), dopo la descrizione del titolo è inclusa solo la segnatura della biblioteca. In questo caso, esiste anche la possibilità che non tutti i volumi appartenenti a Barkóczy siano stati registrati nell'elenco. Come è stato già detto, l'arcivescovo probabilmente aveva libri altrove, non solo nella sala della biblioteca del suo castello a Pozsony (Bratislava). Per tali articoli, il numero tra parentesi precede il titolo:

[521.] ANDREUCCI, Andreas Hieronymus, *Memoriale confessoriorum, sive de sacramento, et ministro poenitentiae res omnis moralis in breve per assertiones coacta, ut memoriae inhaereat*, Tyrnaviae, typis Academicis, per Leop. Berger, 1737, 255 p.

Mai jelzet [Segnatura attuale]: +3BV2585.

A jegyzéken [Sul registro]: –

Il grande gruppo di libri successivo include opere che non sono sopravvissute nella collezione di Esztergom, le conosciamo solo dall'inventario. Per esempio:

136. CORONELLI, [Vincenzo Maria] Vincentius Maria, *Ordinum religiosorum in ecclesia militanti catalogus, eorumque indumenta, iconibus expressa*, I–II, [Romae, [s. t.], 1707].

Mai jelzet [Segnatura attuale]: –

A jegyzéken [Sul registro]: *Ordinum Religiosorum Cathalogus*. 2 vol.

Nel registro dei libri i manoscritti nella biblioteca erano elencati in un gruppo separato, ma ne troviamo alcuni anche tra i libri a stampa (vedi nel catalogo segnati con i seguenti numeri: 123, 420, 460, 463). La maggior parte dei manoscritti non è stata identificata, avrebbero potuto essere dispersi, potrebbero essere stati spostati in altre collezioni nel corso dei secoli.

Di seguito presento le opere, complete con i rispettivi autori, che facevano parte della biblioteca dell'arcivescovo, organizzate in due gruppi, secondo temi ecclesiastici e secolari. Non è possibile presentare qui tutti i libri, ma i volumi evidenziati sono un buon esempio della cultura trasmessa dalla raccolta di libri. Descrivo principalmente opere in lingua italiana poiché, dopo il latino, la lingua italiana predomina nella raccolta, conferendole il suo carattere legato al Bel Paese.

4. LIBRI TEOLOGICI

Esaminando i libri di teologia, si può osservare che Barkóczy ha cercato di raccogliere nel modo più completo possibile le opere di alcuni autori. In questi casi si tratta di autori del XVII–XVIII secolo il cui nome in quegli anni era diffuso anche oltre i confini d'Italia. Cinque opere del monaco gesuita Paolo Segneri erano presenti in diversi volumi nella biblioteca di Barkóczy (102, 144, 243, 244, 254, 282, 437).¹⁵⁵ Oltre alle opere di Segneri, che incentrate sul lato pratico degli

155 Nella pubblicazione del catalogo del libro ho segnato i singoli volumi con dei numeri a cui faccio riferimento, in modo che la descrizione bibliografica dei volumi e la descrizione del titolo del catalogo siano riconducibili.

insegnamenti della Chiesa cattolica, erano presenti nella raccolta due opere di Lodovico Antonio Muratori che chiedevano il rinnovamento della fede cattolica: *Della regolata divizione dei cristiani* (italiano: 220, latino: 374) e *Della carità cristiana* (latino: 182, 452). Il nome di Barkóczy apparve anche in connessione con le edizioni latina e ungherese delle opere in Ungheria.¹⁵⁶

Oltre alle influenti opere riformiste di Segneri e Muratori, Barkóczy ha raccolto nella sua biblioteca diversi libri famosi di autori italiani del XVII–XVIII secolo. Nella biblioteca è presente anche la seconda e più nota opera del gesuita Carlo Casalicchio, *Utile col dolce* (118). L'autore introduce il lettore alle regole del corretto comportamento cristiano attraverso le azioni e le parole di uomini eminenti. La biblioteca conteneva diverse opere che presentavano il comportamento corretto della nobiltà principalmente da un punto di vista morale. Tale era la raccolta di aneddoti intitolata *Compendio della vita di diversi principi illustri, e gran capitani* (260), che presentava come esempio ai giovani le azioni di diversi uomini illustri.

Corona virtuosa, in cui si propongono li frutti della virtù in un principe (268), l'opera del gesuita spagnolo Juan Eusebio Nieremberg, riguarda specificamente le virtù degli individui di rango principesco. Tra le opere teologico-morali della biblioteca figurano due opere di Baltasar Gracián, il grande personaggio spagnolo del barocco, presente in biblioteca in traduzione italiana: *L'uomo di corte, o sia l'arte di Prudenza* (224), che discute il comportamento dell'uomo di corte, e *Il criticon* (214), che è l'opera più nota dell'autore. Un'altra opera morale nella Biblioteca Barkóczy, che in seguito fu tradotta in ungherese da Ferenc Faludi,¹⁵⁷ è l'opera di William Darrel intitolata *Il gentiluomo istruito nella condotta d'una virtuosa, e felice vita* (97), in cui l'autore descrive le regole di comportamento degli uomini e delle donne cattolici sotto forma di dialoghi, formulando una forte critica al declino della morale dell'Inghilterra contemporanea. Nella

156 Vedi più sopra nota 141.

157 FALUDI 1748a; FALUDI 1748b. Sull'arte poetica di Faludi: KOLTAY-KASTNER 1922.

biblioteca si trova anche un libro, *Il segretario de 'galant-uomini* (236), che contiene lettere di corrispondenza e formule per le risposte.

Il rapporto tra la vita laico-politica e quella ecclesiastica è studiato anche in *Politica e religione insieme nella persona [...]* (306) di Giovan Battista Comazzi, la cui prima edizione si trova nella Biblioteca Barkóczy. Nel suo libro, Comazzi afferma che la politica e la religione vengono da un unico stelo, e il loro obiettivo è lo stesso: rendere felice l'uomo. Barkóczy, dopo la sua nomina ad arcivescovo, sempre più strettamente venne associato alla corte, rimanendo fedele a Maria Teresa per tutto il tempo, fatto che gli fece veder assegnati diversi incarichi, ma Barkóczy non prese parte attiva nella vita politica. Nella sua biblioteca tra i volumi sopravvissuti sono presenti solo alcuni libri a tema politico. Ad esempio, la *Relatione della Corte di Roma [...]* di Gregorio Leti, sui rapporti politici della corte romana (253).

Tra i volumi della biblioteca sono sopravvissute anche le opere di grandi oratori e teologi italiani del XVII secolo. La raccolta di prediche di Francesco Panigarola dal titolo *Prediche di monsig. Rever. Panigarola* (207); libro religioso di Alessio Segala, intitolato *Arte mirabile per amare, servire, et honorare la gloriosa vergine Maria nostra* (245), e *Regola per vivere nella Cristiana osservanza* (221) di Gaetano Maria da Bergamo, nota opera dell'epoca, dedicata a papa Benedetto XIV.

Oltre alle opere dei citati autori italiani del XVII–XVIII secolo, la biblioteca presentava anche opere di molti scrittori francesi e spagnoli conosciuti in tutta Europa, tradotti in italiano. Tra i libri c'è il lavoro di Nicolas Caussin sulle pratiche spirituali, *La sapienza Evangelica*, scritto per la Quaresima (275); una raccolta di prediche quaresimali di Louis Bourdaloue (98), celebre predicatore del “Grande Secolo” francese; sermoni di Claude de La Colombière, oggi consacrato, dal titolo *Sermoni sacri* (120); il libro di Paul de Barry *Solitudine di filagia* (328), che contiene esercizi spirituali scritti per diversi periodi dell'anno liturgico. L'arte ecclesiastica è elaborata ne *Il chiaro scuro della pittura morale* di Antonio Lupis (263), in cui l'autore riassume le raffigurazioni e i motivi di affreschi e dipinti che adornano le pareti delle chiese.

5. LIBRI A TEMA SECOLARE

I libri di Barkóczy includono opere della letteratura contemporanea europea e degli autori antichi, opere storiche, libri di viaggio e d'arte. Tra i suoi romanzi c'è l'opera più famosa di Andrea da Barberino, autore del XV secolo, il romanzo cavalleresco *Guerrino detto Meschino* (230).

Tra gli altri romanzi di Barkóczy sono sopravvissute traduzioni italiane di opere di molti famosi autori francesi. Nella sua raccolta possiamo trovare in italiano il romanzo di François de Salignac de la Mothe-Fénelon, arcivescovo e teologo cattolico francese, intitolato *Avventure di Telemaco figliuolo d'Ulisse, ovvero continuazione del Quarto Libro della Odissea d'Omero* (213). Il lavoro è stato tradotto in diverse lingue europee, compreso l'ungherese. La traduzione fu fatta da László Haller e apparve a Kassa nel 1755, l'edizione fu supportata da Barkóczy. Tra i volumi della biblioteca troviamo il romanzo di Pierre de Marivaux, *Farsamone, ovvero le follie Romanzesche del moderno Don Chisciotte* (249); il romanzo di Gautier de Costes de La Calprenede, scrittore del XVII secolo, intitolato *Cassandra* e tradotto dal famoso storico Maiolino Bisaccioni (237); *Istoria della sultana di Persia, e de visiri novelle turche*, i racconti di François Pétis de la Croix, grande orientalista della Francia del XVII secolo, che presentano Turchia e Persia, l'Oriente (265); tra i romanzi troviamo anche *l'Ingegnoso Cittadino Don Chisciotte della Mancia* di Cervantes (301).

Tra le opere della letteratura in prosa italiana nella raccolta di libri di Barkóczy sono presenti diverse opere di Machiavelli, grande pensatore e politico fiorentino (294).

Una parte significativa dei libri a tema secolare della biblioteca è costituita da opere drammatiche. Barkóczy ha sempre sostenuto le arti e spesso nel suo ambiente venivano rappresentate opere teatrali.

In traduzione italiana, in 4 volumi, nella biblioteca troviamo i drammi di Molière (242), il più influente drammaturgo francese del XVII secolo. I volumi contengono i più famosi drammi di Molière, come *L'avaro*, *Il cittadino gentiluomo*, *Le donne savie*, *Il misantropo*, *La scuola dei martiri*, *Le furberie di Scapino*. Nella biblioteca troviamo due collane di Metastasio e Goldoni, i più affermati drammaturghi italiani della sua epoca. La collana di Metastasio è composta da undici volumi (247). Nel XVIII e XIX secolo questi drammi furono in molti casi la fonte delle rappresentazioni scolastiche ungheresi,¹⁵⁸ quindi Barkóczy poté anche ritrovare tali dettagli e dialoghi durante gli spettacoli teatrali che conosceva già sulla base delle sue letture precedenti. La collana di Goldoni (200) è composta da undici volumi, contenenti tutte le opere teatrali dello scrittore comico fino ad allora pubblicate. Il nome di Goldoni divenne più noto in Ungheria all'inizio del XIX secolo, quando le compagnie italiane portarono le loro commedie sui palcoscenici ungheresi.¹⁵⁹ L'amore per il teatro di Barkóczy si riflette anche nel fatto che ha acquistato tutte le opere del più grande drammaturgo italiano del suo tempo. Nell'anno di pubblicazione della collana è già vescovo di Eger, lontano da Roma, ma raccoglie le principali opere della letteratura drammatica europea.

Tra i libri della biblioteca sono presenti anche i drammi di un altro autore italiano, Giovanni Antonio Bianchi, frate minore francescano. La biblioteca di Barkóczy conserva le tragedie da lui pubblicate sotto lo pseudonimo di Farnabio Gioachino Annutini dal titolo *Tragedie sacre, e morali [...]* (222). Nella biblioteca di Barkóczy rimangono altri quattro drammi di Bianchi: *Demetrio*, *Gieffe*, *Tomasso Moro*, *Elisabetta Reina di Portogallo* (522). I suoi drammi si occupano principalmente di insegnamenti biblici, ma non erano conosciuti e recitati solamente in ambiente ecclesiastico, visto che l'autore voleva avvicinare il teatro alla chiesa. Nella sua dissertazione *Vizi e dei difetti del moderno teatro e del modo di emendarli* (Roma, 1753) Bianchi discute con il teologo Daniele Concina, il quale afferma che il teatro è la fonte di ogni

158 SZAUDER 1977.

159 STAUD 1979.

immoralità. Anche Barkóczy è stato spesso condannato dall'opinione pubblica per il suo stile di vita sregolato e solidale con poeti, spettacoli teatrali e musica. Gli studiosi hanno già sovrascritto queste opinioni e lo presentano come un vescovo, poi arcivescovo, di larghe vedute a sostegno delle arti.

Tra i libri di Barkóczy sulla storia del mondo troviamo due opere più grandi. Una di queste è l'opera in cinque volumi *Gran teatro storico, o sia storia universale sacra* (85), originariamente pubblicata in tedesco, e nella biblioteca di Barkóczy è presente l'edizione italiana dell'opera. I suoi capitoli sono stati compilati dai lavori di vari autori antichi e contemporanei. L'altra opera storica fornisce anche informazioni geografiche e culturali sui diversi paesi, tutte illustrate con incisioni e mappe. Pubblicato originariamente in francese, l'autore è l'abate Vallemont. Il titolo della traduzione italiana della biblioteca Barkóczy è *Gli elementi della storia* (196).

Tra i suoi libri storici c'è la *Descrizione di Roma antica e moderna* di Filippo De Rossi (227). Nel primo volume troviamo una descrizione della Roma antica, il secondo volume presenta già la Roma moderna, cioè la città all'inizio del XVIII secolo: chiese, basiliche, piazze, teatri, biblioteche, sculture, ponti, dipinti. Ci sono molte illustrazioni pieghevoli delle piazze più famose e mappe delle parti più conosciute della città. Barkóczy ha potuto utilizzare quest'opera, pubblicata nel 1727, come guida durante i suoi anni romani.

Tra i suoi libri secolari ne troviamo uno che potrebbe aver fornito un aiuto pratico a Barkóczy prima negli studi e poi nei suoi obblighi e interessi personali. Si tratta di un dizionario in quattro lingue – italiano, tedesco, francese e latino – intitolato *Il dittionario imperiale* (81), che riunisce le parole delle quattro lingue più importanti utilizzate in Europa.

6. SOMMARIO

Attraverso la pubblicazione del catalogo dei libri di Barkóczy, identificandone i singoli volumi e presentandone la collezione, possiamo conoscere un'importante raccolta di libri dell'Ungheria del XVIII secolo.

Il proprietario, Ferenc Barkóczy, è una figura significativa nella vita ecclesiastica e secolare.

Grazie all'analisi del registro, è stato possibile constatare che oltre alle opere obbligatorie (libri di consultazione sacerdotale, raccolte di sermoni, manuali di teologia), anche l'interesse personale ha lasciato le proprie tracce nella biblioteca.

La sua collezione di libri è stata fortemente influenzata dagli anni da studente a Roma. Tra la notevole quantità di libri in italiano troviamo anche opere di drammaturghi e libri rappresentanti delle tendenze riformiste cattoliche.

Conosciamo Barkóczy come mecenate delle traduzioni ungheresi delle opere straniere, come fondatore di tipografie, fatto che ha contribuito alla pubblicazione di diversi libri in ungherese, prima a Eger e poi a Esztergom. Studiando i libri della collezione, otteniamo un estratto dall'istruzione di Barkóczy, quali libri ha comprato, quali erano le sue letture che, ad esempio, lo hanno incoraggiato a far tradurre o far pubblicare un'opera. Guardando tra i suoi libri teologici e secolari, vediamo che Ferenc Barkóczy ha collezionato libri di vari generi, principalmente dagli autori più influenti del suo tempo e del secolo precedente. Il suo spirito innovativo si riflette nel fatto che in molti casi le opere che conosceva divennero popolari in Ungheria solo decenni dopo.

**BARKÓCZY FERENC HAGYATÉKÁBAN FELJEGYZETT KÖNYVEK
AZONOSÍTÁSA**

**IDENTIFICAZIONE DEI LIBRI ELENCATI NELL'INVENTARIO DI
FERENC BARKÓCZY**

IN FOLIO

1. KOLLÁR, [Ádám Ferenc] Adamus Franciscus, *Analecta monumentorum omnis aevi Vindobonensia*, I–II, Vindobonae, typis et sumptibus Ioannis Thomae Trattner, 1761–1762.
Mai jelzet: +BV1838/I–II.¹⁶⁰
A jegyzéken: *Analecta Monumentorum omnis aevi Vindobonensis*. 2 vol.
2. CAROLUS Borromeus, Sanctus [Carlo Borromeo, Santo], *S. Caroli Borromei s. r. e. cardinalis archiepiscopi Mediolani Homiliae / nunc primum e MSS. codicibus Bibliothecae Ambrosianae in lucem productae Joseph Antonii Saxii praefatione, et annotationibus illustratae*, I–V, Mediolani, ex Typographia Bibliothecae Ambrosianae apud Joseph Marellum, 1747–1748.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *S. Caroli Borromaei Homiliae*. 5 vol.
3. CAROLUS Borromeus, Sanctus [Carlo Borromeo, Santo], *Noctes Vaticanae seu sermones habiti in academia a S. Carolo Borromeo Romae in palatio Vaticano instituta*, [Mediolani, ex Typographia Bibliothecae Ambrosianae apud Josephum Marellum, 1748, 358 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Noctes Vaticanae S. Caroli Borromaei*. 1 vol.
4. CATALANI, [Giuseppe] Josephus, *Caeremoniale episcoporum in duos libros distributum, Clementis VIII et Innocentii X auctoritate recognitum, a Benedicto XIII in multis correctum, nunc vero primum commentariis illustratum*, [Romae, typis A. de Rubeis 1744, 2 vol].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Catalani Caeremoniale episcoporum*. 2 vol.

160 A jelzet mindig az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban található kötetre utal. Egyéb esetben a jelzet mellett az őrzőhelyet is közlöm.

5. CATALANI, [Giuseppe] Josephus, *Pontificale romanum in tres partes distributum Clementis VII. ac Urbani VIII. auctoritate recognitum nunc primum prolegomenis, et commentariis illustratum*, I–III, Romae, typis Antonii de Rubeis apud Pantheon in via Seminarii Romani, 1738–1740.
 Mai jelzet: +BV1727/I–III.
 A jegyzéken: Ejusdem Pontificale Romanum. 3 vol.

6. CATALANI, [Giuseppe] Josephus, *Rituale Romanum Benedicti XIV jussu editum et auctum*, I– II, [Patavii, J. Manfré, 1760].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Benedicti XVI Rituale Romanum. 2 vol.

7. GUDENUS, Joannes Mauritius [GUDEN, Johann Moritz], *Concilia Germaniae, quae celsissimi principis Joannis Mauriti, sumptu Joannes Fridericus Schannat magna ex parte primum collegit, dein Josephus Hartzheim ejusdem celsissimi impensis plurimum auxit, continuavit, notis, digressionibus criticis, charta, et dissertatione chorographicis illustravit*, Coloniae Augustae Agrippinensium, I–IV, typo viduae Joan. Wilhelmi Krakamp, 1759–1761.
 Mai jelzet: +BV1728/I–IV.
 A jegyzéken: Hartschein Concilia Germaniae. 4 vol.

8. WERBŐCZI, [István] Stephanus, *Corpus juris Hungarici, seu decretum generale, incltyi Regni Hungariae, Partiumque eidem annexarum, in tres tomos distinctum*, II–III, Tyrnaviae, typis Academicis, per Leopoldum Berger, 1734–1740.
 Mai jelzet: +BV1700/II–III.
 A jegyzéken: Corpus Juris Hungarici. 2 vol.

9. SÁNCHEZ, [Tomás] Thomas, *De sancto matrimonii sacramento disputationum tomi*, I–III, Venetiis, apud Nicolaum Pezzana, 1737.
 Mai jelzet: +BV1703.
 A jegyzéken: Sanchez de Matrimonio. 1 vol.

10. *Cantus ecclesiasticus sacrae historiae passionis domini nostri Jesu Christi secundum quatuor evangelistas, nec non lamentationum et lectionum pro tribus matutinis tenebrarum, juxta exemplar Romae editum emendatius [...], Viennae Austriae, typis et sumptibus Joannis Ignatii Heyinger, 1743, 154 p.*
 Mai jelzet: +BV1568.
 A jegyzéken: Cantus Ecclesiasticus de Passione Domini. 1 vol.

11. SCHMITTH, [Miklós] Nicolaus, *Palatini regni Hungariae bello paceque clarissimi, e diversis scriptoribus patriis, exteris, diplomatibus, aliisque instrumentis literariis eruti, ac perbreui narratione a primis temporibus sancti Stephani Hungarorum Regis, ad nostram usque aetatem cum accurata chronologia deducti*, [Tyrnaviae, Academicis Soc. Jesu, 1752, 220 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Palatini Regni Hungariae. 1 vol.

12. BONA, [Giovanni] Joannes, *Opera omnia, quotquot hactenus separatim edita fuere – aucta opusculo posthumo de praeparatione ad mortem*, Antverpiae, apud Joannem Baptistam Verdussen, 1739, 702 p.
 Mai jelzet: +BV1725.
 A jegyzéken: Cardinalis de Bona Opera omnia. 1 vol.

13. KRAUS, Johann Thomas, *Augspurgische Garten Lust: dast ist genauer Abriss and Prospect einiger in und vor der Stadt Augspurg*, [Augsburg, Martin Engelbrecht, 1728, 28 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Augspurgische Garten Lust in Folio transverso. 1 vol.

14. BORROMEUS, Federicus [BORROMEO, Federico], *Acta ecclesiae Mediolanensis a Federico Card. Borromaei archiepiscopi Mediolani jussu undique diligentius collecta, et edita*, I–II, Bergomi, ex typographia Joannis Santini, 1738.
 Mai jelzet: +BV1699/I–II.
 A jegyzéken: Cardinalis Boromaei Acta Ecclesiae Mediolanensis. 2 vol.

15. *Caeremoniale episcoporum, Clementis VIII. primum, nunc denuo Innocentii Papae X. auctoritate recognitum, omnibus ecclesijs, praecipue autem patriarchalibus, metropolitans, cathedralibus, et Collegiatis perutile, et necessarium*, Antverpiae, apud Henricum et Cornelium Verdussen, 1713, 367 p.
Mai jelzet: 3BV1702.
A jegyzéken: Caeremoniale Episcoporum Innocentiae X. 1 vol.
16. DANREITER, Franz Anton, *Vier und zwanzig Gärten-Gründrisse neu entworffen [...]*, Augsburg, Johann Andreas Pfeffel, [post 1728], [1] fol., 24 t.
Mai jelzet: 97425.
A jegyzéken: Garten und Grundrisse. 1 vol.
17. PIGNATELLI, [Jacobo] Jacobus, *Consultationes canonicae, in quibus praecipuae controversiae [...] opus omnibus utriusque fori iudicibus, jurisconsultis, ac politici studii mystis, imprimisque summorum pontificum et rerum publicarum consiliariis, et advocatis utile plane, ac necessarium*, I–II, Coloniae Allobrogum, sumptibus Gabrielis et Samuelis de Tournes, 1700.
Mai jelzet: +BV1706/IX–XI., +BV1706/V–VIII.
A jegyzéken: Pignatelli Consultationes Canonicae. 3 vol.
18. THOMASSINUS, Ludovicus [THOMASSIN, Louis], *Dissertationum in concilia generalia et particularia tomus singularis*, Lucae, sumptibus Leonardi Venturini, 1728, 472 p.
Mai jelzet: +BV1709.
A jegyzéken: Thomasini Dissertationes in Concilia. 1 vol.
19. GUSZTINYI János, *Üdvösség mannája az az: Az Úr Jésus tulajdon szent testének és vérének sacramentoma*, Eger, Bauer Károly József, 1759, 853 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Üdvözség Mannája. 1 vol.

20. KOEGL DE WALDINUTZY, Georgius Josephus [Kögl György József (de Waldinutz)], *De jure civili, et criminali Austriaco-bellico prodromus secundum articulos bellicose [...]*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1759, 392 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: De Jure Civili, et Criminali Authore Kegl. 1 vol.

21. PRAY, [György] Georgius, *Annales regum Hungariae ab anno Christi CMXCVII ad annum MDLXIV. deducti ac maximam partem ex scriptoribus coaevis, diplomatibus, tabulis publicis et id genus litterariis instrumentis congesti*, I–II, [Vindobonae, sumptibus Augustini Bernardi, typis Joannis Thomae de Trattner, 1763–1764].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: P. Pray. Annalium rerum hungaricum. 3 vol.

22. KÉRI, Borgia [Ferenc] Franciscus, *Continuatio historiae Byzantinae, e compluribus graecis praesertim scriptoribus concinnatae*, I–II, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1760–1761].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Kéri Imperatores Ottomanici. 2 vol.

23. GOBAT, [George] Georgius, *Quinarius tractatum theologo-iuridicorum*, [Constantiae, Typ. Johannis Jacobi Straub, 1670, 52 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Georgii Gobat quinarius Tractatum Theologico-Juridicorum. 1 vol.

24. PELLEGRINI, [Carlo] Carolus, *Praxis vicariorum et omnium in utroque foro iusdicentium [...]*, [Venetiis, apud Bonifacium Viezzeriis, 1743, 474 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Caroli Pellegrini praxis Vicariorum. 1 vol.

25. DESERICZKY, [Ince József] Josephus Innocentius, *De initiis ac majoribus Hungariae commentaria*, I–V, [Budae, typis Veronicae Nottensteini, Viduae, 1748–1753].

- Mai jelzet: –
A jegyzéken: Desidericii de Rebus Hungariae. 3 vol.
26. KAZY, [Ferenc] Franciscus, *Historia regni Hungariae*, I–III, [Tyrnaviae, typis Academicis S. J. per Leopoldum Berger, 1737–1749].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: P. Kazy Historia Hungariae. 1 vol.
27. DU CANGE, Charles Du Fresne, *Illyricum vetus et novum sive historia regnorum Dalmatiae, Croatiae, Serviae et Bulgariae*, [Posonii, Franciscus Antonius Royer, 1746, 242 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Caroli du Fresne Illyricum vetus, et novum. 1 vol.
28. KAZY, [Ferenc] Franciscus, *Historia regni Hungariae*, I–III, [Tyrnaviae, typis Academicis S. J. per Leopoldum Berger, 1737–1749].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Historia Regni Hungariae. 2 vol. [A 26. számú kötettel lehet meg a 3 kötet]
29. MARIA THERESIA [MÁRIA TERÉZIA], *Constitutiones insignis ordinis equitum S. Stephani Regis Apostolici*, [Viennae, typis Josephis Kurzböck, 1764, 35 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Constitutiones Ordinis S. Stephani. 1 vol.
30. HEIMB, [Theophil] Theophilus, *Notitia historica de ortu et progressu abbatiae sacri ordinis Cisterciensis B.M.V. ad S. Gotthardum dictae et in Hungariae regno sitae*, [Viennae, Kirchberger, 1764, 172 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Historia Abbatiae S. Gotthardi. 1 vol.

31. GUEVARA, [Antonio] Antonius, *Epistolae et dissertationes omnes, adjecta tertia parte, quae hactenus in omnibus editionibus desiderabatur, opus completum, perfectumque, et vere aureum, ob multorum s. Scripturae locorum explicationem, antiquitatum illustrationem, ad communem vitae usum, praecipue vero ad reipublicae cum ecclesiasticae, tum politicae administrationem spectantium admirabilem copiam ac gravitatem, lectu perquam utile; necminus jucundum ob historias ex omni antiquitate petitas, summumque dicendi leporem*, Viennae, apud Joannem Josephum Penz, 1744.
 Mai jelzet: +BV 1570/I–III. (egybekötve)
 A jegyzéken: De Guevara Epistolae, et Dissertationes. 1 vol.
32. SWEDENBORG, [Emanuel] Emmanuel, *Opera Philosophica et Mineralia*, I–III, [Dresdae et Lipsiae, sumpt. Friderici Hekelii, 1734, 486 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Schvedenborgii Opera Philosophica, et Mineralia. 3 vol.
33. SCHMITTH [Miklós] Nicolaus, *Imperatores Ottomanici a capta Constantinopoli cum epitome principum Turcarum*, I–IX, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1747–1752].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: P. Schmidt Imperatores Ottomanici. 7 vol.
34. CYPRIANUS, Sanctus, *Acta, et scripta omnia in summam redacta, et proloquiis, atque annotationibus illustrata auctore [...]* Joannes Baptista Prileszky, [Tyrnaviae, typis Academicis Societatis Jesu, 1761, 208 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: P. Prileczky S. Cypriani Acta, et Scripta. 2 vol. (Megj.: A Barkóczy Ferencről készült metszet Jacob Schmutzer munkája. Köszöntő címlap: *Festis honoribus [...] Francisci e comitibus Barkóczy de Szala [...] dum communi cleri, populiue gaudio archi-episcopalis sedis possessionem adiret debitaе venerationis, et observantiae ergo dicata ab [...] Universitate Tyrnaviensi Societatis Jesu*)

35. DECKER, Paul, *Des fürstlichen Baumeisters Anhang zum ersten Theil welcher nicht allein den zum fürstlichen Pallast gehörigen Triumphbogen, Ehren-Saul, Garten u. sondern auch einige andere fürstliche Lust-Häuser vorstellt*, in Augsburg, verlegt von Jeremias Wolff, 1713.
 Mai jelzet: 97406
 A jegyzéken: Fürstlicher Baumeister Anfang in transverso. 1 vol.
36. *Catalogue des tableaux du cabinet du roi au Luxembourg*, Paris, de l'imprimerie de Prault pere, quai de Gesvres, au Paradis, 1750.
 Mai jelzet: 97406
 A jegyzéken: La Galerie du Palais de Laxenburg. 1 vol.
37. FISCHER VON ERLACH, Johann Bernhard, *Entwurf einer historischen Architectur*, Leipzig, [s. t.], 1725, 62 p.
 Mai jelzet: +55991.
 A jegyzéken: Entwurf einer historischen Architecture. 1 vol.
38. WERNER, Bernard, *Prospecte innerhalb Prag Abriss und Vorstellung der merckwürdigsten Prospecte, sowohl der berühmtest und praechtigsten Plaetze als auch Kirchen und publiquen Gebauden, der Königl. Böhm. Hauptstadt Prag, nach der Natur und Situation auf das fleissigste*, [Augsburg, Martin Engelbrecht, 1701, 21 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Abriß, und Vorstellung der Königl. Böhmischen Haupt-Stadt Prag. 1 vol.
39. DIESEL, Matthias, WOLF, Jeremias, CORVINUS, Johann August, *Erste Vortsetzung Erlustierender Augenweide in vorstellung Herrlicher Garten und Lustgebäude*, August[a]e Vindellicoru[m], Ieremias Wolff excudit, um 1720.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Erste Vortsetzung erlustirender Augen weide in Vorstellung herrlicher Gebäude, und Lust-gärten. 1 vol.

40. KLEINER, Salomon, *Viererley Vorstellungen angenehm- und zierlicher Grundrisse folgender Lustgärten und Prospecten, so ausser der Residenz-Stadt Wien zu finden*, [Augsburg, bey Johann Andreas Pfeffel, [ca. 1735], 33 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Villerley Vorstellungen deren, so außer Wienn saind. 1 vol.
41. FÄSCH, Johann Rudolph, [...] *anderer Versuch Seiner Architect. Werke bestehend in allerhand Grund- Haupt- Rissen und Profile unterschiedener Gebäuden [...]*, Nürnberg, Johann Christoph Weigel, 1722, 59 p.
 Mai jelzet: +BV1554.
 A jegyzéken: Erster Theil Rudolff Fasches Architectur. 1 vol.
42. ROHR, Julius Bernhard von, *Einleitung zur Staats-Klugheit, Oder: Vorstellung Wie Christliche und weise Regenten zur Beförderung ihrer eigenen und ihres Landes Glückseligkeit Ihre Unterthanen Zu beherrschen pflegen*, Leipzig, bey Johann Christian Martini, 1718.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Vorstellung eines wohl eingerichten, eingerichteten und nuzlichen Land-Guts. 1 vol.
43. DIESEL, Matthias, *Erlustierende Augenweide in Vorstellung herrlicher Gärten und Lustgebäude: Theils inventiert und angelegt, theils nach dermähligem Sito gezeichnet: Stichfolge in drei Teilen*, [Augsburg, verlegt von Jeremias Wolff, 1717, 95 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Erlustirende Augenweide in Vorstellung herlicher Garten. 1 vol.
44. FÄSCH, Johann Rudolph, [...] *anderer Versuch Seiner Architect: Werke bestehend in allerhand Grund- Haupt- Rissen und Profile unterschiedener Gebäuden [...]*, [Nürnberg, Weigel, Johann Christoph, 1729, 25 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Rudolph Fasches Architectur Buch 5ter Theil. 1 vol.

45. PENCINI, [Innocenzo] Innocentius, *Nova veteris legis mystico-sacra galaxia scripturae in coelo [...]*, [Venetiis, typis Bartholomaei Tramontini, 1670, 767 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Decii Azolini nova veteris legis Mystico Sacra galaxia. 1 vol.
46. Pozzo, [Andrea] Andreas, *Perspectivae pictorum atque architectorum*, [Romae, ex typographia Antonii de Rubeis, 1723, 111 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Pozzo Perspectivae Pictorum, atque Architectorum. 1 vol.
47. KASCHUTNIG, [Jean-Baptiste] Johannes Baptista, *Prima elementa arithmeticae, algebrae, geometriae, trigonometriae planae, et sphaericae, architecturae civilis, ac militaris, academicis praelectionibus accomodata*, [Graecii, sumptibus Josephi Mauriti Lechner, typis haeredum Widmanstadii, 1757, 293 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Praxis Geometriae, Trigonometriae, et Architecturae Civilis. 1 vol.
48. SCHÜBLER, Johann Jakob, *Nützliche Vorstellung und deutlicher Unterricht, von zierlichen, bequemen und Holtz ersparenden Stuben-Oefen: wie selbige in den nach der heutigen Civil- Bau-Kunst eingerichteten Zimmern, mit aller Wohlanständigkeit, und unter geziemender Symmetrie, proportionirt aufgeföhret werden können; Nebst allen und jeden zur Praxi nöthigen mensuren, auch den in gehöriger Ordnung aufeinander folgenden Zerstückungen, Grund-Rissen und Profilen*, [Nürnberg, Weigel, 1728, 42 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Nützliche Vorstellung von Stufen-Öfen. 1 vol.
49. TRENCK, Friedrich Freiherr von der, *Araxane ein erdichtetes Trauerspiel*, [Viennae, Johann Paul Krauss, 1754, 85 p].
Mai jelzet: –

A jegyzéken: Araxani Ein erdichtetes Trauerspiel an der Nahmens-
Tage seiner Römisch. Kays. Mariae Theresiae. 1 vol.

50. PRILESZKY, [János] Joannes Baptista, *Annales compendiarii regum et rerum Syriae [...]*, [Viennae Austriae, ex typographia Kaliwodiana, 1744, 136 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Annales Compendiarii Regum, et Rerum Syriae. 1 vol.

51. *Sanctum saeculare Marianum; sive Sanctae Dei Genitricis Virginis Mariae icon sacra ad praemonstratum ad eadem in marchionatu Moraviae ditionis [...]*, [Olmütz, typis Olomucensibus, per Franciscum Antonium Hirnle factorem, 1732, 156 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Sanctum Saeculare Marianum. 1 vol.

52. KINZEL, Johannes Nepomuk, *Divi Ladislai Hungariae regis panegyris coram [...]* *Universitate Viennensi dictus, dum Natio Ungarica ejusdem sancti tutelariorum sui annuam memoriam recolet, deferente [...]*, Viennae, Franz Andreas Kirchberger, 1741, 10 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Panegyris in honorem S. Ladislai Regis Hungariae. 1 vol.

53. UZERÓCZY, [Máté] Matthaeus, *Hymni et psalmi pro faciliore recitatione officii divini in et extra chorum in festis omnibus, etiam simplicibus, necnon officio Beatae Mariae Virginis in sabbato accommodate: ad laudes, horas minores, et vespas*, [Posonii, Royer, 1723, 41 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Hymni, et Psalmi pro faciliore recitatione Officii divini in, et extra chorum in omnibus Festis. 1 vol.

54. FRENZEL, Johannes, *Römische Kirchen-Historien: darinnen nach ordentlicher gewisser Jahrrechnung von dem heiligen Petro an biß auff unsere Zeiten, aller Bábste Geschichte, Leben, Wandel, [...] desgleichen von den alten Patribus, und was dieselben in der ersten Kirchen nützlich*

ausgerichtet, Meldung geschicht, [Leipzig, Bartholomäus Hörnigk, 1600., 312 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Römische Kirchen Historie. 1 vol.

55. *Epistolarum Antonii Verantii episcopi Agriensis et tandem Strigoniensis archiepiscopi et primatis* [kézirat]

Mai jelzet: FK Batthyány-gyűjtemény 154 g. Tom I; 155. Tom. II–III; 156. Tom. IV. L.: BEKE 1991, 51. A jegyzéken: Manuscripta Epistolarum Verantii Archi-episcopi Strigonien. Agria huc allati 4 vol. [Kéziratok, amelyeket bőrkötésbe kötöttek, így a nyomtatott könyvek között jegyezték fel. A tételhez tartozik a jegyzéken a kéziratok (Manuscripta) között szereplő 503. tétel.

56. SUAREZ, Francesco, *Commentariorum ac disputationum in tertiam partem divi Thomae*, [Venetiis, apud Societatem Minimam, 1598].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: P. Suarez Commentarius in 3am partem D. Thomae. 1 vol.

57. *Acta processus seu litis in causa praetensae exemptionis ab ordinaria [...] archi-episcopi Pragensis jurisdictione inter curiam archi-episcopalem Pragensem ex una, quinque abbates Ordinis S. Benedicti Brzevnoviensem, Cladrubiensem, S. Joannis sub Rupe, S. Procopii ad Sazavam, et S. Nicolai Vetero-Pragae per dimidium et amplius seculum ex altera partibus vertente anno 1758 die 1. Decembris in Curia Romana feliciter absoluta et terminate*, [Vetero-Pragae, Jacobum Schweiger, 1759. 231 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Acta in Causa praetensae exemptae Abbatiae S. Benedicti. 1 vol.

58. NIEUHOFF, [Johan] Joannes, *Legatio Batavica ad magnum Tartariae Chamum Sungteium modernum Sinae imperatorem; historiarum narratione [...] ab anno 1655 ad annum 1657 [...]*, [Amstelodami, apud Jacobum Meursium, 1668, 184 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Legatio Batavica ad magnum Partariae Chamum Sunetejum. 1 vol.

59. JOSEPHUS a S. Benedicto [Josep de Sant Benet], *Opera omnia: tum latino tum hispano sermone conscripta*, [Gerundae, typis Antonii Oliva, 1755, 430 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Fr. Josephi a S. Benedicto opera omnia. 1 vol.

60. WERBŐCZI, [István] Stephanus, *Corpus juris Hungarici, seu decretum generale, inclyti Regni Hungariae, Partiumque eidem annexarum, in tres tomos distinctum*, Tyrnaviae, typis Academicis, per Joannem Andream Hörmann, 1696.

Mai jelzet: +BV1700/I.

A jegyzéken: Corpus Juris Hungarici. 1 vol.

61. *Rituale sacramentorum, ac aliarum ecclesiae ceremoniarum, ex decreto synodi provinc. Petric. ad uniformem ecclesiarum regni Poloniae usum, permissu superiorum reimpressum*, [Cracoviae, typis Collegii Majoris, Universitatis Cracoviensis, 1725, 211 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Rituale Sacramentorum Regni Poloniae. 1 vol.

62. NICOLAUS de Lyra, *Postillae maiores sev enarrationes in epistolas, et evangelia totius anni*, [Venetiis, [s. t.], 1582, 118 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Lyranus in Evangelia. 1 vol.

63. *Beschreibung der Erbhuldigung, in dem Ertz-Hertzogthumb Oesterreich ob der Ennß: So in Lebzeiten [...] Ferdinandi III. [...] auff Ihr [...] Allergnädigstes Begehren, und in dero Gegenwart [...] Ferdinando IV. [...] Von denen gesambten Vier Landt-Ständten diß Landts, gehorsambist willig geleistet, und glücklich vollendet worden, in [...] Lintz den 25. Tag deß Monats Junij, Anno 1652, [gedruckt zu Lintz, bey Ulrich Kürner, 1656, 62 p].*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Erbhuldigung deren Österreichischen Erbständen.
1 vol.

64. GORI, [Antonio Francesco] Antonius Franciscus, *Museum Florentinum exhibens insignora vetustatis monumenta quae Florentiae sunt Ioanni Gastoni Etruriae magno duci dedicatum*, 1 vol., [Florentiae, Nestenus et Mouck, 1731].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Museum Florentinum. 1 vol.

65. *Missale Rituale Strigoniense, seu formula agendorum in administratione sacramentorum, ac caeteris ecclesiae publicis functionibus*, Tyrnaviae, typis Academicis Societatis Jesu, 1745, 320 p.

Mai jelzet: +BV1502., +6813.

A jegyzéken: Missale Strigoniense antiquissimum. 1 vol.

66. BARKÓCZY, [Ferenc] Franciscus, *Exuviae Emerici e com. Eszterházy, episcopi Nitriensis*, Strigonií, Typ. Royer, 1763, 140 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Exuviae Emerici Eszterházy Episcopi Nitriensis. 1 vol.

67. ZITTMANN, Ernestus Fridericus, *Dissertatio inauguralis chemico-medica de tincturis alcalanis [...]*, [Halaе Magdeburgicae, Typ. Christophori Petri Franckii, 1746, 24 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: De Tinctura alcalinae martialis praeparatione, et usu medico. 1 vol.

68. JANOCKI, [Jan Daniel Andrzej] Joannes Daniel Andreas, *Specimen catalogi codicum manuscriptorum Bibliothecae Zaluscianae*, [Dresdae, Harpetrae viduae, 1752, 175 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Specimen Catalogi Codicum Manuscriptorum Bibliothecae Zalustianae. 1 vol.

69. TIMON, [Sámuel] Samuel, *Purpura Pannonica, sive vitae et res gestae cardinalium*, [Claudiopoli, Typ. Acad., 1746, 385 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Purpura Pannonica*. 1 vol.

70. MAUSOLAEUM CAESARUM AUSTRIACORUM; APERTUM In funere Magni Caesaris Leopoldi I. ET HONORI Illustrissimorum, Perillustrium, Reverendorum, Praenobilium, Nobilium, ac Doctissimorum Dominorum Dominorum LL. et Philosophiae DOCTORUM DUM In Antiquissima ac Celeber- rima Universitate Viennensi supremâ Philosophiae Laureâ insi- gnirentur, PROMOTORE R.P. FRANCISCO WALDTNER, e SOC.JESU, AALL. et Phil. Doctore, ejusdemque Professore emerito, nec non p t Seniore Consistoriali. Ab Illustrissima Viennensi Rhetorica D.D.D. Anno M.DCC.V. Mense Augusto, Viennae, Leopold Voigt, 1705.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Epitaphia Caesarei Mausolaei Viennensis, quod est in Ecclesia Capucium*. 1 vol.

71. [MONTIFONTANUS, Lucianus, *Ecclesia Inter Ecclipses Indeficiens, Id Est, Incrementa Et Decrementa Verae Per Orbem Religionis A Condito Mundo Usque Ad Christum [...]* authore R. P. Luciano Montifontano Concionatore Capucino, I, Consantiae, typis et sumptibus Leonhardi Parcus, 1709.]

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Ecclesia Capucium*. 1 vol.

72. HARRIOT, Thomas, *Admiranda narratio fida tamen, de commodis et incolarum ritibus Virginiae: nuper admodum ab Anglis, qui à Dn. Richardo Greinville equestris ordinis viro eò in coloniam anno M.D. LXXXV. deducti sunt inventae, sumtus faciente Dn. Waltero Raleigh equestris ordinis viro fodinarum stanni praefecto ex auctoritate serenissimae reginae Angliae [...]*, Francoforti ad Moenum, typis Ioannis Wecheli, sumtibus vero Theodori de Bry, 1590.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Theodori de Bri Schola Equestris*. 1 vol.

73. ALVAREZ DE VELASCO, Gabriel, *Judex perfectus, seu de judice perfecto: Christo Jesu domino nostro unice perfecto, vivorum et mortuorum judici, dicatus*, [Lugduní, Horatii Boissat et Georgii Remeus, 1662, 324 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: De Velasco Judex perfectus. 1 vol.
74. ZALUSKI, Andreas Chrisostomus, *Epistolae historico-familiares*, [Varsaviae, [s. t.], 1735, 197 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Andreae Zaluski Epistolae. 1 vol.
75. *Articuli diaetales Psonienses anni 1715*, [Psonii, Ex typographia Joannis Michaelis Landerer, 1751, 22 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Articuli Diaetales 1715. 23. 41. 65. 1 vol.
76. BARKÓCZY, [Ferenc] Franciscus, *Sermo excellentissimi illustrissimi [...] domini Francisci e comitibus Barkoczy de Szala, perpetui in Pálócz, episcopi Agriensis, [...] quem ad frequentem suae dioecesis clerum habuit in Cathedrali sua Ecclesia Agriensi non. Nov. MDCCLIV*, Budae, Typis Leopoldi Francisci Landerer, 1754, 40 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Sermo D. Barkóczy Episcopi Agriensis, et Joannis Gusztini Canonici Agriensis in introductione Scholarum Agriensium. 3 vol.
77. DIEUSSART (DEUSSART) Karl Philipp, *Theatrum Architecturae Civilis [...]*, [Güstrow, gedruckt durch Christian Scheíppel, 1679, 96 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Theatrum Architectoriae. 1 vol.

IN QUARTO

78. GUÉRIN DE TENCIN, [Pierre] Petrus, *Concilium provinciale Ebreduni habitum*, [Gratianopoli, apud Petrum Faure, 1728, 268 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Concilium Provinciale Ebredunense. 1 vol.
79. LANCELOTTI, [Giovanni Paolo] Joannes Paulus, *Corpus juris canonici academicum, emendatum et notis P. Lancelotti illustratum, in suos tomos distributum usuique moderno ad modum Christoph. Henr. Freiesleben, alias Ferromontani, J. U. D. Consil. Camer. et Min. Saxo-Goth. et Altenb. ita accomodatum, ut nunc studiosorum quivis, etiam tyro, uno quasi intuitu, omnes canones, causas et capitula invenire possit, accesserunt loci communes uberrimi et indices titulorum canonumque omnium summa diligentia ac nova methodo concinnati*, Coloniae Munatianae, sumptibus E. et J. R. Thurnisiorum, 1735, 1280 p.
Mai jelzet: +BV1492/I.
A jegyzéken: Corpus Juris Canonici. 1 vol.
80. *Catechismus ex decreto SS. Concilii Tridentini ad parochos, S. Pii V. Pont. Maximi jussu editus*, Venetiis, apud Jo. Baptistam Recurti, 1727, 501 p.
Mai jelzet: +BV1483., +16091.
A jegyzéken: Catechismus Romanus Concilii Tridentini. 1 vol.
81. VENERONI, Giovanni, CASTELLI, Nicolò di, *Dictionarium caesareum, in quo quatuor principaliores linguae Europae, nempe I. italica per gallicam, germanicam et latinam, II. gallica per italicam, germanicam et latinam, III. germanica per italicam, gallicam et latinam, IV. latina per italicam, gallicam et germanicam explicantur cum omnibus generaliter earundem antiquis et modernis vocibus opus olim a celeberrimo linguarum in gallia interprete, Joanne Veneroni, compilatum, nunc vero a Nicolao de Castelli ubique accentibus singulari industriâ notatum, auctum, et ab infinitis mendis expurgatum*, I–III, Coloniae, sumptibus haeredum Servatii Noethen, 1743.
Mai jelzet: +BV1847/1, 2, 3.
A jegyzéken: Dictionarium Veneroni. 3 vol.

82. BREAN, Franz Xaver, *Christliche Wahrheiten in Gegenwart Ihrer Römisch-Kayserlich- und Königlich-Catholischen Maiestäten und Dero Hoff-Staat: in öffentlichen Predigten an den heiligen Charfreitagen innerhalb 20 Jahren vorgetragen*, [Wien, Hueberischer Buchladen, 1739, 252 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: P. Brean Christliche Wahrheiten. 2 vol.

83. PELZHOFFER, [Franz Albrecht] Franciscus Albertus, *Lacon politicus strictim doctrinam administrandae reipublicae, quam ajunt politicam complectens et evolvens*, [Posonii, Royer, 1746, 414 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Lacon politicus. 1 vol.

84. FRANCESCO, San di Sales, *Opere distribuite in tre tomi, come nella seguente pagina si dimostra con un ristretto della sua vita*, I–III, Venezia, Nella Stamperia Baglioni, 1735.

Mai jelzet: +BV1490/I–III.

A jegyzéken: Opere di Francesco di Sales. 3 vol.

85. *Gran teatro storico, o sia storia universale sacra, e profana dalla creazione del mondo sino al principio del decimo ottavo secolo, che contiene una fedele, ed esatta descrizione di quanto si ritrova nella sacra Scrittura, e di tutto ciò, che è avvenuto sotto le quattro prime Monarchie, e sotto gl'Imperadori d'Oriente, e d'Occidente, con la fondazione, i progressi, e cangiamenti, la decadenza, rovinae, o continuazione degli stati, regni, e repubbliche della Christianità; in cui si veggono le azioni più rimarcabili de' Papi, Imperadori, Re, e gran Capitani, le invasioni, conquiste, rivoluzioni degli infedeli, i progressi del Vangelo, le Persecuzioni, e suoi trionfi, la nascita, la durata, e l'estirpazione dell'eresie: il tutto raccolto con gran discernimento dai più celebri autori antichi, e moderni: opera divisa in cinque parti: scritta prima in lingua tedesca, tradotta poi nella francese, ed ora nell'italiana favella*, I–V, in Venezia, per Giovambatista Albrizzi 1722.

Mai jelzet: +BV1500/I–V.

A jegyzéken: Gran Teatro Storico. 5 vol.

86. BONAVENTURA di Recanati, *Prediche dette nel palazzo apostolico divise in due tomi*, I–II, Venezia, presso Paolo Baglioni, 1709.
 Mai jelzet: +BV1498/I–II.
 A jegyzéken: Prediche del Recanati. 2 vol.
87. BOILEAU, [Charles] Carolus, *Omèlie e sermoni sopra i vangeli della quaresima, traduzione dal francese di Selvaggio Canturani*, in Venezia, presso Paolo Baglioni, 1713, 279 p.
 Mai jelzet: +BV1422.
 A jegyzéken: Quaresimale del Sig. Abb. Boilean. 1 vol.
88. VIEYRA, Antonio, *Prediche sopra gli Evangelii della quaresima tradotte dall'idioma portoghese nell'italiano ed offerte alla sagra reale maestà di d. Giovanni V. re di Portogallo, etc. dal p. Luigi Vincenzo Mamiani della Rovere della Compagnia di Giesù*, in Venezia, nella Stamperia Baglioni, 1722, 574 p.
 Mai jelzet: +BV1497.
 A jegyzéken: Quaresimale del P. Ant. Queira. 1 vol.
89. CANO, Melchor, *Opera, in hac primum editione clarius divisa*, [Bassani, Typographia Remondiniana, 1746, 596 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Melchioris Cani opera. 1 vol.
90. ΑΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΟΣ ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟΥ, *operta quae fuere, operta sunt i patent praestigiae Plautus Captiv. A. 3. S. 3. v. 8.*, Coloniae Agrippinae, apud Petrum Marteau, 1741, 192 p.
 Mai jelzet: +BV1484.
 A jegyzéken: Vindiciae adversus Sicophantes Juvavienses. 1 vol.
91. KOLLONICH, [Lipót] Leopoldus, *Forma processus judicii criminalis, seu praxis criminalis serenissimo regi apostolico Hungariae Josepho I. dicata sumptibus eminentissimi principis cardinalis a Kolonicz, Tyrnaviae*, Typis Academicis, per Leopoldum Josephum Berger, 1732, 64 p.
 Mai jelzet: +BV1700., +2052/2., +2052/3.
 A jegyzéken: Forma Processus Hungarici. 1 vol.

92. POTESTA, [Felix] Felicis, *Examen ecclesiasticum: in quo universae materiae morales, omnesque fere casus conscientiae excogitabiles*, [Venetiis, Ex Balleoniana, 1744, 519 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: P. Felicis potestatis examen Ecclesiasticum. 1 vol.
93. FRÖHLICH, ERASMUS, *Notitia elementaris numismatum antiquorum illorum, quae urbium liberarum, regum et principum ac personarum illustrium appellantur Mariae Theresiae honoribus dicata ab Antonio Klobusiczky [...]*, [Vindobonae, typ. Trattner, 1758, 243 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Frölich Elementa Numismatum. 1 vol.
94. KAZY, [Franciscus] Ferenc, *Memoria, Posthuma —, res pace, belloque gestas excellent. dni ac comitis Stephani Kohári curiae regiae judicis etc. breviter complexa ac honoribus [...] aa. ll. et philosophiae doctorum oblata ab illustrissima rhetorica Tyrnaviensi, cum per [...] R. P. Franciscum Kazi [...] suprema doctoratus philosophici laurea [...] donarentur*, Tyrnaviae, typ. academicis per Leop. Berger, 1732, 105 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Posthuma memoria Stephani Koháry. 1 vol.
95. RANSANUS, Petrus [RANZANO, Pietro], *Epitome rerum Hungaricarum*, [Budae, typis Nottenstein, 1746, 298 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Petrus Ransanus. 1 vol.
96. FREIESLEBEN, [Christoph Heinrich] Christophorus Henricus, *Corpus juris civilis academicum, in suas partes distributum, usuique moderno ita accommodatum, ut nunc studiosorum quivis, etiam tyro, uno quasi intuitu, omnes leges digestorum et codicis, omnesque titulos institutionum invenire possit*, Coloniae Munatianae, sumptibus E. et J. R. Thurnisiorum, 1735, 1278 p.
Mai jelzet: +BV1491.
A jegyzéken: Corpus Juris Civilis. 1 vol.

97. DARREL, William, *Il gentiluomo istruito nella condotta d'una virtuosa, e felice vita, in tre parti: tradotto dall'originale inglese nell'idioma italiano da Francesco Giuseppe Morelli sacerdote fiorentino*, Padova, nella Stamperia del Seminario appresso Giovanni Manfrè, 1746, 502 p.
Mai jelzet: 3BV1848.
A jegyzéken: Morelli il gentil istruito. 1 vol.
98. BOURDALOUE, Louis, *Prediche quaresimali traslatate dalla favella francese nell'italiana*, in Venezia, appresso Gianbatista Recurti, 1732, 512 p.
Mai jelzet: +BV1494.
A jegyzéken: Quaresimale del Bourdalou. 1 vol.
99. MONACELLI, [Francesco] Franciscus, *Formularium legale practicum fori ecclesiastici, in quo formulae expeditionum usufrequentium de his, quae pertinent ad Officium iudicis nobile, continentur*, I–II, Venetiis, ex typographia Balleoniana, 1732.
Mai jelzet: +BV1495/I–IV.
A jegyzéken: Monacelli Formulare Ecclesiasticum. 4 vol.
100. CIRON, [Innocent] Innocentius de, *Quinta compilatio epistolarum decretalium Honorii III. p. m. quam primun in lucem dedit [...], quum sub benignissimis auspiciis [...] Francisci e Comitibus Barkóczy [...] in [...] Archi-Episcopali S. J. Universitate Tyrnaviensi assertiones ex universa theologia anno [...] MDCCLXIII [...] publice propugnaret [...] Martinus Aloysius Görgei de cadem [...] ex praelectionibus R. P. Josephi Pintér [...] et R. P. Caroli Roth [...] auditoribus distributa*, [Vindobonae, typ. Ioannis Thomae Trattner, 1763, 120 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Quinta compilatio Epistolarum Decretalium Cironii. 1 vol.
101. MOSER, Johann Jacob, *Der Belgradische Friedens-Schluss zwischen Ihro Römisch-Kayserl. Majestät und der Ottomanischen Pforte mit Beylagen*

und Anmerkungen, wodurch die Historie so wohl des Passarowizischen Friedens, als auch der Ursachen des letzten Krieges, der Feldzüge und der Friedenshandlung, so dann der Inhalt der Articuli selber erläutert, die Uebereinstimmung und Abweichung dieses und des Carlowiz- auch Passarowizischen Friedens gezeigt und was bey der bevorstehenden Absendung derer Gross-Bothschaffter beider Kaysere an einander, merckwürdiges fürkommen möchte, vorgestellt wird, Jena, bey Johann Felix Bielcken, 1740, 112 p.

Mai jelzet: +BV1504.

A jegyzéken: Der Belgrädische Frieden-Schulß. 1 vol.

102. SEGNERI, Paolo, *Prediche dette nel palao apostolico, e dedicate alla Santità di Nostro Signore Papa Innocenzo Duodecimo*, in Venezia, appresso Lorenzo Basegio, [s. a.], 127 p.

Mai jelzet: +BV1857.

A jegyzéken: Prediche dette nel Palazzo Apostolico. 1 vol.

103. BERRUYER, Isaac Joseph, *Storia del popolo di Dio dalla sua origine sino alla nascita del Messia tratta da' soli libri santi: ovvero il testo sacro de' libri dell'Antico Testamento ridotto in un corpo di storia; traduzione dal francese*, I–IV, [in Venezia, presso Giambatista Recurti, 1741].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: P. Pernier Storia del popolo del Dio. 11 vol.

104. DOLERA, Pantaleone, *Quaresimale*, in Padova, nella Stamperia del Seminario appresso Giovanni Manfrè, 1725, 503 p.

Mai jelzet: +BV1493.

A jegyzéken: Pantaleon Dolera Quaresimale. 1 vol.

105. BENEDICTUS, XIV, *De synodo dioecisana libri tredecim in duos tomos distributi*, I–II, Ferrariae, impensis Jo. Manfrè, 1756.

Mai jelzet: +BV1849/I–II.

A jegyzéken: Benedicti XIV. de Synodo Diaecesana. 2 vol.

106. REUSNER, [Nikolaus] Nicolaus, *Symbola imperatorum Romanorum, Italicorum, Graecorum et Germanicorum*, [Budae, typis Leopoldi Francisci Landerer, 1761, 213 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Reusnerii Symbola Imperatorum. 1 vol.
107. HARENBERG, Johann Christoph, *Pragmatische Geschichte des Ordens der Jesuiten seit ihrem Ursprunge bis auf gegenwärtige Zeit*, [Helmstädt, verlegt von Carl Hermann Hemmerde, 1760, 955 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Pragmatische Geschichten des Ordens der Jesuiten. 1 vol.
108. CIRON, [Innocent] Innocentius de, *Paratitla in quinque libros decretalium Gregorii IX*, [Vindobonae, typ. Ioannis Thomae Trattner, 1761, 552 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Cironii Paratitla. 2 vol.
109. FISCHER, [Leopold] Leopoldus, *Brevis notitia urbis Vindobonae: potissimum veteris ex variis documentis collecta*, [Vindobonae, typis Ioannis Thomae Trattner, 1764, 258 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Notitia Vindobonae. 1 vol.
110. *Psalterio-antiphonale Romanum de tempore, et sanctis juxta normam Breviarii ex decreto sacro-sancti concilii Tridentini restituti, s. Pii V. pontificis maximi jussu editi Clementis VIII. ac Urbani VIII [...]*, Viennae, Austriae, typis Joannis Ignatii Heyinger, 1747, 272 p.
Mai jelzet: +BV1482.
A jegyzéken: Psalterio Antiphonale Romanum. 1 vol.
111. LOBELLI, Carlo, *Prediche quaresimali*, Venezia, per Cristoforo Zane, 1729, 353 p.
Mai jelzet: +BV1856.
A jegyzéken: P. Lobellii Prediche Quaresimali. 1 vol.

112. MASSEI, Giuseppe, *Vita di S. Francesco Saverio apostolo dell'Indie della Compagnia di Gesù*, in Firenze, per Pier Mattia Miccioni, e Michele Nestenus, 1701, 349 p.
 Mai jelzet: 3BV1854.
 A jegyzéken: Vita di S. Francesco Saverio. 1 vol.
113. RAIMONDI, Eugenio, *Il dottissimo passa tempo dove si leggono curiosi oracoli, sentenze gravi, con precetti, et ammaestramenti politici, e christiani, publicati da antichi, e moderni scrittori, ne' quali unita si vede tutta la dottrina morale, politica, et istorica: opera non men utile, che curiosa, e dilettevole*, in Venetia, appresso Gervasio Anesi, 1627, 320 p.
 Mai jelzet: 3BV1503.
 A jegyzéken: Reimondi Passa tempo. 1 vol.
114. CHARITON (Aphrodisiensis), *Di Caritone Afrodiseo de' Racconti Amadori di Cherea e di Callirroë, libri otto, tradotti dal greco*, in Roma, nella Stamperia di Pallade, appresso Niccolò e Marco Pagliarini, 1752, 215 p.
 Mai jelzet: +BV1501.
 A jegyzéken: Di Caritone efrodiseico. 1 vol.
115. SPERANTE, David, PADIGLIA, Placido, *Discorsi predicabili sopra il salmo di Davide; De profundis fatti in Firenze l'an 1614*, [s. l.], [s. t.], [s. a.], 507 p.
 Mai jelzet: +BV1861.
 A jegyzéken: David Sperante de profundis. 1 vol.
116. PADIGLIA, Placido, *Ritratto del bellissimo volto di Maria Vergine Madre di Dio: delineato dallo Spirito Santo nelle sagre canzoni e spiegato in dieci discorsi predicabili*, [in Roma, appresso l'herede di Bartholomeo Zannetti, 1624, 234 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Ritratto del bellissimo volto di Maria Vergine Madre di Dio. 1 vol.

117. TONTI, Giacinto, *I dogmi della Chiesa Romana*, [in Padova, appresso Giuseppe Corona, 1713, 880 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Dogmi della Chiesa Romana. 1 vol.
118. CASALICCHIO, Carlo, *L'utile col dolce, ovvero quattro centurie di argutissimi detti, e fatti di savissimi uomini*, Venezia, nella stamperia Baglioni, 1744, 596 p.
 Mai jelzet: +BV1489.
 A jegyzéken: L'utile col dolce del P. Casalichio. 1 vol.
119. COMUNE, Carlo Francesco, *Quaresimale postumo*, Padova, nella Stamperia del Seminario appresso Giovanni Manfrè, 1723, 411 p.
 Mai jelzet: +BV1852.
 A jegyzéken: Quaresimale del P. Comune. 1 vol.
120. COLOMBIÈRE, Claude de La, *Sermoni sacri nuovamente tradotti dalla lingua francese nell'italiana, e divisi in due tomi*, I–II, Venezia, presso Giacomo Tommasini, 1726.
 Mai jelzet: +BV1850/I–II.
 A jegyzéken: Sermoni del P. La Colombiere. 2 vol.
121. GALUZZI, Francesco Maria, *Vita Di San Giovanni Nepomuceno, canonico della metropolitana di Praga, e martire glorioso*, [in Roma, nella stamperia del Komarek al Corso in Piazza di Sciarra, 1729, 116 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Vita di S. Giovanni Nepomuceno. 1 vol.
122. GERSTOCKER, [Antal] Antonius, *Sacrae exhortationes ad studiosam juventutem Agriensem theologicam, juridicam, et philosophicam dictae*, [Agriae, typis Francisci Antonii Royer, 1758, 151 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Sacrae Exhortationes Antonii Gerstokker. 5 vol.

123. [Protocolum seminarii Kisdiani ad Sanctum Ladislaum Hungariae regem Cassoviensis pro clero juniore Agriensis ab anno 1665. usque 1760?]. (kézirat)
 Mai jelzet: OSZK Kézirattár Quart. Lat. 1122.
 A jegyzéken: Historia Seminarii Cassoviensis. 1 vol.
124. BUONANNI, [Filippo] Philippus, *Ordinum equestrium et militarium catalogus in imaginibus expositus et cum brevi narratione oblatus Clementi XI., Norimbergae, vidua Christophori Weigeli civis Norimbergensis, 1732, 112 p.*
 Mai jelzet: +BV1866.
 A jegyzéken: Ordinum Equestrium, et Militarium Cathalogus. 1 vol.
125. CALINO, Cesare, *Quaresimale*, in Venezia, appresso Giovanni Battista Recurti, 1732, 534 p.
 Mai jelzet: +BV1851.
 A jegyzéken: Quaresimale di Cesare Calino. 1 vol.
126. NIEUPOORT, [Willem Hendrik] Wilhelmus Henricus, *De ritibus veterum Romanorum, quem una cum propositionibus ex universa philosophia selectis [...], [Budae, typis Veronicae Nottensteinin, viduae, 1748, 57 p].*
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Generosi Nieupoort de ritibus veterum Romanorum. 1 vol.
127. PERGHOLD, [Pál Lukács] Paulus Lucas, *De rege et cive eorumque mutuo officio opus christiano-juridico-politicum [...], [Budae, typis Leopoldi Francisci Landerer, 1761, 278 p].*
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Pauli Perghold de Rege, et Cive. 1 vol.
128. MAUROCORDATO, Johannes Nicolaus Alexander [MAUROCORDATOS, Ioannēs Nikolaos Alexandros], *De officiis*, [Lipsiae, Johannes Georgius Schniebes, 1722, 212 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Alexandri Mauro Cordati Liber de Officiis. 1 vol.

129. KROLIKIEWICZ, [Jan Maximilian] Joannes Maximilianus, *Sarmatides seu Satyrae cujusdam equitis Poloni [...]*, [s. l.], [s. t.], 1741, 241 p.

Mai jelzet: +BV1867.

A jegyzéken: Sarmatides, seu Satyrae. 1 vol.

130. CYPRIANUS, Sanctus, *Epistolae*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1755, 380 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Epistolae D. Cypriani. 1 vol.

131. HALLER László, *Telemakus Bujdosásának története, melyeket francia nyelven irt Fenelóni Saligniák Ferencz [...] magyarra fordított Hallerköi [...] Haller László, Kassa, 1755, 363 p.*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Telemachus Hungaricus.

132. JOANNES, Chrysostomus, *De compunctione cordis de providentia Dei, quod nemo laeditur, nisi a se ipso*, [Agriae, typ. Caroli Josephi Bauer, 1760, 255 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: S. P. Chrysostomi de Providentia Dei. 1 vol.

133. CALIXTUS, Georgius [KALLISON, Georg], *Apparatus theologici et fragmenti historiae ecclesiae occidentalis*, [Helmastadii, Müller, 1641, 272 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Calixti Historiae Ecclesiae. 1 vol.

134. MAJOR, [John] Joannes, *Magnum speculum exemplorum, ex plusquam octoginta auctoribus, pietate, doctrina, et antiquitate venerandis, variisque historijs, tractatibus et libellis excerptum, ab Anonymo quodam, qui circiter annum Domini 1480. vixisseprehenditur, Coloniae Agrippinae,*

typis et sumpt. viduae Joannis Wilhelmi Friessem, 1701, 683 p.

Mai jelzet: +BV1863.

A jegyzéken: P. Majoris Speculum Exemplorum. 1 vol.

135. ROTTER, Xaver, *Gnad- und Wundervolle Brosamen, so von der königlichen Taffel der Herrscherin Himmels, und Erden Mariae durch Würckung ihrer glorreichen, von dem heil. Luca auf einem Cypretzinen Tisch gemahlten, in dem Königreich Pohlen, auf dem Clarenberg zu Czentochau, unter angelegentlicher Obsorge derer Brüder des heil. Pauli ersten Einsidler- Ordens, in das vierte Jahr-Hundert verwahrten, und von Ihro Päbstl. Heiligkeit Clemente XI. im Jahr 1717. herrlich gecrönten Bildnusz, zum Trost und Heyl derer dahin ihre Zuflucht nehmenden Rechtgläubigen, ohne Maas abfallen*, Breslau, Kreutzer, gedruckt bey Johann Frantz Kreutzer, 1750, 583 p.

Mai jelzet: +BV1862.

A jegyzéken: P. Rotter Gnad, und wundervolle Prosainen Mariae. 1 vol.

136. CORONELLI, [Vincenzo Maria] Vincentius Maria, *Ordinum religiosorum in ecclesia militanti catalogus, eorumque indumenta, iconibus expressa*, I–II, [Romae, [s. t.], 1707].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Ordinum Religiosorum Cathalogus. 2 vol. [Változó szerzői névvel jelent meg: pl. Filippo Buonanni, stb.]

137. BARKÓCZY, [Ferenc] Franciscus, *Sermo, quem ad frequentem suae dioecesis clerum habuit in cathedrali sua ecclesia Agriensi 1754*, Budae, Typis Leopoldi Francisci Landerer, 40 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Sermo Francisci Barkóczy ad Clerum suum. 1 vol.

138. JUAN DE JESÚS MARÍA, *Liber vitae in schola mortis seu lectiones vitales, in quibus traditur ars bene vivendi, et sancte moriendi: adiecta brevi methodo infirmos ad beatam, et felicem mortem disponendi, in gratiam illorum, qui vel ex obligatione, vel ex charitate moribundis assistunt*, [Viennae, typis Gregorii Kurzböck, 1740, 328 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Liber vitae in Schola mortis. 1 vol.

139. *Ex Graeco in Latinum ad Literam versum, et subjecta quadruplici editione vulgata, in usum theologiae candidatorum accuratum*, I–II, Viennae Austriae, typis Leopoldi Joannis Kaliwoda, 1740.

Mai jelzet: +BV2560/I–II.

A jegyzéken: Novum Testamentum Graeco-Latinum. 2 vol.

140. MASCULUS, [Giovanni Battista] Joannes Baptista, *Encomia coelituum, digesta per singulos anni dies*, I–III, Viennae, Augustae, [s. t.], 1754–1755.

Mai jelzet: +BV1525/II, III, IV.

A jegyzéken: Encomia Caelituum cum Cupris 3 vol.

141. GALIBERTI, Casimiro, *Quaresimale [...] rappresentato nel secondo anno di sue fatiche in questa Reggia di Vienna nell'Imperial Chiesa di San Pietro*, Vienna d'Austria, appresso Giovanni Pietro van Ghelen, 1729–1730.

Mai jelzet: 3BV1499/I–II.

A jegyzéken: Quaresimale del P. Casimiro Galiberti. 1 vol.

142. *Corpus institutorum Societatis Iesu in duo volumina distinctum accedunt praeter ea, quae editio novissima Pragensis continet, Epistolae praepositorum generalium, et catalogus provinciarum, domorum, collegiorum etc. eiusdem Societatis volumen primum*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, 1709, 234 p.

Mai jelzet: +BV1519.

A jegyzéken: Institutum Jesuitarum. 16 vol.

143. PLUTARCO, *Vite di Plutarco Cheroneo de gli huomini illustri greci et romani: per abbellimento e vaghezza delle quali, oltr' a' sommarij domenichi, in questa nostra ultima impressione, ut habbiamo inserti gli argomenti et le annotationi del Sansovino et l'habbiamo adornate di figure tratte dal*

- vivo e dal naturale, nuovamente tradotte per Lodovico Domenichi et per Leonardo Ghini, I–II, in Venetia, appresso Felice Valgrisio, 1582.
 Mai jelzet: +BV1860/I–II.
 A jegyzéken: Vite di Plutarco. 2 vol.
144. SEGNERI, Paolo, *La manna dell'anima, ovvero esercizio facile insieme, e fruttuoso, per chi desidera in qualche modo attender all'orazione proposto [...] per tutti i giorni dell'anno*, Venezia, nella Stamperia Baglioni, 1726, 686 p.
 Mai jelzet: +BV1488.
 A jegyzéken: Del P. Segneri la Manna. 1 vol.
145. PAOLACCI, Domenico, *Pensieri predicabili per i sabbati di quaresima in honore di Maria Vergine*, [in Venetia, per Giunti e Baba, 1644, 87 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: P. Paulacii Pensieri Predicabili. 1 vol.
146. MOLNÁR, [Ferenc] Franciscus, *Patvarista novitius [...] in gratiam inclytæ juventutis Hungaricæ dialogicæ inductus*, Agriae, Typ. Bauer, 1762, 86 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Patvarista Novitius. 1 vol.
147. BEAUMONT, Christophe de, *De turbis Galliae modernis sacerdotium inter et parlamentum regium sive instructio pastoralis* RR. DD. Christophori de Beaumont Archiepiscopi Parisiensis, [Augustae Vindelicorum, impensis Johannis Friderici Gaum, 1757, 154 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Instructio Pastoralis Archiepiscopi Parisiensis. 1 vol.
148. *Statuta almae Dioecesis Agriensis sub Francisco e com. Barkoczy celebrata a. 1749.*, Agriae, Typ. Franc. Ant. Royer, 1749, 116 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Statuta Diaecesis Agriensis scripta. 1 vol.

149. METASTASIO, Pietro, *Il trionfo di Clelia*, [Vienna, [s. t.], 1762, 89 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Il Trionfo di Clelia del Metastasio, 1 vol.
150. LAMY, [Bernard] Bernardus, *Apparatus Biblicus, sive, manuductio ad Sacram Scripturam: tum clarius, tum facilius intelligendam*, [Tyrnaviae, Typis Collegii Academici Societatis Jesu, 1762, 66 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Apparatus Biblicus B. Lamy. 1 vol.
151. FRANCESCO IGNATIO, di Gesù Maria, *De Salomonis statu judicium*, [Parmae, ex Typographia Borsiana, 1757, 96 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: De Salamonis statu. 1 vol.
152. GREGORIUS, I, Sanctus, Magnus, *Liber regulae pastoralis*, Strigonii, typis Francisci Antonii Royer, [s. a.], 302 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: S. Gregorii Liber Pastoralis. 1 vol.
153. DREXEL, Jeremias, *Nap után forgó virág, vagy-is minden féle nyavalya ellen való orvosság*, [ford.] DÉVAI András, Nagy-szombatban, A' Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1764, 450 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Nap után forgó Virágh. 1 vol.
154. KOLLARICS Joakim, *Philothea, az-az ájtatos életre vezérlő út melyet Szalei Szent Ferentz [...] frantzia nyelven meg-írt, nyomtatásban-is kibotsátott; most pedig magyar nyelvre fordított T. P. Kollárics Joakim [...]*, Nagy-Szombatban, a' Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1764, 469 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Philothea Hungarica S. Francisci Salesii. 1 vol.

155. LANCELOTTI, [Giovanni Paolo] Joannes Paulus, *Corpus juris canonici academicum, emendatum et notis P. Lancelotti illustratum, in suos tomos distributum usuique moderno ad modum Christoph. Henr. Freiesleben, alias Ferromontani, J. U. D. Consil. Camer. et Min. Saxo-Goth. et Altenb. ita accomodatum, ut nunc studiosorum quivis, etiam tyro, uno quasi intuitu, omnes canones, causas et capitula invenire possit, accesserunt loci communes uberrimi et indices titulorum canonumque omnium summa diligentia ac nova methodo concinnati*, Coloniae Munatianae, sumptibus E. et J. R. Thurnisiorum, 1735, 404 p.
 Mai jelzet: +BV1492/II.
 A jegyzéken: Corpus Juris Canonici. 1 vol.
156. MATTEUCCI, [Agostino] Augustinus, *Officialis curiae ecclesiasticae, ad praxim pro foro ecclesiastico, tum saeculari, tum regulari, utiliter aptatus*, [Venetiis, ex typographia Balleoniana, 1749, 487 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Officialis Curiae Ecclesiasticae. 1 vol.
157. FRANCESCO, San di Sales, *Tutte le Opere spirituali ridotte in un volume a beneficio delle anime divote*, [in Venezia, per Mario Garbiza, 1710, 768 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Opere Spirituali di S. Francesco di Sales. 1 vol.
158. SARASA, [Alphonse Antonio] Alfonsus Antonius de, *Ars semper gaudendi*, [Tyrnaviae, typis Colleg. Academicis Soc. Jesu per Fridericum Gall, 1726, 212 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Ars semper gaudendi. 1 vol.
159. JUAN DE JESÚS MARÍA, *Liber vitae in schola mortis seu lectiones vitales, in quibus traditur ars bene vivendi, et sancte moriendi; adiecta brevi methodo infirmos ad beatam, et felicem mortem disponendi, in gratiam illorum, qui vel ex obligatione, vel ex charitate moribundis assistunt*, [Viennae, typis Gregorii Kurzböck, 1740, 328 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Liber vitae in Schola mortis. 1 vol.

160. KNAPSKI, [Grzegorz] Georgius, *Thesaurus Polono Latino-Graecus seu Promptuarium linguae Latinae et Graecae, Polonorum usui accomodatum*, [Cracoviae, Caesarii, 1621, 1540 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Thesauri Polono Latino Graeci*. 1 vol.
161. MUSSCHENBROEK, [Pieter] Petrus van, *Physicae experimentales, et geometricae, de magnete, tuborum capillarium vitreorumque speculorum attractione, magnitudine terrae, cohaerentia corporum firmorum dissertationes, ut et Ephemerides meteorologicae Ultraiectinae*, [Lugduni Batavorum, apud Samuelem Luchtmans, 1729, 685 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Dissertationes Experimentales*. 1 vol.
162. GUEVARA, Antonio de, *Delle lettere dell' ill.re signore don Antonio di Guevara, vescovo di Mondogneto [...] Libri quattro. Tradotti di spagnolo dal sig. Alfonso Ulloa. Ne' quali, oltre l'espositione di molti luoghi della Sacra scrittura, vi si trova la dichiarazione d'alcuni epitafi, e medaglie antiche: e si fa mentione di molte historie et fatti notabili. Con le tavole delli capitoli, e delle cose piu notabili à ciascun libro aggiunte*, [Venetia, appresso la Compagnia degli Uniti, 1585, 453 p].
Jelzet: –
A jegyzéken: *Litterae Italicae D. Guevara*. 1 vol.
163. CAESAR, Franciscus Maria, *Theresia, sive ostenta Dei O. M. edita pro Augusta Maria Theresia Romanorum Imperatrice, Regina Germaniae, Hungariae, Boemiae, etc.*, [Viennae, ex typographeo Agheliano, 1752, 728 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Francisci Mariae Caesaris Theresia*. 1 vol.
164. MOLNÁR János, *A régi jeles épületekről kilencz könyvei*, Nagy-Szombatban, az Akadémiai Betökkel, 1760, 650 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *P. Molnar de antiquis aedificiis Hungarice*. 1 vol.

165. BUSBEQUIUS, [Ogier Ghiselin de] Augerius Gislenius, *Omnia opera extant*, [Pestino, F. A. Eitzenberger, 1758, 348 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Aucherius Busbequius. 1 vol.
166. PERGHOLD, [Pál Lukács] Paulus Lucas, *De sponsalibus, matrimonii impedimentis, matrimonio, ac ejus indissolubilitate vel secundum ipsum jus naturae adversus naturalistas apologetici Libri III. pro fide, lege, principe, veritate. Editi cum sub gratiosissimis auspiciis celsissimi, ac reverendissimi S. R. I. principis Domini, Domini Francisci e comitibus Barkoczi de Szala [...] ex universo jure selectas theses publice data cuilibet liberrima opponendi facultate propugnaret Pestini die Septembris anno 1763 nobilis, generosus, ac perdoctus Dominus Georgius Jankovics [...], Budae, typis Leopoldi Francisci Landerer, 1763, 413 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: P. Pergold Apologeticus adversus Naturalistas. 1 vol.*
167. PADÁNYI BIRÓ Márton, *Angyali társaságnak szövetsége, vagyis az áltatos keresztény lelkeknek segedelmekre vigasztalásokra, és bóldogításokra figyelmező szent háromság egy örök Istenségnek hármassirete*, [Győrött, Streibig Gergely által, 1756, 293 p.]
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Laus de SSma Trinitate hung. 1 vol.
168. *Cantus catholici ex editione Szelepcséniana [...]: regi, es uj, deák, és magyar ájtatos egy-hazi enekék és litaniák*, Nagy-Szombatban, Akadémiai bötükkel, 1738, 316 p.
 Mai jelzet: Somogyi Könyvtár, Lelőhely: SZ4/El, Raktári jelzet: A. e. 57
 A jegyzéken: Cantus Catholici ex editione Szelepcséniana. 2 vol.
169. STOBÆUS, Georgius [STOBÄUS, Georg von Palmburg], *Epistolae ad diversos*, [Viennae, apud Augustinum Bernardi, 1758, 343 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Georgii Stobaei Epistolae. 1 vol.

170. GOTTI, Lodovico Vincenzo, *Az igaz utnak meg-választása a' különböző vallású keresztények között melyet Clericus János református ember ellen, Vincentius Ludovicus Gotti, Bölts Dominicanus, Bononiai Doktor, annakutánna a Romai Anyaszentegyháznak Kardinálisa kibotsátott, és Seraphicus Szent Ferentz Salvatoriana-béli [...] tagja magyarra fordított, most pedig [...] Almási János Úr [...] ki nyomtattatott az elől-járók engedelmeiből*, Eger, Royer Ferentz Antal, 1757, [12], 268 p.
 Mai jelzet: +BV1855.
 A jegyzéken: *Az igaz Utnak meg választása*. 1 vol.
171. RIPPEL, Anton Georg, *Anyaszent-egyháznak ceremoniai és szertartási, [...] Haza tulajdon nyelvére fordított a' méltóságos, és fő tisztelendő Úr Szent-Illónay József [...] költségével kinyomtatott*, Nagyszombat, Akadémiai Nyomda, 1754, 528 p.
 Mai jelzet: +BV1864.
 A jegyzéken: *De Caeremoniis hungarice*. 1 vol.
172. *Quotidiana pietatis exercitia sacerdotis catholici*, I–II, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1751].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Quotidiana pietatis Exercitia*. 1 vol.
173. LAMY, [Bernard] Bernardus, *Apparatus Biblicus, sive, manuductio ad Sacram Scripturam: tum clarius, tum facilius intelligendam*, [Tyrnaviae, Typis Collegii Academici Societatis Jesu, 1762, 66 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Apparatus Biblicus B. Lamy*. 2 vol.
174. DIOTALLEVI, Alessandro, *Az igaz penitentzia-tartó bűnösnek eleven példája, melyet a' penitentzia-tartó [...] és ötvenedik zoltára-szerént [...] bűnösnek hasznára olasz nyelven elé-adott [...] magyarra fordita* Molnár János, Nagy-Szombatban, A Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1763, 294 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Eleven Példája Authore P. Molnár*. 1. vol.

175. FUHRMAN, Mathias, *Acta sincera Sancti Pauli Thebaei cognomento primi eremitaе graeco-latina*, [Neostadii Austriae, Josephi Adami Fritsch, 1760, 287 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Acta sincera S. Pauli Thebaei. 1 vol.
176. CYPRIANUS, Sanctus, *Epistolae*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1755, 380 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Epistolae Cypriani. 1 vol.
177. SZOKOLÓCZY, [Vencel János] Joannes Venceslaus, *Tribunal ecclesiasticum fori utriusque patriae quoque legibus accomodatum [...]*, [Posonii, Joannem Michaellem Landerer, 1762, 387 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Szokoloczy Tribunal Ecclesiasticum. 1 vol.
178. SCHMITTH, [Miklós] Nicolaus, *Episcopi Agrienses fide diplomatum concinnati*, Jaurini, typis Gregorii Joannis Streibig, 1763, 307 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: P. Schmidt Episcopi Agrienses. 1 vol.
179. ZIEGLER, Johann Caspar, *Christliche Andachten, Gebet und Seufftzer Über Das Königliche Braut-Lied Salomonis: Darinnen ein Gottseeliges Hertz fürnemlich zu eiveriger Betrachtung der unverschulden Liebe Christi und seiner schuldigen Gegenliebe wird angemahnet [...]*, [Jaeanae, Tobias Steinmann, 1640, 580 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: P. Ziegler inbrünstige Seufftzer. 1 vol.
180. MILLER, Joannes, *Epitome vicissitudinum et rerum memorabilium de libera regia ac metropolitana urbe Budensi, ab ejus nativitate, anno quippe MCCXLII ad praesentem usque annum MDCCLX*, [Budae, typis Leopoldi Francisci Landerer, 1760, 210 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Epitome de Buda. 1 vol.

181. GŁOSOWICZ, Michael Josephus Carolus de (Michael Joseph Carl von), *Octo priores libri Veteris Testamenti ordine historico digesti, et tam in mystico, quam in literali sensu secundum patres expensi*, [Viennae Austriae, Kirchberger, typis Francisci Andreae Kirchberger, 1761, 783 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Octo priores Libri veteris Testamenti. 1 vol.
182. MURATORI, [Antonio] Ludovicus Antonius, *De charitate Christiana, prout fertur in proximum tractatus moralis*, [Strigonií, typis Francisci Antonii Royer, 1763, 744 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Muratorii de charitate Christiana latinus. 1 vol.
183. SZÉKELY István, *Chronica ez Világnak jeles Dolgairul*, Kraków, Striykoviai Lazar, 1559, 236 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Chronica ez Világnak jeles Dolgairul. 1 vol.
184. IOHANNES, Chrysostomus Sanctus, *De sacerdote libri sex: Ad usum Cleri Strigoniensis; Jussu, impensis Francisci Barkóczy de Szala; Juxta exemplar Parisinum recusí, Strigonií, Typis Francisci Antonii Royer, 1763, 216 p.*
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Sancti Joannis Crisostomi. 1 vol.
185. ZRÍNYI Miklós, *Az Adriai tengernek Syrenaia Groff Zrini Miklós*, Bécsben, Kosmerovi Máte, 1651, 320 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Adria Tengernek Syrenája Gróff Zrini Miklos. 1 vol.
186. *Rituale Romano-Colocense: seu, formula agendorum in administratione sacramentorum et caeteris Ecclesiae publicis functionibus rite obeundis observanda, ac in usum Colocensis et comprovincialium dioecesium accommodata*, [Budae, Nottenstein, typis Veronicæ Nottensteinin, viduae, 1738, 384 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Rituale Romano-Colocense. 1 vol.

187. [GYÁRFÁS István, *Virgilius poétának Aeneise*]. [kézirat]

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Virgilius Poétának az Trojai Aeneásrul. 1 vol.

[Valószínűleg kézirat, amelyet bőrkötésbe kötöttek, a jegyzékben ezért került a nyomtatott könyvek közé]

188. LIPPAY János, *Posoni kert: mellyben minden kerti munkák, rendelések, virágokkal, veteményekkel, fákkal, gyümölcsökkel, és kerti csemetékkal való bajmóldások: azoknak nemek, nevek hasznok, bé-tsinálások bővségesen magyar nyelven le-irattattanak [...]*, [Győrött, Streibig Gergely János, 1753, 692 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Posoni kert. 1 vol.

189. FRANOWICZ, Martinus [FRANKOWIC, Martin Ignacy], *Vita Beatae Cunegundis, regiae Hungariae principis ac deinde reginae Poloniae et patronae*, [Tyrnaviae, typis Academicis, 1744, 162 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Vita B. Cunegundis. 1 vol.

190. MIKE István, *Lélek javára szereztetett mulatságos vadászat, melyben nem csak az Isten dicsőséges paradicsomának kertéből a bűn által ki esett, de az új tudományok zenebonás szele között is Isten új testamentomi apostoli, catholica anyaszentegyházának szent törvényekkel, és apostoli hagyományokkal, mint annyi erős palánkokkal bé kerített kertéből ki ugrott és szabados uton s homályos kietlenben bujdosó vadacska Isten beszédinek, és a józan okoskodásnak tegzéből ki szedett nyilakkal való megsebesítése, és meglankadása után, a Krisztus aklának engedelmes, szelid és az egy pásztor szavához halgató juhok nyájára szerencsésen vissza vitetik és megerősítetik magyar versekben foglaltatott*, Posonyban, Royer Anton Ferentz által, 1748, 46 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Lélek Javára Szereztetett mulatságos vadászat. 1 vol.

191. KOPTIK, [Odó] Odo, *Thalleidos liber I. De ortu, progressu, et flore s. aedis et thaumaturgae Thallensis sub cura RR. PP. Paulinorum, a summis pontificibus singularibus indulgetiis et praerogativis exornatae, a purpuratis patribus, archi-episcopis, et episcopis eam devote invisentibus pientissimo affectu honoratae carmine heroico conscriptus et in paraphrases poeticas, exegesibus historiae decantatae veritatem edocentibus distributus [...]*, [Sopronii, Typis Joannis Philippi Rennauer, 1744, 110 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Thalleidos Liber I. 1 vol.
192. MASSILLON, Ioannes Baptista (Jean-Baptiste), *Sermones ad ecclesiasticos habiti*, [Strigonii, Typis Francisci Antonii Royer, 1764, 385 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Massolinii de Sacerdotii Excellentia. 1 vol.
193. HALLER László, *Telemakus Bujdosásának történetei, melyeket francia nyelven irt Fenelóni Saligniák Ferencz [...] magyarra fordított Hallerkői [...]* Haller László, Kassa, Akadémiai betűkkel, 1755, 363 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Telemachus hungarice. 1 vol.
194. *Synodus provincialis Ruthenorum habita in civitate Zamosciae anno 1720*, [Romae, typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide, 1724, 143 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Synodus Provincialis Ruthenorum. 1 vol.
195. MOLNÁR János, *A megtérő református elmélkedéséről négy könyvei*, Nagy-Szombatban, a' Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1763, 429 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: A Reformatus Elmélkedéséről P. Molnár. 1 vol.

IN OCTAV, ET DUODECIMO

196. LE LORRAIN DE VALLEMONT, Pierre, *Gli elementi della storia, ovvero ciò che bisogna sapere della cronologia, geografia, storia universale, chiesa del vecchio, e nuovo testamento, monarchie antiche, e novelle, e del blasone avanti di leggere la storia particolare con una serie di medaglie imperiali, da Giulio-Cesare sino ad Eraclio, e con i Stemi del Blasone: arricchita di molte carte geografiche, continuata ed accresciuta di vari Articoli, che non v'erano nelle precedenti, e specialmente degli elementi particolari della storia d'Italia, che compongono il sesto volume, tradotta dalla lingua francese, I–VI, in Venezia, nella Stamperia di Giambatista Albrizzi, 1748.*

Mai jelzet: +BV2448/I–VI.

A jegyzéken: Vallemont gli Elementi della Storia. 6 vol.

197. FLEURY, [Claude] Claudius, *Historia ecclesiastica*, [Augsburg, impensis Josephi Wolff, 52 vol., 1725.]

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Fleurii historia Ecclesiastica. 10 vol.

198. *Breviarium scripturisticum in dominicalia totius anni evangelia*, I–III, Tyrnaviae, Typis Academicis Societatis Jesu, 1746–1749.

Mai jelzet: +BV1506/I–III.

A jegyzéken: Breviarium Scripturisticum. 3. vol.

199. *Hamburgisches Magazin, oder gesammlete Schriften, aus der Naturforschung und den angenehmen Wissenschaften überhaupt*, Leipzig, bey Adam Heinrich Holle und Hamburg bey Georg Christian Grund, 1747–1763.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Hamburgs Magazin 16. vol.

200. GOLDONI, Carlo, *Le commedie*, I–XI, Venezia, per Giuseppe Bettinelli, 1753–1755.

Mai jelzet: 3BV2466/V–XI.

A jegyzéken: Goldoni Comedie. 7 vol.

201. CERVANTES, Miguel de Saavedra, *Des berühmten Ritters Don Quiyote von Mancha Lustige und sinnreiche Geschichte*, I–II, Leipzig, verlegts Caspar Fritschens sel. Witwe, 1753.
Mai jelzet: +BV2468/I–II.
A jegyzéken: Historie von don Quichotte. 2 vol.
202. RICHARDSON, Samuel, *Geschichte Herrn Carl Grandison*, Lepzig, in der Weidmannischen Handlung, 1755, 542 p.;
RICHARDSON, Samuel, *Geschichte Herrn Carl Grandison*, I–VI, Leipzig, Weidmann, in der Weidmannischen Handlung, 1754–55.
Mai jelzet: +BV2453; +BV2469/I–VI.
A jegyzéken: Historie des Grandisso. 7 vol.
203. MURATORI, Lodovico Antonio, *Della publica felicità*, in Lucca, [s. t.], 1749, 461 p.
Mai jelzet: +BV2420.
A jegyzéken: Della publica felicità. 1 vol.
204. RICHARDSON, Samuel, *Clarissa, die Geschichte eines vornehmen Frauenzimmers, von demjenigen herausgegeben, welcher die Geschichte der Pamela geliefert hat und nunmehr aus dem Englischen in das Deutsche übersetzt*, I–II, VII, Goettingen, verlegts Abram Vandenhoecks seel. Witwe, 1751–53.
Mai jelzet: +BV1547/I–II., 93660/VII.
A jegyzéken: Historia der Clarissa 8 vol.
205. RICHARDSON, Samuel, *Pamela, oder die belohnte Tugend*, I–IV, Leipzig, verlegts Jacob Schuster, 1750.
Mai jelzet: +BV2455/I–IV.
A jegyzéken: Historia der Pamela. 4 vol.
206. *Leggendario delle Santissime Vergini, le quali volsero morire per il Nostro Signor Giesù Christo, per mantenere la sua Santa Fede nuovamente ristampato con aggiunta nel fine di nove Sante Vergini [...]*, in Venetia,

- in Bassano, per Gio. Antonio Remondini, 1733, 384 p.
 Mai jelzet: +BV2458.
 A jegyzéken: Leggendario delle Sanctissime Vergine. 1 vol.
207. PANIGAROLA, Francesco, *Prediche e fuor' de' tempi quadragesimali in varii luochi, et a varie occasioni più illustri postillate dal R. P. F. Isidoro Rota venetiano de' Minori Osservanti, et con maggior utilità a lettori ordinate con la Tavola delle cose più notabili con licenza de' Superiori, e Privilegio*, in Venetia, appresso Pietro Miloco, 1618, 255 p.
 Mai jelzet: +BV2441.
 A jegyzéken: Panigarola, Prediche 1 vol.
208. TOURNELIUS, Honoratus, *Ad [...] Honorati Tournelii tractatum de gratia Christi in binas dissertationes*, [Agriae, typis Car. Jos. Bauer, 1761, 466 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Josephi Gemmeopolitani Dissertatio de gratia. 1 vol.
209. TRENCK, Friedrich von der Freiherr, *Der Menschen Freund: Eine Wochenschrift geschrieben von Fridrich Freyher von der Trenck kaisle. königliche Obristwachtmeister: für das Jahr 1775*, 276 p.
 Mai jelzet: FK Ms. II. 177. [Kézirat, valószínűleg bőrkötésben őrizték, így került az összeíráskor a nyomtatott könyvek közé]
 A jegyzéken: Der Mensch-Freund. 1 vol. [Trenck Friedrich báró kalandor (1726–1794) RÉVAI XVIII, 466].
210. PRÉVOST, Antoine François, *Der englische Weltweise, oder Historie des Herrn Clevelands, natürlichen Sohns des Cromwells von ihm selbst beschrieben aus dem Englischen übersetzt mit Kupfern*, I–II, Rostock, zu finden bey Johann Christian Koppe, 1750.
 Mai jelzet: +BV2449/I–II.
 A jegyzéken: Cleveland englischer Welt-Weißer. 3 vol.
211. MARANA, Giovanni Paolo, *Der Spion an den Höfen der Christlichen Potentaten, oder Briefe und Nachrichten eines Geheimen Abgesandten der Pforte an denen Europäischen Höfen*, I–VI, Franckfurt am Mayn,

bey Frantz Varrentrapp, 1733–1737.
Mai jelzet: +BV2459/I–VI.
A jegyzéken: Der Türkische Spion. 6 vol.

212. STRUGGL, Marcus Maria, *Exegesis polemica nostrae justificationis per fidem Authore Marco Maria Struggl*, [s.l.], [s.t.], 1760, 432 p].

Mai jelzet: –
A jegyzéken: Strugll Exegesis Polemica. 1 vol.

213. FÉNELON, François, de Salignac de La Mothe, *Le avventure di Telemaco figliuolo d'Ulisse, ovvero continuazione del Quarto Libro della Odissea d'Omero di monsignor Francesco di Salignac: opera composta per ammaestramento del Serenissimo Duca di Borgogna-Andrea Cornaro; tradotta dal linguaggio francese nell'italiano*, in Venezia, presso Luigi Pavino, 1717, 438 p.

Mai jelzet: +BV1542.
A jegyzéken: Avventur in Telemacho. 1 vol.

214. GRACIÁN, Baltasar, *Il criticon ovvero regole della vita politica, traduzione dallo spagnuolo in italiano di Giovanni Pietro Cattaneo*, in Venezia, presso Niccolò Pezzana, 1745, 508 p.

Mai jelzet: +BV2432.
A jegyzéken: Il Criticon. 1 vol.

215. GROTIUS, Hugo, *De jure belli ac pacis libri tres*, [Amstelaedami, Janssonio-Waesbergios, 1712, 946 p].

Mai jelzet: –
A jegyzéken: Grotii de Jure Belli, ac Pacis. 1 vol.

216. DANREITER, Franz Anton, *Vier und zwanzig Gärten-Gründrisse neu entworfen [...]*, Augsburg, Johann Andreas Pfeffel, [post 1728], [1] fol., 24 t.

Mai jelzet: 97425.
A jegyzéken: Danreiter Gartnerey. 1 vol.

217. ROLLIN, Charles, *De la maniere d'enseigner et d'etudier les belles-lettres, pat raport à l'esprit et au coeur*, I–II, Amsterdam, chez Pierre Mortier, 1745.
 Mai jelzet: +BV1544/I–II.
 A jegyzéken: Le Homme de Cours. 1 vol.
218. PÖLLNITZ, Karl Ludwig, *Amusemens des eaux d'Aix la Chapelle, oder Zeit-Vertreib bey den Wassern zu Achen, aus dem Frantzösischen des Verfassers derer Amusemens des eaux de Spa ins Deutsche übersetzt und mit schönen Kuppfern gezieret*, Berlin, zu finden bey Johann Andreas Rüdiger, 1737, 1380 p.
 Mai jelzet: +BV2456.
 A jegyzéken: Zeit-Vertreib bey den Wässere zu Achen. 1 vol.
219. WOLFF, [Christian] Christianus, *Compendium elementorum matheseos universae; in usum studiosae juventutis adornatum*, I–II, Lausannae et Genevae, sumptib. Marci-Michaelis Bousquet et Sociorum, 1742.
 Mai jelzet: +BV2429/I–II.
 A jegyzéken: Wolffii Compendium Matheseos. 2 vol.
220. MURATORI, Lodovico Antonio, *Della regolata divozion de' Cristiani trattato di Lamindo Pritanio [...]*, in Venezia, nella Stamperia di Giambattista Albrizzi, 1747, 384 p.
 Mai jelzet: +BV2423.
 A jegyzéken: Della Regolata Divozion de Christiani. 1 vol.
221. BERGAMO, Gaetano Maria da, *Regola per vivere nella cristiana osservanza col merito della Beatitudine Eterna contra i diabolici inganni*, in Venezia, nella Stamperia Remondini, 1753, 163 p.
 Mai jelzet: +BV2425.
 A jegyzéken: Regola per vivere nella Christiana osservanza. 1 vol.
222. ANNUTINI, Gioachino Farnabio, *Tragedie sacre, e morali, cioè la Matilde, il Gieffe, la Elisabetta, il Tommaso Moro dedicate all'illustriss. ed Eccellentiss. Signora la signora Caterina Salviati Colonna*, in Roma, per il Bernabò, 1727, 94 p.

Mai jelzet: +BV1545.

A jegyzéken: Annutini Tragedie Sacre. 1 vol.

223. ABELLY, [Louis], Ludovicus, *Sacerdos christianus [...] divo Petro apostolorum principi summo olim ecclesiae militantis capiti nunc in coelis triumphanti patrono potentissimo dicatus ac auditoribus oblatus*, Agriae, typis Franc. Ant. Royer, 1758, 348 p.

Mai jelzet: +BV2436.

A jegyzéken: Sacerdos Chrisitianus. 1 vol.

224. GRACIÁN, Baltasar, *L'uomo di corte, o sia l'arte di prudenza [...] tradotto dallo spagnuolo nel francese idioma, e commentato dal Signor Amelot de la Houssaie già segretario dell'Ambasciata di Francia alla Repubblica di Venezia: nuovamente tradotto dal francese nell'italiano, e commentato dall'abbate Francesco Tosques*, I–II, in Venezia, nella Stamperia dell' Hertz a spese di Gio. Giacomo Hertz, 1734.

Mai jelzet: 3BV2430/I–II.

A jegyzéken: L'uomo di Corte. 2 vol.

225. [Breviarium Strigoniense, Nürnberg, Georg Stuchs, 1484, 419 p.]

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Breviarium antiquissimum. 1 vol.

226. OXENSTIERNA, Johan Thuresson, *Pensieri, riflessioni e massime morali, sopra diverse scelte materie: tradotto dal francese in italiano da un membro dell'Academia della Crusca*, I–II, in Basilea, a spese di Giov. Rod. Turneisen, 1747.

Mai jelzet: +BV2472/I–II.

A jegyzéken: Del Conte Oxenstirn. 2 vol.

227. Rossi, Filippo de, *Descrizione di Roma antica formata nuovamente con le autorita', di Bartolomeo Marliani, Onofrio Panvinio, Alessandro Donati, e Famiano Nardini e d'altri celebri Scrittori antichi, et Antiquarii moderni, accennati nella lettera al Lettore nella quale si discorre, degl'aquedotti, archi, basiliche, circhi, colonne, curie, fori, librerie, naumachie, obelischi, palazzi, pitture, ponti, statue, teatri, anfiteatri,*

- tempii, terme, vie, et altri famosi edifici, accresciuta di moltissime figure in rame, di varie medaglie, di curiose notizie istoriche, e della cronologia di tutti gli Re, Consoli, e Imperadori romani, I–II, in Roma, nella Libreria, de' Fratelli de Rossi, all'insegna della Salamandra, 1727.*
 Mai jelzet: +BV2460/I–II.
 A jegyzéken: Descrizione de Roma. 2 vol.
228. ANDROZZI, FULVIO, *Piae Meditationes de Passione et morte D. N. Jesu Christi, Coloniae Agrippinae, in officina Birckmannica, sumptibus A. Mylii, 1603.*
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Meditationes de Passione, et Morte Christi germanice, 1 vol.
229. MANNI, GIOVANNI BATTISTA, *La prigione eterna dell'inferno disegnata in immagini, et espressa in essemi al peccatore duro di cuore, in Venetia, presso Gio. Giacomo Hertz, 1668, 126 p.*
 Mai jelzet: +BV2439.
 A jegyzéken: La Prigione eterna dell Inferno. 1 vol.
230. BARBERINO, ANDREA DA, *Guerino detto il meschino, nel quale si tratta, come trovò suo padre, et sua madre, nella città di Durazzo in prigione et diverse vittorie havute contra turchi nuovamente ristampato, e di molti errori emendato, in Venetia et in Bassano, per Gio. Antonio Remondini, [s. a.], 366 p.*
 Mai jelzet: +BV2462.
 A jegyzéken: Guerino L'Historie. 1 vol.
231. ZEGLIICKI, ARNOLF KAZIMIERZ, *Adagia ex celeberrimis scriptoribus tam latinis, quam polonicis, Varsaviae, typis S. R. M. et Reipublicae in Collegio Scholarum Piarum, 1751, 311 p.*
 Mai jelzet: +BV2464.
 A jegyzéken: P. Zeglicki Adagia. 1 vol.

232. KÉRI, Borgia [Ferenc] Franciscus, *Epitome historiae Byzantinae e compluribus maxime Graecis scriptoribus concinnata*, [Tyrnaviae, typis Academicis, 1743, 254 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Epitome Historiae Bizantinae. 1 vol.
233. PETRUS, Chrysologus, *Sermones [...] in evangelia de dominicis et festis aliquot solemnioribus totius anni, insignes et pervetusti*, [Tyrnaviae, typ. Academicis Societatis Jesu, 1749, 384 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Chrysologi Sermones. 2 vol.
234. MABILLON, Jean, *Traité des etudes monastiques, divisé en trois parties, avec une liste des principales difficultez, qui se rencontrent en chaque siècle dans la lecture des originaux, et un catalogue de livres choisis pour composer une bibliotheque ecclesiastique*, [Paris, Charles Robustel, 1692, 786 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Traite des Etudes. 2 vol.
235. KÉRI, [Ferenc] Franciscus Borgia, *Dissertatio physica de corpore generatim deque opposito eidem vacuo*, Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1753, 146 p.
 Mai jelzet: +BV2437.
 A jegyzéken: Dissertatio de corpore, et motu. 1 vol.
236. *Il segretario de' galant-uomini, ovvero nuova raccolta delle migliori et bellissime lettere, che sogliono scriversi in ogni occorrenza con aggiunta di complimenti ridotti a Capi de' Virtuosi*, in Venezia, presso Giambattista Mazzacurati, 1755, 280 p.
 Mai jelzet: +BV1543
 A jegyzéken: Il Segretario. 1 vol.
237. LA CALPRENEDE, Gautier de Costes de, *Della Cassandra portata dal francese dal Signor Co. Majolino Bisaccioni gentilhuomo ordinario della camera del re christianissimo, e suo cavalliere: parte quinta*, in Venezia,

- presso Giuseppe Lovisa in Merceria a S. Giuliano alla Venezia,
1732, 392 p.
Mai jelzet: 3BV1870/2.
A jegyzéken: Della Cassandra dal Signor Bisaccioni. 1 vol.
238. VERGILIUS MARO, Publius, *Publii Virgilii Maronis opera in scholis Societatis Jesu praelegi solita*, [Tyrnaviae, Typis Academicis, per Fridericum Gall, 1719, 368 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Virgilii Opera. 1 vol.
239. *Istruzione a' Vescovi sopra la loro obbligazione nella scelta de' Ministri da impiegarsi per predicare, e confessare: accresciuta d'una quinta lettera, di note, e d'appendici importanti*, I–II, in Venezia, per Giuseppe Bettinelli, 1760.
Mai jelzet: 3BV2427/I–II.
A jegyzéken: Istruzio a Vescovi. 2 vol.
240. FRANCESCO, San di Sales, *Introduzione alla vita divota composta da san Francesco di Sales vescovo di Geneva*, [in Bassano, nella Stamperia Remondini, 1748, 420 p].
Mai jelzet: –
Vita S. Salesii Italica. 1 vol.
241. METASTASIO, Pietro, *Opere drammatiche nona edizione notabilmente accresciuta, e corretta*, I–VI, Venezia, presso Giuseppe Bettinelli, 1750.
Mai jelzet: +BV1546/I–VI.
A jegyzéken: Metastasio Opere Drammatiche. 6 vol.
242. MOLIÈRE, *Le opere divise in quattro volumi, ed arricchite di bellissime figure*, I–IV, in Lipsia, Mauritio Georgio Weidmann, 1740.
Mai jelzet: +BV1878/I–IV.
A jegyzéken: Opere di Moliere. 4 vol.

243. SEGNERI, Paolo, *La manna dell'anima, ovvero esercizio facile insieme, e fruttuoso per chi desidera in qualche modo d'attendere all'orazione, [...]*, I–V, Bassano, Nella Stamperia Remondini, 1745.
 Mai jelzet: +BV1870/1/I–IV; 3BV1876.
 A jegyzéken: Segneri la Manna 5 vol.
244. SEGNERI, Paolo, *Panegirici Sacri [...] divisi in due parti: parte prima*, in Venezia, per Cristoforo Zane, 1731, 551 p.
 Mai jelzet: +BV1872.
 A jegyzéken: Segneri Panegyrico Sacro 1 vol.
245. SEGALA, da Salò, Alessio, *Arte mirabile per amare, servire, et honorare la gloriosa vergine Maria nostra avvocata con li esercitii praticabili, confirmati da lei nelle apparitioni fatte a suoi devoti et in fine aggiuntavi una Prattica utilissima, per far in breve tempo acquisto delle vere, e sante virtù accresciuta di molti esercitij, e mirabili esempi, e di vaghe figure adornata*, Venezia, appresso Francesco Tebaldine, 1622, 513 p.
 Mai jelzet: +BV1873.
 A jegyzéken: Segala Arte mirabile. 1 vol.
246. MINOZZI, Pier Francesco, *Delle libidini dell'ingegno, alcuni saggi publicati da Lodovico Aprosio*, in Milano, per Filippo Ghisolfi, 1636, 380 p.
 Mai jelzet: +BV1879.
 A jegyzéken: Delle libidini. 1 vol.
247. METASTASIO, Pietro, *Opere drammatiche*, I–XI, [in Roma, per gli Eredi Barbiellini Mercanti di Libri, 1755–1756].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Opere Metastasio. 11 vol.
248. JORE, Claude François, *Les aventures portugaises*, I–II, [Paris, Pierre-Nicolas Delormel, 1756].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Les aventures Portugaises. 2 vol.

249. MARIVAUX, Pierre Carlet de Chamblain de, *Farsamone, ovvero le follie romanzesche del moderno Don Chisciotte*, Venezia, nella stamperia Remondini, 1751.
 Mai jelzet: 3BV1550/I–II.
 A jegyzéken: Farsamone ovvero le folio romanzesche. 1 vol.
250. CICERO, Marcus Tullius, *Orationes selectae*, [Tyrnaviae, typis Academicis per Fridericum Gall, 1730, 504 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Tuli Ciceronis Orationes. 3 vol.
251. TERENTIUS, Afer Publius, *Comoediae sex, ex recensione Heinsiana cum annotationibus Thomae Farnabii*, Amstelaedami, typis Ioannis Blaei, 1651, 279 p.
 Mai jelzet: +BV1533.
 A jegyzéken: Terentii Comediae. 1 vol.
252. HORATIUS FLACCUS, Quintus, *Opera, curante Ioanne Petro Millero*, Berolini, sumtibus A. Haude et I. C. Speneri, Ulmae, ex Officina Wagneri, 1761, 260 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Horatii Orationes. 1 vol.
253. LETI, Gregorio, *Relatione della corte di Roma, e de' riti da osservarsi in essa, e de' suoi Magistrati, et Officii, con la loro distinta giurisdittione*, Venezia, appresso Antonio Bortoli, 1702, 270 p.
 Mai jelzet: +BV2465.
 A jegyzéken: Relatione del Corte di Roma. 1 vol.
254. SEGNERI, Paulus, *Institutio parochi liber, quo pastor animarum id muneris recens aggressus docetur, quae officii sui partes sint, et qua via, ac ratione eas possit adimplere*, Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1746, 288 p.
 Mai jelzet: +BV2438.
 A jegyzéken: Segneri Institutio Parochi. 1 vol.

255. MARCHESE, Francesco, *Diario sacro d'esserciti di divotione per honorare ogni giorno la Beatissima Vergine raccolti dall'historie de' Santi, e Beati correnti inciascun giorno dell'anno, e dalle vite d'altri serui di Dio: in questa vltima impressione corretta, et emendata dall'auttore divisa in quattro tomi, I–IV, in Venetia, per Nicolò Pezzana, 1667.*
 Mai jelzet: +BV1875/I–IV.
 A jegyzéken: Diario Sacro. 4 vol.
256. DESIDERIUS ERASMUS, Roterodamus, *Colloquia familiaria cum notis perpetuis Petri Rabi*, [Ulmae, Bartholomaeus, 1740, 870 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Erasmi Colloquia cum notis Petri Rabi. 1 vol.
257. CABRINI, [Giuseppe] Josephus, *Directorium ordinandorum in forma catechismi dilucida, breuiq[ue] methodo, complectens doctrinam cum sacramentis, ordinis, et eucharistiae tum sacrosancti Sacrificii Missae cui nunc accessit Epitome Sacrorum Rituum*, Bassani, sumptibus Remondini, 1736, 418 p.
 Mai jelzet: +BV1871.
 A jegyzéken: Josephi Cabrini Directorium ordinandorum. 1 vol.
258. *Indices omnes in D. Thomae summam theologicam hactenus impressi, nunc emendati*, [Patavii, apud Joannem Manfre, ex Typographia Seminarii, 1722, 464 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Indices omnes in D. Thomae Summam. 1 vol.
259. THOMAS de Aquino, *Summa totius theologiae*, I–VI, Coloniae Agrippinae, sumptib. Cornelii ab Egmond, 1639–1640.
 Mai jelzet: +BV1892/I–VI.
 A jegyzéken: S. Thomae Aquinatis opera omnia. 5 vol.
260. *Compendio della vita di diversi principi illustri, e gran capitani, con riflessioni sulla lor condotta ed azzioni, composito ad uso della giovane nobilta: ed ogn' altro, che vuol distinguersi con honore nel mondo, tradotto dal Francese in lingua Toscana da don Clemente Romani*, I–II, Halle,

- à Spese della Casa degli Orsanelli d'Halla, [s. t.], 1754.
 Mai jelzet: +BV1883/I–II.
 A jegyzéken: Compendio della Vita. 2 vol.
261. RICCI, Bartolomeo, *Istruttione di meditare*, in Roma, per Luigi Zannetti, 1600, 611 p.
 Mai jelzet: +BV2596.
 A jegyzéken: Ricii Istruttione 1 vol.
262. ARISTOTELE, *La filosofia morale derivata dall'alto fonte del grande Aristotele Stagirita, dal Conte, e Cavalier Gran Croce d. Emanuele Tesauo patritio Torinese*, in Macerata, appresso Giuseppe Piccini, 1675, 707 p.
 Mai jelzet: +BV2447.
 A jegyzéken: La Filosofia morale. 1 vol.
263. LUPIS, Antonio, *Il chiaro scuro di pittura morale abbozzato*, in Venetia, per il Brìgna, 1679, 593 p.
 Mai jelzet: +BV1886.
 A jegyzéken: Pittura morale. 1 vol.
264. FORERO, Laurentius [FORER, Laurenz], *Thummius et Zeaemann par nobile fratrum, divis hominibusque infestum, infensum, et iniuriosum*, Dilingae, impensis Caspari Sutoris, 1628, 434 p.
 Mai jelzet: +BV1889.
 A jegyzéken: Thummíus, et Zeaeman. 1 vol.
265. PÉTIS DE LA CROIX, François, *Istoria della sultana di Persia, e dei visiri novelle turche: composte in lingua turca da Cheè Zadè, e tradotto dal francese nell'idioma italiano*, in Venezia, per Andrea Mercurio, 1752, 236 p.
 Mai jelzet: +BV2463.
 A jegyzéken: Historia Sultana. 1 vol.

266. NETTESHEIM, Henricus Cornelius Agrippa, *De incertitudine et vanitate omnium scientiarum et artium liber, lectu plane jucundus et elegans cum adjecto Indice capitum accedunt duo ejusdem auctoris libelli; quorum unus est de nobilitate et praecellentia foeminei sexus, ejusdemque supra virilem eminentia; alter de matrimonio seu coniugio lectu etiam jucundissimi*, Francofurti et Lipsiae, sumptibus haeredum Plenerianorum, 1714, 660 p.

Mai jelzet: +BV1880.

A jegyzéken: Henrici Cornelii Agrippae de incertitudine, et Vanitate. 1 vol.

267. COMAZZI, Giovanni Battista, *La morale dei principi osservata nell'istoria di tutti gl'imperadori, che regnarono in Roma*, [in Vienna d'Austria, appresso, Matthia Sischowitz, 1689, 348 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: La morale Dei Principi dal Conte Giovanni Battista Comazzi. 1 vol.

268. NIEREMBERG, Juan Eusebio, *Corona virtuosa, in cui si propongon li frutti della virtù in un principe, tradotta dalla lingua Spagnuola dal Conte Orazio Corradini*, in Venetia, Zaccaria Conzatti, 1672, 400 p.

Mai jelzet: +BV1885.

A jegyzéken: Corona virtuosa. 1 vol.

269. *Flores et sententiae, ex Optimis Auctoribus Classicis, nempe, Cicerone, Sallustio, Curtio, Horatio, Lucano, Plauto, Et aliis collectae: In usum juventutis*, [Amstelodami, apud Janssonio-Waesbergios, 1713, 862 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Flores, et Sententiae. 1 vol.

270. *Apparatus brevis ad theologiam, et jus canonicum; complectens indicem historico–chronologicum conciliorum, paparum, antipaparum, patrum, et scriptorum ecclesiasticorum, necnon haereticorum, et compendiosam juris utriusque prae notionem*, Venetiis, ex typographia Remondiniana, 1753, 255 p.

- Mai jelzet: +BV2445; +86967.
 A jegyzéken: Apparatus brevis ad Theologiam, et Jus Canonicum. 1 vol.
271. CICERO, Marcus Tullius, *De officiis*, [Patavii, [s. t.], 1754, 264 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Tullii Ciceronis de Officiis. 1 vol.
272. BOETHIUS, Anicius Manlius Torquatus Severinus, *De consolatione philosophiae libri V*, Viennae, Andreas et Ioseph Schmuzer, [s. a.], 280 p.
 Mai jelzet: 3BV1887.
 A jegyzéken: Boetii de Consolatione Philosophica. 1 vol.
273. TOMAI, Tommaso, *Idea del giardino del mondo*, [s. l.], [s. t.], [s. a.], 179 p.
 Mai jelzet: +BV1884
 A jegyzéken: Idea del Giardino del mondo. 1 vol.
274. NEPOTE, Cornelio, *Della vita degli eccellenti comandanti, in volgar toscano recato a riscontro del testo latino, ed illustrato con note di varie maniere da Alessandro m. Bandiera sanese de' Servi di Maria*, [Venezia, appresso Tommaso Bettinelli, 1750, 444 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Vita delli grandi Capitani e Principi di Cornelio Nipote. 1 vol.
275. CAUSINO, Nicolò [Caussin, Nicolas], *La sapienza Evangelica per trattenimento spirituale nel tempo della quaresima tradotta dalla lingua francese nella italiana da un Padre della medesima Compagnia alla Serenissima Vittoria Farnese D'Este*, in Bologna, per Carlo Zenero, 1648, [18], 424 p.
 Mai jelzet: +BV1888.
 A jegyzéken: La Sapienza Evangelica. 1 vol.

276. TACITUS, Publius Cornelius, [*C. Cornelii Taciti Opera quae extant omnia, ad fidem optimorum codicum manuscriptorum accuratissime Castigata*, Amstelaedami, apud Janssonio-Waesbergios, 1734, 616 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Taciti opera omnia 1. vol.
277. CAESAR, Caius Iulius, [*Commentarii de bello Galico et civili: accedit [...]* A. Hirtii *Continuatio. Bellum Alexandrinum Africanum et Hispaniense: Christophori Cellarii Adnotationes*, Patavii, [s. t.], 1763, 543 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Julius Caesar. 1 vol.
278. HEVENESI, [Gábor] Gabriel, *Manuductio animae ad coelum, sive Cura innocentiae in primo flore servandae, per pias et solidas considerationes proposita*, [Tyrnaviae, Typis Academicis, in Collegio Societatis Jesu, 1714, 412 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Cura Innocentiae. 1 vol.
279. LIPSIVS, Justus, *Philosophia Christiana, seu de constantia libri duo, almae sodalitati divinae partheno-martyris barbarae in Caesareo Convictorum Societatis Jesu Collegio Viennae Austriae erectae, et confirmatae in xenium distributi annò instauratae Salutis M. DCCXI*, Viennae Austriae, apud Cosmerovianos S. C. M. Typographiae Aulicae Haeredes, 1711, 213 p.
 Mai jelzet: +BV1894.
 A jegyzéken: Philosophica Christiana. 1 vol.
280. [NEPOS, Cornelius, *De excellentibus viris [...]*, Lipsiae, Ex Officina Weidmanniana, 1733, 398 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Cornelius Nepos. 1 vol.
281. STELLATUS, Marcellus Palingenius [STELLATO, Marcello], *Zodiacus vitae [...]*, [Basileae, in officina Roberti Winter, 1537, 387 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Palingenii Stellati. 1 vol.

282. SEGNERI, Paolo, *Il confessore istruito, operetta, in cui si dimostra à un confessore novello la pratica di amministrare con frutto il Sacramento della Penitenza*, in Venetia, in Bassano, per Gio. Antonio Remondini, [s. a.], 179 p.

Mai jelzet: +BV1881.

A jegyzéken: Segneri il Confessore Instruito operetta. 1 vol.

283. SALVADORI, Francesco, *Il filosofo cortigiano o sia il Seneca dell'Abate Francesco Salvadori*, in Roma, per Michele Hercolè, 1673, 198 p.

Mai jelzet: +BV1890.

A jegyzéken: Il filosofo Cortigiano osia il Seneca. 1 vol.

284. NICOLA, S. da Tolentino, *Il sacro settenario del glorioso S. Nicolai da Tolentino del Sacro Ordine Agostiniano ovvero divoto esercizio in ajuto de' vivi, ed in suffraggio de' morti da praticarsi in sette Venerai a onore di detto Santo con la relazione delle prodigiose effusioni di Sangue scaturite dalle Sante Braccia*, Roma, per Gio. Battista de Caporali, 1732, 65 p.

Mai jelzet: +BV1882.

A jegyzéken: Il Sacro Settenario. 1 vol.

285. AESOPUS, *Phrygis et aliorum fabulae*, [Venetiis, Typ. Remondiniana, 1757, 296 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Aesopi Fabulae. 1 vol.

286. LUBOMIRSKI, Stanislaw, *De vanitate consiliorum liber unus, in quo vanitas et veritas rerum humanarum politicis et moralibus rationibus clarè demonstratur, et dialogicè*, Varsaviae, typis Colleg. Scholarum Piarum, [s. a.], 136 p.

Mai jelzet: +BV189

A jegyzéken: De vanitate Consiliorum. 1 vol.

287. ROST, Thomas, *Historia mariana brevi metro concinnata*, Cassoviae, Typ. Acad., 1733, 59 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Historia Mariana*. 1 vol.
288. AELIANUS, Claudius, *Variae historiae [...]*, [Argentorati, impensis Friderici Spoor, 1647, 120 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Aeliani de varia historia*. 1 vol.
289. MARTIALIS, Marcus Valerius, *Epigrammata*, Amsterdam, apud Iohani Blaeu, 1644, 492 p.
Mai jelzet: +BV1534.
A jegyzéken: *Martialis Epigrammata*. 1 vol.
290. HORATIUS, Quintus Flaccus, *Carmina expurgata adnotationibus accuratis [...]: ad usum Universitatis Braydensis [...]*, [Venetiis, ex typ. Remondiniana, 1756, 309 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Carmina Horatii*. 1 vol.
291. OVIDIUS, Publius Naso, [*Opera omnia, in tres tomos divisa ex accuratissima recensione Nicol. Heinsii; cum notis selectissimis variorum, in omnes ejusdem libros; et figuris aeneis artificiosissimis, singulis libris metamorphoseon praefixis, argumenta eorundem indicantibus*, I–III, Lugduni Batavorum, apud Petrum Leffen, 1662.]
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Ovidii Opera*. 3 vol.
292. LUCANUS, Marcus Annaeus, [*Pharsalia, sive De bello civili Caesaris et Pompeji liber*, Patavii, typis Seminarii apud Io. Manfre, 1721, 430 p.]
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Lucani Opera*. 1 vol.

293. ESTIENNE, [Henri] Henricus, *Comicorum Graecorum sententiae, id est [gnomai]*, [Genève, Henrici Stephani, 1569, 635 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Comicorum Graecorum Sententiae*. 1 vol.
294. MACHIAVELLI, Niccolò, *Opere*, I–IV, nell' Haya, [s. t.], 1726.
Mai jelzet: +BV2433/I–IV.
A jegyzéken: *Opere di Machiavelli*. 4 vol.
295. GENET, [François] Franciscus, *Theologia moralis, juxta Sacrae Scripturae, Canonum, et ss. patrum mentem jussu eminentissimi ac reverendissimi Stephani Cardinalis Le Camus, Episcopi Gratianopolitani, gallica lingua, et deinde latina, exarata*, I–VII, Venetiis, ex Typographia Balleoniana, 1729.
Mai jelzet: +BV2443/I–VII.
A jegyzéken: *Genetti Theologia Moralis*. 7 vol.
296. [SARCANDER, Joannes Beatus, *Sacra Rituum Congregatione Emo, et Rmo Dno Card. Millino Olomucen [...]*, Romae, typis Camerae apostolicae, 1753.]
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Laudes Joann. Nepom. et Sarcandri*. 1 vol.
297. KÉRI, [Ferenc] Franciscus Borgia, *Dissertatio physica de motu corporum*, [Tyrnaviae, typis Academicis S. J., 1753, 182 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *De motu corporum*. 1 vol.
298. *Biblia Sacra Vulgatae editionis, Sixti V. Pont. Max. jussu recognita, et Clementis VIII. auctoritate edita distincta versiculis indiceque epistolarum, et evangeliorum aucta*, I–VI, Lugduni, sumptibus Bruyset, 1727.
Mai jelzet: +BV1526/I–VI.
A jegyzéken: *Biblia Sacra*. 6 vol.

299. CITO, Antonio, *Vita e virtù dell'imperadrice Guglielmina Amalia descritte in Compendio*, Vienna d'Austria, Gio. Pietro van Ghelen, 1744, 506 p.
 Mai jelzet: +BV2457.
 A jegyzéken: Vita e virtù dell Imperadrice Guglielmina Amalia. 1 vol.
300. OLIVIER, J., *Lo sfortunato Napolitano, ovvero la vita del Roselli*, [in Venezia, presso Domenico Occhi all'Unione, 1732].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Vita Roselli. 1 vol.
301. CERVANTES Saavedra, Miguel de, *Dell'Ingegnoso Cittadino Don Chisciotte della et hora nuovamente tradotta con fedeltà, e chiarezza, di spagnuolo in italiano, da Lorenzo Franciosini fiorentino*, I–II, in Venezia, per Antonio Groppo, 1722.
 Mai jelzet: +BV2471/I–II.
 A jegyzéken: Dell Ingegnoso Cittadino don Chiscionitte della Mancia. 2 vol.
302. JANUS, Pannonius, *Libri III. poematum elegiarum et epigrammatum*, [Budae, typis Leopold Francisci Landerer, 1754, 318 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Janus Pannonius. 1 vol.
303. LETI, Gregorio, *Vita di Sisto V. Pontefice Romano, nella quale si contengono alcune cose in generale della corte di Roma, e della sede apostolica della nascita di Sisto, e di tutt'i successi della sua vita anno per anno, sino alla sua promotione al Cardinalato ornata tutta l'Opera di molte figure divisa in tre Volumi*, I–III, Amsteldamo, per Janssonio Waesberge, 1721.
 Mai jelzet: +BV2454/I–III.
 A jegyzéken: Vita di Sisto V. 3 vol.

304. SCHREGER, Odilo, *Studiosus jovialis, seu auxilia ad jocose, et honeste discurrendum in gratiam et usum studiosorum juvenum, aliorumque litteratorum virorum, honestae recreationis amantium, collecta*, Monachii, Pedepontii, sumptibus Joannis Gastl, 1751, 840 p.
Mai jelzet: +BV2470.
A jegyzéken: Schreger Studiosus Jovialis. 1 vol.
305. PUFENDORF, Samuel, *De officio hominis et civis juxta legem naturalem libri duo*, [Francofurti ad Moenum, ex Officina B. Joh. Maximil. a Sande, 1734, 400 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Puffendorff de Officio Hominis, et Civis. 1 vol.
306. COMAZZI, Giovanni Battista, *Politica e religione trovate insieme nella persona, parole, ed azioni di Giesu Christo, secondo l'Evangelio di San Giovanni*, I–III, [s. l.], [s. t.], [s. a.].
Mai jelzet: +BV2434/I–III.
A jegyzéken: Politica e Religione. 9 vol.
307. *Thesaurus philosophiae moralis, quo continentur, graece et latine*, [Coloniae Allobrogum, apud J. Tornaesium, 1613, 222 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Thesauri Philosophiae Moralis. 1 vol.
308. LUCRETIUS, Carus Titus, *De rerum natura libri VI. ad optimorum exemplarium veritatem exacti, quae praeterea in hac Patavina editione accesserint*, Patavii, excudebat Josephus Cominus, 1721, 427 p.
Mai jelzet: +BV1539.
A jegyzéken: Lucretii de rerum Natura. 1 vol.
309. GOLDONI, Carlo, *Le commedie*, I–XI, Venezia, per Giuseppe Bettinelli, 1753–1755.
Mai jelzet: 3BV2466/I–IV.
A jegyzéken: Comedie del Goldoni 4 vol.

310. FEBEO, [Francesco Antonio] Franciscus Antonius, *Institutionum iuris canonici libri quatuor*, [Tyrnaviae, typ. Colleg. Academ. Soc. Jesu per Fridericum Gall, 1727, 608 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Institutionum Juris Canonici*. 1 vol.
311. *Universae matheseos brevis institutio theorico-practica, ex operibus PP. Societatis Jesu collecta, complectens hac secunda parte opticam, catoptricam, dioptricam, astronomiam*, Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1753, 238 p.
Mai jelzet: +BV258L.
A jegyzéken: *Universae Matheseos brevis Institutio*. 1 vol.
312. HEINECCIUS, Johann Gottlieb, *Elementa philosophiae rationalis et moralis ex principiis ad modum evidentibus iusto ordine adornata, praemissa est historia philosophica*, Amstelaedami, apud Ianssonio-Waesbergios, 1738, 290 p.
Mai jelzet: +BV242L.
A jegyzéken: *Heinecii Elementa Philosophiae Naturalis*. 1 vol.
313. GELLERT, Christian Fürchtegott, *Leben der Schwedischen Gräfinn von S.*, Leipzig, bey Johann Wendler, 1747–1748. [egybekötve]
Mai jelzet: +BV2451/I–II.
A jegyzéken: *Leben der Schwedischen Gräffin*. 1 vol.
314. SENECA, Lucius Annaeus, *Les Epistres de Sénèque*, [Paris, Charles Osmont, 1685, 555 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Lettres de Seneque*. 1 vol.
315. NAVAR, [Tiburce] Tiburtius, *Manuductio ad praxim executionis literarum sacrae poenitentiariae*, Tyrnaviae, typis Academicis, per Leopoldum Berger, 1738, 228 p.
Mai jelzet: +BV2585.
A jegyzéken: *Navari manuductio ad praxin executionis Lit. Apost.* 1 vol.

316. *Romani caeremonialis summa, hoc est, caeremoniae ab episcopis, et abbatibus observandae, quando in pontificalibus vel privatim celebrant, et etiam quando missae solenni aut privatae in choro et locis suae jurisdictionis intersunt excerptae ex caeremoniali Romano, et ad brevissimum compendium reductae opera, et studio reverendissimiet amplissimi D. D. Bernardini Abbatis S. Mariae in Mulbrun et Paris, Ordinis Cisterciensis, etc. superiorum permissu, Viennae Austriae, apud Matthaeum Cosmerovium, 1649, 30 p.*

Mai jelzet: +BV2442.

A jegyzéken: Romani Caeremonialis Summa. 1 vol.

317. BOETHIUS, Anicius Manlius Torquatus Severinus, *Consolation de la Philosophie, traduite du latin de Boèce en françois, par le P. R. de Ceriziers, [Lyon, J. Huguetan, 1657, 160 p].*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: La Consolation de la Philosophie de Boece. 1 vol.

318. SPRENG, [Johann Jacob] Joannes Jacobus, *Theologia patrum vindicata, a R. P. Jacobo Spreng e Societate Jesu SS. Theologiae Doctore, spectabilibus [...] A. A. LL. et philos. magistris pro prima SS. theologiae laurea candidatis, dum in alma archi-episcop. Soc. Jesu Universitate Tyrnaviensi, in aula academica eadem prima SS. Theologiae Laurea ritu solenni ornarentur anno salutis humanae M. DCC. XXVII. mense junio die 5., Tyrnaviae, typis Academicis per Fridericum Gall, [s. a.], 293 p.*

Mai jelzet: +BV2444.

A jegyzéken: Theologia Patrum vindicata. 1 vol.

319. BOSSUET, Jacques-Bénigne, *Doctrinae Catholicae, De iis Argumentis de quibus controversiae sunt, Expositio: Ex interpretatione Claudii Fleurii, [Viennae, Trattner, 1753, 139 p].*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Bossuet. 1 vol.

320. SALLUSTIUS, Crispus Caius, [*Opera omnia, in usum iuventutis scholasticae emendate admodum edidit notisque ad modum Ioh. Minellii expliciuit et intellectu facillima reddidit M. Christ Iuncker, Lipsiae, ex Officina Weidmanniana, 1754, 348 p.*]
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Sallustius. 1 vol.
321. PALMERANUS, Thomas, *Flores Bibliae, sive loci communes omnium fere materiarum, ex Veteri ac Novo Testamento excerpti, atque alphabetico ordine digesti, nunc que demum castigati*, Viennae, Brunnae, apud Joan. Paulum Krauss, 1734, 708 p.
 Mai jelzet: +BV1528.
 A jegyzéken: Flores Biblici. 1 vol.
322. BARCLAIUS, Joannes [BARCLAY, John], *Paraenesis ad sectarios Romae olim edita; Dein vero, cum ipsa plus quam saeculari vetustate intercidisset, in lucem Budae asserta; Nunc denuo ob praestantiam operis excusa*, [Tyrnaviae, typ. academicis Societatis Jesu, 1748, 373 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Joannis Barclaji Paranesis. 1 vol.
323. PHOSPHORUS (Austriacus), *De gente austriaca libri tres in quibus gentis illius prima origo, magnitudo, imperium ac virtus asseritur, et probatur his praemittitur methodus legendi historias et adjicitur appendix de nobilitate, ac officio curalium*, Lovanii, apud Haeredes Coenesteni, 1665, 576 p.
 Mai jelzet: +BV1532.
 A jegyzéken: Philosophi Austriaci de gente Austriaca. 1 vol.
324. GELLIUS, Aulus, *Noctes Atticae*, [Amstelodami, apud Ioannem Janssonium, 1651, 498 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Auli Gellii Noctes Atticae. 1 vol.
325. SAAVEDRA, Fajardo Diego de, *Idea principis christiano-politici 101 symbolis expressa*, [Pestini, Budae, prostat apud Joannem Gerardum Mauss, 431 p].

- Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Idea Principis Christiano-Politici. 1 vol.
326. AELIANUS, Claudius, *De Natura Animalium libri XVII: cum animadversionibus Conradi Gesneri, et Danielis Wilhelmi Trilleri, curante Abrahamo Gronovio qui et suas adnotationis adjecit*, [Basilea, apud Joh. Ludov. Brandmullerum, 1750, 1128 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Aelianus de animalium Natura. 1 vol.
327. TERENCE, Afer, Publius, *Comoediae sex, ex recensione Heinsiana cum annotationibus Thomae Farnabii*, [Amstelaedami, typis Ioannis Blaeu, 1651, 279 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Terentii Comediae. 1 vol.
328. BARRY, Paul de, *Solitudine di filagia, ovvero indrizzo all'Anima amante della Santità, per occuparsi con profitto negli Eserciti spirituali vna volta l'anno, per otto, o dieci giorni, con le meditationi, considerationi, esami, e lettioni spirituali, che si potranno fare in quel tempo: tradotta dalla lingua francese nell'italiana da un Padre della medesima Compagnia*, Roma, per Vitale Mascardi, 1663, 397 p.
 Mai jelzet: +BV2446.
 A jegyzéken: Solitudine di Filagia. 1 vol.
329. ALBERTUS, Magnus, [Beati Alberti Magni paradisus animae. Duobus libris complexus [...]. Dum in seminario Varadiensi B. V. M. Elisabeth Visitantis. Tractatum de actibus humanis propugnaret [...]. D. Joannes Danyi [...] Sub praesidio F. Martini Streska [...]. M. Varadini, typ. Seminarii per Michaellem Becskereki, 1749, 243 p.].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Albertus Magnus. 1 vol.
330. PLAUTUS, Titus Maccius, *Comoediae superstites XX. ad ultimam editionem I. F. Gronovii accuratissime expressae*, Amstelodami, apud R. et G. Wetstenios, 1721, 15 p.

Mai jelzet: +BV1535.

A jegyzéken: Plauti Comediae. 1 vol.

331. SUTTONIUS, Caius Tranquillus, *Opera*, [Basileae, Carolus Patinus, 1706, 472 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Svetonii Opera. 1 vol.

332. FREDRO, Andreas Maximilianus, *Monita politico-moralia et icon ingeniorum*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1751, 200 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Andreae Maximiliani Fredro. 1 vol.

333. PALAFOX Y MENDOZA, Giovanni de, *Nuove lettere scritte a' superiori della Compagnia del Messico, tradotte ultimamente dal linguaggio spagnuolo nell'italiano: colle due lettere scritte dall'istesso monsignore alla Santità d'Innocenzio X. sul medesimo soggetto de' PP. gesuiti*, [Venezia, Presso Giuseppe Bettinelli, 1760, 278, p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Nuove Lettere dell Venerabile Monsignor Giovanni di Pallafo. 1 vol.

334. RASTIGNAC, [Louis Jacques Chapt] Luigi-Giacomo, *Istruzioni pastorali e mandamento sopra la penitenza, la comunione e la giustizia cristiana*, [in Brescia, presso Giammaria Rizzardi, 1759, 544 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Istruzioni Pastorali del Monsig. Rastignac. 1 vol.

335. *Istruzione a' Vescovi sopra la loro obbligazione nella scelta de' Ministri da impiegarsi per predicare, e confessare: accresciuta d'una quinta lettera, di note, e d'appendici importanti*, I–II, [in Venezia, per Giuseppe Bettinelli, 1760].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Istruzio a Vescovi. 2 vol.

336. MARIANA, Juan de, *Discorso intorno ai grandi errori, che sono nella forma del Governo de' Gesuiti, tradotto dallo spagnuolo in italiano*, [Lugano, nella Stamperia Privilegiata della Suprema Superiorità Elvetica nelle Prefetture Italiane, 1760, 110 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Discorso del P. Giovanni Mariana Jesuita Spagnuolo. 1 vol.
337. GRISELINI, Francesco, *Memorie anecdote spettanti alla vita ed agli studi del sommo filosofo e giureconsulto F. Paolo servita: raccolte ed ordinate da Francesco Griselini*, [in Losana, appresso Giovanni Nestenus e comp., 1760, 368 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Memoire Anecdote Spettanti a T. Paolo Servita. 1 vol.
338. RASTIGNAC, [Louis Jacques Chapt] Luigi-Giacomo, *Istruzioni pastorali e mandamento sopra la penitenza, la comunione e la giustizia cristiana*, [in Brescia, presso Giammaria Rizzardi, 1759, 544 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Mandamento del Monsig. arcivescovo di Tours. 1 vol.
339. *Giornale gesuitico: o sia estratto delle opere che si pubblicano contro i gesuiti: si aggiungono le novità più interessanti della medesima Compagnia*, [Napoli, appresso Sebastiano Paletti, 1760, 200 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Giornale Gesuitico. 1 vol.
340. BOTTARI, Giovanni Gaetano, *Appendice alle riflessioni del portoghese sul memoriale del P. generale de' Gesuiti presentato alla santità di Clemente 13. felicemente regnante o sia Risposta dell'amico di Roma all'amico di Lisbona*, [Lugano, nella Stamperia Privilegiata della Suprema Superiorità Elvetica nelle Prefetture Italiane, 1760, 136 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Appendice presentato del P. Generale de Gesuiti. 1 vol.

341. PATUZZI, Giovanni Vincenzo, *Lettere teologico-morali di Eusebio Eraniste all'autore della raccolta delle molte proposizioni ecc. in difesa dell'Istoria del probabilismo del p. Daniello Concina: si aggiunge un distinto ragguaglio delle controversie letterarie passate tra il detto p. Daniello Concina, ed i suoi Avversari*, I–V, [in Trento, [s. t.], 1752–1754].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Lettere Theologico-Morali di Eusebio Eraniste all'Autore della Raccolta delle molte proposizioni. 6 vol.

342. *Delle cose del Portogallo e della Francia rapporto a' PP. Gesuiti e loro espulsione perpetua da questi regni: o sia raccolta de' più scelti monumenti, nuovamente riordinati [...]*, I–XVIII, [in Lugano, si vende in Venezia, da Giuseppe Bettinelli, (?–1765)].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Delle Cose di Portogallo raccolta Ia.3.4.6.7.8a contra il Gesuiti. 11 vol.

343. GUSSONI, Giovanni Battista Lazzari, *Stampe prodotte in giudizio nella causa tra Giovanni Battista Lazzari Gussoni e la casa professa de' Gesuiti di Venezia il 2 giugno 1761 colla sentenza difinitiva*, [in Venezia, per Giuseppe Bettinelli, 1761, 128 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Stampe prodotte in Giudizio. 1 vol.

344. CALOGERA, Angelo, *Raccolta d'opuscoli curiosi ed interessanti intorno gli affari presenti di Portogallo*, [in Lugano, nella stamperia privilegiata della Suprema Superiorità Elvetica nelle prefetture italiane, 1761, 271 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Raccolta d'Opuscoli curiosi il Tomo 2.

345. SALVIANUS, Marsiliensis, *Opera omnia, quae extant, in duos tomulos distributa, cum commonitorio Vincentii Lirinensis*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1752, 267 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: S. Salviani opera omnia. 1 vol.

346. AMBROSOVSZKY, [Mihály] Michael, *CoMpenDiosa chronoLogIa HVngariae sive cathalogus aut series apostolici regni Hungariae regum cum brevi synchronismo rerum ab iis, vel tempore eorum gestarum una cum appendice, seu quinduplici cathalogo*, Agriae, typis Franc. Ant. Royer, 1758, 182 p.
 Mai jelzet: +BV1868.
 A jegyzéken: *Compendiosa Chronologia Hungariae*. 1 vol.
347. MARLIANI, [Ambrogio] Ambrosius, *Theatrum politicum in quo quid agendum sit a principe et quid cavendum accurate praescribitur*, Agriae, Bauer, 1759, 492 p.
 Mai jelzet: +BV2535.
 A jegyzéken: *Ambrosiani Marliani Theatrum Politicum*. 2 vol.
348. SCRIBANI, [Carlo] Carolus, *Politicus-Christianus Philippo IV. Hispaniarum Regi Catholico D*, Monasterii Westphaliae, apud Michaellem Dalium, 1625, 637 p.
 Mai jelzet: +BV2461.
 A jegyzéken: *Scribani Politica Christiana*. 1 vol.
349. CABASSUT, [Jean] Joannes, *Notitia conciliorum sanctae ecclesiae, in qua elucidantur exactissime tum sacri canones, tum veteres, novique ecclesiae ritus, tum praecipuae partes ecclesiasticae historiae*, Agriae, typis Franc. Ant. Royer, 1758.
 Mai jelzet: +BV1869/I–II.
 A jegyzéken: *Notitia Conciliorum*. 1 vol.
350. DAMIANUS, Petrus [DAMIANO, Pietro], *Vita S. Romualdi*, [Viennae Austriae, typ. Mariae Theresiae Voigtin, Viduae, 1726, 468 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Vita S. Romualdi*. 1 vol.
351. GUEVARA, [Antonio] Antonius de, *Horologium principum oblatum, et consecratum, ab [...] ac [...] Emerico e comitibus Csáky de Keresztszegh [...] dum e praelectionibus R. P. Leonardi a S. Joanne Nepomuceno [...] positiones philosophiae universae propugnaret*, [Jaurini, Streibig, 1742, 582 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Horologium Principum. 3 vol.

352. BACON, Francis, *De verulamio de dignitate et augmentis scientiarum Libri IX. Dicatie magnae Hungarorum dominae honoribus*, Agriae, Royer, 1758.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Francisci Bakonyi. 1 vol.

353. AUGUSTINUS, Sanctus, *Selectae epistolae polemicae adversus Pelagium ejusque sectatores scriptae: juxta exemplar novissimae editionis monachorum Ord. S. Benedicti e congregatione S. Mauri*, [Jaurini, Gregorius Joannes Streibig, 1740, 368 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: A. Aurelii Augustini Episcopi Selectae Epistolae. 1 vol.

354. BONA, [Giovanni] Joannes, *Principia et documenta vitae Christianae*, [Agriae, Typ. Caroli Josephi Bauer, 1760, 218 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Principia Vitae Christianae. 1 vol.

355. PETAVIUS, Dionysius [PÉTAU, Denis], *Opus de theologicis dogmatibus, auctius in hac novissima editione: Tomus quartus, in quo de hierarchia ecclesiastica, de potestate consecrandi, deque poenitentia publica et praeparatione ad communionem agitur*, [Venetiis, apud Aloysium, 1722, 344 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: De Hierarchia Ecclesiastica. 2 vol.

356. AMBROSOVSZKY, [Mihály] Michael, *Imago orbis ab orbe condito [...]*, I–II, [Agriae, typis Franc. Ant. Royer, 1759].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Imago Orbis. 1 vol.

357. FLORUS, Lucius Annaeus, *Rerum Romanarum libri quatuor ex museo Joh. Isaci Pontani, Bassani, ex typographia Jo. Antonii Remondini*, 1738, 212 p.
 Mai jelzet: BV1877.
 A jegyzéken: Lucii Florii Rerum Romanarum. 1 vol.
358. HATVANI, [István] Stephanus, *Introductio ad principia philosophiae: cui accedit observatio elevationis poli Debrecinensis, in usus auditorum*, [Debrecini, per Gregorium Kallai, 1757, 304 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Stephani Hatvanii Introductio Philosophiae. 1 vol.
359. PETRUS, Chrysologus, *Sermones [...] in evangelia de dominicis et festis aliquot solemnioribus totius anni, insignes et pervetusti*, [Tyrnaviae, typ. Academicis Societatis Jesu, 1749, 384 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: D. Petri Chrisologi Sermones. 1 vol.
360. DEFOE, Daniel, *La vita e le avventure di Robinson Crusoe: storia galante che contiene, tra gli altri avvenimenti, il soggiorno ch'egli fece per ventott'anni in un'isola deserta situata sopra la costa dell'America vicino all'imboccatura della gran riviera Oronooca*, [in Venezia, presso Domenico Occhi, 1734].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Robinson Crusoe la vita e le avventure sue. 1 vol.
361. PETRARCA, [Francesco] Franciscus, *De remediis utriusque fortunae libri*, [Agriae, typis Franc. Ant. Royer, 1758, 719 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Francisci Petrarchae de Remediis utriusque fortunae. 1 vol.
362. GRATIANUS, Flavius, *De decreto Gratiani dissertatio*, [Vindobanae, typis Joannis Thomae Trattner, 1760, 256 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Disertatio Gratiani Decreto. 1 vol.

363. WERNISCHEK, [Jacob] Jacobus, *Tractatus, physicam astrorum notitiam, ex principiis mechanicae proponens*, [Viennae, typis Joannis Thomae de Trattner, 1764, 162 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Tractatus Physicus Vernischök. 1 vol.
364. FLAVIUS, Josephus, *De bello Judaico: ac expugnata per Titum Caesarem Hierosolyma libri septem*, [Tyrnaviae, typis Academia Soc. Jesu, 1755, 573 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Flavii Josephi Hebraei de bello Judaico. 1 vol.
365. BIELEFELD, Jakob Friedrich von, *Lehrbegriff der Staatskunst: Aus dem französischen übersetzt*, [Bresslau und Leipzig, bey Johann Friedrich Korn, dem Aeltern, 1764, 660 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Lehr-Begriff der Stadt-Kunst. 2 vol.
366. WERNISCHEK, [Jacob] Jacobus, *Genera plantarum cum characteribus suis essentialibus et naturalibus, quae ad facilius assequendam earum notitiam secundum corollae limbum ordinavit, et edidit*, [Viennae, typis Leopoldi Joanni Kaliwoda, 1763, 430 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Genera Plantarum Vernischök. 1 vol.
367. JANOCKI, [Jan Daniel Andrzej] Johann Daniel Andreas, *Nachricht von denen in der Hochgräfllich-Zaluskischen Bibliothek sich befindenden raren polnischen Büchern*, [Dresden, bey Georg Conrad Walther, Königl. Hofbuchhändler, 1747, 112 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken Nachricht von der Zaluskischen Bibliothec. 1 vol.
368. CAROLUS BORROMEUS SANCTUS [Carlo Borromeo, Santo], *Pastorum instructiones atque epistolae*, [Augustae Vindelicorum, Veith, 1758, 368 p].

- Mai jelzet: –
A jegyzéken: Caroli Borromaei Instructiones Pastorum. 1 vol.
369. PRILESZKY, [János] Joannes Baptista, *Theologicorum prolegomenorum libri duo in usum scholae theologiae*, [Viennae, typis Joannis Thomae Trattner, 1761, 314 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Prolegomena Theologica P. Prileczky. 1 vol.
370. JANOCKI, [Jan Daniel Andrzej], Joannes Daniel Andreas, *Lexicon derer itztlebenden Gelehrten in Polen*, [Bresslau, bey Johann Friedrich Korn, 1755, 459 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Lexicon derer jetzt lebenden Gelehrten in Pohlen. 1 vol.
371. CHELUCCI, [Paolo] Paulus, *Orationes*, [Budae, typ. Leopoldi Francisci Landerer, 1754, 186 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Paulini Chelucci a S. Josepho Orationes novae XI. 1 vol.
372. SANDINI, [Antonio] Antonius, *Historia apostolica ex antiquis monumentis collecta*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1749, 312 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Sandini Historia Apostolorum. 1 vol.
373. SZENTIVANI [SZENTIVÁNYI], [Márton] Martinus, *Quinquaginta rationes et motiva cur in tanta varietate religionum et confessionum fidei in christianitate moderno tempore vigentium, sola religio romano-catholica, sit eligenda et omnibus alijs praeferenda*, [Tyrnaviae, typis Academicis per Joannem Andream Hörmann, 1702, 132 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: P. Szentiványi motiva quinquaginta. 1 vol.

374. MURATORI, [Lodovico Antonio] Ludovicus Antonius, *De recta hominis christiani devotione, opus Lamindi Pritanii seu celeberrimi viri L.A.M.*, [Budae, Typ. Leop. Franc. Landerer, 1756, 372 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Christiana Devotio Muratorii. 1 vol.
375. PETRUS, Chrysologus, *Sermones [...] in evangelia de dominicis et festis aliquot solemnioribus totius anni, insignes et pervetusti*, [Tyrnaviae, typ. Academicis Societatis Jesu, 1749, 384 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Chrysologi Sermones. 1 vol.
376. GEDDE, [John] János, *Angliai méhes kert vagy egy tökéletes méhész kis is a' méhekkal való bánásnak, egész mesterségét, és titkait szemünk eleiben terjeszti és mind azoknak, a' mellyeket vagy a' régi, vagy az új Irók eddig ezen dologról irtanak, meg- jobbitásával rövid summában öszve foglallya a' Méh- Kasoknak vagy Köpükben új formákban való helyheztetésének, egy új, és igen hasznos módgyával együtt a' méhes gazda, [...], [ford.] SZATHMÁRY KIRÁLY György, Eger, Royer Ferencz Antal, 1758, 216 p.*
 Mai jelzet: +BV2428.
 A jegyzéken: Angliai Méhes Kert. 4 vol. (A műnek nincs négykötetes kiadása, a könyvtárban valószínűleg 4 példány volt a műből.)
377. STREIBIG, [Rupert] Rupertus, *Exercitia animae religiosae in beata solitudine*, Sopronii, Siess, 1757, 387 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Exercitia R. Streibig. 1 vol.
378. RICHTER, Christoph Gottlieb, *Die Historie des Kriegs zwischen den Preussen und ihren Bundsgenossen, und den Oesterreichern und ihren Bundsgenossen [...]*, [Nürnberg, bey G. N. Rapse, 1761, 345 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Die Historie des Kriegs zwischen den Preußen. 1 vol.

379. BARCLAIUS, Joannes [BARCLAY, John], *Icon animorum virorum clarissimorum Augusti Buchneri et Christiani Junckeri notis illustrata recensuit ex manuscriptis et suis passim animaduersionibus nouo item indice verborum rerumque auxit Theophilus Grabenerus*, [Dresdae et Lipsiae, apud Godofredum Leschium, 1733, 400 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Barclaji Icon animorum. 1 vol.
380. *Acta Concilii Nicaeni: ex conciliorum collectione regia maxima*, [Tyrnaviae, Typis Academicis Societatis Jesu, 1750, 437 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Acta Concilii Nicaeni. 1 vol.
381. PICHLER, Vitus, *Ius canonicum practice explicatum, pars posterior*, [Ingolstadii, Joannis Andreae de la Haye, 1735, 533 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Pichler Pars 2da Juris Canonici. 1 vol.
382. GALLO, Pietro, *Il potere e il dovere dell'uomo [...]*, [Vienna, Giorgio Lodovico Schulz, 1725, 315 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Il potere ed il Dovere dell Uomo. 1 vol.
383. DUHAMEL, Henri Louis du Monceau, *Abhandlung von der Erhaltung des Getraides, und besonders des Weizens*, [Leipzig, Lankisch, 1755, 220 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Des H. Duhamel getraides Abhandlung. 1 vol.
384. *Der Ägyptische Joseph zur höchsten Würde erhoben*, Bruntrut, [s. t.], 1745.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Egyptischer Joseph. 1 vol.
385. *Chronotaxis Henscheniana de annis, aetateque D. N. Jesu Christi nati, baptizati, mortui: iterum adserta, explicata, vindicata e probatissimis recentioribus authoribus, retentis plerumque eorundem sententiis*,

accommodata ad usum dd. candidatorum sacrae theologiae studio cujusdam e Societate Jesu sacerdotis, [Tyrnaviae, typis Academicis Societ. Jesu, 1754, 263 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Chronotaxis Hanschaeniana. 1 vol.

386. KÍT[É]ONICH, [János] Joannes, *Directio methodica processus judiciarii juris consuetudinarii, incltyi Regni Hungariae*, Tyrnaviae, typis Academicis S. J. per Leopoldum Berger, 1734, 131 p.

Mai jelzet: +BV1700., 2052/2., 2052/3.

A jegyzéken: Incltytis Regni Hungariae Statibus. 1 vol.

387. JANOCKI, [Jan Daniel Andrzej] Joannes Daniel Andreas, *Litterarum in Polonia instauratores*, [Lipsiae, Langenheim, 1744, 24 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Polonia literata. 1 vol.

388. RITTER, [Joseph] Josephus, *Vita, et virtutes Mariae Annae Portugaliae, et Algarbiae Reginae, natae regiae principis Hungariae*, [Viennae, litteris Joannis Thomae Trattner, 1756, 252 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Vita, et virtutes Mariae Annae Reginae Portugalliae. 1 vol.

389. FRANCISCUS, Salesius Sanctus, *Philotea, seu introductio ad vitam spiritualem [...]*, [Tyrnaviae, typis Coll. Acad. Soc. Jesu., 1755, 432 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Philotheca Salesii. 1 vol.

390. BUSEMBAUM, [Hermann] Hermannus, [*Medulla theologiae moralis*, Romae, sumptibus Remondini, 1746, 543 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Busembaum. 1 vol.

391. *Officium de Sancto Joanne Nepomuceno presbytero et martyre inclyti Bohemiae regni et nationis germanicae in universitate aurelianensi patrono atque apud Deum advocato, juxta exemplar Coloniae impressum, [Tyrnaviae, typis Academ, s. a., 15 p].*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Officium de S. Joanne Nepomuceno Gallice. 1 vol.

392. WIER, Johannes [WIER, Johann], *De praestigiis daemonum, et incantationibus ac beneficiis libri sex*, [Basileae, Oporinus, Joannes, 1566, 745 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Joannis Vieri de praestigiis. 1 vol.

393. GROTIUS, Hugo, *Hugo Grotiusnak a keresztyén vallás igazságáról írott könyvei annotatiojikkal, nemzete javára magyar nyelvre fordítottak egy bujdosó magyartúl*, ford. DIÓSZEGI KIS János, [Marburgumban, Müller Filep által, 1732, 479 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Hugo Groszenonak a Keresztyén vallás igazságáról. 1 vol.

394. RIVA DI SAN NAZZARRO, Gianfrancesco, *Illustris de peste tractatus iuridicus ac politicus Ioann. Francisci Ripae Papiensis, ICTi celeberr. continens cum privilegia contractuum ultim. voluntat. et iudiciorum, causa pestis specialiter concessa, tum etiam Politica Luis eiusdem remedia, tam Prophylactica, quam Therapeutica, non solum ijs, qui iuri dicundo praesunt, sed etiam Magistratibus, quorum cura Respublicae gubernantur, perquam utilis ac prope necessarius*, [Lipsiae, sumptibus Iacobi Apelii Bibliop., 1598, 331 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Compendiosus Tractatus de peste Italice. 2 vol.

395. BUSAEUS, Ioannes [Buys, Jean], *Enchiridion piarum meditationum in omnes Dominicas*, [Antverpiae, apud Janssonio-Waesbergios, 1723, 369 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Enchiridion piarum meditationum P. Joannis Busaei*. 1 vol.
396. *Canon missae ad usum episcoporum ac praelatorum solemniter, vel private celebrantium, [...] indice, praefationibus sive notis, ac figuris aere incisis, ceteris auctior, ac nobilior sub auspiciis SS. domini nostri Benedicti XIV. Pont. Opt. Max. Romae, apud Jo. Mariam Salvioni, Joachinum, et Jo. Josephum filios, typographos pontificios Vaticanos, 1745, 176 p.*
 Mai jelzet: +BV1827.
 A jegyzéken: *Caeremoniale Episcoporum* 1 vol.
397. MARINO, Giovan Battista, *L'Adone poema con gli argomenti del conte Fortuniano Sanvitale et l'allegorie di don Lorenzo Scoto*, [Amsterdam, nella stamperia del S. D. Elsevier, in Parigi, appresso Thomaso Jolly, 1678, 373 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *L'Adone Poema Italicum Laurentii Scoto*. 1 vol.
398. MUGNOS, Filadelfo, *I raguagli historici del Vespro Siciliano [...] nei quali si mostrano i felici reggimenti c'han fatto i sereniss. e catolici regi Aragonesi, ed Austriaci nel lor regno fideliss. di Sicilia, e'l mal governo di Carlo d'Angiò re primo di Napoli con le notitie d'alcune nobiliss. famiglie del medesimo regno [...]*, [in Palermo, per Pietro Coppola, 1645, 328 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *I ragvagli historiáci del vespro Siciliano*. 1 vol.
399. BENTIVOGLIO, Guido, *Lettere del cardinal Bentivoglio*, [Giena, nella stampaeria Marggrafiana, 1755, 247 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Lettere del Cardinal Bentivoglio*. 1 vol.

400. TORSSELLINI, Orazio, *Lauretanae historiae libri quinque: additis donis quibus sacra Deiparae Virginis domus colitur, et decorator*, [Venetiis, apud Andream Poletti, 1727, 458 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Historia Sacrae Domus Lauretanae Italice. 1 vol.
401. VOLTAIRE, *Relazione della malattia, confessione, morte, ed apparizione di frate Bertier Gesuita, con la relazione del viaggio di frate Garassisa, di quanto è in tal viaggio avvenuto, in aspettazione di ciò, ch'anderà in seguito succedendo*, [Avignone, a spese della Società], 1760, 39 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Relatio Italica de Fratre Bertier. 1 vol.
402. MACHIAVELLI, Niccolò, *L'asino d'oro con tutte l'altre sue operette la contenenza delle quali havrai nella seguente carta*, [s. l.], [s. t.], 1725, 199 p.
 Mai jelzet: +BV2433.
 A jegyzéken: L'asino d'oro volumen 4um. 1 vol.
403. IZQUIERDO, Sebastián, *Mezzi necessari per salvarsi*, [in Roma, per il Vaerese, 1674, 600 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Mezzi necessari per Salvarsi P. Isquierdo. 1 vol.
404. CATANEO, [Girolamo] Hyeronimus, *Panegyricus de institutione Collegii Germanici et Ungarici*, [Roma, [s. t.], 1652, 112 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Panegyricus de Institutione Collegii Germanici. 1 vol.
405. BRESCIA, Gaudenzo da, *Orazione del rev. padre Gaudenzo da Brescia lettore teologo cappuccino recitata il di' primo di Febbraio, in occasione delle magnifiche esequie celebrate nella chiesa abbaziale de' monaci cassinensi di S. Eufemia di Brescia per la morte dell'eminentissimo, e reverendissimo signor cardinale Angelo Maria Querini*, in Brescia et in Bergamo, appresso Pietro Lancellotti, 1755.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Italicae Orationes moribundorum P. Brescia. 1 vol.

406. HERMELIN, Olaf, *Veritas a calumniis vindicata, seu ex parte S. Reg. Majestatis Sueciae iustissimum responsum, quo nefandae artes et calumniae Regis Poloniae, quibus injustissimum et divinis humanisque juribus maxime detestabile bellum infucare nititur, et contra pacta conventa praestitumque juramentum [...], [s. l.], [s. n.].*
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Polonicum responsum. 1 vol.
407. FLEURY, [Claude] Claudius, *Historischer Catechismus, welcher in einer kurtzen Summa die biblische Geschichten und christliche Lehr begreift*, [Wien, Joh. Paul Krauß, 1750, 572 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Historischer Catechismus. 1 vol.
408. COLLET, Pierre, *Trattato de' doveri d'un parroco il quale brami di salvarsi salvando il suo popolo. Opera [...] scritta dal sig. Collet [...] Tradotta dal francese in italiano dal sig. conte Gasparo Gozzi*, in Venezia, presso Niccolò Pezzana, 1759, 640 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: In Calvando fidele. 1 vol.
409. RENDEK, [János József] Joannes Josephus, *Epitome seu compendium universae doctrinae legalis*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1737, 254 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Rendek Compendium doctrinae legalis. 1 vol.
410. FASCHING, [Ferenc] Franciscus, *Soliloquia sacra ad curandam aeternae salutis incuriam accomodata*, [Pozsonii, typ. Royer, 1729, 248 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Soliloquia Sacra. 1 vol.
411. HEVENESI, [Gábor] Gabriel, *Quadragesima Christo patienti sacra, quotidianis considerationibus illustrata [...], [Viennae, typis Annae Franciscae Voigtin, viduae, 1710, 408 p].*

- Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Quadragesima Sacra P. Hevenessi. 1 vol.
412. ESTIENNE, [Henri] Henricus, *Virtutum encomia sive gnomae de virtutibus ex poetis et philosophis utriusque linguae*, Geneve, excudebat Henr. Stephanus, 1573, 255 p.
 Mai jelzet: +BV1893.
 A jegyzéken: Virtutum Encomia ex Poetis, et Philosophis Selecta. 1 vol.
413. HUET, [Pierre Daniel] Petrus Daniel, *Tractatus de situ Paradisi terrestres*, [Lipsiae, apud J. Thomam Fritsch, 1694, 69 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Huccius de Situ Paradisi.
414. BONA, [Giovanni] Joannes, *Principia et documenta vitae Christianae*, [Agriae, Typ. Caroli Josephi Bauer, 1760, 218 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Principia vitae Christianae Cardinalis Bonae. 1 vol.
415. GUARINI, Giovanni Battista, *Il pastor fido, tragicomedia pastorale*, [in Venezia, per Domenico Lovisa, 1713, 240 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Il Pastor fido. 2 vol.
416. RENDEK, [János József] Joannes Josephus, *Institutionum imperialium liber I. ex praelectionibus publicis*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1734, 190 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Institutionum Imperialium Josephi Rendek. 2 vol.
417. PONGRÁCZ, [Gáspár] Gasparus, *Antidotum universale saluberrimum, ac summe necessarium contra omnes morbos acatholicorum Hungariae, ac praesertim odii maxime noxii pessimas inflam[m]ationes: quibus in nostrates, catholicos, semper ardent, ex pluribus, et diversis spiritualibus*

considerationibus, ceu totidem pro salutaris meditatione punctis, vite et copiosè paratum, [Tyrnaviae, typis Academicis, per Leop. Berger, 1733, 352 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Antidotum universale adversus haereticos. 1 vol.

418. KAZY, [Franciscus] Ferenc, *Memoria, Posthuma –, res pace, belloque gestas excellent. dni ac comitis Stephani Kohári curiae regiae judicis etc. breviter complexa ac honoribus [...] aa. ll. et philosophiae doctorum oblata ab illustrissima rhetorica Tyrnaviensi, cum per [...] R. P. Franciscum Kazi [...] suprema doctoratus philosophici laurea [...] donarentur, Tyrnaviae, typ. academicis per Leop. Berger, 1732, 105 p.*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Posthuma memoria Stephani Koháry. 1 vol.

419. PICHLER, [Joseph] Josephus, *Historia Imperatorum Romano-Germanicorum, [Viennae, Austriae, typis Mariae Theresiae Voigtin viduae, 1736, 207 p].*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Historia Imperatorum P. Pichler. 1 vol.

420. *Christliche Betrachtungen und Sitten-Lehren: Zusammen gezogen so wohl auß der H. Schrift und den HH. Vättern, als auch auß den bewehrtesten alten und neuen Scribenten, mit beygefügtten vielen vortrefflichen Gedancken, verschiedener Lateinischen und Frantzösischen Poeten, [Prag, Wolffgang Wickhart, 1714, 376 p]. – Vagy: CRASSET, Jean, *Christliche Betrachtungen, auf alle Tag deß Jahrs hindurch mit den Evangeliis aller Sonntagen: Christliche Betrachtungen, für die Fest der Heiligen deß gantzen Jahrs hindurch, [Regensburg, Peetz und Bader, 1733, 359 p].**

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Christliche Betrachtungen. 1 vol.

421. COMALADA, [Miguel] Michael, Desiderius, *Dialogus verè pius, et cumprimis jucundus, de expedita ad Dei Amorem via, [Coloniae, Boetzer, 1617, 227 p].*

- Mai jelzet: –
A jegyzéken: Desiderius Dialogus. 1 vol.
422. KUNICS, [Ferenc] Franciscus, *Compendium historicum de regnis et aliis orbis provinciis*, [Tyrnaviae, typis Academicis, per Leopoldum Josephum Berger, 1733, 160 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Compendium historicum de orbis Provinciis. 1 vol.
423. FABRIUS, Honoratus [FABRI, Honoré], *Euphyander seu vir ingeniosus*, [Tyrnaviae, typis Colleg. Academicis Soc. Jesu, 1763, 252 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Euphiander, seu vir ingeniosus. 1 vol.
424. TERSZTYÁNSZKY, [János] Joannes, *Posthumi Honores [...] comitis Alexandri Károly de Nagy-Károly, [...] somnio poetico expressi. Ab illustr. poesi Cassoviensi dicati anno 1744*, [Cassoviae, typis Academicis, 1744, 68 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Posthumi honoris Alexandri Károlyi. 1 vol.
425. RIZEL, [Berthold] Bertholdus, *Sancta et beata Austria, seu acta, et vitae Sanctorum eorum qui [...] Austriam, regionem olim illustrarunt. Accessere tres dissertationes*, Augustae Vindelicorum, Joannis Danielis Hertzii, 1750.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: De Cultu S. Floriani Germanice. 1 vol.
426. SCHMITTH, [Miklós] Nicolaus, *Triumphus laureati D. Joannis Francisci Regis, magni Galliarum apostoli*, [Cassoviae, typis Academicis, 1738, 72 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Triumphus laureati S. Francisci Regis. 1 vol. (Schmitth Miklós jezsuitát tartják a munka szerzőjének. Lásd: SZINNYEI IV, 362.)

427. CYRYL od św. Franciszka, *Praktyka Dobrey Smierci / Wprzod przez [...] Oyca Cyrylla a S. Francisco Karmelitę Bossego w Roku 1646. spisana Y do Druku podana; A teraz przez iednego tegoż Zakonu Zakonnika na pożytek y pociechę duchowną tym, ktorzy dobrze umierać pragną [...] Przedrukowana*, Krakowie, drukarni Mikołaja Alexandra Schedla [...], 1696.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Praxis jurandi infirmos Polonice*. 1 vol.

428. NIEREMBERG, [Juan Eusebio] Joannes Eusebius, *Dictamina seu scita sariae doctrinae, politicae, moralis, stoicae, christianae, et spiritualis*, [Budae, Typis Joannis Georgii Nottenstein, 1736, 183 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Dictamina P. Nirembergii*. 1 vol.

429. TIMON, [Sámuel] Samuel, *Sinopsis novae chronologicae, regnorum Hungariae, Dalmatiae, Croatiae [...]*, I–III, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1714–1715].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *P. Timon Synopsis Chronologica Hungariae*. 1 vol.

430. HUILENBROUCQ [HUYLENBROUCQ, Alphonse], *Errores Et Synopsis Vitae Paschasii Quesnel Presbyteri Galli Cujus 101. Propositiones Constitutione SS. D. N. CLEMENTIS Papae XI*, [Antverpiae, Joan. Paul Robyns, 1717, 197 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Synopsis Quesnelsimi*. 2 vol.

431. SCUPOLI, Lorenzo, *Il combattimento spirituale*, [in Venezia, nella stamperia Remondini, 1756, 384 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *P. Scupuli Certamen Spirituale Italice*. 2 vol.

432. DONAUER, Christoph, *SANCTA VENVS: CASTI TVTRIX, INCESTI THORI NEMESIS. Nuncupata Nuptiis AMPLISS. VIRI, BORCHARDI NAPP, in Tide et Hassler haereditarii, Sponsi:*

et LECTISS. VIRGINIS, MARGARITAE, Clarissimi Iurisconsulti IOHANNIS BORCHOLTEN etc. Filiae, Sponsae, Helmstadtii, excudebat Iacobus Lucius, 1588.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: S. Napp. 1 vol.

433. *Nova dispositio Sacrae Scripturae in ordinem redactae [...]* Addita est tabula hebdomadarum errantium et festorum mobilium usque ad annum 1780, [Agriae, Franciscus Antonius Royer, 1756, 40 p.]

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Nova Dispositio Sacrae Scripturae. 1 vol.

434. ZOVÁNYI, [György] Georgius, *Canones ecclesiastici, ex antiquis Hungariensibus, et recentioribus Transylvaniensibus, aliisque in usus ecclesiarum cis et ultra Tibiscum reformatarum concinnati, et quibusdam necessariis aucti quibus accesserunt, disciplina cum poenis delinquentium; nationalis synodi Szathmér-Németiensis quaedam conclusiones statuta variarum synodorum ab anno 1629. liturgia ecclesiastica novellorum ministrorum gratia*, [Claudiopoli, apud Alexandrum P. Szathmari, 1733, 60 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Canones Synodorum haeticorum. 1 vol.

435. KESZLER, [Antal Ferenc] Franciscus Antonius, *Dissertatio inauguralis botanico-medica de viola*, [Vindobonae, typis Georg. Ludov. Schulz, 1763, 55 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Dissertatio medica de Viola. 1 vol.

436. BOYMAN, [Jacob] Jacobus, *Scientia sanctorum nosse mori pauculis praeceptis comprehensa [...]*, [Tyrnaviae, Typ. Acad., 1731, 80 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Scientia sanctorum 1. vol.

437. SEGNERI, Paulus, *Instructio confessarii, et poenitentis*, [Tyrnaviae, typis Academicis per Fridericum Gall, 1719, 190 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Instructio poenitentis* P. Segneri. 1 vol.
438. SZERDAHELYI, [Gábor] Gabriel, *Collyrium ad curandos quorundam acatholicorum circa cultum sanctorum, sacrarum imaginum et reliquiarum, nec non crucis Christi caecutientes oculos*, [Cassoviae, typis Academicis, per Jo. Henr. Frauenheim, 1724, 86 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Collirium de cultu Sanctorum*. 1 vol.
439. GOCLENIUS, Rudolphus, *Physiognomica et chiromantica specialia*, [Hamburgi, Naumann, 1661, 280 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Physiognomica, et Chiromantica Specialia*. 1 vol.
440. PARDIES, [Ignace-Gaston] Ignatius Gaston, *Elementa geometriae*, [Graecii, typis Haeredum Widmanstadii, 1738, 146 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Elementa geometriae* P. Pardies. 1 vol.
441. FRANCESCO, San di Sales, *Il teotismo ossia trattato dell'amore di Dio*, I–III, [in Venezia, nella stamperia Remondini, 1754].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *P. Salesii de amore dei italice*. 1 vol.
442. KOLB, [Gregor] Gregorius, *Series romanorum pontificum cum reflexionibus historicis, quas contra D. Joannem Hübnerum [...] subjecit, et tertia vice in lucem edidit R. P. Gregorius Kolb*, [Tyrnaviae, typis academicis Soc. Jesu, 1752, 360 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Series Romanorum Pontificorum* P. Kolb. 1 vol.

443. FRANCISCUS, Salesius Sanctus, *Philotea, seu introductio ad vitam spiritualem [...]*, [Tyrnaviae, typis Coll. Acad. Soc. Jesu., 1755].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: S. Salesii Philoteca. 1 vol.
444. FRÖHLICH, Erasmus, *Assertiones theologicae de jure, et justitia, quas Universitate Viennensi pro prima Theologiae Laurea consequenda anno Salutis M. DCC. XLI. mense die publice propugnandas suscepit comes Antonius Révay de Réva*, Viennae Austriae, typis Joannis Ignatii Heyinger, [s. a.], 7 p.
 Mai jelzet: +BV2560.
 A jegyzéken: Assertiones de Jure, et Justitia. 1 vol.
445. SLEIDANUS, Johannes, *De statu religionis et rei publicae Carolo V. caesare commentarii*, [Argentorati, excudebat Theodosius Rihelius, 1576, 872 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Sleidenus de statu Religionis. 1 vol.
446. LAMORMAIN, Guillaume, *Ferdinandi II. Romanorum imperatoris virtutes*, [Tyrnaviae, typis Academicis S. J. per Leopoldum Berger, 1739, 177 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Ferdinandi 2di Virtutes. 1 vol.
447. FACCIO LATI, Jacopo, *Fasti gymnasii patavini, Jacobi Facciolati opera collecti ab anno MDXVII quo restitutae scholae sunt ad MDCCLVI*, Patavii, typis seminarii, 1757, 484 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Institutum seminarii Patavini. 1 vol.
448. SZÖRÉNYI, [László] Ladislaus, *Praerogativae, libertates et privilegia Ecclesiarum, et cleri Regni Hungariae non modo jure canonico, verum et municipali competentia*, [Pozsonii, Royer, typis Joannis Pauli Royer, 1729, 106 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Praerogativa Cleri Hung. Authore Szörényi. 1 vol.

449. TARNÓCZY, [Ferenc] Franciscus, *Princeps angelicus, sive Vita S. Emerici ducis Hungariae*, Viennae Austriae, typis Joannis Christophori Cosmerovii, 1680, 186 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Vita S. Emerici Ducis. 1 vol.

450. *Dictionarium heraldico genealogicum, in hunc ordinem et usum redactum ab Antonio Ungeschickt, ab anno 1760, [s. t.], [s. l.], 1760.*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Calendarium Genealogicum et Heraldicum. 1 vol.

451. IGNAZIO, S. de Loyola, *Il Cristiano occupato nel ritiro di dieci giorni per fare esercizi spirituali*, I–II, Venezia, nella Stamperia Remondini, 1758.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Italica praxis Exercitiorum S. Ignatii. 1 vol.

452. MURATORI, [Lodovico Antonio] Ludovicus Antonius, *De charitate Christiana, prout fertur in proximum tractatus moralis*, [Strigonii, typis Francisci Antonii Royer, 1763, 744 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Muratorius de Charitate Christiana in 4to. 1 vol.

453. IOANNES, Chrysostomus, *Dialogus [...] de episcopatu et sacerdotio*, [Marpurgi, apud Eucharium Cervicornum, 1537, 207 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: S. Chrysostomus de Sacerdotio in 4to. 1 vol.

454. GREGORIUS, I, Sanctus, Magnus, *Liber regulae pastoralis*, [Strigonii, typis Francisci Antonii Royer, [s. a.], 302 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken S. Gregorii Regula Pastoralis in 4to. 1 vol.

455. DREXEL, Jeremias, *Nap után forgó virág, vagy-is minden féle nyavalya ellen való orvosság*, [ford.] DÉVAI András, Nagy-szombatban, A' Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1764, 450 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Drexelii Nap után forgó virág in 4to. 1 vol.
456. KOLLARICS Joakim, *Philothea, az-az ájtatos életre vezérlő út melyet Szalei Szent Ferentz [...] frantzia nyelven meg-írt, nyomtatásban-is ki-botsátott; most pedig magyar nyelvre fordított T. P. Kollárics Joakim [...]*, Nagy-Szombatban, a' Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1764, 469 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Philothea S. Salesii hungarice in 4to. 1 vol.
457. DIOTALLEVI, Alessandro, *Az igaz penitentzia-tartó bűnösnek eleven példája, melyet a' penitentzia-tartó [...] és ötvenedik zoltára-szerént [...] bűnösnek hasznára olasz nyelven elé-adott [...] magyarra fordita Molnár János*, Nagy-Szombatban, A Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1763, 294 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: P. Diotallevi Psalmus miserere hung. in 4to. 1 vol.
458. BEUVELET, [Mathieu] Matthaeus, *Clericus instructus seu Doctrina moralis ex epistolis et evangeliis Missarum desumpta: in singulos anni dies et principaliora festa distributa venerabili clero ad meditandum et praedicandum proposita*, [Augustae Vindelicorum, sumptibus Matthaei Rieger, 1761, 484 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Clericus instructus pars hyemalis in 8vo. 1 vol.
459. JANIDLIVIVS, Jacobus [IANIDLOVIO, Iacobo Bozantino], *Processus iudiciarius ad praxim fori spiritualis Regni Poloniae conscriptus*, [Cracoviae, in Officina Lazari, 1606, 450 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Processus judicarius fori Spritualis in Polonia 4to. 1 vol.

460. [LANCILOTTUS, Henricus, *Haereticum quare per catholicum quia in omni pene materia religionis clare solutum*, Coloniae Agrippinae, apud Bernardum Gualteri, 1631, 368 p.]
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Haereticum Cancionale* in 8vo. 1 vol.
461. DOLESCHALL, [Pál] Paulus, *Grammatica slavico-bohemica, in qua, praeter alia, ratio accuratae scriptiois et flexionis, quae in hac lingua magnis difficultatibus laborat, et genuinis fundamentis, in Hungaria insinuat; cum appendice [...]*, [Posonii, Royer, 1746, 321 p].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Pauli Doleschell Grammatica Slavio-Bohemica* in 8vo. 1 vol.
462. *Officium Hebdomadae Sanctae, secundum Missale et Breviarium Romanum S. Pii V. pontif. maximi jussu editum, Clementis VIII. et Urbani VIII. auctoritate recognitum*, Venetiis, ex Typographia Balleoniana, 1750, 515 p.
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Officium Hebdomadae Sacrae in rubra Carmas compactum in Fouteral (?)* in 8vo. 1 vol.
463. [*Officium defunctorum dicendum in die omnium fidelicum defunctorum, in die depositionis [...]*, Venteiis, Poletti, 1753, 96 p.]
 A jegyzéken: *Officium Defunctorum in Fouteral* in 8vo. 1 vol
464. *Sacra congregatione consistoriali R.P.D. Antonelli secretario Leodien. electionis*, I–II, [Romae, Typis Bernabò, 1763–1764].
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: *Acta Romana in Causa electionis Leodiensis* in 4to. 1 vol.
465. LERCHENAU, Franciscus Xaverius Mannagetta de, *Disputatio pathologica de morbis sporadicis internis militum in castris existentium [...]*, Viennae Austriae, typ. Voigt, 1736, 124 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Disputatio Pathologica de morbis Militum in 4t. 1 vol.

466. RAYMANN, [Johann Adam] Joannes Adamus, *De origine dysenteriarum cautoque in his passi hungarici usu*, [Halae Magdeburgicae, typis Joannis Christiani Hendelii, 1750, 40 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: De Origine Dissenteriarum in 4to. 1 vol.

467. CIENFUEGOS, Alvarez, *Epistola pastoralis cardinalis Albani – episcopi Quinque Ecclesiensis XI. Kalendae Iulias*, [Romae, [s. t.], 1737, 9 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Epistola Pastoralis Cardinalis Cienfuegos ad Diaecesim Quinque-Ecclesiensem in folio. 1 vol.

468. METASTASIO, Pietro Antonio Domenico Bonaventura, *Artaserse dramma per musica da rappresentarsi in Bologna nel Teatro Malvezzi l'estate dell'anno 1730*, [in Bologna, per Costantino Pisarri all'Insegna di S. Michele, 1730, 63 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Artaserse Dramma per Musica in 4to. 1 vol. (1741-ben játszották és kinyomtatták Pozsonyban: HASSE, Johann Adolf, *Artaserse dramma per musica, da rappresentarsi nel nuovo teatro di Prespurgo, nell' estate dell' anno 1741 dedicato alla sacra real maesta Maria Teresia [...]*, Prespurgo, nella Stamparia di Eredi Royeriani, 1741, 92 p. Lehetséges, hogy ez a kiadás volt meg Barkóczy gyűjteményében.)

469. SZERDAHELYI, [Gábor] Gabriel, *Fax chronologica ad omnigenam historiam*, [Tyrnaviae, typis Academicis, per Joannem Andream Hörmann, 1703, 110 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Fax Chronologica in 4to. 1 vol.

470. *Epistola ad Nepomucenum Herbersteinium jesuitam, sacrorum canonum in olomucensi studiorum universitate professorem de oratione ab ipso habita VI. Id. MDCCLXIII, Alethopoli, [s. t.], 1764, 15 p.*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Epistola ad P. Herberstein e Soc. Jesu. 1 vol.*

471. *Erklärung des Lust Feuers und der Illumination welche zu Ehren Ihrn Kayserl. Maj. von ganss Russland, am ersten Abend Des 1738sten Jahres vor dem Kayserl. Pallast zu St. Petersburg vorgestellt worde, [s. l.], [s. t.], 1738.*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Stadts-Versammlung zwischen Anna Ivanovna, und Maria Anna in 4to. a vol.*

472. *Collectio instrumentorum publicorum, quae per augustam caesareo-regiam aulam Viennensem et adversam Berolinensem de praesentis belli causis sunt vulgata, Agriae, typis Francisci Antonii Royer, 1757, 124 p.*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Collectio Instrumentorum Publicorum sub Bello borussico publicat. In 4to. 1 vol.*

473. *JULIANUS, BASILISSA, Sanctus, Vindiciae Tridentini et divi Thomae Aquinatis super quaestione de attritione formidolosa: cum annexis resolutionibus de sacramentis ad mentem D. Thomae Aquinatis quas Praegae in Ecclesia Carmelitana ad S. Gallum defendet praeside [...] Juliano à S. Basilissa [...] Theobaldus à S. Petro, et Maximilianus à S. Sigismundo [...] anno 1735 [...], [Praegae, typis in Magno Collegio Carolino apud haeredum Labaunianorum, 1735, 40 p].*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Vinditiae de attritione formidolosa in 4to. 1 vol.*

474. *BENEDICTUS XIII, Constitutio in qua pium exercitium viae crucis peragentes apud fratres minores de observantia nuncupatos, indulgentiarum omnium, quas summi pontifices stationibus terrae sanctae concesserunt,*

participes efficiuntur [...], [Romae, ex typographia Rev. Camerae Apostolicae, 1727, 9 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Constitutio Benedicti XIII. de via Crucis* in 8vo. 1 vol.

475. SZÖRÉNY, [Sándor] Alexander, *Nova series archi-episcoporum Strigoniensium, ab anno aerae Christianae millesimo, ad annum millesimum septingentesimum decimum septimum*, [Tyrnaviae, typis Academicis, per Fridericum Gall, 1717, 35 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Nova series Archi-Episcoporum Strigoniensium* in 8vo. 1 vol.

476. *Confraternitas Sancti Josephi adm. rev. dnorum parochorum Scepusiensium in decanatu districtus superioris flucii Poprad. Anno dni 1711. inchoata. anno 1719. aucta, dein vero per [...] dnum praepositum Scepusiensem et vicarium generalem indulgentiis condecorata*, [Tyrnaviae, Typ. academicis, per Leop. Berger, 1733, 98 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Confraternitas S. Josephi in Scepusio* in 8vo. 1 vol.

477. KERESKÉNYI Ádám, *Agostonnak meg-térése, mely a' személyek közt beszélgetéssel elő adatott [...] Köszögh királyi városában [...]*, Nagy-Szombatban, Academiai betűkkel, 1758. esztendőben, 184 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Ágostonnak megtérése* in 8vo. 1 vol.

478. FRANCISCUS, Salesius Sanctus, *Epistola ad quendam [...] ecclesiae praesulem in qua modum praedicandi ei describit*, [Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, 1754, 48 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Epistola S. Salesii de modo praedicandi* in 8vo. 1 vol.

479. GIGLI, Girolamo, *Il Ruggiero re di Sicilia tragedia da recitarsi nel nuovo teatro il carnevale dell'anno 1729*, [in Roma, per Zenobi, si vendono nella libreria di Pietro Leone a Pasquino, [s. a.], 141 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Il Ruggiero re di Sicilia Tragoedia* in 12mo. 1 vol.

480. *Atti delle virtù; teologali fede, speranza, e carità; necessari da farsi frequentemente da ogni cristiano*, [s. l.], [s. n.], tra 1740 e 1758.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Atti d'Adorazione, fede, speranza, etc.* in 16to. 1 vol.

481. TOMASI, Giuseppe Maria, *Breve istruzione del modo di assistere fruttuosamente al Santo Sacrificio della Messa*, [in Roma, in Venezia, Antonio Bartoli, 1726, 71 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Breve Instruzione del S. Sacrificio* in 16to. 1 vol.

482. [*Breviarium Romanum* [...], Venetiis, Typographia Balleoniana, 1746, 640 p.]

Mai jelzet: –

A jegyzéken: *Breviarium Suae Celsitudinis quadripartitum, assentionibus Dominis Deputatis, a Defuncti.* 1. vol.

483. ALBANI, [Annibale] Hannibal, *Pontificale Romanum Clementis VIII. et Urbani PP. VIII. auctoritate recognitum nunc denuo cura Annibalis S. Clementis presb. card. Albani Sanctae Romanae Ecclesiae camerarii, et Vaticanae Basilicae archipresbyteri editum, pro faciliiori pontificum, et dictae basilicae usu in tres partes divisum [...]*, I–II, Bruxellis, typis Georgii Frícx, [s. a].

Mai jelzet: +BV2424/I–II.

A jegyzéken: *Manuale Pontificale Romanum inscriptum est Inventario Sacrae Suppellectilis.* 1 vol.

MANUSCRIPTA

484. *Historia politica Hungariae Antonii Baytay [...] et serenissimo Caesereo Regio Haereditario Principi Coronae Josepho II. [...] perlecta*, 652 p.
Mái jelzet: Ms. I. 136.
A jegyzéken: *Historia Hungariae* in 4to, 1 vol. [Egy kéz írása. Bajtay Antal báró, erdélyi püspök (SZINNYEI I, 436–348.) II. József nevelője, házi tanítója.]
Vagy: *Historia Hungariae periodi Austriacae usque Annum 1740. Auctore Josepho Carolo Koppi*, 172 p.
Mái jelzet: FK Ms I. 149. [Koppi Károly József piarista egyetemi tanár, SZINNYEI VI, 972–975.]
485. Országgyűlési napló (1729)
Mái jelzet: –
A jegyzéken: *Diarium Diaetae anni 1729. in folio* 1 vol.
486. [Azonosítatlan tétel]
A jegyzéken: *Acta Diatae Anni 1637. in folio*, 1 vol.
487. [Azonosítatlan tétel]
A jegyzéken: *Privilegium Ludovici Regis Confirmans Privilegium Andreae Regis in folio*, 1 vol.
488. [VERGILIUS MARO, Publius, Azonosítatlan tétel]
A jegyzéken: *Pars Virgili redditi versibus Hungaricis in 4to. 1 vol.*
489. HALLER László, *Telemakus Bujdosásának története, melyeket francia nyelven irt Fenelóni Saligniák Ferencz [...] magyarra fordított Hallerköi [...] Haller László, Kassa, 1755, 363 p. című művének kéziratosa*.
Mái jelzet: –
A jegyzéken: *Telemachus in versibus Hungaricis in 4to. 1 vol.*

490. [Azonosítatlan tétel]

A jegyzéken: Menyei tanusag, 1 vol.

491. *Gyaraki G. Grassalkovich Antal Magyarországi Felséges Kamara Tanácsosának Beteges és unalmas gondolati, mellyeket a magyar nyelvtudomány szeretőjének, hazája reménységének és királya nyugodalmának felajánla.*

Mai jelzet: OSZK Kézirattár, Duod Hung. 3.

A jegyzéken: G. Antonii Grassalkovics beteges és unalmas gondolatyai in 2o., 1 vol. [Datálatlan, Barkóczy Ferencnek ajánlott. A címlapból, valamint az ajánlásból következtethetjük ki a keletkezés időpontját: Grassalkovich 1748-ig volt kamarai tanácsos, Barkóczy pedig 1744 és 1761 között egri püspök. Tehát 1744 és 1748 között születhetett a mű.]

492. [Azonosítatlan tétel]

A jegyzéken: Germanicus de lapide Philosophico 1 vol.

493. [Azonosítatlan tétel]

A jegyzéken: 3 Libri Trucici in rubro corio compacti 3 vol.

494. [Azonosítatlan tétel]

A jegyzéken: Vetus manualis Libellus Ecclesiasticus in pergamena eleganter scriptus in theca rubra Carmazina aureis floribus circumdata in folio, 1 vol.

495. *SZÉLESS György, Rudera Ecclesiarum Unius Cathedralis S. Adalberti M., Alterius Collegiatae Ecclesiae Divi Stephani protomartiris in arce Strigoniensi existentia descripta.*

Mai jelzet: PLtar AEV 1344.

A jegyzéken: P. Georgii Széles Beneficiati Strigoniensis de ruderibus Strigon. In folio, 1 vol.

Kiadása: SZÉLESS György, *Descriptio inscriptionum ecclesiae metropolitanae Strigoniensis. Cognominata: Szép Templom. Id est: Ecclesia magnifica. Ut apparet ex ruderibus labore non vulgari ob literarum confusarum, abbreviatarum, goticarum, et recenter erutarum enodationem, Strigonii, Royer, 1765.*

496. [Azonosítatlan tétel]
 A jegyzéken: Epistola Pastoralis D. Primatis Barkóczy reddita Hung. In folio. 1 vol.
497. ESTERHÁZY Pál, *Origo et Status Ecclesiae Divae Virginis ad Lacum Förtö sitae, uti et Sacrae eiusdem Divae Virginis Mariae Statuae ibidem existentis. Anno Domini 1675.*
 Mai jelzet: –
 A jegyzéken: Origo Ecclesiae B. V. ad lacum Förtő, et Sacrae statuae ibidem existentis. 1 vol.
498. Kéziratos másolat Siegmund von Herberstein *Moscouia der Hauptstat in Reissen* című művéből
 A jegyzéken: Germanicum Scriptum in folio continens Moscovitici Status Ecclesiastici Regulationem. 1 vol.
 Kiadása: HERBERSTEIN, Siegmund von, *Moscouia der Hauptstat in Reissen, durch Herrn Sigmunden Freyherrn zu Herberstain, Neyperg vnd Guetenhag Obristen Erbcamrer, und obristen Erbtruckhsessen in Kärntn, Römischer zu Hungern und Beheim Khü. May. etc. Rat, und Presidenten der Niderösterreichischen Camer zusammen getragen*, Wien, bei Michael Zimmermann, 1557.
499. Barkóczy Ferenc részére a római Collegium Germanicum et Hungaricum által kiállított bizonyítvány.
 Mai jelzet: PLtar AEV 1326/A2.
 A jegyzéken: Diploma Doctoratus Romae collati C. Francisco Barkóczy in 4to. 1 vol.
500. *La pietra filosofale svelata*, 26 p.
 Mai jelzet: FK Ms. II. 176.
 A jegyzéken: *La pietra filosofale svelata* in 4to. 1 vol.
501. [Azonosítatlan tétel]
 A jegyzéken: Planum sessionis in Dieta Polonica. 1 vol.

502. *Epistolae Antonii Verantii archiepiscopi Strigoniensis*. Több kéz írása.
2 ff. 261 p.
Mai jelzet: Ms I. 147. –
A jegyzéken: *Epistolae miscellaneae ex 4 manuscriptis Verantii Libris excerptae*. 1 vol.
503. *Epistolarum Antonii Verantii episcopi Agriensis et tandem Strigoniensis archiepiscopi et primatis*.
Mai jelzet: FK Batthyány-gyűjtemény 154 g. Tom I; 155. Tom. II–III; 156. Tom. IV. L.: BEKE 1991, 51.
A jegyzéken: *Antonii Verantii Episcopi Agriensis Epistolarum Libri*. 4 vol.
504. Jean-Baptiste Massillon latin nyelvű prédikációi
Mai jelzet: –
A jegyzéken: *Massillonii Sermones Eccl. in Latinum translati*. 1 vol.
Kiadása: MASSILLON, Jean-Baptiste, *Sermones ad ecclesiasticos habitos [...] ex gallico idiomate in latinum versi; nunc vero in usum [...] Francisci [...] Barkóczi de Szala, Strigonii, Francisci Antonii Royer, 1764–1765*. A kézirat valószínűleg a kiadást megelőző kézíratos másolat lehetett.
505. Barkóczy hat prédikációjának kézírata
Mai jelzet: PLtar AEV 1326/17.
A jegyzéken: *Varii sermones Barkócziani in diversis publicis et manuscriptis*. 1 vol.
506. Barkóczy protokollumai 1746–1758
Mai jelzet: Főegyházmegyei Levéltár, Eger (a továbbiakban: FL) AEV 3607. *Protocollum diocesenum 1745–1747*; FL AEV 3608. *Protocollum diocesenum 1748*; FL AEV 3609. *Protocollum diocesenum 1749–1751*; FL AEV 3610. *Protocollum diocesenum 1752–1754*; 3611. *Protocollum diocesenum 1755–1761*.
A jegyzéken: *Protocollo Barkocziana Agriensia ab Anno 1746 usque 1758*. 4 vol.

X REBUS STRIGONIO ALLATIS PRAEATTACTAE BIBLIOTHECAE
ACCESSERUNT

507. *Breviarium Romanum ex decreto Sacrosancti Concilii Tridentini restitutum*, S. Pii V. pontificis maximi jussu editum, Clementis VIII., Urbani VIII. auctoritate recognitum; in quatuor anni tempora divisum, I–IV, Venetiis, ex typographia Balleoniana, 1756–1760.
Mai jelzet: +BV1487/I–IV.
A jegyzéken: Breviarium quadripartitum in 4to. 4 vol.
508. CIRON, [Innocent] Innocentius de, *Paratitla in quinque libros decretalium Gregorii IX*, [Vindobonae, typ. Ioannis Trattner, 1761, 552 p].
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Innocentii Cyronii Paratitla. 1 vol.
509. CIRON, [Innocent] Innocentius de, *Quinta compilatio epistolarum decretalium Honorii III. p. m. quam primum in lucem dedit [...]* Innocentius Cironius [...], *quum sub benignissimis auspiciis [...]* Francisci e Comitibus Barkóczy [...] in [...] *Archi-Episcopali S. J. Universitate Tyrnaviensi assertiones ex universa theologia anno [...]* MDCCLXIII [...] publice propugnaret [...] Martinus Aloysius Görgei de eadem [...] ex praelectionibus R. P. Josephi Pintér [...] et R. P. Caroli Roth [...] auditoribus distributa, Vindobonae, Typis Ioannis Trattner, 1763, 120 p.
Mai jelzet: –
A jegyzéken: Ejusdem quinta compilatio Decret. 1 vol.
510. Perghold, [Pál Lukács] Paulus Lucas, *De sponsalibus, matrimonii impedimentis, matrimonio, ac ejus indissolubilitate vel secundum ipsum jus naturae adversus naturalistas apologetici Libri III. pro fide, lege, principe, veritate: editi cum sub gratiosissimis auspiciis celsissimi, ac reverendissimi S. R. I. principis Domini, Domini Francisci e comitibus Barkoczi de Szala [...] ex universo jure selectas theses publice data cuilibet liberrima opponendi facultate propugnaret Pestini die Septembris anno 1763. nobilis, generosus, ac perdoctus Dominus Georgius Jankovics, Budae, typis Leopoldi Francisci Landerer, 1763, 413 p.*

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Pauli Perghold Apolog. 1 vol.

511. MANUTIUS, Paulus [MANUZIO, Paolo], *Epistolarum Pauli Manutii libri XII. ad quos accesserunt ejusdem praefationes, quibus libri ad illustres viros aut ad amicos missi commendatur Paolo Manuzio*, [Tyrnaviae, Typ. Collegium Academicum Societatis Jesu, 1762, 487 p].

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Epistolae Pauli Manutii. 1 vol.

512. MOLNÁR, [Ferenc] Franciscus, *Patvarista novitius [...] in gratiam inclytæ juventutis Hungaricae dialogicae inductus*, Agriae, Typ. Bauer, 1762, 86 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Patvarista Novitius. 1 vol.

513. SCHMITTH, [Miklós] Nicolaus, *Episcopi Agrienses fide diplomatum concinnati*, Jaurini, typis Gregorii Joannis Streibig, 1763, 307 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Patris Schmidt Episcopi Agrienses, pars Ima. 1 vol.

514. PICHLER, Vitus, *Candidatus abbreviatus jurisprudentiae sacrae [...] Pars prior*, Augustae Vindelicorum, Sumptibus Haeredum Martini Happach et Consort, 1733, 783 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Pichleri candidatus abbreviatus pars Ima in 8vo. 1 vol.

515. DANES, Pierre Louis, *Institutiones doctrinae christianae [...] honoribus [...] parochorum [...] [Címlap verzőn:] dum autoritate [...] Joannis Dely [etc.] professorum assertiones [...] propugnaret Agriae [...] 1758 [...] Julii [...] Alexan. Berényi*, Agriae, Typis Franc. Ant. Royer, 1758, 440 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Danes. 1 vol.

516. KŐSZEGHY, [Szaniszló] Stanislaus, *De virtutibus theologicis*, Agriae, typis Bauer, 1762, 250 p.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Patris Kűszögy de virtutibus Theologicis. 1 vol.

517. KŐSZEGHY, [Szaniszló] Stanislaus, *Institutiones theologicae [...] ad usum venerab. seminarii cleri dioecesis Wesprimiensis*, Agriae, typis Bauer, 1761–1762.

Mai jelzet: –

A jegyzéken: Ejusdem Institutiones Theologicae. 1 vol.

**AZ ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁRBAN TALÁLHATÓ,
BARKÓCZY EX LIBRISÉVEL JELÖLT KÖNYVEK, AMELYEKET NEM SIKERÜLT
A JEGYZÉK TÉTELEIVEL AZONOSÍTANI**

**LIBRI CON L'EX LIBRIS DI BARKÓCZY NELLA BIBLIOTECA
ARCIVESCOVILE DI ESZTERGOM PER CUI NON È STATA POSSIBILE
NESSUNA IDENTIFICAZIONE CON ELEMENTI DEL REGISTRO**

[518.] ACQUAVIVA, [Claudio] Claudius, *Industriae pro superioribus ejusdem Societatis ad curandos animae morbos*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 263–322 p.

Mai jelzet: +BV1512.

A jegyzéken: – [Megj.: Az 518, 519, 528, 529, 530, 531, 532, 534, 536, 537, 538, 539, 545, 546, 550. számú kötetek egy kolligátumban szerepelhettek, ma önálló kötetekként vannak katalogizálva.]

[519.] ACQUAVIVA, [Claudio] Claudius, *Instructio pro superioribus ad augendum conservandumque spiritum in Societate*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 330–352 p.

Mai jelzet: +BV1513.

A jegyzéken: –

[520.] *Andächtige Betrachtungen, und anmüthige Heufzer von dem allerheiligsten Leiden und Sterben Unsers Herrn Jesu Christi aus 24. Fasten- Predigen gezogen, und einer Gottliebenden Seel zum Geistlichen*

Trost vorgestellt heraus gegeben von V. E. T. G. Z. F., Rötz, gedruckt bey Christoph Joseph Huety, [s. a.], 160 p.

Mai jelzet: +BV2440.

A jegyzéken: –

- [521.] ANDREUCCI, [Andrea Girolamo] Andreas Hieronymus, *Memoriale confessoriorum, sive de sacramento, et ministro poenitentiae res omnis moralis in breve per assertiones coacta, ut memoriae inhaereat, Tyrnaviae, typis Academicis, per Leop. Berger, 1737, 255 p.*

Mai jelzet: +3BV2585.

A jegyzéken: –

- [522.] ANNUTINI, Gioachino Farnabio, *Il Demetrio, tragedia da recitarsi in Roma nel Teatro della Pallacorda di Fiorenza il carnevale dell'anno 1730 dedicata all'emo, e remo principe il signor Cardinal Carafa, in Roma, per il Zenobi, [s. a.], 82 p.*

Mai jelzet: 3BV1545.

A jegyzéken: –

- [523.] ANNUTINI, Gioachino Farnabio, *Il Giefte, tragedia, in Roma, nella Stamperia Zenobi, 1727, 71 p.*

Mai jelzet: 3BV1545.

A jegyzéken: –

- [524.] ANNUTINI, Gioachino Farnabio, *Il Tommaso Moro, tragedia, in Roma, nella Stamperia del Bernabò, 1727, 102 p.*

Mai jelzet: 3BV1545.

A jegyzéken: –

- [525.] ANNUTINI, Gioachino Farnabio, *La Elisabetta regina di Portogallo, tragedia, in Roma, nella Stamperia del Bernabò, 1727, 119 p.*

Mai jelzet: 3BV1545.

A jegyzéken: –

- [526.] *Articuli juris Thavernicali: [...] novissime recusi, et adjectis articulorum titulis aucti, ac divulgati*, Tyrnaviae, typis Academicis Soc. Jesu, per Leopoldum Josephum Berger, 1733, 16 p.
Mai jelzet: +BV1700.
A jegyzéken: –
- [527.] BOETHIUS, Anicius Manlius Torquatus Severinus, *Konsolacya philozophyi Boecyusza*, Warszawiae, Drukarni Jęgo Krolewskicy Mosci, y Rzeczypospolitey Collegium Scholarum Piarum, 1738, 507 p.
Mai jelzet: +BV2586.
A jegyzéken: –
- [528.] *Canones congregationum generalium Societatis Iesu*, Antwerpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 1033–1088 p.
Mai jelzet: +BV1523.
A jegyzéken: –
- [529.] *Catalogus provinciarum Societatis Iesu, domorum, collegiorum, residentiarum, seminariorum, et missionum, quae in unaquaque provincia numerabantur anno 1679*, Romae, typis Ignatii de Lazaris, [s. a.], 1069–1088. p.
Mai jelzet: +BV1517.
A jegyzéken: –
- [530.] *Compendium privilegiorum et gratiarum Societatis Iesu*, Antwerpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 91–194 p.
Mai jelzet: +BV1510.
A jegyzéken: –
- [531.] *Constitutiones Societatis Iesu et examen cum declarationibus*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 254–446 p.
Mai jelzet: 3BV1520.
A jegyzéken: –

- [532.] *Decreta congregationum generalium Societatis Iesu*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 688–1004 p.
 Mai jelzet: 3BV1522.
 A jegyzéken: –
- [533.] *Der stumme Advocat I. Wochenstück im Januario 1752, oder: Josephs Antoni von Bandel [...] fortgesetzte Vertheidigung der heil. catholischen Religion, nebs beygerückten Staats-Betrachtungen über die merckwürdigste Neuigkeiten*, [s. l.], [s. t.], 1752, 512 p.
 Mai jelzet: Esztergom, Balassa Bálint Múzeum, Helischer I E 14.
 A jegyzéken: –
- [534.] *Epistolae praepositorum generalium ad patres et fratres Societatis Iesu*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 525–875 p.
 Mai jelzet: +BV1516.
 A jegyzéken: –
- [535.] FIORAVANTE, Martinelli, *Roma ricercata nel suo sito, et nella Scuola di tutti gli antiquarii, di Fioravante Martinelli romano quinta impressione rivista, corretta, et accresciuta dall' autore in molti luoghi, con antiche, et moderne eruditioni*, in Venezia, appresso Antonio Bortoli, 1702, 184 p.
 Mai jelzet: +BV2465.
 A jegyzéken: –
- [536.] *Formulae congregationum in quarta generali congregatione confectae et approbatae, et in aliis sequentibus recognitae et auctae juxta editionem excusam*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 1089–1227 p.
 Mai jelzet: +BV1508.
 A jegyzéken: –
- [537.] IGANTIUS S. de Loyola, *Directorium in exercitia spiritualia*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 441–507 p.
 Mai jelzet: +BV1515. (Megj.: Ma csak a mű második része található a Főszékesegyházi Könyvtárban)
 A jegyzéken: –

- [538.] IGNATIUS S. de Loyola, *Exercitia spiritualia S. P. Ignatii Loyolae*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a].
 Mai jelzet: +BV1514.
 A jegyzéken: –
- [539.] *Instructiones ad provinciales et superiores Societatis auctoritate congregationis VII. ut directiones tantum*, seorsim impressae, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 179–252 p.
 Mai jelzet: +BV1511.
 A jegyzéken: –
- [540.] KIT[H]ONICH, Joannes (János), *Centuria certarum contrarietatum, et dubietatum, ex decreto tripartito desumptarum, et resolutarum*, [s. l.], [s. t.], 1735, 34 p.
 Mai jelzet: +BV1700., 2052/2., 2052/3.
 A jegyzéken: –
- [541.] LANCELOTTI, [Giovanni Paolo] Joannes Paulus, *Institutiones Iuris Canonici; Quibus Ius Pontificium singulari methodo comprehenditur*, Venetiis, Ex Typographia Balleoniana, 1740, 158 p.
 Mai jelzet: Somogyi Könyvtár, SZ4/E1, B. c. 210.
 A jegyzéken: –
- [542.] METASTASIO, Pietro, *L'isola disabitata azione per musica rappresentata in Aranjuez l'Anno MDCCLIII festeggiandosi il giorno del glorioso nome di sua maestà cattolica il re Ferdinando VI. per comando di S. M. C. la regina Maria Barbara all'eccellentissima signora la signora Anna Maria Boncompagni Ludovisi Cattaneo Duchessa di Termoli etc.*, in Venezia, presso Giuseppe Bettinelli, 1753, 48 p.
 Mai jelzet: +BV1546.
 A jegyzéken: –
- [543.] *Mi Istennek, és a Szentséges Apostoli Széknek kegyelmességéből Egri Püspök Szalai Gróf Barkoczy Ferencz, Pálóc Várának örökös Zászlós Ura, Törvényesen össze-szövetkezett Nemes Heves és Külső Szólnok Vármegyéknek örökös Fő Ispánnyok [...]*, [s. l.], [s. t.], 11 p, 1748.

Mai jelzet: Kaplonyi ferences könyvtár Jelzet: Kaplony 575.
Kéziratoss bejegyzés: (11. p.) Groff Barkóczy Ferencz Egri Püspök;
korabeli pecséttel.

A jegyzéken: –

- [544.] *Missale Romanum ex decreto sacrosancti Concilii Tridentini restitutum, s. Pii V. pontificis maximi jussu editum, Clementis VIII. et Urbani VIII. auctoritate recognitum cui accessere sanctorum missae ad hanc usque diem per summos pontifices novissimè emanatae*, Venetiis, apud Nicolaum Pezzana, 1758, 648 p.

Mai jelzet: +BV1486.

A jegyzéken: –

- [545.] *Ordinationes praepositorum generalium, communes toti Societati, auctoritate Septimae Congregationis Generalis contractae*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 82 p.

Mai jelzet: +BV1509.

A jegyzéken: –

- [546.] *Regulae Societatis Iesu auctoritate Septimae Congregationis Generalis auctae*, Antverpiae, apud Joannem Meursium, [s. a.], 496–652 p.

Mai jelzet: 3BV1521.

A jegyzéken: –

- [547.] SENECA, *Le lettere trasportate dal latino, tradotte da Angelo NICOLOSI*, in Venezia, presso Lorenzo Baseggio, 1703.

Mai jelzet: +BV1553/I–IV.

A jegyzéken: –

- [548.] SESTINI, Francesco, *Il maestro di camera trattato di nuovo ricorretto, secondo il Cerimoniale Romano et in quest' ultima impressione di diversi errori emendato*, in Venezia, appresso Antonio Bortoli, 1702, 106 p.

Mai jelzet: +BV2465.

A jegyzéken: –

[549.] SFONDRATI, Celestino, *Gallia vindicata, in qua testimoniis, exemplisque gallicanae praesertim ecclesiae, quae pro regalia, ac quatuor Parisiensibus propositionibus a Ludovico Maimburgo, alijsque producta sunt, refutantur*, ex typographia Principali S. Galli, per Jacobum Müller, 1702, 817 p.
Mai jelzet: +BV1505.
A jegyzéken: –

[550.] *Supplementum ad corpus institutorum Societatis Iesu*, Antverpiae, apud Iohannem Meursium, [s. a.], 1012–1098 p.
Mai jelzet: 3BV1518.
A jegyzéken: –

[551.] TESAURO, [Emanuele] Emmanuel, *Philosophia moralis derivata ex alto fonte Magni Aristotelis Stagiritae opus historicum et politicum, non tam scholastice philosophicum, quam rhetorice floridum*, Wirceburgi, typis Marc. Ant. Engmann, 1731, 835 p.
Mai jelzet: +BV2431.
A jegyzéken: –

[552.] *Vita del glorioso S. Alessio, nel quale si contiene, come egli essendo stato al Santo Sepolcro, et venendo à Roma visse isconosciuto quindecim anni in casa di suo Padre sotto una scala et venendo à morte, tutte le Campanie sonorno da sua posta*, in Padova, in Bassano, per Giovanni Antonio Remondini, [s. a.], 31 p.
Mai jelzet: +BV2474.
A jegyzéken: –

BIBLIOGRÁFIA

- ALSZEGHY 1942 – ALSZEGHY Zsolt, *A magyar nyelvű jezsuita-drámák forrásaihoz*, Irodalomtörténet, 1942/2, 87–93.
- ANTALÓCZY 1992 – ANTALÓCZY Lajos, *The Archdiocesan Library in Eger*, Eger, 1992.
- ANTALÓCZY 1996 – ANTALÓCZY Lajos, *Az Egri Főegyházmegyei Könyvtár története: 1793–1996*, Eger, Főegyházmegyei Könyvtár, 1996.
- B. ILLÉS 2005 – B. ILLÉS Virág, *A Fuorcontrasti kastély az 1761. évi inventárium tükrében*, Archivum: A Heves Megyei Levéltár közleményei, 2005, 57–77.
- BAGOSI 2011 – BAGOSI Edit, *Pietro Metastasio színpadi művei Magyarországon: a metastasiói melodráma hatása a 18–19. századi magyar drámára és színházművészetre*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2011.
- BAHLCKE 2013 – Joachim BAHLCKE, *A magyar püspöki kar és a Habsburg Monarchia: Együttműködéstől a konfrontációig (1686–1790)*, ford. FAZEKAS István, Budapest, METEM, 2013.
- BÁRDOS 1987 – BÁRDOS Kornél, *Eger zenéje 1687–1887*, Budapest, Akadémiai, 1987.
- BEKE Margit, *Barkóczy Ferenc esztergomi érsek temetési pompája = Ministerio: Nemzetközi Történészkonferencia előadásai: 1995. május 24–26., szerk. BÁRDOS István, BEKE Margit, Esztergom, rend., kiad. Esztergom-Budapesti Érsekség, Komárom-Esztergom Megye Önkormányzata, Kultsár István Társadalomtudományi és Kiadói Alapítvány, 1998, 21–28.*

- BENCZÉDI SZÉKELY 1960 – BENCZÉDI SZÉKELY István, *Krónika ez világnak jeles dolgairól*, Krakkó, 1559, a kísérő tanulmányt írta és a fakszimile szövegét gondozta GERÉZDI Rabán, Budapest, Akadémiai, 1960 (Bibliotheca Hungarica Antiqua, III).
- BENYOVSZKY 1928 – BENYOVSZKY Károly, *A pozsonyi magyar színészet története 1867-ig*, Pozsony, Steiner, 1928.
- BERLÁSZ 1974 – BERLÁSZ Jenő, *Könyvtári kultúránk a 18. században = Irodalom és felvilágosodás: Tanulmányok*, szerk. SZAUDER József, TARNAI Andor, Budapest, Akadémiai, 1974, 283–332.
- BIBÓ 1978 – BIBÓ István, *A magyar építészeti szakirodalom kezdetei: építészeti szakkönyvek Magyarországon a XVIII. században = Művészet és felvilágosodás*, szerk. ZÁDOR Anna, SZABOLCSI Hedvig, Budapest, Akadémiai, 1978, 36–41.
- BITSKEY 1973 – BITSKEY István, *Barkóczy Ferenc püspököt köszöntő vers 1761-ből*, Archivum: A Heves Megyei Levéltár közleményei, 1973/1, 43–47.
- BITSKEY 1974a – BITSKEY István, *Androvics Miklós egri könyvtára 1777-ben*, Magyar Könyvszemle, 1974/3–4, 325–331.
- BITSKEY 1974b – BITSKEY István, *Könyvek a XVIII. századi Egerben*, Hevesi Szemle, 1974/2, 47–49.
- BITSKEY 1982 – István BITSKEY, *Giansenismo ed ortodossia (Il materiale italiano della biblioteca vescovile di Eger nell'epoca dell'illuminismo)*, = Venezia, Italia, Ungheria fra Arcadia e Illuminismo, a cura di Béla KÖPECZI e Péter SÁRKÖZY, Budapest, Akadémiai, 1982, 225–234.
- BITSKEY 1991 – István BITSKEY, *The Collegium Germanicum Hungaricum in Rome and the Beginning of Counter-Reformation in Hungary = Church and Estates: Central European Politics in the Sixteenth and Seventeenth Centuries*, ed. R. J. W. EVANS, T. V. Thomas CROWN, Oxford, Brasenose College, 1991, 110–122.

- BITSKEY 1996a– István BITSKEY, *Il Collegio Germanico-Ungarico di Roma: contributo alla storia della cultura ungherese in età barocca*, Roma, Viella, 1996 (Studi e Fonti per la storia dell’Università di Roma. Nuova serie 3).
- BITSKEY 1996b – István BITSKEY, *Das Collegium Germanicum-Hungaricum zwischen Spätbarock und Aufklärung = Europäische Sozietätsbewegung und demokratische Tradition*, II, Niemeyer Verlag, Tübingen, 1996, 1057–1066.
- BITSKEY 1997 – BITSKEY István, *Püspökök, írók, könyvtárak – Egri főpapok irodalmi mecenatúrája a barokk korban*, Eger, Heves Megyei Múzeumi Szervezet, 1997 (Studia Agriensia, 16).
- BITSKEY 1999–2001 – István BITSKEY, *Pietas, Ars, Scientia (Il mecenatismo all’italiana di Károly Eszterházy, vescovo di Eger*, Studi Finno-Ugrici, 1999–2001/3, 93–106.
- BODA 2013 – Miklós BODA, *Le ricerche bibliografiche di József Koller (1745–1832), studioso di Janus Pannonius, in Italia*, Rivista di Studi Ungheresi, 2013/12, 78–82.
- BORVÖLGYI 2004 – BORVÖLGYI Györgyi, *Ráday Pál (1677–1733) könyvtára*, Budapest, OSZK, 2004 (A Kárpát-Medence Kora Újkori Könyvtárai, 7).
- CATO 1756 – CATO, Marcus Portius, *A jó erkölcsre oktató Kátónak versei, melyeket magyar nyelvre fordított [...] NAGY Lajos ur [...] Most pedig a köz-jónak gyarapodására dicséretes költségével ki-nyomtatott [...] Szálai Barkóczy Ferencz egri püspök*, Egerben, Royer Antal által, 1756.
- CUSHING 1969 – CUSHING, George F., *Books and Readers in 18th Century Hungary*, The Slavonic and East European Review, 1969, 57–88.
- CZIBULA 1985 – CZIBULA Katalin, *Egy XVIII. századi jezsuita iskoladráma tanulmányai*, Színháztudományi Szemle, 1985/18, 5–18.

CSAPODI–TÓTH–VÉRTESY 1987 – CSAPODI Csaba, TÓTH András, VÉRTESY Miklós, *Magyar könyvtártörténet*, Budapest, Gondolat, 1987.

DÂRJA 1998 – *Fondul Migazzi: surse documentare*, ed. pref. și îngr. de Ileana DÂRJA, Alba Iulia, Biblioteca Națională a României Filiala "Batthyaneum" Alba Iulia, 1998.

DBI – *Dizionario biografico degli italiani*, dir. Raffaele ROMANELLI, 1–88, Roma, Istituto dell'Enciclopedia Italiana, 1960–2017.

DEÉ NAGY 1997 – DEÉ NAGY Ildikó, *A könyvtáralapító Teleki Sámuel*, Kolozsvár, Erdélyi Múzeum-Egyesület, 1997.

DERCSÉNYI–VOIT 1978 – *Heves megye műemlékei*, I, szerk. DERCSÉNYI Dezső, VOIT Pál, Budapest, Akadémiai, 1978.

DIOTALLEVI 1763 – DIOTALLEVI, Alessandro, *Az igaz penitentzia-tartó bűnösnek eleven példája, melyet a' penitentzia-tartó [...] és ötvenedik zoltára-szerént [...] bűnösnek hasznára olasz nyelven elé-adott [...] magyarra fordita Molnár János (L'idea d'un vero penitente)*, Nagy-Szombathan, A Jesus Társasága Akadémiai Collegiumának betőivel, 1763.

DÓBÉK 2013 – DÓBÉK Ágnes, *Nyomtatványok és kéziratok Barkóczy Ferenc tiszteletére = Filológia és irodalom: Tanulmányok a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájának Kárpát-medencei irodalmi MA- és PhD-hallgatók számára rendezett Filológia és irodalom című konferenciáján elhangzott előadásokból*, szerk. TOMPA Zsófia, Piliscsaba, PPKE BTK, 2013 (Pázmány Irodalmi Műhely, *Opuscula Litteraria*, 4), 115–135.

DÓBÉK 2014 – DÓBÉK Ágnes, *Barkóczy Ferenc könyvtárának olasz nyelvű könyvei*, *Magyar Könyvszemle*, 2014/3, 321–335.

DÓBÉK 2016 – DÓBÉK Ágnes, *Történeti jellegű munkák egy főpapi hagyatékban = Szóra bírni az újkort: A III. KoraújkorÁsz doktorandusz*

konferencia tanulmányai, szerk. BODNÁR-KIRÁLY Tíbor, HENDE Fanni, PATAKI Katalin, Budapest, DOSZ–ELTE BTK TDI, 2016, 97–113.

DÓBÉK 2017 – DÓBÉK Ágnes, *Levelek Rómából – Adalékok Barkóczy Ferenc és a Collegium Germanicum Hungaricum kapcsolatának történetéhez* = *Lelkiség és irodalom: Tanulmányok Szelestei N. László tiszteletére*, szerk. BAJÁKI Rita, BÁTHORY Orsolya, BOGÁR Judit, DÉRI Eszter, KÓNYA Franciska, MACZÁK Ibolya, SZÁDOCZKI Vera, Budapest, MTA–PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, 2017, 144–147.

DÓBÉK 2019 – DÓBÉK Ágnes, *Barkóczy Ferenc püspök Fuorcontrasti kastélyának ábrázolása korabeli verses forrásokban* = *Doromb. Közköltészeti tanulmányok 7*, szerk. CSÖRSZ Rumen István, Budapest, Reciti Kiadó, 2019, 111–120.

DÓBÉK 2020 – Ágnes DÓBÉK, *Ecclesiastici, artisti e viaggiatori italiani nell'Ungheria del XVIII secolo* = *Migrazioni letterarie nel Settecento italiano: dal movimento alla stabilità*, ed. Sara GARAU, Peter Lang GmbH, Internationaler Verlag der Wissenschaften, Berlin, 2020, 151–160.

DOBROVITS 1990 – Dorottya DOBROVITS, *Books and Library Halls in 18th Century Hungary* = *Late Baroque Art in the 18th Century in Poland, Bohemia, Slovakia and Hungary. (Niedzica Seminars IV. Polish-Czech-Slovak-Hungarian Artistic Connections)*, Cracow, National Museum in Cracow, 1990, 75–84.

DÓKA 2003 – DÓKA Klára, *Barkóczy Ferenc* = *Esztergomi érsekek, 1001–2003*, szerk. BEKE Margit, Budapest, Szent István Társulat, 2003, 341–347.

DONÁTH 1967 – DONÁTH Regina, *A könyvcenzúra az állam kezében: Mária Terézia és Barkóczy prímás*, Magyar Könyvszemle, 1967/1, 43–49.

EB – *Encyclopaedia Britannica*, III, edit. Dale H. HOIBERG, Theodore PAPPAS, Chicago, *Encyclopaedia Britannica*, 2003.

ENTZ 1939 – ENTZ Géza, *Barkóczy Ferenc gr., a magyar barokk kor nagy mecénása* (*Il Conte Ferenc Barkóczy, il grande mecenate dell'era barocca ungherese*), *Történetírás*, 1939/3–4, 167–197.

FALLENBÜCHL 1973 – FALLENBÜCHL Zoltán, *Grassalkovich Antal aforizmái = Az Országos Széchényi Könyvtár évkönyve 1971–1972*, Budapest, OSZK, 1973, 323–344.

FALUDI 1748a – FALUDI Ferenc, *Istenes jóságra és szerencsés boldog életre oktatótt nemes ember. Irta ánglus nyelven Dorell József, ford. olaszból* (*Un uomo nobile educato alla bontà divina e ad una vita felice. Ha scritto in lingua inglese Giuseppe Dorell, tradotto dall'italiano*), Nagyszombat, *Académiai bölökökkel*, 1748.

FALUDI 1748b – FALUDI Ferenc, *Istenes jóságra és szerencsés boldog életre oktatótt nemes asszony [...]* (*Una donna nobile educata alla bontà divina e ad una vita felice [...]*), Nagyszombat, *Académiai bölökökkel* 1748.

FEDI–PATERNOSTRO 1999 – *Paolo Segneri: un classico della tradizione cristiana: Atti del convegno internazionale di studi su Paolo Segneri nel 300° anniversario della morte (1694–1994)*, Nettuno, 9 dicembre 1994, 18–21 maggio 1995, a cura di Andrea FEDI, Rocco PATERNOSTRO, New York, *Forum Italicum*, 1999.

FEJÉRDY–SOÓS 2011 – FEJÉRDY András, SOÓS István, *Klimo György és Giuseppe Garampi = Klimo György püspök és kora: Egyház, művelődés, kultúra a 18. században: A 2010. október 14-én, Pécsen, Klimo György pécsi püspök születésének 300. évfordulójára megrendezett tudományos konferencia tanulmányai*, szerk. POHÁNKA Éva, SZILÁGYI Mariann, Pécs, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtára, 2011, 125–141.

FINÁCZY 1899 – FINÁCZY Ernő, *A magyarországi közoktatás története Mária Terézia korában*, I, Budapest, MTA, 1899.

- FORGÓ 2012 – FORGÓ András, *Katolikus felvilágosodás és politikai reformmozgalom: Szerzetesek a megújulás szolgálatában = Politikai elit és politikai kultúra a 18. század végi Magyarországon*, szerk. SZIJÁRTÓ M. István, SZÜCS Zoltán Gábor, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2012 (Talentum Sorozat, 8), 120–146.
- FORGÓ 2017 – FORGÓ András, *Egyház – Rendiség – Politikai kultúra: Papok és szerzetesek a 18. század országgyűlésein*, Budapest, Szent István Társulat, 2017.
- G. MERVA 1997 – G. MERVA Mária, *A barokk főúr irodalmi kalandja: Grassalkovich Antal Beteges és unalmas gondolatai = A Grassalkovichok kora*, s. a. r. és szerk. LÁBADI Károly, Gödöllő, Gödöllői Városi Múzeum, 1997 (Gödöllői Múzeumi Füzetek, 3), 58–72.
- GALAVICS 1973 – GALAVICS Géza, *Egy efemer építészeti műfaj magyarországi történetéhez, Építés-Építészettudomány*, 1973/3–4, 497–508.
- GALAVICS 2000 – GALAVICS Géza, *A kerttörténet forrásai = Történeti kertek: Kertművészet és műemlékvédelem*, szerk. GALAVICS Géza, Budapest, Mágus, 2000, 167–178.
- GATES 1987 – Rebecca A. GATES, *Aristocratic Libraries, Censorship, and Bookprinting in Late-Eighteenth-Century Hungary*, *The Journal of Library History*, 1987/22, 23–41.
- GÓRNY-NIKISCH 2004 – Mirosław GÓRNY, Jan Andrzej NIKISCH, *Passato e presente delle biblioteche polacche*, *Bollettino AIB*, 2004/2, 153–162.
- GRASSALKOVICH – GRASSALKOVICH Antal, *Beteges és unalmas gondolatai*, [d. n.], [1745–1748]. A kézirat lelőhelye: OSzK Kézirattár, Duod. Hung. 3.
- HALLER 1755 – HALLER László, *Telemakus bujdosásának története. Melyet francia nyelven írt Fenelóni Saligniák Ferencz. Magyarra fordított [...]* *Most pedig magyar hazánk fő, közép és alacsony rendének örömére,*

kedves és bölcs mulatságára, dicséretes költségével kinyomtatott [...]
Szalai Barkóczi Ferencz egri püspök, Kassa, Akad. Ny., 1755.

HASSE 1741 – HASSE, Johann Adolf, *Artaserse: drama per musica, da rappresentarsi nel nuovo teatro di Prespurgo, nell'estate del'anno 1741: dedicato alla sacra real maesta Maria Teresia [...]*, Prespurgo, nella Stamparia di Eredi Royeriani, 1741.

HAVAS 2011 – HAVAS László, *Florus, az organikus világtkép első egyetemes megszólaltatója*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2011.

HENDRE BÍRÓ 2012 – DOINA HENDRE BÍRÓ, *La Bibliothèque Batthyanaeum fondée à Alba Iulia par l'évêque de Transylvanie, le comte Ignace Batthyány = Actes du symposium international Le livre, La Roumanie, L'Europe 4ème édition. 20 à 23 Septembre 2011. Sinaia (org.: Biblioteca Metropolitană București), Tome I, textes réunis par Frédéric BARBIER, București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2012, 122–139.*

HEPPNER 1910 – HEPPNER Antal, *A pozsonyi német színészet története a XVIII. században*, Pozsony, A. Alkalay és fia nyomása, 1910.

HERNÁDY 1957 – FERENC HERNÁDY, *Iscrizione di origine italiana nella prima biblioteca pubblica d'Ungheria*, *Bibliofilia*, 1957/2–3., 155–159.

HERNÁDY 1959 – FERENC HERNÁDY, *Contributo fiorentino intorno alla pubblicità della biblioteca di Pécs in Ungheria*, *Bibliofilia*, 1959/1, 55–60.

HOLL 1982 – BÉLA HOLL, *Lo sviluppo del pensiero teologico alla luce del patrimonio librario del clero cattolico ungherese del primo periodo dell'Illuminismo = Venezia, Italia, Ungheria fra Arcadia e Illuminismo: rapporti Italo-Ungheresi dalla presa di Buda alla Rivoluzione Francese*, a cura di Béla KÖPECZI, Péter SÁRKÖZY, Budapest, Akadémiai, 1982, 211–224.

HUBERT 1998 – HUBERT Ildikó, *Barkóczy Ferenchez írt magyar nyelvű versek 1761-ből*, Archivum: A Heves Megyei Levéltár közleményei, 1998/15, 123–129.

HUBERT–SZELESTEI N. 2007 – HUBERT Ildikó, SZELESTEI N. László, *Köszöntő versek, színjátékok Barkóczy Ferenc tiszteletére = Album amicorum Szörényi László LX. születésnapjára*, szerk. JANKOVICS József, Budapest, MTA Irodalomtudományi Intézet, 2007.
http://www.iti.mta.hu/Szorenyi60/Hubert_Szelestei.pdf.

JAKÓ 1997 – JAKÓ Zsigmond, Batthyány Ignác, *a tudós és a tudományszervező = Uő, Társadalom, egyház, művelődés: Tanulmányok Erdély történelméhez*, Budapest, Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség, 1997 (METEM könyvek, 18), 359–382.

KAKUCSKA H. 2004 – Mária KAKUCSKA H., *Lőrincz Orczy, „l’orazio di Tarna-Eörs” = L’eredità classica in Italia e in Ungheria dal Rinascimento al Neoclassicismo*, a cura di Péter SÁRKÖZY, Vanessa MARTORE, Budapest, Universitas, 2004, 445–458.

KELECSÉNYI 1988 – KELECSÉNYI Gábor, *Múltunk neves könyvgyűjtői*, Budapest, Gondolat, 1988.

KERESKÉNYI 1761 – KERESKÉNYI, Adamus, *Applausus poeticus in inauguratione Francisci Com. Barkotzi Archiep.*, Budae, Landerer, 1761.

KILLÁN István, *Boldisár király. (Magyar nyelvű egri színlap 1761-ből)*, Archivum: A Heves Megyei Levéltár közleményei, 1974/3, 94–101.

KNAPP–TÜSKÉS 2003 – KNAPP Éva, TÜSKÉS Gábor, *Emblematics in Hungary: A study of the history of symbolic Representation in Renaissance and Baroque literature*, Tübingen, Niemeyer, 2003 (Frühe Neuzeit, 86).

KÓKAY 1997 – KÓKAY György, *A könyvkereskedelem Magyarországon*, Budapest, Balassi, 1997.

KÓKAY 1998 – KÓKAY György, *Muratori és Magyarország: Muratori műveinek hazai elterjedtsége a 18. században*, Magyar Könyvszemle, 1998/3, 193–206.

KOLTAY-KASTNER 1922 – Jenő KOLTAY-KASTNER, *L'arte poetica di Ferenc Faludi*, Corvina, 1922/2, 74–83.

KÖKÉNYESI 2015 – KÖKÉNYESI Zsolt, *Mise és presztízs: A magyar főpapok jelenléte és reprezentációja a hécsi udvarban 1711 és 1765 között*, Századok, 2015/4, 905–939.

LAKATOS 2003 – LAKATOS Adél, *Kollonich Lipót = Esztergomi érsekek 1001–2003*, szerk. BEKE Margit, Budapest, Szent István Társulat, 2003, 319–325.

LENGYEL 2013 – LENGYEL Réka, *Petrarca De remediis utriusque fortunae-jának recepciója a 16–18. századi magyarországi irodalomban = Prózai kegyességi műfajok a kora újkorban: Prédikáció, meditáció és imádság*, szerk. FAZAKAS Gergely Tamás, IMRE Mihály, SZÁRAZ Orsolya, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2013 (Studia Litteraria, LII), 58–66.

MADAS–MONOK 2003 – MADAS Edit, MONOK István, *Könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1800-ig*, Budapest, Balassi, 2003.

MAGYAR 2013 – MAGYAR László András, *Weyer és a bolond boszorkányok*, Aszklepion, 2013/5, 46–48.

MÁTÉ 2008 – MÁTÉ Ágnes, *Francesco Petrarca De remediis utriusque fortunae című művének 18. századi magyar változatai = Varietas Gentium – Communis Latinitas: A XIII. Neolatin Világkongresszus (2006) szegedi előadásai*, szerk. SZÖRÉNYI László, LÁZÁR István Dávid, Szeged, JATEPress, 2008, 59–69.

MÉSZÁROS 1980 – MÉSZÁROS István, *Az 1777-i és 1806-i Ratio Educationis tankönyvei*, Magyar Könyvszemle, 1980/4, 350–369.

- MÉSZÁROS 1981 – MÉSZÁROS István, *Az iskolaügy története Magyarországon 996–1777 között*, Budapest, Akadémiai, 1981.
- MESZLÉNYI 1970 – MESZLÉNYI Antal, *A magyar hercegprímások arcképcsarnoka, 1707–1945*, Budapest, Szent István Társulat, 1970.
- MICHAUD 1827 – MICHAUD, Louis-Gabriel, *Biographie universelle ancienne et moderne: histoire par ordre alphabétique de la vie publique et privée de tous les hommes avec la collaboration de plus de 300 savants et littérateurs français ou étrangers*, 47, Paris, L.-G. Michaud, 1827.
- MIZERA–NAGY–VERÓK 2017 – *A könyvkiadó egri Líceum: történet és kiadványjegyzék 1755–1852*, I, szerk. MIZERA Tamás, NAGY Andor, VERÓK Attila, Budapest–Eger, Kossuth Kiadó–Líceum, 2017 (Kulturális örökség: az egri Eszterházy Károly Főiskola Kulturális Örökség és Művelődéstörténeti Tanszék könyvsorozata).
- MONOK 2007 – István MONOK, *Qu'est-ce qu'un bibliothécaire en Hongrie à l'époque moderne (XVIe–XVIIIe siècle)? Histoire et civilisation du livre*, *Revue internationale*, 2007/3., 319–328.
- MONOK 2012 – MONOK István, *A művelt arisztokrata*, Budapest, Kossuth, 2012.
- MONOK 2016 – MONOK István, *A könyvtárak nyilvánossága a 16–18. században = Tudomány és kutatás a 240 éves Klimó Könyvtárban: A 2014. október 16–17-én rendezett jubileumi tudományos konferencia tanulmányai*, szerk. DEZSŐ Krisztina, MOLNÁR Dávid, SCHMELCZER-POHÁNKA Éva, Pécs, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont, 2016 (A Pécsi Egyetemi Könyvtár kiadványai, 13), 13–23.
- MONOK 2018 – MONOK István, *A hagyományos világ átváltozásai: tanulmányok a XVIII. századi magyarországi könyvtárak történetéhez*, Budapest–Eger, Kossuth Kiadó–Eszterházy Károly Egyetem, 2018 (Kulturális örökség).

MONOK 2020 – MONOK István, *Magánkönyvtárak (1770–1820): A kutatás és az elemzések különös jegyei = Könyvek magántulajdonban (1770–1820)*, szerk. DÓBÉK Ágnes, Budapest, reciti, 2020 (Reciti konferenciakötetek 6), 13–34.

MURATORI 1763 – MURATORI, Lodovico Antonio, *De charitate christiana, prout fertur in proximum tractatus moralis; ex italico sermone in latinum versus ab Andreas Fridericus Schupanzigh, Strigonií, typis Francisci Antonii Royer, 1763.*

NDB – *Neue Deutsche Biographie*, 1–28, herausgegeben von der Historischen Kommission bei der Bayerischen Akademie der Wissenschaften, Duncker und Humblot, Berlin, 1953–1964.

NYERGES 1992 – NYERGES László, *Carlo Goldoni színművei Magyarországon, 1759–1990*, Budapest, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, 1992.

NYÍRI 2001 – NYÍRI Tamás, *A filozófiai gondolkodás fejlődése*, Budapest, Szent István Társulat 2001.

ORBÁN 2019 – János ORBÁN, *Biblioteca e collezioni di Sámuel Teleki a Marosvásárhely = Le Biblioteche anche come Musei: dal Rinascimento ad oggi. Quaderni della Biblioteca nazionale centrale di Roma*, Roma, Biblioteca nazionale centrale di Roma, 2019, 77–103.

[ORCZY] 1787 – [ORCZY Lőrinc], *Költeményes holmi egy nagyságos elmétől*, kiad. RÉVAI Miklós, Pozsonbann, Loewe Antal betüivel, 1787.

PATERNOSTRO 2003 – ROCCO PATERNOSTRO, *Il „maraviglioso” nei Panegirici Sacri = Uő, Dilettevole inganno e Ingegnosa Maraviglia: Studi su Antonio Ongaro, Andrea Sacchi, Paolo Segneri*, Nettuno-Roma, Ugo Magnanti, 2003, 75–100.

PETRIK I–IX. – PETRIK Géza, *Magyarország bibliographiája, 1712–1860*, I–IV, Budapest, Dobrowsky, 1882–1892; V–VIII. kötet: 1712–1800 közt megjelent magyarországi (és külföldi magyar nyelvű) nyomtatványok, Budapest, közread. az OSZK, 1971–2017. (V. és VII. kötet: Pótlások; VI. kötet: Nyomda- és kiadástörténeti mutató; VIII. kötet: Függelék, Hazai 18. századi színlapok, gyászjelentések és szentképek bibliográfiája, Nyomda- és kiadástörténeti mutató; IX. kötet: Pótlások).

PFEIFER 1909 – PFEIFER Nina, *Richardson a német irodalomban*, Budapest, Atheneum, 1909.

PROKOPP 1977 – PROKOPP Gyula, *Barkóczy Ferenc érsek esztergomi építkezése*, Művészettörténeti Értesítő, 1977/3–4, 261–270.

RÉVAI XVIII – Révai Nagy Lexikona, Budapest, Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, 1925.

SÁRKÖZY 1995 – SÁRKÖZY Péter, *La letteratura religiosa italiana nel Settecento ungherese da Segneri a Muratori = Paolo Segneri: un classico della tradizione cristiana: Atti del convegno internazionale di studi su Paolo Segneri nel 300° anniversario della morte (1694–1994)*, Nettuno, 9 dicembre 1994, 18–21 maggio 1995, a cura di Andrea FEDI, Rocco PATERNOSTRO, New York, Forum Italicum, 1999, 183–195.

SCHMELCZER–POHÁNKA 2012 – SCHMELCZER–POHÁNKA Éva, *A Pécsi Püspöki Könyvtár története: 1774–1945*, Pécs, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtára, 2012 (A Pécsi Egyetemi Könyvtár Kiadványai).

SCHMIDT 1984 – Peter SCHMIDT, *Das Collegium Germanicum in Rom und die Germaniker. Zur Funktion eines römischen Ausländerseminars (1552–1914)*, Tübingen, Niemayer, 1984.

SEGESVÁRY 1992 – SEGESVÁRY Viktor, *A Ráday könyvtár 18. századi története*, Budapest, Károlyi Stúdió, 1992.

- SEGESVÁRY 2007 – Victor SEGESVÁRY, *The history of a private library in 18th century Hungary: the Library of Pál and Gedeon Ráday*, Budapest, Akadémiai Kiadó–OSZK, 2007.
- SÍK 1939 – SÍK Sándor, *Pázmány, az ember és író*, Budapest, Szent István Társulat, 1939.
- SOMMERVOGEL – Carlos SOMMERVOGEL, *Bibliothèque de la Compagnie de Jésus*, I–XII, Bruxelles–Paris, Schepens, 1890–1932.
- STAUD 1979 – STAUD Géza, *Rappresentazioni ed edizioni goldoniane in Ungheria*, Venezia, Casa Goldoni, 1979.
- STAUD 1984–1994 – STAUD Géza, *A magyarországi jezsuita iskolai színhátékok forrásai*, I–IV, Budapest, MTA Könyvtára, 1984–1994.
- STEINHUBER 1895 – Andreas STEINHUBER, *Geschichte des Collegium Germanicum Hungaricum in Rom*, Freiburg, I–II, Herder, 1895.
- STIRLING 1996 – STIRLING János, *A magyar reneszánsz kertművészet a XVI–XVII. században*, Budapest, Enciklopédia, 1996.
- SUGÁR 1984 – SUGÁR István, *Az egri püspökök története*, Budapest, Szent István Társulat, 1984.
- SUGÁR 1996 – SUGÁR István, *Gróf Barkóczy Ferenc egri püspök Felsőtárkányban épített Fuorcontrasti kastélya s annak 1761. július 17-i átadása*, Művészettörténeti Értesítő, 1996/1–2, 107–121.
- SZABÓ 1885 – SZABÓ Károly, *Régi magyar könyvtár: Az 1473-tól 1711-ig megjelent nem magyar nyelvű hazai nyomtatványok könyvészeti kézikönyve*, II, Budapest, Akadémiai, 1885.
- SZÁRAZ 2008 – SZÁRAZ Orsolya, *Paolo Segneri művei Magyarországon*, Magyar Könyvszemle, 2008/2, 123–140.

SZÁRAZ 2012 – SZÁRAZ Orsolya, *Paolo Segneri (1624–1694) és magyarországi recepciója*, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012 (Csokonai Könyvtár, 49).

SZÁRAZ 2015 – SZÁRAZ Orsolya, *Catalogus librorum Bibliothecae Collegii Germanici et Hungarici Romae*, Budapest–Eger, MTA Könyvtár és Információs Központ–Eszterházy Károly Főiskola, 2015 (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmak történetéhez, 17/3).

SZARVASI 1939 – SZARVASI Margit, *Magánkönyvtáraink a XVIII. században: Főpapok és főurak, nemesek és polgárok gyűjteményei*, Budapest, Széchényi Könyvtár, 1939 (Az OSzK kiadványai, VII).

SZATMÁRI KIRÁLY 1787 – SZATMÁRI KIRÁLY György, *A harmokrúl Austriában tett rendelések, melyek az 1729edik és 1730adik esztendőkhben uralkodott marha döginék alkalmatosságával [...]*, Eger, Bauer Károl Jóseff, 1760.

SZAUDEK 1973 – SZAUDEK József, L. A. Muratori két erkölcsi műve a XVIII. századi Magyarországon, ItK, 1973/2–3, 171–179.

SZAUDEK 1977 – József SZAUDEK, *Metastasio in Ungheria = Letteratura e critica. Studi in onore di Natalino Sapegno*, III, Roma, Bulzoni, 1977, 309–334.

SZELESTEI N. 1976–1977 – SZELESTEI N. László, *A Collectio Kassaiana = Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve*, Budapest, OSZK, 1976–1977, 417–443.

SZELESTEI N. 2000 – SZELESTEI N. László, *Lodovico Antonio Muratori művei Magyarországon a 18. század második felében*, Magyar Könyvszemle, 2000/1, 27–42.

SZELESTEI N. 2007 – SZELESTEI N. László, *Barkóczy Ferenc érsek névnapja 1763-ban*, Magyar Sion, 2007/1, 116–122.

- SZIJÁRTÓ M. 2005 – SZIJÁRTÓ M. István, *Magyar rendek és az országgyűlés 1708–1792*, Budapest, Osiris, 2005.
- SZILÁGYI 1888 – SZILÁGYI Sándor, *A legrégebbi magyarországi könyvtárusi jegyzék 1710-ből*, Magyar Könyvszemle, 1888/I–IV, 59–84.
- SZINNYEI – SZINNYEI József, *Magyar írók élete és munkái*, I–XIV, Budapest, Hornyánszky, 1891–1914.
- SZMRECSÁNYI 1937 – SZMRECSÁNYI Miklós, *Eger művészetéről: Tanulmányok és jegyzetek a hazai barokk történetéhez*, Budapest, Stephaneum Nyomda, 1937.
- SZÖRÉNYI 1987 – SZÖRÉNYI László, Mária, *a magyar történelem tanúja: Koptik Odo, Thalleis*, Irodalomtörténeti Közlemények, 1987/4, 440–448.
- SZÖRÉNYI 2010 – SZÖRÉNYI László, *Petrarca eszmetörténeti hatása a XVI–XVII. századi magyar irodalomban* = Uő, *Önfiloszhattýú: Irodalomtörténeti rejtélyek*, Budapest, Balassi, 2010, 52–66.
- SZÖRÉNYI 2011 – SZÖRÉNYI László, Baróti Szabó Dávid *Aeneis*-fordítása = *Eruditio, virtus et constantia: Tanulmányok a 70 éves Bitskey István tiszteletére*, szerk. IMRE Mihály, OLÁH Szabolcs, FAZAKAS Gergely Tamás, SZÁRAZ Orsolya, Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2011, 310–316.
- TANI 2005 – Maurizio TANI, *La rinascita culturale del '700 ungherese. Le arti figurative nella grande committenza ecclesiastica*, Roma, Gregoriana University Press, 2005.
- TARNAI Andor, *Pax Aulae*, Irodalomtörténeti Közlemények, 1968/3, 273–283.

- THIMÁR 1995 – THIMÁR Attila, *Előszó* = GYÁRFÁS István, *Virgilius poetának Aeneise (1717)*, kiad., bev., jegyz. THIMÁR Attila, Budapest, Universitas, 1995, 5–13.
- TÓTH 2008 – TÓTH Áron, „*Civilis Architectura*” a XVIII. századi Magyarországon: A vitruviánus építészelmélet hazai recepciója a későbarokk és a felvilágosodás korában, doktori disszertáció, 2008. http://doktori.btk.elte.hu/art/totharon/diss_nem.pdf
- TRAVNIK 1934 – Jenő TRAVNIK, *Zur Entstehung der kirchenfürstlichen Bibliotheken Ungarns, im 18. Jahrhundert* = *Festschrift für Gideon Petz*, Hrsg. von Jakob BLEYER, Heinrich SCHMIDT und Theodor THIENEMAN, Budapest, Dunántúl Nyomda, 1934, 177–188.
- Treccani – *Enciclopedia Italiana di scienze, lettere ed arti*, I–XXXVI, Roma, Treccani-Istituto della Enciclopedia Italiana, 1929–1961.
- VERESS 1917 – Endre VERESS, *Matricula et acta Hungarorum in universitatibus Italiae studentium. 2. Roma. Collegium Germanicum et Hungaricum. 1. Matricula (1559–1917)*, Budapest, Stephaneum, 1917.
- VILLOSLADA 1954 – Riccardo García VILLOSLADA, *Storia del Collegio Romano dal suo inizio (1551) alla soppressione della Compagnia di Gesù (1773)*, Roma, Apud aedes Universitatis Gregoriana, 1954 (Analecta Gregoriana, LXVI).
- VL – *Világirodalmi lexikon*, főszerk. KIRÁLY István, I–XIX, Budapest, Akadémiai, 1970–1996.
- VÖRÖS 1999 – VÖRÖS Imre, *Illei János, a fordító és a drámaíró*, Irodalomtörténeti Közlemények, 1999/1–2, 128–142.
- WAMBERG 2006 – Jacob WAMBERG, *Art and Alchemy*, Copenhagen, Museum Tusculanum Press–University of Copenhagen, 2006.
- ZOLNAI 1932 – ZOLNAI Klára, *A magyarországi olasz nyomtatványok (1699–1918)*, Budapest, Stephaneum, 1932.

NYOMDÁSZOK, KIADÓK ÉS NYOMDAHELYEK MUTATÓJA

INDICE DEI TIPOGRAFI, DEGLI EDITORI E DELLE STAMPERIE

A számok a katalógus tételszámaíra utalnak.

I numeri si riferiscono ai numeri degli articoli del registro.

Agria *lásd* Eger

Alethopolis 470

Amszterdam (Amstelodamum, Amsterdam) 58, 215, 217, 251, 269, 276, 289, 303, 312, 324, 327, 330, 397

Blaeu, Joan (Ioannis) 251, 289, 327

Janssonius van Waesberge, Hendrik 276, 303, 312

Janssonius van Waesberge, Johannes, I., 324

Janssonius van Waesberge, Johannes, II., 215, 269, 324

Matthysz, Severyn 397

Meurs, Jacob van (Jacobus) 58

Mortier, Pierre, II. 217

Wetstein, Hendrik 330

Antwerpen (Antverpia) 12, 15, 142, 395, 430, 518, 519, 528, 530–532, 534, 536–539, 545, 546, 550

Janssonius Van Waesberge Officina 395

Meursius, Joannes 142, 518, 519, 528, 530, 531, 532, 534, 536–539, 545, 546, 550

Robyns, Jean Paul (Johannes Paulus) 430

Verdussen, Corneille 15

Verdussen, Henri 15

Verdussen, Jan Baptist (Joannes Baptista) 12

Argentoratum *lásd* Strasbourg

Augsburg (Augusta, Augusta Vindelicorum) 13, 16, 35, 38–40, 43, 140, 147, 197, 216, 368, 425, 458, 514

Engelbrecht, Martin 13, 38

Gaum, Johann Friederich (Johannes Fridericus) 147

Hertz, Joann Daniel 425

Martini Happach Haeredes (Happach, Martin) 514

Pfeffel, Johann Andreas 16, 40, 216

Riegel, Matthaeus 458

Veith, Martin 368

Wolff, Jeremias 35, 39, 43

Wolff, Joseph (Josephus) 197

Avignone 401

Societas (a spese della Società) 401

Bázel (Basilea, Basel, Colonia Munatiana) 79, 96, 155, 226, 281, 326, 331, 392

Brandmüller, Johann Ludwig 326

Oporinus, Johann (Joannes) 392

Patin, Charles (Patinus, Carolus) 331

Thurneysen (Turneisen), Johann Jakob 226

Thurneysen, Emanuel; Thurneysen, Johann Rudolph (Thurnisio, E et J. R.) 79, 96, 155

Winter, Robert 281

Bassano del Grappa (Bassano) 89, 206, 230, 240, 243, 257, 282, 552

Remondini, Giovanni Antonio 206, 230, 282, 552

Remondini, Giovanni Battista (Stamperia Remondini, Typographia Remondiniana) 89, 240, 243, 257

Bécs (Wien, Vienna, Vienna Austria, Vindobona) 1, 10, 21, 29–31, 49, 50, 52, 70, 82, 93, 100, 108, 109, 110, 138, 139, 140, 141, 149, 159, 163, 169, 181, 185, 267, 272, 279, 299, 316, 319, 321, 350, 362, 363, 366, 369, 382, 388, 400, 407, 411, 419, 435, 444, 449, 465, 508, 509

Agheliano *lásd* Ghelen, Johann Peter van

Bernard, August (Augustinus) 169

Cosmerovius, Ludovicus 279, 316

Ghelen, Johann Peter van (Giovanni Pietro van) 141, 163, 299

Heyinger, Johann Ignaz (Joannes Ignatius) 10, 110, 444

Huber, Johann Carl (Hueberischer Buchladen) 82

Kaliwoda, Leopold Johann (Leopoldus Joannes) – Typographia Kaliwodiana 50, 139, 366

Kirchberger, Franz, Andreas 30, 31, 52, 181

Kosmerovi (Cosmerovi) Máté 185, 449

Krauss (Krauß), Johann Paul 49, 321, 407

Kurzböck, Joseph (Josephus) 29, 138, 159

Penz, Johann Joseph (Joannes Josephus) 31

Poletti, Andrea 400

Schmuzer, Joseph et Andreas 272

Schulz, Georg Ludwig 382, 435

Sischowitz, Matthia 267

Trattner, Johann Thomas von, 1717–1798 (Joannes Thomas) 1, 21, 93, 100, 108, 109, 319, 362, 363, 369, 388, 508, 509

Voigt, Anna Franziska 411

Voigt, Ignaz Dominik 465

Voigt, Leopold 70
 Voigt, Maria Theresia 350, 419
 Bergamo (Bergomum, Bergame) 14, 405
 Lancellotti, Pietro 405
 Santini, Giovanni (Joannes) 14
 Berlin 218
 Rüdiger, Johann Andreas 218
 Bologna 275, 468
 Pisarrí, Costantino 468
 Zenero, Carlo 275
 Brescia 334, 338, 405
 Lancellotti, Pietro 405
 Rizzardi, Giammaria 334, 338
 Breslau (Bresslau) 135, 365, 370
 Korn, Johann Friedrich 365, 370
 Kreutzer, Johann Frantz 135
 Bruntrut *lásd* Porrentruy
 Brüsszel (Bruxellis) 483
 Fricx, Georges 483
 Buda (Budapest) 25, 76, 95, 106, 126, 127, 137, 166, 180, 186, 302, 325, 371, 374, 428, 510
 Landerer Lipót Ferenc (Leopold Franciscus) 76, 106, 127, 137, 166, 180, 302, 371, 374, 510
 Mauss, Johann Gerhard 325
 Nottenstein János György (Johann Georg) 428
 Nottenstein Veronika, özv. (Nottenstein, Veronica, vid.) 25, 95, 126, 186
 Budapest *lásd* Buda, Pest
 Cassovia *lásd* Kassa
 Claudiopolis *lásd* Kolozsvár
 Cologny (Colonia Allobrogum) 17, 307
 Tournes, Gabriel de 17
 Tournes, Jean de 307
 Tournes, Samuel de 17
 Colonia Agrippina, Colonia *lásd* Köln
 Colonia Allobrogum *lásd* Cologny
 Colonia Munatiana *lásd* Bazel
 Consantia *lásd* Konstanz
 Cracovia *lásd* Krakkó
 Debrecen 358
 Kállai Gergely (Gregorius) 358

Den Haag (Haya) 294
 Dillingen an der Donau (Dilinga) 264
 Sutor, Kaspar (Casparus) 264
 Drezda (Dresden) 68, 367, 379
 Leschius, Godofredus 379
 Typis Harpetrae Viduae 68
 Walther, Georg Conrad 367
 Eger (Agria) 19, 122, 132, 146, 148, 170, 208, 223, 346, 347, 349, 352, 354, 356,
 361, 376, 414, 433, 472, 512, 515, 516, 517
 Bauer Károly József 19, 132, 146, 208, 347, 354, 414, 512, 516, 517
 Royer Ferenc Antal 122, 148, 170, 223, 346, 349, 352, 356, 361, 376,
 433, 472, 515
 Esztergom (Strigonium) 66, 152, 182, 184, 192, 452, 454
 Royer Ferenc Antal (Franciscus Antonius) 66, 152, 182, 184, 192, 452,
 454
 Ferrara 105
 Manfrè, Giovanni (Joannes) 105
 Firenze (Florentia) 64, 112
 Miccioni, Pier Mattia e Nestunus, Michele 112
 Nestenus, Michele e Moücke, Francesco (Nestenus et Mouck) 64
 Frankfurt am Main (Francofurtum ad Moenum, Francofortum) 72, 211, 266, 305
 Plener, Johann Adam 266
 Sande, Joannes Maximilianus 305
 Varrentrapp, Franz (Frantz) 211
 Wechel, Johann (Ioannes) 72
 Genf (Geneve) 219, 293, 412
 Bousquet, Marc Michel 219
 Stephanus, Henricus (Estienne, Henri) 293, 412
 Gerunda lásd Girona
 Giena lásd Jéna
 Girona (Gerunda) 59
 Oliva, António (Antonius) 59
 Göttingen (Goettingen) 204
 Vandenhoeck, Anna (Vandenhoeck, Abraham, Witwe) 204
 Grác (Graecia) 47, 440
 Lechner, Joseph Moriz (Iosephus Mauritius) 47
 Typis Haeredum Widmanstadii (Widmanstetter, Georg, Erben) 440
 Grenoble (Gratianopolis) 78
 Faure, Petrus 78

Güstrow 77
 Scheippel, Christian 77
 Győr (Jaurin) 167, 178, 188, 351, 353, 513
 Streibig Gergely 167, 178, 188, 351, 353, 513
 h. n. (s. l.) 37, 115, 129, 212, 273, 306, 402, 406, 450, 471, 480, 533, 540, 543
 Halle an der Saale (Hala Magdeburgum, Halle) 67, 260, 466
 Casa degli Orsanelli 260
 Franck, Christoph Peter (Christophorus Petrus) 67
 Hendel, Johann Christian 466
 Hamburg 199, 439
 Grund, Georg Christian 199
 Naumann, Johann 439
 Haya *lásd* Den Haag
 Helmstedt (Helmstädt, Helmastadium) 107, 133, 432
 Hemmerde, Carl Hermann 107
 Lucius, Jacob 432
 Müller, Henning 133
 Ingolstadt 381
 La Haye, Joannes Andreae de 381
 Jaurin *lásd* Győr
 Jéna (Jena, Jeana, Giena) 101, 179, 399
 Bielcken, Johann Felix 101
 Marggraf, Johann Volckmar 399
 Steinmann, Tobias II. (?–1679) 179
 Kassa (Cassovia) 131, 193, 287, 424, 426, 438
 Akadémiai Nyomda 131, 193, 287, 424, 426, 438
 Köln (Colonia, Colonia Agrippina) 7, 81, 90, 134, 228, 259, 421, 460
 Birckmann, Arnold 228
 Botzer, Anton 421
 Egmond, Cornelius ab 259
 Gualter, Bernhard (Gualterus, Bernardus) 460
 Krakamp, Joannis Wilhelm vidua 7
 Marteau, Pierre (Petrus) 90
 Noethen, Servatius 81
 Vidua Joannis Wilhelmi Friessem 134
 Kolozsvár (Claudiopolis) 69, 434
 Szatmári Pap Sándor (Alexander) 434
 Typographia Academica 69

Konstanz (Consantia) 23, 71
 Parcus, Leonhard 71
 Straub, Johann Jacob (Joannes Jacobus) 23
 Krakko (Cracovia, Krakow) 61, 160, 183, 427, 459
 Caesarius, Franciscus 160
 Officina Lazari (Januszowski, Jan) 459
 Schedel, Mikolaj Aleksander 427
 Striykoviai Lázár 183
 Typographia Collegii Majoris, Universitatis Cracoviensis 61
 Lausanne (Losana) 219, 337
 Bousquet, Marc Michel 219
 Nestenus, Giovanni 337
 Leiden (Lugdunum Batavorum) 161, 291
 Luchtman, Samuel 161
 Leffen, Petrus 291
 Leipzig lásd Lipcse
 Leuven (Lovanio) 323
 Coenesteyn, Cornelis 323
 Linz (Lintz) 63
 Kürner, Ulrich 63
 Lipcse (Lipsia, Leipzig) 32, 42, 54, 128, 199, 201, 202, 205, 242, 266, 280, 313, 320, 379, 383, 387, 394, 413
 Apel, Jakob (Iacobus) 394
 Fritsch, Johann Thomas 413
 Fritsch, Kaspar (Caspar) Witwe und Erben 201
 Hekel, Friedrich (Fridericus) 32
 Holle, Adam Heinrich 199
 Hörnigk (Hornigk), Bartholomäus 54
 Korn, Johann Friedrich 365
 Langenheim, Johann Friedrich 387
 Lankisch, Friedrich, der Jüngere 383
 Leschius, Godofredus 379
 Martini, Johann Christian 42
 Plener, Johann Adam 266
 Schniebs, Johann Georg (Johannes Georgius) 128
 Schuster, Jacob 205
 Weidmann, Moritz Georg, Buchhandel (Weidmannische Handlung) 202, 242, 280, 320
 Wendler, Christian 313

Losana *lásd* Lausanne
 Lovanio *lásd* Leuven
 Lucca (Luca) 18, 203
 Venturini, Leonardo 18
 Lugano 336, 340, 342, 344
 Stamperia Privilegiata della Suprema Superiorità Elvetica 336, 340, 344
 Lugdunum Batavorum *lásd* Leiden
 Lyon (Lugdunum) 73, 298, 317
 Boissat, Horace et Remeus, George 73
 Bruyset, Pierre 298
 Huguetan, Jean-Antoine 317
 Macerata 262
 Piccini, Giuseppe 262
 Magno-Varadinum *lásd* Nagyvárad
 Marburg (Marburgum) 393, 453
 Müller, Philipp 393
 Eucharium Cervicorum 453
 Mediolanum *lásd* Milánó
 Milánó (Milano, Mediolanum) 2, 3, 246
 Ghisolfi, Filippo 246
 Typographia Bibliothecae Ambrosianae (Marellum, Joseph) 2, 3
 Monachium-Pedepontum *lásd* München-Stadtamhof
 Monasterium Vestphalium *lásd* Münster
 München-Stadtamhof (Monachium-Pedepontum) 304
 Gastl, Johann 304
 Münster (Monasterium Vestphalium) 348
 Dalium, Michael 348
 Nagyszombat (Tyrnavia) 8, 11, 20, 22, 26, 28, 33, 34, 60, 65, 91, 94, 130, 150, 153, 154, 158, 164, 168, 171–174, 176, 189, 195, 198, 232, 233, 235, 238, 250, 254, 278, 297, 310, 311, 315, 318, 322, 331, 332 345, 359, 364, 372, 373, 375, 380, 385, 386, 389, 391, 409, 416–418, 422, 423, 429, 436, 437, 442, 443, 446, 455–457, 469, 475, 476–478, 511, 521, 526
 Berger, Josef Leopold (Leopoldus Josephus), Typographia Academica 8, 26, 28, 91, 94, 315, 386, 417, 418, 422, 446, 476, 521, 526
 Gall, Friedrich Arnold (Fridericus Arnoldus), Typographia Academicis Societatis Jesu 158, 238, 250, 310, 318, 437, 475
 Hörmann, Johann Andreas (Joannes Andreas), Typographia Academica 60, 373, 469

- Jesus Társasága Akadémiai Collegiuma *lásd* Typographia Academicis Societatis Jesu
 Typographia Academicis Societatis Jesu 11, 20, 22, 33, 34, 65, 130, 150, 153, 154, 164, 168, 171–174, 176, 189, 195, 198, 232, 233, 235, 254, 278, 297, 311, 322, 331, 332, 345, 359, 364, 372, 375, 380, 385, 389, 391, 409, 416, 423, 429, 436, 442, 443, 455–457, 477, 478, 511
 Nagyvárád (Magno-Varadinum) 329
 Becskerekí, Mihály (Michael), Typographia Seminaríi 329
 Nápoly (Napoli) 339
 Paletti, Sebastiano 339
 Neostadium Austriae *lásd* Wiener Neustadt
 Nürnberg (Norimberga) 41, 44, 48, 124, 225, 378
 Rapse, Gabriel Nikolaus 378
 Stuchs, Georg 225
 vidua Weigeli, Christophori 124
 Weigel, Johann Christoph 41, 44, 48
 ny. n. (s. t.) 37, 62, 73, 74, 115, 129, 136, 140, 149, 203, 212, 271, 273, 277, 294, 306, 341, 384, 402, 404, 406, 450, 467, 470, 471, 480, 533, 540, 543
 Olmütz 51
 Typis Olomucensibus: Hirnle, Franciscus Antonius 51
 Padova (Patavium) 6, 97, 104, 117, 119, 258, 271, 277, 292, 308, 447, 552
 Comino, Giuseppe (Cominus, Josephus) 308
 Corona, Giuseppe 117
 Manfrè, Giovanni (Joannes) – Stamperia del Seminario 6, 97, 104, 119, 258, 292, 447
 Remondini, Giovanni Antonio 552
 Palermo 398
 Coppola, Pietro 398
 Párizs (Paris) 36, 234, 248, 314
 Delormel, Pierre-Nicolas 248
 Osmont, Charles 314
 Prault, Pierre 36
 Robustel, Charles 234
 Párma (Parma) 151
 Typographia Borsiana 151
 Patavium *lásd* Padova
 Pest (Budapest) 165
 Eitzenberger Ferenc Antal (Franciscus Antonius) 165
 Porrentruy (Bruntrut) 384

Pozsony (Posonium) 27, 53, 75, 83, 177, 190, 410, 448, 461, 468
 Landerer János Mihály (Joannes Michael) 75, 177
 Royer Ferenc Antal (Franciscus Antonius) 27, 83, 190, 461, 468
 Royer János Pál 53, 410, 448
 Prága (Praga) 57, 420, 473
 Haeredum Labaunianorum (Labouna, Jiřího) 473
 Schweiger, Jacob (Jacobus) 57
 Wickhart, Wolfgang 420
 Regensburg 420
 Peetz und Bader (Peetz, Johann Conrad und Bader, Emmerich Felix) 420
 Róma (Roma) 4, 5, 46, 114, 116, 121, 136, 194, 222, 227, 247, 261, 283, 284, 296, 328, 390, 396, 403, 404, 464, 467, 474, 479, 481, 522–525, 529
 Barbiellini 247
 Bartoli, Antonio 481
 Bernabò, Giovanni Battista 464
 Bernabò, Rocco (Stamperia del Bernabò) 222, 524, 525
 Camera Apostolica 296, 474
 Caporali, Giovanni Battista 284
 Hercolè, Michele 283
 Komarek, Giovanni Giacomo – Stamperia del Komarek al Corso in Piazza di Sciarra 121
 Lazaris, Ignatius de 529
 Mascardi, Vitale 328
 Remondini 390
 Rossi, Michel' Angelo, e Pier Vincenzo (libreria) 227
 Rubeis, Antonio de 4, 5, 46
 Sacra Congregatio de Propaganda Fide 194
 Salvioni, Giovanni Maria, Tipografia apostolica Vaticana 396
 Stamperia di Pallade: Pagliarini, Niccolò, e Marco 114
 Varese (Vearese), Lazzari 403
 Zannetti, Bartolomeo 116
 Zannetti, Luigi 261
 Zenobi, Filippo 479, 522, 523
 Rostock 210
 Koppe, Johann Christian 210
 Rötzt 520
 Hueth, Christoph Joseph 520
 s. l. lásd h. n.

s. t. *lásd* ny. n.
 Sankt Gallen 549
 Müller, Jakob (Jacobus) 549
 Sopron 191, 377
 Rennauer, Johann Philipp 191
 Siess János József 377
 Strasbourg (Argentoratum) 288, 445
 Spoor, Fridericus 288
 Rihel (Rihélius), Theodosius 445
 Strigonium *lásd* Esztergom
 Trento 341
 Tyrnavia *lásd* Nagyszombat
 Ulm 252, 256
 Bartholomaeus, Daniel 256
 Wagner, Christian Ulrich, I., 252
 Varsó (Varsavia) 74, 231, 286, 527
 Collegio Scholarum Piarum 231, 286, 527
 Velence (Venetia, Venezia) 9, 24, 45, 56, 62, 80, 84–88, 92, 98, 99, 102, 103,
 111, 113, 118, 120, 125, 143–145, 156, 157, 162, 196, 200, 206, 207, 213, 214,
 220, 224, 229, 230, 236, 237, 239, 241, 244, 245, 249, 253, 255, 263, 265,
 268, 270, 285, 290, 295, 300, 301, 309, 333, 335, 343, 355, 357, 360, 408,
 414, 431, 441, 451, 462, 463, 481, 482, 507, 535, 541, 542, 544, 547, 548
 Albrizzi, Giambattista (Giovambatista, Giambatista, Giovanni
 Battista) 85, 92, 196, 220
 Anesi, Gervasio 113
 Baglioni, Paolo 86, 87
 Baglioni, Stamperia 84, 88, 92, 99, 118, 144, 156, 295, 462, 482, 507, 541
 Baleonius (Balleonius) *lásd* Baglioni
 Balleoniana, Typographia *lásd* Baglioni, Stamperia
 Bartoli, Antonio 481, 535, 548
 Basegio, Lorenzo 102, 547
 Bettinelli, Giuseppe 200, 239, 241, 309, 333, 335, 342, 343, 542
 Bettinelli, Tommaso 274
 Bortoli, Antonio 253
 Brigna, Giovanni Battista 263
 Compagnia degli Uniti 162
 Conzatti, Zaccaria 268
 Garbiza, Mario 157
 Giuntí, Tomaso e Baba, Francesco 145

Groppo, Antonio 301
 Hertz, Giovanni Giacomo 224, 229
 Lovisa, Domenico 415
 Lovisa, Giuseppe 237
 Mazzacurati, Giambattista 236
 Minima, Societas, 56
 Mercurio, Andrea 265
 Miloco, Pietro 207
 Occhi, Domenico 300, 360
 Pavino, Luigi (Pavinum, Aloysium) 355
 Pavino, Luigi 213
 Pezzana, Niccolò (Nicolaus) 9, 255, 408, 544
 Pezzana, Niccolò 214
 Poletti, Orazio 463
 Recurti, Giovanni Battista (Gianbatista, Joannes Baptista) 80, 98, 103, 125
 Remondini Giovanni Battista (Stamperia Remondini, Typographia
 Remondiniana) 221, 249, 270, 285, 290, 431, 441, 451
 Remondini, Giovanni Antonio 230, 357
 Tebaldine, Francesco 245
 Tommasini, Giacomo 120
 Tramontini, Bartolomeo (Bartholomeus) 45
 Valgrisió, Felice 143
 Viezzeri, Bonifacio 24
 Zane, Cristoforo 111, 244
 Vienna, Vienna Austria, Vindobona, Wien *lásd* Bécs
 Wiener Neustadt (Neostadium Austriae) 175
 Frítsch, Joseph Adam 175
 Würzburg (Wirceburg) 551
 Engmann, Marco Antonio 551

SZEMÉLY- ÉS HELYNÉVMUTATÓ

INDICE DEI NOMI E DEI LUOGHI

Az egyszerű számok oldalszámra, a Nr.-vel bevezetettek a katalógus tételszámaira utalnak.

I numeri semplici si riferiscono ai numeri di pagina, quelli segnati con Nr. si riferiscono ai numeri degli articoli del registro.

Aachen (Achen) 78, Nr. 218

Abelly, Louís (Ludovicus) 67, Nr. 223

Acquaviva, Claudio (Claudius) Nr. 518, Nr. 519

Aelianus, Claudius 34, Nr. 288, Nr. 326

Aesopus *lásd* Aiszópusz

Agria *lásd* Eger

Aiszópusz 34, Nr. 285

Albani, Alessandro Nr. 467

Albani, Annibale (Hannibal) 24, Nr. 483

Albertus, Magnus Nr. 329

Alessio, Santo *lásd* Elek, Szent

Alethopolis Nr. 470

Almási János Nr. 170

Alszeghy Zsolt 44, 204

Alvarez De Velasco, Gabriel Nr. 73

Ambrosovszky Mihály (Michael) Nr. 346, Nr. 356

Amszterdam (Amstelodamum, Amsterdam) Nr. 58, Nr. 215, Nr. 217, Nr. 251, Nr. 269, Nr. 276, Nr. 289, Nr. 303, Nr. 312, Nr. 324, Nr. 327, Nr. 330, Nr. 397

Andreucci, Andrea Girolamo (Andreas Hieronymus) 22, 50, 90, Nr. 521

Androvics Miklós 16, 205

Anna Ivanovna, Romanova Nr. 471

Annutiní, Gioachino Farnabio 43, 95, Nr. 222, Nr. 522, Nr. 523, Nr. 524, Nr. 525

Antalóczy Lajos 14, 86, 204

Antonelli, Giovanni Carlo Nr. 464

Antwerpen (Antverpia) 31, 59, Nr. 12, Nr. 15, Nr. 142, Nr. 395, Nr. 430, Nr. 518, Nr. 519, Nr. 528, Nr. 530–Nr. 532, Nr. 534, Nr. 536–Nr. 539, Nr. 545, Nr. 546, Nr. 550

Aprosio, Lodovico Nr. 246

Argentoratum *lásd* Strasbourg

Ariosto, Ludovico 37
 Aristotele Nr. 262, Nr. 551
Augsburg (Augusta, Augusta Vindelicorum) 77, Nr. 13, Nr. 16, Nr. 35, Nr. 38–Nr. 40, Nr. 43, Nr. 140, Nr. 147, Nr. 197, Nr. 216, Nr. 368, Nr. 425, Nr. 458, Nr. 514
 Augustinus, Sanctus Nr. 353
 Augustus, római császár 69, 71
Avignone Nr. 401
 B. Illés Virág 8, 11, 204
 Bacon, Francis Nr. 352
 Bagossi Edit 42, 204
 Bahlcke, Joachim 9, 204
 Bajáki Rita 208
 Bajtay Antal Nr. 484
 Bakócz Tamás 70
Bánát 74
 Bandel, Joseph Anton von Nr. 533
 Bandiera, Alessandro Maria Nr. 274
 Barberino, Andrea da 37, 94, Nr. 230
 Barbier, Frédéric 211
 Barclay, John (Barclaius, Joannes) Nr. 322, Nr. 379
 Bárdos István 8, 204
 Bárdos Kornél 204
 Barkóczy Ferenc (Franciscus) 7–9, 11–16, 18–23, 25–33, 35–41, 43, 44, 46–51, 53–57, 59–66, 68–74, 76, 78–98, Nr. 34, Nr. 66, Nr. 76, Nr. 100, Nr. 137, Nr. 148, Nr. 166, Nr. 184, Nr. 491, Nr. 496, Nr. 499, Nr. 504–Nr. 506, Nr. 509, Nr. 510, Nr. 543
 Barnaud, Nicolaus 81
 Baróti Szabó Dávid 49, 219
 Barry, Paul de 33, 93, Nr. 328
 Basilissa, Sanctus Nr. 473
Bassano del Grappa (Bassano) 28, 32, 37, 69, Nr. 89, Nr. 206, Nr. 230, Nr. 240, Nr. 243, Nr. 257, Nr. 282, Nr. 552
 Báthory Orsolya 9, 208
 Batthyány Ignác 14, 86, 211, 212
 Batthyány József 48, 49, 80
 Baytay, Antonius *lásd* Bajtay, Antal
Bázel (Basilea, Basel, Colonia Munatiana) 61, Nr. 79, Nr. 96, Nr. 155, Nr. 226, Nr. 281, Nr. 326, Nr. 331, Nr. 392

Beatrix, Aragóniai magyar királyné 70

Beaumont, Christophe de Nr. 147

Bécs (Wien, Vienna, Vienna Austria, Vindobona) 9, 14, 30, 35, 42, 44, 46–48, 57, 58, 62, 64, 70, 78, 86, Nr. 1, Nr. 10, Nr. 11, Nr. 21, Nr. 29, Nr. 30, Nr. 31, Nr. 49, Nr. 50, Nr. 52, Nr. 70, Nr. 82, Nr. 93, Nr. 100, Nr. 108–Nr. 110, Nr. 138–Nr. 141, Nr. 149, Nr. 159, Nr. 163, Nr. 169, Nr. 181, Nr. 185, Nr. 267, Nr. 272, Nr. 279, Nr. 299, Nr. 316, Nr. 319, Nr. 321, Nr. 350, Nr. 362, Nr. 363, Nr. 366, Nr. 369, Nr. 382, Nr. 388, Nr. 400, Nr. 407, Nr. 411, Nr. 419, Nr. 435, Nr. 444, Nr. 449, Nr. 465, Nr. 508, Nr. 509

Beke Margit 8, 109, 194, 204, 208, 213

Belgium 509

Bellarmino, Roberto 63

Belső-Ausztria 52

Benczédi Székely István 74, 75, 205, Nr. 183

Benedek (Benedictus, Benedetto), XIV., pápa 51, 61, 93, Nr. 6, Nr. 105, Nr. 396

Benedek (Benedictus), XIII., pápa 66, Nr. 4, Nr. 474

Bentivoglio, Guido Nr. 399

Benyovszky Károly 42, 205

Berényi Sándor (Alexander) Nr. 515

Bergamo (Bergomum, Bergame) 61, Nr. 14, Nr. 405

Bergamo, Gaetano Maria da 51, 93, Nr. 221

Berlász Jenő 14, 205

Berlín 78, Nr. 218

Berruyer, Isaac Joseph Nr. 103

Berthier, Guillaume François Nr. 401

Beuvelet, Mathieu (Matthaeus) Nr. 458

Bianchi, Giovanni Antonio *lásd* Annutini, Gioachino Farnabio

Bibó István 78, 205

Bielefeld, Jakob Friedrich von Nr. 365

Bisaccioni, Maiolino 37, 94, Nr. 237

Bitskey István 7–9, 12, 16, 83, 84, 86, 205, 206, 219

Bizánc 73

Bleyer, Jakob 220

Boda, Miklós 86, 203

Bodnár-Király Tibor 208

Boethius, Anicius Manlius Torquatus Severinus 57, Nr. 272, Nr. 317, Nr. 527

Bogár Judit 208

Boiardo, Matteo María 37

Boileau, Charles (Carolus) Nr. 87
 Boldoni, Giovanni 42
Bologna 33, 60, Nr. 275, Nr. 468
 Bona, Giovanni (Joannes) 50, Nr. 12, Nr. 354, Nr. 414
 Bonaventura, di Recanati Nr. 86
 Boncompagni-Ludovisi, Marianna Nr. 542
 Borcholten, Johann (Joannes) Nr. 432
 Borromeo, Federico (Borromeus, Federicus) Nr. 14
 Borvölgyi Györgyi 14, 206
 Bossuet, Jacques-Bénigne 19, Nr. 319
 Bottari, Giovanni Gaetano Nr. 340
 Bourdaloue, Louis 30, 93, 98
 Boyman, Jacob (Jacobus) Nr. 436
 Bratislava *lásd* Pozsony
 Brean, Franz Xaver 30, Nr. 82
Brescia Nr. 334, Nr. 338, Nr. 405
 Brescia, Gaudenzo da Nr. 405
Breslau (Bresslau) 34, Nr. 135, Nr. 365, Nr. 370
 Bruckenthal Sámuel 14
 Bruntrut *lásd* Porrentruy
Brüsszel (Bruxellis) Nr. 483
 Buchner, August Nr. 379
Buda (Budapest) 32, 36, 44, 48, 71, Nr. 25, Nr. 76, Nr. 95, Nr. 106, Nr. 126,
 Nr. 127, Nr. 137, Nr. 166, Nr. 180, Nr. 186, Nr. 302, Nr. 325, Nr. 371, Nr.
 374, Nr. 428, Nr. 510
 Budapest *lásd* Buda, Pest
 Buonanni, Filippo (Philippus) 66, 67, Nr. 124, Nr. 136
 Busbequius, Ogier Ghiselin de (Augerius Gislenius) Nr. 165
 Busembaum Hermann (Hermannus) Nr. 390
 Buys, Jean (Busaeus, Ioannes) Nr. 395
 Cabassut, Jean (Joannes) 66, Nr. 349
 Cabrini, Giuseppe (Iosephus) 50, Nr. 257
 Caesar, Caius Iulius Nr. 277
 Caesar, Franciscus Maria Nr. 163
 Calino, Cesare Nr. 125
 Calixtus, Georgius *lásd* Kallison, Georg
 Calogera, Angelo Nr. 344
Cambrai 37
 Cano, Melchor 50, Nr. 89

Canturani, Selvaggio Nr. 87
 Carafa, Pierluigi Nr. 522
 Caritone Afrodísieo Nr. 114
 Carlo Borromeo, Santo (Carolus Borromeus, Sanctus) 61, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 368
 Carlo, I., d'Angiò Szicília és Nápoly királya Nr. 398
 Casalicchio, Carlo 45, 92, Nr. 118
 Cassovia *lásd* Kassa
 Castelli, Nicolò di Nr. 81
 Catalani, Giuseppe (Josephus) 64, Nr. 4, Nr. 5, Nr. 6
 Cataneo, Girolamo (Hyeronimus) Nr. 404
 Cato, Marcus Portius 18, 206
 Cattaneo, Giovanni Pietro Nr. 214
 Caussin, Nicolas (Causino, Nicolò) 33, 93, Nr. 275
 Cellarius, Christoph Nr. 277
 Cervantes, Miguel de Saavedra 38, 94, Nr. 201, Nr. 301
 Chariton Aphrodisiensis *lásd* Caritone Afrodísieo
 Chelucci, Paolo (Paulus) 30, Nr. 371
 Cicero, Marcus Tullius 34, 58, Nr. 250, Nr. 269, Nr. 271
 Cienfuegos, Alvarez Nr. 467
 Ciprián, Szent (Cyprianus, Sanctus) 27, 68, Nr. 34, Nr. 130, Nr. 176
 Ciron, Innocent (Innocentius de) Nr. 100, Nr. 108, Nr. 508, Nr. 509
 Cito, Antonio Nr. 299
 Claudiopolis *lásd* Kolozsvár
 Clemente *lásd* Kelemen
 Clericus János Nr. 170
 Collet, Pierre Nr. 408
Cologny (Colonia Allobrogum) Nr. 17, Nr. 307
 Colombière, Claude de La 30, 93, Nr. 120
 Colonia Agrippina, Colonia *lásd* Köln
 Colonia Allobrogum *lásd* Cologny
 Colonia Munatiana *lásd* Basel
 Comalada, Miguel (Michael Desiderius) Nr. 421
 Comazzi, Giovanni Battista 47, 93, Nr. 267, Nr. 306
 Comune, Carlo Francesco Nr. 119
 Concina, Daniele 43, 95, Nr. 341
 Consantia *lásd* Konstanz
 Cornaro, Andrea Nr. 213
 Coronelli, Vincenzo Maria (Vincentius Maria) 23, 67, 91, Nr. 136

Corradini, Orazio Nr. 268
 Corvinus, Johann August 76, Nr. 39
 Cracovia *lásd* Krakkó
 Crasset, Jean Nr. 420
 Cromwell, Oliver 24, 39, Nr. 210
 Crown, T. V. Thomas 205
 Cunegunda, Beata *lásd* Kinga, Szent
 Curtius Rufus, Quintus 34, Nr. 269
 Cushing, George F. 85, 206
 Cyryl, od św. Franciszka Nr. 427
 Czibula Katalin 44, 206
 Csáky Imre, Keresztsszeghy gróf Nr. 351
 Csáky Miklós 16, 65
 Csapodi Csaba 14, 207
 Damiano, Pietro (Damianus, Petrus) 27, Nr. 350
 Danes, Pierre Louis Nr. 515
 Danreiter, Franz Anton Nr. 16, Nr. 216
 Danyi János (Joannes) Nr. 329
 Dârja, Ileana 14, 86, 207
 Darrel, William 46, 92, Nr. 97
 Dávid király 53
Debrecen 14, 60, Nr. 358
 Decker, Paul 77, Nr. 35
 Deé Nagy Ildikó 14, 207
 Defoe, Daniel 38, Nr. 360
 Dely János (Joannes) Nr. 515
Den Haag (Haya) 40, Nr. 294
 Dercsényi Dezső 7, 207
 Déri Eszter 208
 Desericzky Ince József (Josephus Innocentius) Nr. 25
 Desiderius Erasmus, Roterodamus Nr. 256
 Deussart, Karl Philipp *lásd* Dieussart
 Dévai, András Nr. 153, Nr. 455
 Dezső Krisztina 214
 Diesel, Matthias 76, Nr. 39, Nr. 43
 Dieussart, Karl Philipp Nr. 77
Dillingen an der Donau (Dilinga) 52, Nr. 264
 Diószegi Kis János 52, Nr. 393
 Diotellevi, Alessandro 16, 53, 54, 84, 89, 207, Nr. 174, Nr. 457

Dittersdorf, Karl Ditters von 42
 Dóbék Ágnes 8, 16, 19, 65, 84, 207, 208, 214
 Dobrovits, Dorottya 85, 208
 Dóka Klára 7, 208
 Dolera, Pantaleone Nr. 104
 Doleschall Pál (Paulus) Nr. 461
 Domenichi, Lodovico Nr. 143
 Donáth Regina 9, 208
 Donati, Alessandro Nr. 227
 Donauer, Christoph Nr. 432
 Dorell József lásd Darrel, William
Dömölk 49
 Drakovich János 45
 Drexel, Jeremias 20, Nr. 153, Nr. 455
Drezda (Dresden) Nr. 68, Nr. 367, Nr. 379
 Du Cange, Charles du Fresne Nr. 27
 Duhamel, Henri Louis du Monceau Nr. 383
Eger (Agría) 7, 31, 48, 66, 73, 77, 82–84, 86, 87, 95, 97, Nr. 19, Nr. 122, Nr. 132, Nr. 146, Nr. 148, Nr. 170, Nr. 208, Nr. 223, Nr. 346, Nr. 347, Nr. 349, Nr. 352, Nr. 354, Nr. 356, Nr. 361, Nr. 376, Nr. 414, Nr. 433, Nr. 472, Nr. 512, Nr. 515–Nr. 517
 Elek, Szent Nr. 552
 Emericus *lásd* Imre, Szent
 Entz Géza 7, 12, 87, 88, 208
 Epikurosz 58
 Eraniste, Eusebio Nr. 341
Erdély 14, 72, 191,
 Esterházy Imre Gábor, galánthai gróf Nr. 66
 Esterházy Pál 81, Nr. 497
 Estienne, Henri (Henricus) 36, 70, Nr. 293, Nr. 412
Esztergom (Strigonium) 7, 11–13, 18, 21, 22, 26, 29, 53, 54, 62–64, 68, 70, 76, 79, 80, 82, 83–85, 87, 88, 90, 91, 97, Nr. 66, Nr. 152, Nr. 182, Nr. 184, Nr. 192, Nr. 452, Nr. 454
 Eszterházy Károly 14, 86, 206
Európa 7, 9, 11, 19, 33–39, 45, 46, 48, 50, 56, 59, 61, 64, 72, 76, 78, 86, 93, 96, Nr. 81, Nr. 211.
 Evans, R. J. W. 205
 Fába Simon 80
 Fabri, Honoré (Fabrius Honoratus) Nr. 423

Facciolati, Jacopo Nr. 447
 Fallenbüchl Zoltán 81, 209
 Faludi Ferenc 46, 47, 92, 209, 212
 Farnabius, Thomas Nr. 251, Nr. 327
 Farnese D'Este, Vittoria Nr. 275
 Fäsch, Johann Rudolph Nr. 41, Nr. 44
 Fasching Ferenc (Franciscus) Nr. 410
 Fazakas Gergely Tamás 213, 219
 Fazekas István 204
 Febeo, Francesco Antonio (Franciscus Antonius) Nr. 310
 Fedi, Andrea 29, 209, 216
 Fejérdy András 14, 209
 Fénelon, François de Salignac de La Mothe (Fenelóni Saligniák Ferencz) 37,
 94, Nr. 131, Nr. 193, Nr. 213, Nr. 489
 Ferdinánd (Ferdinand), III., német-római császár Nr. 63
 Ferdinánd (Ferdinand), IV., német-római császár Nr. 63
 Ferdinánd (Ferdinando), VI., spanyol király 42, Nr. 542
 Ferdinánd, II., német-római császár Nr. 446
 Ferdinánd, II., osztrák főherceg 52
 Ferenc, Szalézi Szent (Franciscus, Salesius Sanctus) Nr. 84, Nr. 154, Nr. 157,
 Nr. 240, Nr. 389, Nr. 441, Nr. 443, Nr. 456, Nr. 478
 Ferenc, Xavéri Szent *lásd* Francesco, San Saverio Ferrara
Ferrara 44, Nr. 105
 Ferraris, Lucio 61
 Fináczy Ernő 9, 209
 Fioravante, Martinelli Nr. 535
Firenze (Florentia) 40, 43, 69, 76, Nr. 64, Nr. 112, Nr. 115
 Fischer von Erlach, Johann Bernhard 76, 78, Nr. 37
 Fischer, Leopold (Leopoldus) Nr. 109
 Flavius, Josephus Nr. 364
 Fleury, Claude (Claudius) 65, Nr. 197, Nr. 407
 Florus, Lucius Annaeus 69, Nr. 357
 Forer, Laurenz (Forero, Laurentius) 52, Nr. 264
 Forgó András 9, 209, 210
 Fortuniano Sanvitale Nr. 397
 Francesco Ignatio, di Gesù Maria Nr. 151
 Francesco, San di Sales *lásd* Ferenc, Szalézi Szent
 Francesco, San Saverio Ferrara Nr. 112
Franciaország 37, 38
 Franciosini, Lorenzo Nr. 301

Frankfurt am Main (Francofurtum ad Moenum, Francofortum) 59, 81, Nr. 72, Nr. 211, Nr. 266, Nr. 305

Frankowic, Martin Ignacy (Martinus) Nr. 189

Fredro, Andreas Maximilianus Nr. 332

Freiesleben, Christoph Heinrich 61, Nr. 79, Nr. 96, Nr. 155

Frenzel, Johannes Nr. 54

Fröhlich, Erasmus Nr. 93, Nr. 444

Fuhrman, Mathias Nr. 175

Fulvio, Androzzi Nr. 228

Fülöp, IV., spanyol király Nr. 348

G. Merva Mária 80, 210

Galavics Géza 8, 79, 210

Galiberti, Casimiro Nr. 141

Gallo, Pietro 382

Galuzzi, Francesco Maria 69, Nr. 121

Garampi, Giuseppe 209

Garassise, Bruder Nr. 401

Garau, Sara 208

Gastone, Ioannes *lásd* Medici, Gian Gastone de'

Gates, Rebecca A. 85, 210

Gazzaniga, Pietro Maria 86

Gedde, John Nr. 376

Gellert, Christian Fürchtegott 40, Nr. 313

Gellius, Aulus 35, Nr. 324

Genet, François (Franciscus) 51, Nr. 295

Genf (Geneve) 70, Nr. 219, Nr. 293, Nr. 412

Gerézdi Rabán 205

Gergely, I., Nagy Szent 27, Nr. 152, Nr. 454

Gergely, IX., pápa Nr. 108

Gerstocker, Antal (Antonius) 31, Nr. 122

Gerunda *lásd* Girona

Gesner, Conrad Nr. 326

Ghini, Leonardo Nr. 143

Giena *lásd* Jéna

Giesù Christo *lásd* Jézus Krisztus

Gigli, Girolamo 43, Nr. 479

Giordano, Paolo Bernardo 86

Giovanni (João), V., portugál király Nr. 88

Giovanni, Santo Nepomuceno *lásd* Joannes, Sanctus Nepomucenus

Girona (Gerunda) Nr. 59
 Głosowicz, Michael Joseph Carl von (Michael Josephus Carolus de) Nr. 181
 Gobat, George (Georgius) 61, Nr. 23
 Goclenius, Rudolphus 56, Nr. 439
 Goldoni, Carlo 41, 43, 95, 215, 217, Nr. 200, Nr. 309
 Gorí, Antonio Francesco (Antonius Franciscus) 76, Nr. 64
 Górný, Mirosław 74, 210
 Gotti, Lodovico Vincenzo (Vincentius Ludovicus) Nr. 170
 Gozzi, Gasparo Nr. 408
 Görgei Márton Alajos (Martinus Aloysius) Nr. 100, Nr. 509
Göttingen (Goettingen) Nr. 204
 Grabenerus, Theophilus Nr. 379
Grác (Graecia) Nr. 47, Nr. 440
 Gracián, Baltasar 46, 81, 92, Nr. 214, Nr. 224
 Grassalkovich Antal, gyaraki gróf 18, 80, 209, 210, Nr. 491
 Gratianus, Flavius 60, Nr. 362
 Gregorius lásd Gergely
 Gregorius, I., Sanctus Magnus lásd Gergely, I., Nagy Szent
 Greinvile, Richardo Nr. 72
Grenoble (Gratianopolis) Nr. 78
 Griselini, Francesco Nr. 337
 Gronovio, Abraham Nr. 326
 Grotius, Hugo 52, 60, 63, Nr. 215, Nr. 393
 Guarini, Giovanni Battista 44, 45, Nr. 415
 Guden, Johann Moritz (Joannes Mauritius) Nr. 7
 Guérin de Tencin, Pierre (Petrus) Nr. 78
 Guevara, Antonio de 45, 46, Nr. 31, Nr. 162, Nr. 351
 Guglielmina Amalia di Brunswick e Lüneburg Nr. 299
 Gussoni, Giovanni Battista Lazzari Nr. 343
 Gusztinyi János Nr. 19, Nr. 76
Güstrow Nr. 77
 Gyárfás István 49, 219, Nr. 187
Győr (Jaurin) 50, 69, Nr. 167, Nr. 178, Nr. 188, Nr. 351, Nr. 353, Nr. 513
 Habsburg, Mária Anna Nr. 388
Halle an der Saale (Hala Magdeburgum, Halle) 46, 56, Nr. 67, Nr. 260, Nr. 466
 Haller László, hallerkői gróf 18, 37, 94, 210, Nr. 131, Nr. 193, Nr. 489
Hamburg Nr. 199, Nr. 439
 Harenberg, Johann Christoph Nr. 107

Harriot, Thomas Nr. 72
 Hartzheim, Joseph (Josephus) Nr. 7
 Hasse, Johann Adolf 42, 210, Nr. 468
 Hatvani István (Stephanus) 60, Nr. 358
 Hauszer Lőrinc 50
 Havas László 69, 211
 Haya *lásd* Den Haag
 Heimb, Theophil (Theophilus) Nr. 30
 Heineccius, Johann Gottlieb Nr. 312
 Heinsio, Nicolao 35
Helmstedt (Helmstädt, Helmastadium) Nr. 107, Nr. 133, Nr. 432
 Hende Fanni 208
 Hendre Bíró, Doina 86, 211
 Heppner Antal 42, 211
 Herberstein, Nepomuk Nr. 470
 Herberstein, Siegmund von 81, Nr. 498
 Hermelin, Olaf Nr. 406
 Hernády, Ferenc 86, 211
 Hevenesí, Gábor (Gabriel) 67, Nr. 278, Nr. 411
 Hoiberg, Dale H. 208
 Holl, Béla 85, 211
 Homérosz Nr. 213
 Horatius Flaccus, Quintus 34, Nr. 252, Nr. 269, Nr. 290
 Houssaye, Nicolas Amelot de La Nr. 224
 Hubert Ildikó 8, 11, 41, 211
 Huet, Pierre Daniel (Petrus Daniel) Nr. 413
 Huetter, Lukas 77
 Huszár István
 Huylenbroucq, Alphonse (Huilenbroucq, Alphonsus) 33, Nr. 430
 Hübner, Johann Nr. 442
 Iesus Christus *lásd* Jézus Krisztus
 Ignác, Loyolai Szent (Ignazio, Ignatius S. de Loyola) 31, Nr. 451, Nr. 537, Nr. 538
 Illei János 57
 Imre Mihály 213, 219
 Imre, Szent Nr. 449
 Ince, X., pápa Nr. 4, Nr. 15, Nr. 333
 Ince, XII., pápa Nr. 102
India 28

Ingolstadt Nr. 381

Innocenzo, Innocentius *lásd* Ince

Iohannes, Chrysostomus Sanctus *lásd* János, Aranyszájú Szent

Istvánffy Miklós 73

Itália 7, 28, 33, 40, 41, 70, 72, 73, 79, 91, Nr. 196

Izquierdo, Sebastián 33, Nr. 403

Jakó Zsigmond 14, 212

Janidlivius, Jacobus (Ianidlovio, Iacobo Bozantino) Nr. 459

Jankovics György (Georgius) Nr. 166, Nr. 510

Jankovics József 211

Janocki, Jan Daniel Andrzej (Johannes Daniel Andreas) 74, Nr. 68, Nr. 367,
Nr. 370, Nr. 387

János, Aranyszájú Szent 27, Nr. 132, Nr. 184, Nr. 453

Janus, Pannonius Nr. 302

Japán 28

Jaurin *lásd* Győr

Jéna (Jena, Jeana, Giena) 36, 59, 73, Nr. 101, Nr. 179, Nr. 399

Jennis, Lucas 81

Jeruzsálem 69

Jézus Krisztus Nr. 10, Nr. 73, Nr. 206, Nr. 228, Nr. 306, Nr. 385, Nr. 520

Joannes, Sanctus Nepomucenus 69, Nr. 121, Nr. 296, Nr. 351, Nr. 391

Jore, Claude François Nr. 248

Josep de Sant Benet 33, Nr. 59

Josephus, a S. Benedicto *lásd* Josep de Sant Benet

Josephus, I., német-római császár Nr. 91

József (Josephus), II., magyar király Nr. 484

Juan de Jesús María Nr. 138, Nr. 159

Julianus, Basilissa Sanctus Nr. 473

Juncker, Christian Nr. 379

Kallison, Georg Nr. 133

Kaplony 21, Nr. 543

Károly, IV., német-római császár 71

Károly, Nagy frank császár 71

Károly, V., német-római császár Nr. 445

Károlyi Sándor, nagykarolyi báró Nr. 424

Kaschutnig, Jean-Baptiste (Joannes Baptista) Nr. 47

Kassa (Cassovia) 18, 37, 94, Nr. 131, Nr. 193, Nr. 287, Nr. 424, Nr. 426, Nr.
438

Katalin, Sienai Szent 44

Kazy Ferenc (Franciscus) 73, Nr. 26, Nr. 28, Nr. 94, Nr. 418
 Kazzay Sámuel 14
 Kelecsényi Gábor 14, 212
 Kelemen, VIII., pápa Nr. 4, Nr. 5, Nr. 15, Nr. 110, Nr. 298, Nr. 462, Nr. 483,
 Nr. 507, Nr. 544
 Kelemen, XI., pápa 66, Nr. 124, Nr. 135, Nr. 430
 Kelemen, XIII., pápa Nr. 340
 Kereskényi Ádám (Adamus) 44, 212, Nr. 477
 Kéri Borgia Ferenc (Franciscus) 55, 73, Nr. 22, Nr. 232, Nr. 235, Nr. 297
 Keszler Antal Ferenc (Franciscus Antonius) Nr. 435
 Kilián István 41, 212
Kína 28, 79
 Kinga, Szent Nr. 189
 Kinzell, Johann Nepomuk (Joannes Nepomuk) Nr. 52
 Király István 220
 Kircher, Athanasius 67
 Kit[h]onich János (Joannes) 63, Nr. 386, Nr. 540
 Kleiner, Salomon Nr. 40
 Klimo György 14, 85, 209
 Klobusiczky Antal (Antonius) Nr. 93
 Knapp Éva 36, 212
 Knapski, Grzegorz (Georgius) Nr. 160
 Kogl de Waldinutzy, Georgius Josephus *lásd* Kögl György József, de
 Waldinutzy
 Koháry, István (Stephanus) Nr. 94, Nr. 418
 Kókay György 9, 14, 212
 Kolb, Gregor (Gregorius) 66, Nr. 442
 Kollár Ádám Ferenc (Adamus Franciscus) Nr. 1
 Kollarics, Joakim Nr. 154, Nr. 456
 Kollonich Lipót (Leopolus) 63, 213, Nr. 91
Kolozsvár (Claudiopolis) Nr. 69, Nr. 434
 Koltay-Kastner, Jenő 92, 212
Konstantinápoly 39
Konstanz (Consantia) Nr. 23, Nr. 71
 Kónya Franciska 208
 Koppi Károly József Nr. 484
 Koptik Odó (Odo) 49, 219, Nr. 191
 Kováts József 48
 Kögl György József (de Waldinutzy) Nr. 20

Kökényesi Zsolt 9, 213

Köln (Colonia, Colonia Agrippina) 30, 50, Nr. 7, Nr. 81, Nr. 90, Nr. 134, Nr. 228, Nr. 259, Nr. 421, Nr. 460

Köpeczi, Béla 205, 211

Kőszeg

Kőszeghy Szaniszló (Stanislaus) Nr. 516, Nr. 517

Krakkó (Cracovia, Krakow) 74, Nr. 61, Nr. 160, Nr. 183, Nr. 427, Nr. 459

Kraus, Johann Thomas Nr. 13

Krolikiewicz, Jan Maximilian (Joannes Maximilianus) 48, Nr. 129

Kunics, Ferenc (Franciscus) 73, Nr. 422

La Calprenede, Gautier de Costes de 37, 94, Nr. 237

Lábadi Károly 210

Ladislaus, I., Sanctus *lásd* László, I., Szent

Lajos, XIII., francia király 63

Lajos, XIV., francia király 67

Lakatos Adél 213

Lambspring *lásd* Barnaud, Nicolaus

Lamindo, Pritanio *lásd* Lodovico, Antonio Muratori

Lamormain, Guillaume Nr. 446

Lamy, Bernard (Bernardus) Nr. 150, Nr. 173

Lancelotti, Giovanni Paolo (Joannes Paulus) Nr. 79, Nr. 155, Nr. 541

Lancilottus, Henricus Nr. 460

László, I., Szent magyar király Nr. 52, Nr. 123

Lausanne (Losana) Nr. 219, Nr. 337

Lavant 52

Lázár István Dávid 213

Le Camus, Étienne Nr. 295

Le Lorrain de Vallemont, Pierre 71, 96, Nr. 196

Leibniz, Gottfried Wilhelm 59

Leiden (Lugdunum Batavorum) 56, 81, Nr. 161, Nr. 291

Leipzig *lásd* Lipcse

Lengyel Réka 48, 213

Leopold, I. *lásd* Lipót, I.

Lerchenau, Franciscus Xaverius Mannagetta de Nr. 465

Lessing, Gotthold Ephraim 40

Leti, Gregorio 93, Nr. 253, Nr. 303

Leuven (Lovanio) Nr. 323

Leyden *lásd* Leiden

Ligori, Alfonso María de 51

Líñz (Lintz) Nr. 63
Lípcse (Lípsia, Leipzig) 38, 41, 59, 76, Nr. 32, Nr. 42, Nr. 54, Nr. 128, Nr. 199, Nr. 201, Nr. 202, Nr. 205, Nr. 242, Nr. 266, Nr. 280, Nr. 313, Nr. 320, Nr. 379, Nr. 383, Nr. 387, Nr. 394, Nr. 413
 Lípót, I., német-római császár Nr. 70
 Lippay János 79, Nr. 188
 Lípsius, Justus 58, Nr. 279
 Lírinen, Vincentius Nr. 345
 Lobelli, Carlo Nr. 111
 Losana *lásd* Lausanne
 Lovanio *lásd* Leuven
 Lubomírski, Stanisław 59, Nr. 286
 Lucanus, Marcus Annaeus 34, 35, Nr. 269, Nr. 292
Lucca (Luca) 33, Nr. 18, Nr. 203
 Lucretius, Carus Titus 57, Nr. 308
Lugano Nr. 336, Nr. 340, Nr. 342, Nr. 344
 Lugdunum Batavorum *lásd* Leiden
 Lupis, Antonio 75, 93, Nr. 263
 Luther Márton 48
Lyon (Lugdunum) Nr. 73, Nr. 298, Nr. 317
 Lyra, Nicolaus de Nr. 62
 Mabillon, Jean Nr. 234
Macerata 58, Nr. 262
 Machiavelli, Niccolò 40, 94, Nr. 294, Nr. 402
 Maczák Ibolya 208
 Madas Edit 14, 19, 213
 Magno-Varadinum *lásd* Nagyvárad
 Magyar László András 51, 213
Magyarország (Ungheria) 18, 26, 29, 39, 40, 42, 46, 48, 66, 67, 70, 72, 73, 83, 86, 89, 92, 95, 97
 Maimburgo, Ludovico Nr. 549
 Major, John (Joannes) 30, Nr. 134
 Mamiani, Luigi Vincenzo Nr. 88
 Manni, Giovanni Battista Nr. 229
 Manuzio, Paolo (Manutius, Paolo) Nr. 511
 Manzolli, Pier Angelo *lásd* Stellato, Marcello
 Marana, Giovanni Paolo 39, Nr. 211
Marburg (Marburgum) 52, Nr. 393, Nr. 453
 Marchese, Francesco Nr. 255

Mária Anna, Habsburg–Lotaringiai, portugál királyné Nr. 388
 Mária Barbara, Bragança, spanyol királyné Nr. 542
 Mária Terézia (Maria Theresia, Maria Teresa) 7, 42, 54, 208, 209, 85, 93, Nr. 29, Nr. 49, Nr. 93, Nr. 163, Nr. 468
 Mária, Szűz (Maria, Vergine; Maria, Beata Virgo; Maria, Virgo) 30, 49, 93, Nr. 51, Nr. 53, Nr. 116, Nr. 145
 Mariana, Juan de Nr. 336
Mariazell 49
 Maríno, Giovanni Battista 45, Nr. 397
 Marivaux, Pierre Carlet de Chamblain de 37, 94, Nr. 249
 Marliani, Ambrogio (Ambrosius) Nr. 347
 Marliani, Bartolomeo Nr. 227
 Marmiroli, Lorenzo 10
Marosvásárhely 14, 52, 215
 Martialis, Marcus Valerius 35, Nr. 289
 Masculus, Giovanni Battista (Ioannes Battista) Nr. 140
 Massei, Giuseppe Nr. 112
 Massillon, Jean-Baptiste (Ioannes Baptista) 81, Nr. 192, Nr. 504
 Máté Ágnes 48, 213
 Matteucci, Agostino (Augustinus) Nr. 156
 Mátyás, II., magyar király 63
 Maurocordatos, Ioannēs Nikolaos Alexandros (Maurocordato, Johannes Nicolaus Alexander) Nr. 128
 Maximilianus, a S. Sigismundo Nr. 473
 Medici család 76
 Medici, Gian Gastone de' Nr. 64
 Mediolanum *lásd* Milánó
 Mészáros István 9, 71, 213, 214
 Meszlényi Antal 7, 213
 Metastasio, Pietro 41, 42, 84, 95, 204, 218, Nr. 149, Nr. 241, Nr. 247, Nr. 468, Nr. 542
 Michaud, Louis-Gabriel 71, 214
 Migazzi Kristóf 14, 56, 57, 207
 Mignotti, Pietro 42
 Mike István 53, Nr. 190
Milánó (Milano, Mediolanum) 61, 64, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 246
 Miller János (Ioannes) Nr. 180
 Miller, Ioannes Petrus Nr. 252
 Minozzi, Pier Francesco Nr. 246

Miskolc 29

Mizera Tamás 7, 12, 214

Molière 10, 22, 41, 90, 95, Nr. 242

Molnár Dávid 214

Molnár Ferenc (Franciscus) Nr. 146, Nr. 512

Molnár János 23, 53, 54, 78, 79, 207, Nr. 164, Nr. 174, Nr. 195, Nr. 457

Monacelli, Francesco (Franciscus) 61, Nr. 99

Monachium-Pedenpontum *lásd* München-Stadtamhof

Monasterium Vestphalium *lásd* Münster

Monok István 9, 14, 15, 19, 85, 213, 214

Montifontano, Luciano (Montifontanus, Lucianus) Nr. 71

Montserrat 33

Morelli, Francesco Giuseppe Nr. 97

Moser, Johann Jacob 73, Nr. 101

Mosóczy Zakariás 62

Mugnos, Filadelfo Nr. 398

Muratori, Lodovico Antonio (Ludovicus Antonius) 9, 16, 32, 33, 64, 84, 89,
92, Nr. 182, Nr. 203, Nr. 220, Nr. 374, Nr. 452

Musschenbroek, Pieter (Petrus) van 56, 60, Nr. 161

Muszka Miklós 73

München-Stadtamhof (Monachium-Pedepons) 31, Nr. 304

Münster (Monasterium Vestphalium) Nr. 348

Nádasdy család 14

Nagy Andor 214

Nagyszombat (Tyrnavia, Trnava) 7, 13, 15, 18, 29, 44, 50, 52–55, 62–66, 68,
73, 78, 85, 88, Nr. 8, Nr. 11, Nr. 20, Nr. 22, Nr. 26, Nr. 28, Nr. 33, Nr. 34,
Nr. 60, Nr. 65, Nr. 91, Nr. 94, Nr. 130, Nr. 150, Nr. 153, Nr. 154, Nr. 158,
Nr. 164, Nr. 168, Nr. 171–Nr. 174, Nr. 176, Nr. 189, Nr. 195, Nr. 198, Nr.
232, Nr. 233, Nr. 235, Nr. 238, Nr. 250, Nr. 254, Nr. 278, Nr. 297, Nr. 310,
Nr. 311, Nr. 315, Nr. 318, Nr. 322, Nr. 331, Nr. 332, Nr. 345, Nr. 359, Nr.
364, Nr. 372, Nr. 373, Nr. 375, Nr. 380, Nr. 385, Nr. 386, Nr. 389, Nr. 391,
Nr. 409, Nr. 416–Nr. 418, Nr. 422, Nr. 423, Nr. 429, Nr. 436, Nr. 437, Nr.
442, Nr. 443, Nr. 446, Nr. 455–Nr. 457, Nr. 469, Nr. 475–Nr. 478, Nr. 511,
Nr. 521, Nr. 526

Nagyvárad (Magno-Varadinum) Nr. 329

Nápoly (Napoli) 38, Nr. 339, Nr. 398

Napp, Borchard Nr. 432

Nardiní, Famiano Nr. 227

Navar, Tiburce (Tiburtius) 64, Nr. 315

Neostadium Austriae *lásd* Wiener Neustadt
 Nepos, Cornelius 69, 70, Nr. 280
 Nepote, Cornelio Nr. 274
 Nettesheim, Henricus Cornelius Agrippa 59, Nr. 266
 Neumayr, Franz 44
 Newton, Isaac 56
 Nicola, S. da Tolentino Nr. 284
 Nicolaus, Sanctus (Szent Miklós) Nr. 57
 Nicolosi, Angelo Nr. 547
 Nieremberg, Juan Eusebio 31, 46, 92, Nr. 268, Nr. 428
 Nieuhof, Johan (Joannes) Nr. 58
 Nieupoort, Willem Hendrik (Wilhelmus Henricus) 71, Nr. 126
 Nikisch, Jan Andrzej 74, 210
Nürnberg (Norimberga) 31, Nr. 41, Nr. 44, Nr. 48, Nr. 124, Nr. 225, Nr. 378
 Nyerges László 43, 215
 Nyíri Tamás 63, 215
 Oláh Szabolcs 219
 Olaszország *lásd* Itália
 Olivier, J. Nr. 300
Olmütz 51
 Omero *lásd* Homérosz
 Orbán, II., pápa 67
 Orbán, János 86, 215
 Orbán, VIII., pápa Nr. 5, Nr. 462, Nr. 483, Nr. 507, Nr. 544
 Orczy Lőrinc 12, 18, 57, 87, 212, 215
 Ovidius, Publius Naso 35, Nr. 291
 Oxenstierna, Johan Thuresson Nr. 226
 Padányi Biró Márton Nr. 167
Padova (Patavium) 46, 58, 69, Nr. 6, Nr. 97, Nr. 104, Nr. 117, Nr. 119, Nr. 258,
 Nr. 271, Nr. 277, Nr. 292, Nr. 308, Nr. 447, Nr. 552
 Palafox y Mendoza, Juan de Nr. 333
Palermo Nr. 398
 Palmeranus, Thomas 30, Nr. 321
 Panigarola, Francesco 30, 93, Nr. 207
 Panvinio, Onofrio Nr. 227
 Paolacci, Domenico Nr. 145
 Paoli, Vincenzo de 67
 Pappas, Theodore 208
 Pardies, Ignace-Gaston (Ignatius Gaston) Nr. 440

Párizs (Paris) 15, 39, 45, 65, Nr. 36, Nr. 234, Nr. 248, Nr. 314

Párma (Parma) Nr. 151

Passau 77

Pataki Katalin 208

Patavium *lásd* Padova

Paternostro, Rocco 28, 209, 215, 216

Patuzzi, Giovanni Vincenzo Nr. 341

Pécsi Lukács 72

Pellegrini, Carlo (Carolus) Nr. 24

Pelzhoffer, Franz Abrecht (Franciscus Albertus) Nr. 83

Pencini, Innocenzo (Innocentius) Nr. 45

Perghold, Pál Lukács (Paulus Lucas) Nr. 127, Nr. 166, Nr. 510

Perzsia 37

Pest (Budapest) 13, 76, 88, Nr. 165

Pétau, Denis (Petavius, Dionysius) Nr. 355

Péter, Szent 66

Pétis de la Croix, François 37, 94, Nr. 265

Petrarca, Francesco (Franciscus) 47, 213, 219, Nr. 361

Petrik Géza 7, 12, 32, 66, 67, 215

Petrus, Chrysologus 27, Nr. 233, Nr. 359, Nr. 375

Pfeifer Nina 38, 216

Phosphorus (Austriacus) Nr. 323

Pichler, Joseph (Josephus) Nr. 419

Pichler, Vitus 62, Nr. 381, Nr. 514

Pignatelli, Jacobo (Jacobus) 61, Nr. 17

Pintér József (Josephus) Nr. 100, Nr. 509

Pius, V., pápa Nr. 80, Nr. 110, Nr. 462, Nr. 507, Nr. 544

Plácido, Padiglia 121, Nr. 115, Nr. 116

Plautus, Titus Maccius 34, 36, Nr. 90, Nr. 269, Nr. 330

Plutarkhosz (Plutarco) Nr. 143

Podolin 41

Pohánka Éva *lásd* Schmelczer-Pohánka Éva

Pongrácz, Gáspár (Gasparus) Nr. 417

Pontanus, Johan Isaaksz Nr. 357

Porrentruy (Bruntrut) Nr. 384

Potesta, Felix (Felicis) 64, Nr. 92

Pozzo, Andrea (Andreas) 76, Nr. 46

Pozsony (Posonium, Bratislava) 7, 12, 13, 15, 32, 42, 44, 53, 62, 63, 76, 85, 88,
 90, 205, 211, Nr. 27, Nr. 53, Nr. 75, Nr. 83, Nr. 177, Nr. 190, Nr. 410, Nr.
 448, Nr. 461, Nr. 468
 Pöllnitz, Karl Ludwig 78, Nr. 218
Prága (Praga) Nr. 57, Nr. 420, Nr. 473
 Prágai András 45
 Pray György (Georgius) Nr. 21
 Prévost, Antoine François 24, 39, Nr. 210
 Prileszky Baptista János (Joannes Baptista) 68, Nr. 34, Nr. 50, Nr. 369
 Prokopp Gyula 7, 216
 Pufendorf, Samuel 60, Nr. 305
 Pulci, Luigi 37
 Querini, Angelo Maria Nr. 405
 Quesnel, Pasquier 33, Nr. 430
 Rabus, Petrus Nr. 256
 Ráday család 14, 86, 216
 Ráday Gedeon 14, 86
 Ráday Pál 206
 Raimondi, Eugenio Nr. 113
 Raleigh, Walter Nr. 72
 Ransanus, Petrus (Ranzano, Pietro) 70, Nr. 95
 Rastignac, Louis Jacques Chapt de 33, Nr. 334, Nr. 338
 Raymann, Johann Adam (Joannes Adamus) Nr. 466
Regensburg Nr. 420
 Rendek, János József (Joannes Josephus) Nr. 409, Nr. 416
 Reusner, Nikolaus (Nicolaus) 36, Nr. 106
 Révay Antal (Antonius) Nr. 444
 Ricci, Bartolomeo Nr. 261
 Richardson, Samuel 38–40, Nr. 202, Nr. 204, Nr. 205
 Richter, Christoph Gottlieb 74, Nr. 378
 Riegger, Paul Joseph 61
 Rípa, Joannes Franciscus à Nr. 394
 Ríppel, Anton Georg 65, Nr. 171
 Ritter, Joseph (Josephus) Nr. 388
 Riva di San Nazarro, Gianfrancesco Nr. 394
 Rizel, Berthold (Bertholdus) Nr. 425
 Rohr, Julius Bernhard von Nr. 42
 Rollin, Charles Nr. 217

Róma (Roma) 7, 9, 17, 19, 23, 27, 28, 30, 33, 35, 40–43, 47, 64, 69, 72, 75, 76, 78, 79, 83, 85, 89, 91, 93, 95–97, Nr. 4, Nr. 5, Nr. 46, Nr. 114, Nr. 116, Nr. 121, Nr. 136, Nr. 194, Nr. 222, Nr. 227, Nr. 247, Nr. 261, Nr. 283, Nr. 284, Nr. 296, Nr. 328, Nr. 390, Nr. 396, Nr. 403, Nr. 404, Nr. 464, Nr. 467, Nr. 474, Nr. 479, Nr. 481, Nr. 522, Nr. 523, Nr. 524, Nr. 525, Nr. 529

Romanelli, Raffaele 207

Romani, Clemente Nr. 260

Rossi, Filippo de 72, 96, Nr. 227

Rost, Thomas Nr. 287

Rostock 24, 39, Nr. 210

Rota, Isidoro Nr. 207

Roth Károly (Carolus) Nr. 100, Nr. 509

Rotter, Xaver 34, Nr. 135

Rousseau, Jean-Jacques 39

Rötz Nr. 520

Saavedra Fajardo, Diego de Nr. 325

Sajgó Benedek 49

Sallustius, Crispus Caius 34, 39, Nr. 269, Nr. 320

Salvadori, Francesco Nr. 283

Salvianus, Marsiliensis Nr. 345

Salviati, Caterina Colonna Nr. 222

Salzburg 77

Sánchez, Tomás (Thomas) 51, Nr. 9

Sandini, Antonio (Antonius) Nr. 372

Sankt Gallen Nr. 549

Sarasa, Alphonse Antonio (Alfonsus Antonius de) 59, Nr. 158

Sarcander, Joannes Beatus Nr. 296

Sárközy Péter 28, 29, 205, 211, 212, 216

Sarpi, Paolo Nr. 337

Saxius, Josephus Antonius Nr. 2

Schannat, Johann Friedrich (Joannes Fridericus) Nr. 7

Schmelczér-Pohánka Éva 14, 209, 214, 216

Schmidt, Heinrich 220

Schmidt, Peter 83, 216

Schmitt Miklós (Nicolaus) 68, 72, Nr. 11, Nr. 33, Nr. 178, Nr. 426, Nr. 513

Schmutzer, Jacob Nr. 34

Schreger, Odilo 31, Nr. 304

Schupanzig András 32, 215

Schübler, Johann Jakob Nr. 48

Scoto, Lorenzo Nr. 397
 Scribani, Carlo (Carolus) Nr. 348
 Scupoli, Lorenzo 32, Nr. 431
 Segala, da Salò 30, 93, Nr. 245
 Segesváry Viktor (Victor) 14, 86, 216
 Segneri, Paolo 16, 28, 29, 32, 89, 91, 92, Nr. 102, Nr. 144, Nr. 243, Nr. 244, Nr. 254, Nr. 282, Nr. 437
 Seneca, Lucius Annaeus Nr. 283, Nr. 314, Nr. 547
 Servita, Paolo *lásd* Sarpi, Paolo
 Sestini, Francesco Nr. 548
 Sfrondati, Celestino Nr. 549
Siëna 43
 Sixtus (Sisto), V., pápa Nr. 298, Nr. 303
 Sleidanus, Johannes Nr. 445
 Soarez, Cypriano de 63
 Sommervogel, Carlos 30, 33, 50, 61, 62, 66, 68, 217
 Soós István 14, 209
Sopron 50, Nr. 191, Nr. 377
 Sperante, David Nr. 115
 Spreng, Johann Jacob (Joannes Jacobus) 52, Nr. 318
 Staud Géza 47, 95, 217
 Steinhuber, Andreas 83, 217
 Stellato, Marcello (Stellatus, Marcellus Palingenius) 48, Nr. 281
 Stephanus, I., Sanctus (Szent István), magyar király Nr. 11
 Stirling János 79, 217
 Stobäus, Georg von Palmburg (Stobaeuss, Georgius] 52, Nr. 169
Strasbourg (Argentoratum) Nr. 288, Nr. 445
 Streibig Rupert (Rupertus) Nr. 377
 Streska, Martin Nr. 329
 Strigonium *lásd* Esztergom
 Strugl, Marcus Maria Nr. 212
 Suarez, Francesco Nr. 56
 Suetonius, Caius Tranquillus 70, Nr. 331
 Sugár István 8, 11, 217
 Swedenborg, Emanuel (Emmanuel) 57, Nr. 32
 Szabó Károly 64, 217
 Szabolcsi Hedvig 205
 Szádóczki Vera 208
 Száraz Orsolya 17, 27–29, 89, 213, 217–219

Szarvasi Margit 14, 218
 Szathmáry Király György Nr. 376
 Szauder József 9, 95, 205, 218
 Széchényi család 14, 86
Szeged 21
Székesfehérvár 41
 Szelepcsényi György Nr. 168
 Széless György Nr. 495
 Szelestei N. László 8, 9, 11, 14, 41, 208, 211, 218
 Szentilonay József [Szent-Illónay József] 65, Nr. 171
 Szentiványi Márton (Szentiváni Martinus) 62, Nr. 373
Szerbia 72
 Szerdahelyi, Gábor (Gabriel) Nr. 438, Nr. 469
 Szijártó M. István 9, 209, 218
 Szilágyi Mariann 209
 Szilágyi Sándor 29, 219
 Szinnyei József 31, 44, 52, 53, 56, 60, 63, 68, 73, 80, 179, 191, 219
Szlavónia 72
 Szmrecsányi Miklós 7, 219
 Szokolóczy Vencel János (Joannes Venceslaus) Nr. 177
 Szörény Sándor (Alexander) 68, Nr. 475
 Szörényi László (Ladislaus) Nr. 448
 Szörényi László 48–50, 212, 213, 219
 Szűcs Zoltán Gábor 209
 Tacitus, Publius Cornelius Nr. 276
 Tani, Maurízio 83, 219
 Tarnai Andor 59, 205, 219
 Tarnóczy, Ferenc (Franciscus) Nr. 449
 Tasso, Torquato 45
 Telekessy Adrián 32
 Telekessy István 69
 Teleki család 14, 86
 Teleki Sámuel 14, 86, 207, 215
 Terentius Afer, Publius 36, Nr. 251, Nr. 327
 Tersztyánszky, János (Joannes) Nr. 424
 Tesauo, Emanuele 58, Nr. 262, Nr. 551
 Theobaldus, a S. Petro Nr. 473
 Thieneman, Theodor 220
 Thimár Attila 49, 219

Thomas, de Aquino 50, Nr. 258, Nr. 259, Nr. 473
 Thomassin, Louis (Thomassinus, Ludovicus) Nr. 18
 Thummus, Theodor 52, Nr. 264
 Tiberius, római császár 71
 Timon Sámuel (Samuel) 67, 73, Nr. 69, Nr. 429
 Titus, római császár 69
 Tomai, Tommaso Nr. 273
 Tomasi, Giuseppe Maria Nr. 481
 Tompa Zsófia 207
 Tonti, Giacinto 52, Nr. 117
 Torsellini, Orazio Nr. 400
 Tosques, Francesco Nr. 224
 Tóth András 14, 207
 Tóth Áron 78, 220
 Tournelius, Honoratus Nr. 208
Törökország 37
 Travnik, Jenő 85, 220
 Trenck, Friedrich von der Freiherr 81, Nr. 49, Nr. 209
Trencsén 68
Trento (Trient) 28, 61, 62, 64, 66, Nr. 341
 Triller, Wilhelm, Daniel Nr. 326
 Trnava *lásd* Nagyszombat
 Tüskés Gábor 36, 212
 Tyrnavia *lásd* Nagyszombat
 Ulloa, Alfonso Nr. 162
Ulm Nr. 252, Nr. 256
 Ungheria *lásd* (vedi) Magyarország
 Urbanus *lásd* Orbán
Utrecht 71
 Uzeróczy Máté (Matthaeus) Nr. 53
 Varennes, Olivier de 45
Varsó (Varsavia) 59, Nr. 74, Nr. 231, Nr. 286, Nr. 527
Velence (Venetia, Venezia) 28, 30, 32, 37, 38, 40–47, 51, 61, 62, 64, 69, 71, 72, 75, Nr. 9, Nr. 24, Nr. 45, Nr. 56, Nr. 62, Nr. 80, Nr. 84–Nr. 88, Nr. 92, Nr. 98, Nr. 99, Nr. 102, Nr. 103, Nr. 111, Nr. 113, Nr. 118, Nr. 120, Nr. 125, Nr. 143–Nr. 145, Nr. 156, Nr. 157, Nr. 162, Nr. 196, Nr. 200, Nr. 206, Nr. 207, Nr. 213, Nr. 214, Nr. 220, Nr. 224, Nr. 229, Nr. 230, Nr. 236, Nr. 237, Nr. 239, Nr. 241, Nr. 244, Nr. 245, Nr. 249, Nr. 253, Nr. 255, Nr. 263, Nr. 265, Nr. 268, Nr. 270, Nr. 285, Nr. 290, Nr. 295, Nr. 300, Nr. 301, Nr. 309, Nr.

333, Nr. 335, Nr. 343, Nr. 355, Nr. 357, Nr. 360, Nr. 408, Nr. 414, Nr. 431,
 Nr. 441, Nr. 451, Nr. 462, Nr. 463, Nr. 481, Nr. 482, Nr. 507, Nr. 535, Nr.
 541, Nr. 542, Nr. 544, Nr. 547, Nr. 548

Veneroni, Giovanni Nr. 81

Verancsics Antal (Verantius, Antonius) 80, Nr. 55, Nr. 502, Nr. 503

Veress, Endre 83, 220

Vergilius Maro, Publius 35, 49, Nr. 187, Nr. 238, Nr. 488

Verók Attila 7, 12, 214

Versailles 77

Vértesy Miklós 14, 207

Vienna, Vienna Austria, Vindobona, Wien *lásd* Bécs

Vieyra, Antonio Nr. 88

Villoslada, Riccardo García 83, 220

Voit Pál 7, 207

Voltaire Nr. 401

Vörös Imre 57, 220

Waldtner, Franciscus Nr. 70

Wamberg, Jacob 81, 220

Werbőczy (Webőczy) István (Stephanus) Nr. 8, Nr. 60

Werner, Bernard Nr. 38

Wernischek, Jacob (Jacobus) 56, Nr. 363, Nr. 366

Wier, Johann (Joannes) 51, Nr. 392

Wolf, Jeremias 76, Nr. 39

Wolff, Christian (Christianus) 56, 59, Nr. 219

Würzburg (Wirceburg) 58, Nr. 551

Zadè, Cheè Nr. 265

Zádor Anna 205

Zaluski, Andreas Chrisostomus 74, Nr. 74

Zeaemann, Georg 52, 149

Zeglicki, Arnolf Kazimierz Nr. 231

Zichy család 50

Zichy Ferenc 50

Ziegler, Johann Caspar Nr. 179

Zittmann, Ernestus Friderius Nr. 67

Zolnai Klára 42, 220

Zoványi, György (Georgius) Nr. 434

Zrínyi Miklós Nr. 185

Zsámboki János 70